

ZÁKLADNÍ ŠKOLA ŽIŽKOV, KREMNICKÁ 98, KUTNÁ HORA

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro základní vzdělávání

ŠKOLA DO ŽIVOTA, S ÚSMĚVEM ŽIVOT DO ŠKOLY

1	Identifikační údaje	5
2	Charakteristika školy	7
2.1	Úplnost a velikost školy.....	7
2.2	Podmínky školy.....	7
2.3	Charakteristika pedagogického sboru.....	8
2.4	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce.....	8
2.5	Spolupráce s rodiči a dalšími partnery.....	8
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu „Škola do života, s úsměvem život do školy“	10
3.1	Zaměření školy.....	10
3.1.1	Profilace školy.....	10
3.1.2	Priority výchovně vzdělávacího procesu.....	10
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	12
3.2.1	Cíle školního vzdělávacího programu a jejich naplňování.....	12
3.2.2	Klíčové kompetence a jejich utváření.....	14
3.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	20
3.4	Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných.....	26
3.5	Začlenění průřezových témat.....	27
4	Učební plán	31
4.1	Učební plán.....	31
4.2	Poznámky k učebnímu plánu.....	31
5	Učební osnovy	35
5.1	Český jazyk.....	35
5.2	Anglický jazyk.....	48
5.3	Další cizí jazyk.....	55
5.4	Matematika.....	68
5.5	Informatika.....	80
5.6	Člověk a jeho svět.....	89
5.7	Dějepis.....	97
5.8	Občanská výchova.....	105
5.9	Fyzika.....	113
5.10	Chemie.....	118
5.11	Přírodopis.....	123
5.12	Zeměpis.....	129
5.13	Hudební výchova.....	136
5.14	Výtvarná výchova.....	144
5.15	Výchova ke zdraví.....	153
5.16	Tělesná výchova.....	163
5.17	Pracovní činnosti.....	174
	Volitelné a nepovinné předměty.....	186
5.18	Seminář z českého jazyka.....	186
5.19	Český jazyk prakticky.....	189
5.20	Seminář z matematiky.....	192
5.21	Matematika prakticky.....	196
5.22	Cvičení z matematiky.....	200
5.23	Dramatická výchova.....	206

6 Pravidla pro hodnocení žáků.....	214
6.1 Hodnocení žáků.....	214
6.2 Způsoby a kritéria hodnocení žáků, hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	214
7 Seznam používaných zkratek	215
Příloha číslo 1: Minimální výstupy.....	217
Příloha číslo 2: Pravidla pro hodnocení chování a výsledků vzdělávání žáků	232

1 Identifikační údaje

Název školního vzdělávacího programu:

„Škola do života, s úsměvem život do školy“

Název školy: Základní škola Žižkov

Adresa školy: Kutná Hora, Kremnická 98 PSČ 284 01
IČO: 70877572

Ředitel školy: Mgr. Irena Skaláková

Kontakty:

telefon: +420 327 512 175
e-mail: skola@zszizkov.cz
www.zszizkov.cz

Zřizovatel školy:

Název: Město Kutná Hora

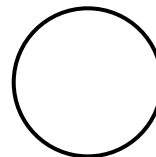
Adresa: Kutná Hora, Havlíčkovo nám.552, PSČ 284 24

Kontakty:

telefon: +420 327 710 111
fax: +420 327 710 106
e-mail: kancelar@kutnahora.cz
www.mu.kutnahora.cz

Platnost dokumentu:
od 1. září 2022
(ve znění pozdějších úprav)

č.j.810/2022

Mgr. Irena Skaláková
ředitelka školy

razítko školy

Motto:

„Ze školy by měl vycházet mladý člověk jako harmonická osobnost, nikoli jako specialista“

Albert Einstein

„Neučíme se pro školu, ale pro život“

Lucius Annaeus Seneca

Chceme být otevřenou, tvořivou školou, která výchovu a vzdělání přizpůsobuje moderním vzdělávacím trendům i požadavkům společnosti, motivuje své žáky k celoživotnímu vzdělávání, vytváří prostředí, kde se děti cítí bezpečně a spokojeně, orientuje se na rozvoj osobnosti dítěte a jeho přípravu pro další život.

Záměrem naší práce je vychovat zdravě sebevědomé žáky, kteří dokáží vyjádřit, zdůvodnit a obhájit svoje názory a tím se aktivně zapojovat do života společnosti.

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola je úplná škola s devíti postupnými ročníky a kapacitou 756 žáků. Součástí školy je školní družina s kapacitou 270 žáků. Vyučování probíhá v dlouhodobém horizontu většinou ve třech paralelních třídách v ročníku. Žáky školy jsou především děti ze spádového obvodu a přilehlých obcí.

Budova základní školy je umístěna v okrajové čtvrti Kutné Hory Žižkov s dobrou dostupností autobusové dopravy. Jedná se o budovu s více než stoletou školní tradicí. Sídlily zde dvě školy – základní a gymnázium. Od roku 1997 je budova využívána jen základní školou.

2.2 Podmínky školy

V roce 2003 byla dokončena postupná generální oprava stoleté školní budovy. Po materiálně-technické stránce je tedy nyní škola dobře zajištěna. Žáci mají k dispozici odborné učebny pro výuku předmětů pracovní činnosti (školní dílna, kuchyňka, keramická dílna a nově revitalizovaná školní zahrada), přírodopis, výtvarná a hudební výchova, fyzika a chemie. Z důvodů nedostatečných prostorových podmínek jsou využívány i jako kmenové třídy. Žákům slouží informační centrum (dvě počítačové pracovny a školní knihovna) s kvalitním připojením internetu. Současně je prostor celé školy již pokryt wifi sítí, která umožňuje žákům přístup na internet ve třídách i na chodbách. Rodiče i žáci komunikují se školou prostřednictvím EduPage, mnoho důležitých a aktuálních informací obsahují též webové stránky školy.

K pohybovým aktivitám žáci využívají tělocvičnu, protože však kapacitně nedostačuje, probíhá výuka i v aule školy. Pro rozvoj pohybových dovedností slouží i prostory malého tanečního sálu. Zřizovatel převedl školu do správy zrekonstruované hřiště „Sokolák“, nacházející se v docházkové vzdálenosti.

Pro divadelní vystoupení, shromáždění dětí i rodičů jsou využívány prostory historické auly.

Vzhledem k dokončené rekonstrukci je hygienické zázemí školy na velmi dobré úrovni. Suterén školy je upravený na prostorné a kvalitně vybavené šatny. Žáci mají k dispozici školní bufet, pitný režim zabezpečují i automaty. Stravování zajišťuje školní jídelna, která se nachází v areálu školy, ale není její součástí.

Výchozí stav pro realizaci školního vzdělávacího programu v materiálně-technické oblasti je na dobré úrovni, další úsilí můžeme zaměřit na úpravy učeben, budování dalších odborných pracoven, relaxačních prostor i zlepšování estetického prostředí.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

V pedagogickém sboru školy převládají ženy. Při přijímání nových členů směřujeme k naplnění zákona o pedagogických pracovnících tak, aby byl sbor plně kvalifikovaný. Koncepce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je zaměřena na cílené vzdělávání jak jednotlivců, tak celé sborovny.

Odborný pedagogicko-psychologický servis zajišťují výchovný a kariérový poradce, školní psycholog, speciální pedagogové s odbornou kvalifikací, školní metodici prevence, koordinátoři environmentální výchovy, koordinátoři školního vzdělávacího programu.

Pedagogický sbor školy je otevřený moderním vzdělávacím trendům, ochotný spolupracovat a dále se vzdělávat, trávit s dětmi svůj volný čas mimo vyučování. Považujeme ho za jednu ze silných stránek školy.

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu jednotlivých ročníků i celé školy. Každý rok probíhají projekty třídní, předmětové, ročníkové a celoškolské, a to krátkodobé i celoroční. Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů a žáků.

Mezi dlouhodobé projekty patří projekt Spolu ve škole určený žákům pátého ročníku s cílem vytváření partnerských vztahů mezi učitelem a žáky a rozvíjení klidné a otevřené atmosféry školy založený na prožitkové pedagogice a metodách osobnostní a sociální výchovy. Probíhá v úvodu školního roku.

Navazující celoroční projekt pro děti šestých tříd je zaměřený na stmelení třídních kolektivů, plnění programu protidrogové prevence, vedení žáků k obraně proti šikaně, správnému využívání volného času.

Další projekt - Zakopeme válečné sekery - je zaměřený na prevenci šikany a nevhodných vztahů mezi dětmi, má pomáhat odbourávat problém nerespektování autority dospělých, a naopak pomoci vytvářet u dětí návyk uvědomělého dodržování stanovených pravidel. Účastní se ho vybrané třídní kolektivy.

Každý školní rok zastřešuje celoroční projekt na aktuální téma, do kterého se zapojují všichni žáci školy. Prolíná všemi předměty a vrcholí představením školní akademie v závěru školního roku.

Projektem směřujícím do oblasti estetické výchovy, seberealizace, k rozvíjení výtvarných dovedností a souznění s přírodou jsou Tvořidla, týdenní výjezdní soustředění žáků.

Od roku 2002 probíhá spolupráce se základní školou v maďarském Egeru, partnerském městě Kutné Hory. Vzájemné kontakty jsou zaměřené na rozvíjení jazykových dovedností žáků, výměnné pobyty žáků 8.ročníku, výměnu pedagogických zkušeností, navazování kulturních i sportovních vztahů a společnou účast na evropských projektech.

K otevřené atmosféře přispívá i působení žákovského parlamentu. Žáci se jeho prostřednictvím podílejí na řízení školy, navrhují a sami organizují své vlastní projekty, pořádají akce.

2.5 Spolupráce s rodiči a dalšími partnery

Rodiče jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání žáků informováni průběžně prostřednictvím zápisů v notýscích a žákovských knížkách ať v písemné nebo elektronické podobě, na třídních schůzkách, na sjednaných konzultačních hodinách, případně osobně či telefonicky dle přání zákonných zástupců. Zásadně jsou upřednostňovány individuální pohovory. V rámci obou stupňů jsou

realizovány individuální konzultační hodiny učitel - rodič - žák. Rodiče mají možnost získávat informace o dění ve škole i prostřednictvím webových stránek, sledovat hodnocení žáků v elektronické podobě prostřednictvím serveru EduPage. Nejdůležitější údaje a plánované akce na další školní rok jim předkládá školní zpravodaj.

Jedním z hlavních cílů školy je zkvalitňování komunikace s rodiči. Dlouhodobě se snažíme o zapojení rodičů do procesu vzdělávání dětí i do života školy. Rodiče mají možnost se účastnit přímo vyučování v rámci ukázkových hodin, vítaná je jejich účast při výuce jako asistentů. Škola pořádá společné akce pro děti i rodiče, divadelní představení, výstavy, jarmarky, akce tříd. V této činnosti nám napomáhá Sdružení rodičů a přátel dětí a školy. Podílí se především na organizaci lyžařských výcvikových zájezdů, ozdravných pobytů dětí, exkurzí.

Od 1.ledna 2006 pracuje při škole šestičlenná školská rada. Tvoří ji dva zástupci obce, dva z řad zákonných zástupců žáků a dva pedagogičtí pracovníci. Její činnost rozhodně nezůstala pouze na formální bázi, tak jak stanoví zákon, ale všichni členové rady mají velký zájem o život a chod školy, pracují velmi aktivně a pomáhají podle svých možností při řešení problémů.

Základem vzdělávání a výchovy žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je úzká spolupráce s kutnohorskou pobočkou PPP Kolín. Při řešení závažných problémů s chováním spolupracujeme s odborem sociálních věcí oddělením péče o děti MÚ Kutná Hora.

V oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty škola spolupracuje s EKO centrem Vlašim, Centrem ekologické výchovy v Kutné Hoře, s Technickými službami a s odborem životního prostředí Města Kutná Hora.

Rovněž velmi dobrá je spolupráce s Městskou knihovnou i Tylovým divadlem v Kutné Hoře, muzeem Kačina, Českým muzeem stříbra, Galerií Středočeského kraje, Muzeem knihtisku apod.

V oblasti přípravy dětí na školní docházku je velmi kvalitní spolupráce s mateřskou školou Pohádka a MŠ Dačického.

Při přípravě žáků na volbu povolání úzce spolupracuje škola s Úřadem práce. O dění ve škole informuje škola prostřednictvím regionálního tisku, vlastních www stránek i školního časopisu.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu „Škola do života, s úsměvem život do školy“

3.1 Zaměření školy

Školní vzdělávací program navazuje na tradice školy. Vychází z koncepce školy vzniklé počátkem devadesátých let, jejíž prvořadým cílem je postupně proměnit školu v prostředí, kde se děti cítí bezpečně a spokojeně. Výchovu a vzdělávání přizpůsobujeme moderním vzdělávacím trendům i požadavkům současné společnosti tak, aby děti byly motivované k celoživotnímu získávání kompetencí potřebných pro další uplatnění.

Tyto hlavní myšlenky školního vzdělávacího programu se promítly i do názvu, který vznikl ve spolupráci se žáky školy. V našem pojetí to znamená:

- pracujeme v pohodovém a přátelském prostředí
- neučíme se pro školu, ale pro život
- spolupracujeme a navzájem si pomáháme
- ovládáme digitální technologie
- dorozumíme se v rámci integrované Evropy a světa
- místo je tu pro všechny děti
- dobrovolně dodržujeme stanovená pravidla
- jsme součástí místní komunity
- chceme se stát svobodnými osobnostmi, které jsou si vědomy svých práv a povinností

3.1.1 Profilace školy

Od školního roku 2022/2023 bylo zastaveno zřizování tříd pro děti se zájmem o matematiku a informatiku. Důvodem byly především celospolečensky nastavené trendy ve vzdělávání, které nepodporují tento typ diferenciací. Přesto je škola i nadále zaměřena na matematickou gramotnost ve zvýšené míře, zájemci mohou od 6. ročníku navštěvovat předmět matematická logika.

3.1.2 Priority výchovně vzdělávacího procesu

Cílem školy je vzdělávat a vychovávat žáky v podnětném a sociálně bezpečném prostředí podle jejich individuálních potřeb.

Mezi hlavní priority patří

- rozvoj osobnosti žáka

V oblasti výchovy klademe hlavní důraz především na rozvoj osobnosti žáka, vytváření pozitivních hodnotových orientací, postojů a motivů jednání, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení i schopnost sebehodnocení. Těžiště je v práci třídního na matematickou gramotnost k posunu v učebním plánu zařazením průřezového tématu osobnostní a sociální výchova do předmětů člověk a jeho svět a výchova ke zdraví, kterým byla posílena časová dotace. Na tuto práci třídního učitele navazuje i působení ostatních pedagogických pracovníků v rámci vyučování i v rámci dalších aktivit školy. Pro kvalitní plnění těchto úkolů škola rozšířila další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti osobnostně sociální výchovy.

- celková proměna sociálního klimatu školy

Velký význam pro úspěšnost školy má její atmosféra. Naším cílem je proměnit školu tak, aby se stala místem, kde se všechny děti budou cítit spokojeně a bezpečně a budou tam chodit rády. K otevřené atmosféře přispívá i působení žakovského parlamentu, škola je zapojena do sítě Škol pro demokracii. Velmi se osvědčily i patronáty starších žáků nad mladšími.

- rozvoj dovedností v ovládání digitálních a informačních technologií

Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s digitálními technologiemi a tvořivé práce s informacemi, jejich využívání při dalším vzdělávání i v praktickém životě, považujeme tuto oblast za velmi důležitou. Rozvíjení těchto dovedností umožňuje jednak zavedení povinného předmětu informatika od čtvrtého ročníku i aplikace digitálních technologií v ostatních vzdělávacích oblastech.

- vytváření předpokladů pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa

Osvojování cizích jazyků pomáhá odstraňovat jazykové bariéry, přispívá ke zvýšení mobility v osobním životě, v dalším vzdělávání i v budoucím profesním uplatnění. Výuka anglického jazyka se uskutečňuje od prvního ročníku, navazují na ni další aktivity školy.

- inkluzivní vzdělávání

Jednou z priorit je i pokračování v proměně školy v prostředí, kde se dětem s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče. Školní program respektuje individuální potřeby dětí, má vybavit každého žáka vším potřebným pro úspěšný život. Vytváří podmínky jak pro talentované, tak i pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními. Integrovaný program školy je postaven na odborné zdatnosti všech vyučujících, na spolupráci s psychologem školy, speciálními pedagogy a rodiči.

- estetická výchova

Přestože nejsou zřizovány třídy s rozšířenou výukou estetické výchovy, je její úroveň vysoká. Mimo povinné vyučovací předměty jsou žákům nabízeny i předměty nepovinné, řada projektů i dalších akcí zaměřených na rozvoj estetického cítění. Žáci se aktivně podílejí na vytváření příjemného školního prostředí, připravují divadelní představení určená nejen pro spolužáky a rodiče, ale i pro kutnohorskou veřejnost.

Na základě zkušeností přispívá rozvoj estetické výchovy i k předcházení sociálně patologickým jevům v chování žáků a pomáhá jim efektivně využívat volný čas.

- inovativní a efektivní metody práce

Škola motivuje a podporuje žáky k aktivnímu učení. Nezaměřuje se na encyklopedické vědomosti, ale především na vytváření dovedností pro praktický život. Proto zavádí do výuky efektivní metody a formy práce, které vedou žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

3.2.1 Cíle školního vzdělávacího programu a jejich naplňování

Školní vzdělávací program „Škola do života, s úsměvem život do školy“ vychází z koncepce vzdělávání naší školy, která je realizována od roku 1993. Hlavní cíle stanovené rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání budou naplňovány dále popsány postupy.

- Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení

Naplnění cíle dosáhneme vedením žáků

- k výběru a využívání vhodných způsobů, metod a strategií pro aktivní a efektivní učení podporujících samostatné a tvořivé myšlení, komunikační dovednosti, kooperaci
- k využívání digitálních technologií
- k vyhledávání a třídění informací a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace k efektivnímu využívání v procesu učení i v praktickém životě
- vhodnému zapojování evokace a motivace, aktivní spoluúčasti na vlastním učení

- Podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Naplnění cíle dosáhneme vedením žáků

- k samostatnému pozorování a experimentování, k porovnávání získaných výsledků, ke kritickému posuzování a vyvozování závěrů
- k uvádění poznatků do souvislostí a k vytváření komplexního pohledu na přírodu i společnost
- k výběru vhodného způsobu řešení problémů, ke sledování vlastních pokroků, k aplikaci osvědčených postupů při řešení podobných nebo nových úkolů a situací

- Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

Naplnění cíle dosáhneme vedením žáků

- k formulování a vyjadřování vlastních myšlenek a názorů, k výstižnému souvislému a kultivovanému projevu
- k dodržování etiky komunikace (naslouchání a porozumění ostatním, respektování jiných názorů apod.)
- k obhajování vlastních názorů vhodnou argumentací
- k využívání různých forem komunikace (ústní, písemná, nonverbální) a různých komunikačních prostředků (výtvarných, technických apod.)

- Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

Naplnění cíle dosáhneme vedením žáků

- ke spolupráci ve skupině nebo dvojici při řešení daných úkolů
- k vytváření a respektování pravidel práce v týmu
- k utváření příjemné atmosféry při společné práci
- k osobní odpovědnosti za výsledky týmové práce

- Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti

Naplnění cíle dosáhneme vedením žáků

- k zdravě sebevědomému vystupování
 - k vytváření pozitivních představ o vlastní osobnosti
 - k řešení praktických problémů a životních situací na základě pochopení pravidel uplatňovaných v naší společnosti
 - k samostatnému rozhodování a odpovědnosti za svá rozhodnutí
 - k respektování mravních hodnot a dodržování pravidel slušného jednání
 - k prosazování vlastních práv vhodným způsobem
 - k dodržování povinností stanovených školním řádem
- Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě

Naplnění cíle dosáhneme vedením žáků

- k získávání schopnosti empatie
 - k hledání pomoci dospělých při řešení problémů v citových vztazích
 - k otevřenému a kultivovanému citovému projevu k ostatním lidem, přírodě, ke kulturním, společenským i etickým hodnotám
 - k zažívání i malých úspěchů a pocitů radosti v běžném každodenním životě
 - k ohleduplnosti ke svému nejbližšímu okolí
- Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný

Naplnění cíle dosáhneme vedením žáků

- k získávání poznatků a dovedností vedoucích k ochraně fyzického, duševního a sociálního zdraví
- k používání bezpečných nástrojů a materiálů i vhodného vybavení
- k dodržování dohodnutých pravidel bezpečnosti
- ke správnému a zodpovědnému rozhodování o svém zdraví
- k poskytnutí účinné první pomoci podle svých možností
- k spoluúčasti na vytváření hygienického, čistého a bezpečného prostředí školy
- ke správné organizaci denního režimu
- k aktivnímu odmítání návykových látek, násilí a šikany

V rozvrhu školy dodržovat psychohygienické zásady, pokračovat v zajišťování pitného režimu. Rozšiřovat a upravovat relaxační prostory, zařazovat tělovýchovné chvíle i v průběhu výuky. V učebním plánu nabízet široké spektrum pohybových aktivit a navýšit počet hodin tělesné výchovy v prvním až třetím ročníku. Do prevence šikany, násilí a odmítání návykových látek zapojovat PEER aktivisty z řad žáků školy.

- Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

Naplnění cíle dosáhneme vedením žáků

- k vzájemné ohleduplnosti a respektu ke spolužákům, zaměstnancům školy i k ostatním lidem
 - k vnímání kulturního a historického dědictví i národních tradic
 - k porozumění odlišnému způsobu života lidí z odlišných kultur
 - k projevům solidarity a aktivnímu podílu na podpoře charitativních akcí
- Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Naplnění cíle dosáhneme vedením žáků

- k využívání získaných znalostí a dovedností z jednotlivých vzdělávacích oblastí pro svoji přípravu na budoucí povolání
- k osvojování základních pracovních dovedností a návyků
- k získávání a využívání informací o možnostech profesního vývoje
- ke správnému rozhodování o profesní orientaci na základě reálného sebehodnocení

3.2.2 Klíčové kompetence a jejich utváření

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti.

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, není konečná, ale tvoří základ pro celoživotní učení.

V následující kapitole jsou definovány jednotlivé kompetence tak, jak je stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, a popsány společné postupy, kterými naše škola cíleně utváří klíčové kompetence žáků nejen při výuce, ale i ve všech dalších aktivitách. Je potřeba si uvědomit, že jednotlivé kompetence nejsou izolované, že se vzájemně prolínají, a tím i některé postupy pro jejich vytváření jsou společné.

3.2.2.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčové kompetence žáků, uplatňuje tyto společné postupy:

- upřednostňovat vyučovací metody a formy práce efektivně rozvíjející učební činnosti žáků, jejich aktivitu, samostatnost a tvořivost, flexibilitu a kreativitu myšlení (všechny formy samostatné práce, skupinová práce, diferencovaná práce - vnitřní diferenciací, problémové vyučování, diskusní metody, didaktické hry, dramatizace, metody kritického myšlení, prožitkové pedagogiky, kooperativního učení, uplatňování zpětné vazby, využívání názoru - AVT technika, tematicky zaměřené projekty a exkurze, kde si žáci ověřují využitelnost školních poznatků v praxi apod.)
- nepředkládat žákům hotové poznatky, vyvozovat je na základě pozorování, experimentování, poznatky uvádět do širších souvislostí
- učit žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti
- využívat různých informačních zdrojů (tištěných, elektronických, mediálních apod.), učit žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace (žáci mají k dispozici školní knihovnu a mohou využívat školní počítače s připojením na internet i mimo výuku)
- na začátku vyučovací hodiny vždy žáka seznámit s cílem a na konci vždy zhodnotit jeho dosažení
- individuální přístup k žákům a motivaci uplatňovat tak, aby každé dítě co nejčastěji zažilo pocit úspěchu i radost z učení
- podněcovat tvořivost žáků a poskytovat jim možnost realizace vlastních nápadů
- umožnit žákům účast na soutěžích podle zájmů a schopností
- rozvíjet sebehodnocení žáků od počátku školní docházky, vytvářet potřebu sebekriticky zhodnotit výsledky vlastní práce
- podporovat aktivní účast žáků na veřejných odborných i kulturních akcích (soudní líčení, divadelní představení, besedy ...)

3.2.2.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčové kompetence žáků, uplatňuje tyto společné postupy:

- učit žáky vnímat, rozpoznávat a chápat problémové situace ve škole i mimo ni
- motivovat žáky problémovými úlohami a situacemi z praktického života
- učit žáky hledat příčiny vzniklých problémů a cesty, jak jim předejít
- vést žáky k vyhledávání informací potřebných k řešení problémů a s ohledem na věk a schopnosti k hledání vhodných cest vedoucích k řešení problému
- při hledání postupů podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování, samostatnosti, houževnatému hledání různých řešení problému, naučit je obhajovat svoje návrhy řešení a nést za ně odpovědnost
- podporovat týmovou spolupráci při řešení problémových úloh

3.2.2.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčové kompetence žáků, uplatňuje tyto společné postupy:

- poskytovat žákům dostatečný prostor pro vyjadřování svých myšlenek a názorů, využívat komunitní kruh
- uplatňovat metody a formy práce umožňující účinnou komunikaci, pozorné naslouchání druhým, obhajobu vlastního názoru
- učit žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky před spolužáky i na veřejnosti (školní časopis, rozhlasové vysílání, prezentace, besedy, školní představení ...)

- podporovat přátelskou komunikaci mezi žáky z věkově smíšených skupin (celoškolní projektové dny)
- připravovat žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích, učit je asertivnímu chování (využití PEER programu)
- důsledně vyžadovat dodržování pravidel školního řádu i třídy, které si žáci sami sestavují, netolerovat agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy v chování žáků
- umožnit žákům komunikaci s vrstevníky v cizím jazyce v rámci výměnných pobytů a korespondence se zahraničními školami
- zařazovat do výuky informační a komunikační technologie tak, aby jejich prostřednictvím žák účinně komunikoval a dokázal je využívat pro svůj další rozvoj

3.2.2.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčové kompetence žáků, uplatňuje tyto společné postupy:

- vytvářet přátelskou a klidnou atmosféru jako podmínku efektivní spolupráce
- uplatňovat formy sociálního učení
- zapojovat děti do života školy (školní parlament, rozhlasové vysílání, pořádání výstav, divadelních představení, zápis do prvních tříd ...)
- při výuce využívat skupinového a kooperativního vyučování, učit žáky přejímat různé role, poskytovat si vzájemnou pomoc při učení, kriticky hodnotit práci týmu i svoji
- ve spolupráci s výchovnou poradkyní a školním psychologem monitorovat sociální vztahy ve třídě
- netolerovat projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- vést žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
- učit žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy v kolektivu
- posilovat v dětech individualitu, sebedůvěru, učit je umět požádat o pomoc (schránka důvěry)

3.2.2.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé

zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčové kompetence žáků, uplatňuje tyto společné postupy:

- s pomocí metod sociálního učení a sebepoznávání seznamovat žáky s jejich právy i povinnostmi (Úmluva o právech dítěte, Školní řád)
- ve školní i mimoškolní činnosti vytvářet vztah k národním, kulturním, a historickým tradicím (vánoční a velikonoční výstavy a besídky, akademie, školní projekty ...)
- na modelových příkladech demonstrovat pozitivní i negativní projevy chování, upevňovat žádoucí formy chování žáků, důsledně dbát na dodržování pravidel chování ve škole, netolerovat sociálně patologické jevy chování, jako prevenci nabízet žákům vhodné volnočasové kulturní, sportovní a relaxační aktivity
- spolupracovat s obcí, policií, složkami integrovaného záchranného systému, střediskem výchovné péče a dalšími právními institucemi a úřady (pořádání besed, exkurzí, účasti organizací ve výuce ...)
- v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů seznamovat žáky s právními normami (občanská práva, dopravní výchova ...)
- dbát na dodržování třídních pravidel chování a školního řádu
- dodržovat prvky environmentální výchovy podle plánu
- aktivní účast žáků na životě školy (školní parlament)

3.2.2.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčové kompetence žáků, uplatňuje tyto společné postupy:

- vytvářet podnětné a tvořivé pracovní prostředí, pozitivní vztah k práci
- motivovat žáky k aktivnímu zapojení do předmětu pracovní činnosti
- vést žáky k aktivní účasti na úpravách školního prostředí (úpravy tříd, instalace výstav, úpravy okolí školy ...)
- modelovat změny pracovních podmínek a vést žáky k aktivnímu přizpůsobení
- důsledně vyžadovat dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví a pravidel chování stanovených na úrovni třídy a školy
- při každé příležitosti vést žáky k sebehodnocení a aktivně je zapojovat do hodnocení výsledků pracovních činností ze všech hledisek
- vytvářet představy o reálné podobě budoucího povolání v rámci nejen vyučování (především v celku Svět práce, který byl integrován do předmětu Občanská výchova), ale i besedami, exkurzemi
- učit žáky orientovat se v nabídce trhu práce (i prostřednictvím Úřadu práce Kutná Hora)
- vést žáky k zodpovědnému rozhodování o své profesní orientaci
- na modelových příkladech hodnotit dodržování etických norem podnikání
- rozvíjet u žáků podnikatelské myšlení, podněcovat je k realizaci nových nápadů, rozvíjet umění prezentace a odůvodňování

3.2.2.7 Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních;

při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčové kompetence žáků, uplatňuje tyto společné postupy:

- modelovat situace vedoucí k usnadnění práce, zautomatizování rutinních činností při využití vhodných digitálních technologií
- motivovat žáky k aktivnímu a správnému použití vhodně zvolených digitálních prostředků při učení i při zapojení do života školy a společnosti
- vést žáky ke správnému získávání, kritickému posouzení a správě získaných dat, uložení dat a jejich následné využití
- vést žáky k dodržování zásad bezpečnosti a pravidel při práci s digitálními technologiemi a pomůckami,
- klást důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učit odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí a vést k dodržování zásad ochrany osobních údajů

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola je otevřená žákům se speciálními vzdělávacími potřebami s výjimkou dětí, jejichž tělesné postižení vyžaduje bezbariérový přístup. V rámci spolupráce kutnohorských škol je tato péče zajištěna na jiné škole.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) na základě plánu pedagogické podpory (PLPP).

Pokud nastavená podpora nestačí k překonávání problémů, doporučí škola žákovi využití poradenské pomoci ŠPZ za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně poskytne škola na základě doporučení ŠPZ a s informovaným souhlasem zákonného zástupce. Individuální vzdělávací plán (IVP) škola zpracovává těm žákům, kterým je to doporučeno ŠPZ.

Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití jejich vzdělávacího potenciálu s ohledem na jejich individuální možnosti a schopnosti tak, aby dosahovali svého osobního maxima. Pedagog tomu přizpůsobuje svoje vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření stanovuje vyhláška č.27/2016 Sb.

V IVP je možné na základě doporučení ŠPZ upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima. Toto opatření se využije u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory.

3.3.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP a IVP žáka se SVP:

Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně sestavuje třídní učitel a učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného

poradce PLPP, který má písemnou podobu. Výchovný poradce stanoví termín přípravy plánu a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Plán je podle potřeby aktualizován. Nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření svolá výchovný poradce společnou schůzku vyučujících a zákonných zástupců k vyhodnocení účinnosti PLPP.

Od druhého stupně podpory je žákovi na základě doporučení ŠPZ zpracován IVP. Je zpracován bez zbytečných odkladů, nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení. Zpracováním a prováděním IVP pověří ředitel školy výchovného poradce a příslušné vyučující.

Jednou ročně se ve spolupráci se ŠPZ účinnost IVP vyhodnotí a stanoví se další postup.

3.3.2. Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:

Školní poradenský tým je tvořen koordinátorem inkluze, kariérovým poradcem, školním speciálním pedagogem a školním psychologem a oběma metodiky prevence. Koordinátor inkluze je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

Většina pedagogických pracovníků je odborně připravena pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. V rámci dalšího vzdělávání je této oblasti stále věnována velká pozornost.

3.3.3. Podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

- **v oblasti metod výuky:** individualizace výuky, respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků, využívání metod a forem práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi, důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu, princip multisenzorického přístupu, respektování pracovního tempa žáků, poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů, stanovení dílčích cílů, jejichž splnění umožní zažít pocit úspěchu, opakované vrácení se ke klíčovým pojmům a dovednostem

- **v oblasti organizace výuky:** střídání forem a činností během výuky, využívání skupinové práce a kooperativní výuky, v případě potřeby zařazení krátké přestávky

- **v oblasti hodnocení výsledků vzdělávání:** využívání hodnocení jako nástroje motivace, důraz na sebehodnocení, nastavení kritérií, která umožní žákovi dosahovat osobního pokroku, kombinace formativního hodnocení a hodnocení známkou

- **intervence:** toto podpůrné opatření spočívá v zajištění předmětu speciálně pedagogické péče (PSPP) a pedagogické intervence. PSPP je veden speciálním pedagogem a je zaměřen na nápravu obtíží v potřebných oblastech. Pedagogická intervence je zajištěna pedagogickými pracovníky nebo asistenty pedagoga a slouží k podpoře vzdělávání, případně ke kompenzaci nedostatečné domácí přípravy.

Učitel volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů pro hodnocení. Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností používá takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka. Pokud to není nutné, není žák vystavován úkolům, v nichž nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony

odpovídající jeho předpokladům. Při hodnocení se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.

U žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně může ředitel školy rozhodnout na základě žádosti zákonných zástupců žáka a doporučení ŠPZ o použití širšího slovního hodnocení v předmětech, do nichž se žakovy specifické problémy promítají. Při uplatňování této možnosti učitel postupuje individuálně s využitím všech dostupných informací, zejména informací z odborných vyšetření. Klasifikovat lze i známkou s tím, že se zjištěná specifika žáka vezmou v úvahu a odrazí se v mírnější známce o jeden až dva stupně. O způsobu klasifikace žáka rozhoduje ředitel školy.

Žáci - cizinci přicházejí na naši školu v rámci migrace většinou ze států Ukrajina a Vietnam. Je jim poskytována individuální péče zaměřená na odstraňování obtíží souvisejících s jazykovou odlišností a s odlišností českého prostředí. V této oblasti spolupracujeme s organizací META, zajišťujeme dětem jazykové kurzy - organizujeme je vlastními silami, využíváme i nabídky v regionu.

Ty žáky, kteří se integrují do základní školy s potížemi, se snažíme ovlivňovat v chování a jednání, nastavovat jim odlišnou hodnotovou stupnici, zapojovat je do běžného života školy, vést je k efektivnímu využívání volného času vhodnými metodami a formami práce i pomocí speciálních projektů. Na těchto činnostech se podílí i školní psycholog. V případě potřeby při řešení vážnějších problémů navazujeme kontakty se sociálními pracovníky. Snažíme se o navázání kontaktů s rodinou žáka i zajištění pravidelné komunikace a zpětné vazby.

3.3.4 Předměty speciálně pedagogické péče

Výuku těchto předmětů zajišťuje speciální pedagog.

Cílovou skupinou jsou většinou žáci s:

- vývojovými specifickými poruchami učení (dále jen VSPU)
- narušenou komunikační schopností (dále jen NKS), např. dyslálie
vývojová dysfázie, vývojová dysartrie, opožděný vývoj řeči
artikulační dyspraxie, balbuties
- ADHD
- poruchou autistického spektra

Práce speciálního pedagoga je vedena ve dvou liniích. První linie je tvořena žáky, kteří mají předmět speciálně pedagogické péče doporučený školským poradenským zařízením jako podpůrné opatření. Rozsah je přesně stanoven doporučením ŠPZ.

Druhou linií tvoří žáci, u kterých se začaly objevovat výukové obtíže, ale nebyli zatím ve školském poradenském zařízení vyšetřeni. Upřednostňovanou formou zde je jedna vyučovací hodina týdně jako soustředěné vyučování. Výuka probíhá ve skupinách s maximálním počtem šest žáků, což umožňuje individuální přístup a využívání aktivizujících metod a forem práce. Žáci používají učební pomůcky a počítačové programy speciálně pedagogického charakteru, zaměřené především na nápravu specifických poruch učení (dyslexie, dysortografie, dysgrafie a další), řečovou výchovu (s využitím logopedických cvičení) a poruchy pozornosti.

3.3.4.1 Oblasti speciálně pedagogického předmětu

Popis jednotlivých percepčně motorických oblastí a jejich souvislost se čtenářskými dovednostmi:

1. sluchová percepce - cvičení jsou zaměřena na tyto oblasti, které spolu výrazně souvisejí:
 - nácvik naslouchání
 - sluchová paměť
 - sluchová diferenciac
 - sluchová analýza a syntéza (věta - slovo, slovo - slabika, hlásková stavba slov)
 - vnímání a reprodukce rytmu
2. zraková percepce - je pro nácvik čtení nejdůležitější, cvičení jednotlivých oblastí opět spolu souvisí:
 - zraková diferenciac
 - zraková analýza a syntéza
 - zraková paměť
 - cvičení očních pohybů
 - postřehování, zvětšování rozsahu fixací
3. pravolevá (dále jen PL) a prostorová orientace (dále jen PO) a orientace v čase - cvičení jsou zaměřena na oblast osvojování si školních dovedností a přispívají ke zvládnutí orientace v běžném životě (nejde pouze o pojmenování, ale o vnitřní uvědomění místa, prostoru a času)

V rámci osvojování si učiva čtení, psaní, počítání bývají nedostatky ve vývoji PLO a PO jednou z příčin inverzí písmen a číslic, nedostatečné orientace v textu, tabulkách, mapách apod.

4. paměť - cvičení a strategie zapamatování:
 - vytváření asociací
 - kategorizace neboli třídění
 - vizualizace
5. serialita - nezbytnost cvičení seriality spočívá v tom, že pro dítě s VSPU je jednodušší osvojit si učivo formou příběhu v širokém kontextu, za užití mnoha dalších informací slyšených a viděných, než si zapamatovat prostý výčet událostí řazených za sebou) cvičení seriality jsou zaměřena například na řazení obrázků s příběhem do logického sledu
6. grafomotorické dovednosti - jsou posilovány v první řadě prostřednictvím různých specifických pracovních listů, pomůcek i ucelených grafomotorických nácviků (uvolňovací cviky, držení psacího náčiní) při nácviku písmen a spojů jsou realizována cvičení na zapojování kinestetické paměti (psaní se zavřenýma očima) a respektování tempa psaní, které je zároveň i prevencí případných obtíží
7. vizuomotorika - senzomotorická cvičení zaměřená na rozvíjení koordinace zraku a ruky (součinnost vnímání a pohybu) při osvojování si školních dovedností (schopnost napodobovat tvary a později psát):
 - vizuální dovednosti - schopnost rozeznat podobnosti a rozdíly mezi předměty, znaky a tvary, což je předpokladem pro čtení a matematickou představivost
 - vizuální paměť - schopnost zapamatovat si viděné
8. řečová výchova:
 - verbální projev a obratnost ve vyjadřování
 - artikulační obratnost
 - slovní zásoba - zlepšování vybavenosti pojmy, používání slov ve větách, tvoření slov syntézou slabik zadaných v různém pořadí,

vyhledávání slov začínajících danou hláskou nebo hláskovou skupinou apod.

3.3.4.2 Výuková specifika PSPP u cílových skupin

V rámci výukové strategie a kompenzace **vývojové specifické poruchy učení - dyslexie** se vychází z analyticko - syntetické metody vyučování čtení a začínáme hlavně rozvíjením percepčně motorických funkcí, řeči a dle potřeby dalších dovedností, které souvisejí se čtením.

Vlastní práce v oblasti čtení je realizována ve dvou hlavních oblastech:

1. **Technika čtení - dekodování**

Čtení slov s postupně se zvyšující náročností hláskové vazby, tzn. že při čtení respektujeme náročnost hláskové stavby čtených slov:

- a) slova tvořená třemi písmeny
- b) dvouslabičná slova s otevřenými slabikami
- c) dvouslabičná slova s uzavřenou slabikou
- d) slova tvořená více slabikami
- e) slova se souhláskovými shluky
- f) f) čtení jednoduchých vět a čtení souvislých textů

2. **Porozumění čtenému textu** se prolíná s dekodováním (čím lépe je zvládnuto dekodování, tím více pozornosti může dítě věnovat obsahu čteného textu) - k porozumění napomáhá např. nácvik čtení obtížných slov, čtení po částech a zdůraznění základních myšlenek, grafická úprava textu, předcházející se seznámení s textem apod.

Porozumění je ovlivněno úrovní čtení a věkem:

- a) počáteční etapa nácviku čtení - porozumění izolovaným výrazům
- b) mechanické porozumění na základě paměti - různé formy asociací, kdy si dítě pamatuje jeden poznatek ve spojení s druhým
- c) porozumění na základě souvislostí vyžaduje určitou úroveň abstrakce a logického myšlení - úspěšnost práce s textem je završena schopností uspořádat informace, tzn. rozlišit podstatné od nepodstatného

Mezi cvičení pro nácvik čtení s porozuměním patří např. přikládání slov nebo vět k odpovídajícím obrázkům, odpovědi na otázky, vyprávění obsahu, plnění úkolů s využitím poznatků z textu, předvídaní - žák přečte část textu a odhaduje, co bude následovat apod.

V rámci výukové strategie a kompenzace **vývojové specifické poruchy učení - dysortografie** se zaměřujeme na specifické dysortografické chyby, které jsou ovlivňovány nedostatečně rozvinutým sluchovým vnímáním, chápáním obsahu psaného textu a nedostatečným rozvojem grafomotoriky a chyby, které postihují aplikaci gramatických pravidel, jež jsou ovlivňovány nedostatečným rozvojem řeči, jazykového citu a nedostatečným osvojením mateřského jazyka. Dalšími společnými příčinami, které ovlivňují proces učení, jsou poruchy soustředění, oslabená pracovní paměť a poruchy procesu automatizace, opět deficity v oblasti grafomotoriky a pomalé pracovní tempo.

Vlastní práce v oblasti dysortografických potíží spočívá především:

- v rozlišování krátkých a dlouhých samohlásek
- v rozlišování slabik DY - DI, TY - TI, NY - NI
- v rozlišování sykavek S, Z, C, Š, Ž, Č
- v oblasti vynechání, přidávání, přesmykování písmen a slabik
- v identifikaci hranice slov písmu

- v osvojování a aplikaci gramatických pravidel českého jazyka

Další důležitou oblastí PSPP jsou **komunikační kompetence žáků**, které jsou členěny na jazykovou složku (ovládnutí jazykového systému) a složku pragmatickou (schopnost užívat jazyka v procesu dorozumívání), které bývají často u **jedinců s VSPU oslabené**.

Řečové dovednosti žáků jsou rozvíjeny v oblasti:

- **receptivní** (porozumění řeči, které je ovlivněno úrovní sluchové percepce, slovní zásobou, psychickými kvalitami dítěte - motivace a paměť, vnějším prostředím atd.)
- **expresivní** (produkce řeči) - sledována artikulace, slovní zásoba, správné používání gramatických kategorií, mluvní pohotovost, vybavování slov, verbální fluence, tempo řeči, plynulost a modulační faktory

Předmět speciálně pedagogické péče je určen také pro žáky s **ADHD - porucha pozornosti spojená s hyperaktivitou** nebo jejími symptomy. Mezi základní pracovní postupy s touto cílovou skupinou patří především:

- **pozitivní posilování - následuje** ihned po splnění úkolu, protože vede k uspokojení dítěte a snaze znovu získat pochvalu
- **častá zpětná vazba - vede** k optimalizaci chování a podává informaci o kvalitě výkonu
- **jasné instrukce a pokyny s očním kontaktem - je-li** dítě zaujato úkolem, tak nezlobí, úkoly jsou splnitelné, krátké a smysluplné
- **jednoznačně vytyčená pravidla - přispívají** k pocitu bezpečí
- **respektování globálního stylu učení - dítě** vnímá především celek, pokud se zaměřuje na detaily, pak nesystematicky a na základě toho, co ho zaujme
- **nácvik metakognitivních strategií - řízení** sebe samého, pozorování svých pracovních postupů, sebehodnocení, vede k spoluzodpovědnosti za výsledky

Ve výchovně vzdělávacím procesu žáku s **poruchou autistického spektra** je kladen vysoký důraz na **individuální přístup**, jež vychází z poznatku, že se zde nelze zcela spolehnout na sociální napodobování, **dostatečný časový průběh** a **vhodné uspořádání prostoru**. Jako efektivní prostředek pomoci ve školní práci je využíváno strukturované učení (dále jen SU) nebo alespoň jeho prvky.

Mezi základní principy strukturovaného učení patří:

1. **individuální přístup**, který zahrnuje např. volbu komunikačního systému a pracovního místa, případně volbu potřebných strategií řešení behaviorálních problémů apod.
2. **strukturalizace pracovního místa a času**, a to včetně dodržení pravidelnosti, srozumitelnosti a kontroly splněných či nesplněných úkolů
3. **vizualizace neboli zviditelnění strukturovaného prostředí**, které slouží k pochopení denního režimu

Strukturované učení akceptuje zvláštnosti autistického myšlení a přizpůsobuje se specifikům dítěte (prostředí je předvídatelné v prostoru i v čase, a má vliv na snížení stresové zátěže).

Všechny využívané výukové speciálně pedagogické strategie, postupy a metody jsou zacíleny na rozvíjení schopností a dovedností, sebevědomí a samostatnosti, zmírnění či eliminaci kognitivní deprivace, případně redukci problémového chování.

Problematika výchovy a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nesmírně obsáhlá a široká, informace a postupy výše uvedené jsou pouze stručným výčtem, s každým dítětem je postupováno zcela individuálně.

3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje se školním psychologem a s kutnohorskou pobočkou ŠPZ Kolín.

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č.27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností. Podpůrná opatření jsou těmto žákům poskytována na základě doporučení ŠPZ v rozsahu prvního až čtvrtého stupně.

Na základě závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zákonného zástupce žáka škola sestavuje a realizuje individuální vzdělávací plán, který rozšiřuje a prohlubuje vzdělávací obsah předmětu v oblasti žákova nadání nebo talentu.

3.4.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP a IVP žáka nadaného a mimořádně nadaného:

Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně sestavuje třídní učitel a učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce PLPP, který má písemnou podobu. Výchovný poradce stanoví termín přípravy plánu a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Plán je podle potřeby aktualizován, Nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření svolá výchovný poradce společnou schůzku vyučujících a zákonných zástupců k vyhodnocení účinnosti PLPP.

Od druhého stupně podpory je žákovi na základě doporučení ŠPZ zpracován IVP. Je zpracován bez zbytečných odkladů, nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení. Zpracováním a prováděním IVP pověří ředitel školy výchovného poradce a učitele vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka.

Jednou ročně se ve spolupráci se ŠPZ účinnost IVP vyhodnotí a stanoví se další postup.

Koordinaci péče o nadané a mimořádně nadané žáky zajišťuje výchovný poradce. Škola spolupracuje s Mensou ČR, využívá nabídek vzdělávacích programů mnoha dalších subjektů, např. Národního technického muzea v Praze, GASKu, muzea Hrádek, Městské knihovny a dalších institucí v regionu.

3.4.2 Podpůrná opatření pro žáky nadané a mimořádně nadané

Pro mimořádně nadané nebo talentované žáky učitelé obohacují učivo o specifické úkoly, které rozšiřují a prohlubují úroveň jeho dovedností v oblasti nadání. Zapojují tyto žáky do rozsáhlejších prací a projektů. Nadané děti v rámci akcelerace vzdělávání navštěvují vybrané bloky výuky ve vyšším ročníku. Na základě žádosti rodičů a komisionálního přezkoušení mohou být přeřazeni do vyššího ročníku.

Třídní učitelé se snaží o bezproblémové začlenění těchto žáků do dětského kolektivu vytvářením pozitivního klimatu a výraznější vnímavostí k jejich

specifikům. Žákům, kteří mají problémy se zapojením do kolektivu svých vrstevníků, je poskytována odborná pomoc školním psychologem.

Škola věnuje pozornost i žákům, u nichž nadání nedosahuje výše mimořádnosti. Vyhledává především matematické talenty. Pro tyto děti zřizuje od šestého ročníku třídy, popřípadě skupiny se zájmem o matematiku a informatiku.

V rámci výuky je upřednostňována vnitřní diferenciací. Výuka cizího jazyka v rámci ročníku probíhá ve skupinách vytvořených podle úrovně jazykových dovedností žáka s možností přestupu mezi skupinami.

Všichni tito žáci mají možnost uplatnit své nadání a talent při reprezentaci školy v různých soutěžích a olympiádách. Talent i nadání rozvíjí široká soustava volitelných a nepovinných předmětů.

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

3.5.1 Přehled zařazení průřezových témat do vyučovacích předmětů

Průřezová témata se realizují ve všech předmětech. Předmětům, kterými prolíná celé téma, byla posílena časová dotace.

Podrobné začlenění průřezových témat do vyučovacích předmětů zobrazují následující tabulky níže:

Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávacích předmětů a jednotlivá témata jsou uvedena v obsahu vyučovacích předmětů.

3.5.2 Zařazení průřezových témat ve školních projektech

Škola uskutečňuje řadu projektů (viz. kap. 4.2.7), z nichž většina prolíná napříč průřezovými tématy. Především na rozvoj osobnostní a sociální výchovy jsou zaměřeny projekty Spolu ve škole, Objevujeme nové světy, Zakopeme válečné sekery a akce Den třídního učitele. V těchto projektech se projevují i prvky multikulturní výchovy. Témata environmentální výchovy rozvíjí celoškolský projekt Den Země a řada třídních projektů. Téměř všemi průřezovými tématy prolíná každoroční celoroční celoškolský projekt.

3.5.3 Průřezová témata v dalších oblastech

V činnosti školního parlamentu je obsaženo průřezové téma výchova demokratického občana. Mediální výchova je rozvíjena při vysílání školního rozhlasu, vydávání školních novin i třídních časopisů.

Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova

Název tematického okruhu	ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Osobnostní rozvoj									
1 - rozvoj schopností poznávání	M, Vv Čj, Aj Hv, Tv Pč	Aj, Čas Čj, Hv Tv, Pč Vv	Aj, Hv Tv, Pč	Aj, M Hv, Pč Vv, Tv	Aj, Hv Tv, Pč	Pč, Čj Hv, Aj Z, Vvkz	Pč, Hv Aj, Vv Z, F	Ch, Pč F, Hv Aj, Z Vv	Pč, Čj F
2 - sebepoznání a sebepojetí	M, Tv	Čas, Tv Vv	Tv, Vv	Hv, Tv Vv	Tv	Pč, Vvkz Hv, Tv	Pč, Čj Vvkz, Hv Ov	Pč, Vvkz Hv, Ov Vv	Pč, Vvkz Ov
3 - seberegulace a sebeorganizace	Tv	Tv	Čas, Čj Tv	M, Tv	Tv	Pč, Vvkz Hv, Aj Tv	Pč, Vvkz Hv, Aj Ov, Tv	Pč, Vvkz Hv, Aj Ov, Tv	Pč, Vvkz, A j Ov, Tv
4 - psychohygiena	Tv	Čj, Tv	Tv	Čj, Tv	Aj, Čas Tv	Vvkz, Hv	Vvkz, Hv	Vvkz, Hv Ov, Tv	Vvkz Ov, Tv
5 - kreativita	Aj, M Hv	Aj, M Hv	Aj, Hv	Aj, Čas M, Hv	Aj, M Hv	D, Pč, Hv, Tv	Pč, Hv Tv	Pč, F Hv, Ov Vvkz	Pč, F
Sociální rozvoj									
6 - poznávání lidí	Čas, Tv	Aj, M Tv	Aj, M Tv	Aj, M Tv	Tv	Vvkz	Vvkz	Čj, Vvkz	Vvkz
7 - mezilidské vztahy	Čas, Tv	M, Tv	M, Tv Vv	M, Tv Vv	Aj, Tv	Pč, Vvkz Ov, Tv	Pč, Vvkz Ov, Z	D, Pč Čj, Tv Ov	Čj, Vvkz
8 - komunikace	Čas, Tv	Hv, Tv	Aj, Hv Tv	Aj, Čas Tv	Aj, Tv Vv	D, Čj Vvkz, Aj Ov, Tv	Pč, Vvkz Aj, Ov Tv, Z	Pč, Vvkz Aj, Ov Tv	Ch, Pč Čj, Vvkz Z, Tv
9 - kooperace a kompetice	Tv, Pč	Tv, Pč	Tv, Pč	Čas, M Tv, Pč	Čas, Tv Pč	Pč, Vvkz Ov	Pč, F Vvkz, Ov Vv	Ch, Pč F, Ov Tv	Pč, F Z
Morální rozvoj									
10 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti			M	M	Čas	Pč, Vvkz	Pč, Vvkz Vv	Pč, Vvkz Vv	Ch, Pč, Vvkz Z
11 - hodnoty, postoje, praktická etika					Čas	Pč, Čj Vvkz	Vvkz, Tv	Vvkz	Vvkz, Tv

Průřezové téma: Výchova demokratického občana

Název tematického okruhu	ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1 - občanská společnost a škola		Čas	Čas			Ov	Ov	Ov	
2 - občan, občanská společnost a stát				Čas	Čas	D, PČ Vkj, Ov	D, Vkj Ov	D, Vkj Ov, Z	D, Čj Vkj, Ov
3 - formy participace občanů v politickém životě						D, Ov	Ov	D, Ov Z	D, Ov Z
4 - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování						D	PČ, Ov	D, Ov	D, PČ Čj, Ov, Z

Průřezové téma: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Název tematického okruhu	ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1 - Evropa a svět nás zajímá	Aj	Aj	Aj, M	Aj, M Vv	Aj, Čas Hv	D, Čj, Vkj Z, Aj, Ov	D, PČ, Čj Aj, Vkj, Ov	PČ, Vkj Ov, Aj	D, PČ, Čj Vkj, Aj, Z
2 - objevujeme Evropu a svět					Aj, M	M, I, D Aj, Ov	M, I, Aj Ov	M, I, D, F, PČ Ov, PČ, Aj	D, Čj, F, Z Aj, Ov
3 - jsme Evropané						D, Hv, Ov	D, PČ, Čj, Z Hv, Ov, Vv	D, PČ, Vkj, Hv Ov, Vv	D, PČ, Čj Ov, Z

Průřezové téma: Multikulturní výchova

Název tematického okruhu	ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1 - kulturní diference	Aj	Aj, Čas	Aj	Aj, M	Aj, Čas	D, PČ, Vkj Hv, Ov	Vkj, Ov	I, PČ, Čj Vkj, Ov, Z	Čj, Vkj Ov
2 - lidské vztahy	Tv	Čas, Tv	Tv, Vv	Čas, Hv Tv	Čas, Tv Vv	Vkj, Ov	Vkj, Hv Ov	I, Čj, Vkj Hv, Ov	Čj, Vkj Ov
3 - etnický původ					M	PČ, Vkj Z, Ov	D, Vkj Ov, Z	I, PČ, Čj Ov	D, Čj, Vkj Ov, Z
4 - multikulturalita	Aj	Aj	Aj	Aj	Aj	Aj	Aj, Ov	PČ, Aj Ov	D, Čj, Aj Ov
5 - princip sociálního smíru a solidarity						Ov	Ov	Čj, Ov	D, Čj, Ov

Průřezové téma: Environmentální výchova

Název tematického okruhu	ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1 - ekosystémy			ČS	ČS, V v	ČS, V v	D, PČ Z, PŘ	D, PŘ Z	D, PČ Čj, Z	Ch, PŘ Z
2 - základní podmínky života		ČS	ČS	ČS	ČS	M, PČ Ov	M	M, Ch, PČ Čj, F	F, PŘ
3 - lidské aktivity a problémy životního prostředí	Tv	ČS, T v	Čj	ČS, T v PČ	M, PČ	M, PČ Ov, Tv	M, PČ Ov, I	M, D, PČ, F Čj, VZ, Vv	I, D, Ch PČ, VZ, Z Ov, PŘ
4 - vztah člověka k prostředí	Tv, PČ	Tv, PČ	PČ	Tv, PČ	ČS, M PČ, V v	PČ, Čj VZ, Ov	I, PČ VZ, Ov Tv	Ch, PČ, Čj VZ, Ov, Z	I, D, Ch PČ, VZ, Z PŘ, Ov

Průřezové téma: Mediální výchova

Název tematického okruhu	ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Receptivní činnosti									
1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj				Tv	PČ	Z	PČ, Z	Ch, Čj
2 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		Čj			Vv	PČ	Ov, Čj	Ov, PČ	Ov, Z
3 - stavba mediálních sdělení			Čj		Čj	Čj	Čj	Z	Čj, Z
4 - vnímání autora mediálních sdělení					Čj				Čj
5 - fungování a vliv médií ve společnosti				Čj			Hv, Ov	Ov, Vv	D, Ov, Čj
Produktivní činnosti									
6 - tvorba mediálního sdělení		Čj				Čj	Čj	I	I, Z
7 - práce v realizačním týmu				Čj		I	I	I	Čj

4 Učební plán

4.1 Učební plán

Vzdělávací oblast	Předmět	1. stupeň						2. stupeň				
		1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	8	8	8	7	7	38	4	4	5	4	17
	Anglický jazyk	1	2	2	3	3	11	3	3	3	3	12
	Německý/ruský/španělský jazyk								2	2	2	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	5	5	5	23	5	4	4	4	17
Informatika	Informatika				1	1	2	1	1	1	2	5
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	2	2	3	3	4	14					
Člověk a společnost	Dějepis							2	2	2	2	13
	Občanská výchova							1	1	1	2	
Člověk a příroda	Fyzika								2	2	2	24
	Chemie									2	2	
	Přírodopis							2	2	2	1	
	Zeměpis							2	2	1	2	
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	1	1	1	9	
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		2	2	2		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví							2	1	1	1	13
	Tělesná výchova	3	3	3	2	2	13	2	2	2	2	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	4
Volitelné předměty											2	2
Celkem		21	22	24	25	26	118	28	30	32	32	122

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

Disponibilní časová dotace (na prvním stupni 16 hodin a na druhém stupni 18 hodin) byla využita takto:

I. stupeň: jazyk a jazyková komunikace (7 hod), matematika a její aplikace (3 hod), člověk a jeho svět (3 hod), člověk a zdraví (3 hod)

II. stupeň: jazyk a jazyková komunikace (2 hod), matematika a její aplikace (2 hod), informační a komunikační technologie (1 hod), člověk a společnost (3 hod), člověk a příroda (4 hod), člověk a zdraví (3 hod), člověk a svět práce (1 hod) a volitelné předměty (2 hod).

4.2.1 Upevňování a rozvíjení výuky v Cizím jazyce

V odůvodněných případech mohou žáci místo výuky druhého cizího jazyka pokračovat v upevňování a rozvíjení prvního cizího jazyka nebo v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáka může být výuka nahrazena předmětem speciálně pedagogické péče. Mezi odůvodněné případy patří zejména speciální vzdělávací potřeby žáka podle § 16 školského zákona a žáci - cizinci. O odůvodněných případech rozhoduje ředitel školy po projednání se zákonnými zástupci žáka.

4.2.2 Změny časové dotace vzhledem k přesunu tematických celků mimo vzdělávací oblasti

- tematický celek svět práce z předmětu pracovní činnosti je integrován do předmětu občanská výchova, v 9. ročníku byla posílena časová dotace na dvě hodiny

- tematický celek práce s laboratorní technikou z předmětu pracovní činnosti je integrován do předmětů přírodopis, fyzika a chemie

4.2.3 Volitelné předměty

Volitelné předměty umožňují žákům se co nejlépe připravit v závěru povinné školní docházky vzhledem k dalšímu typu studia na přijímací řízení a upevnit vzdělávací obsah předmětů český jazyk a matematika (český jazyk a matematika seminář a prakticky).

4.2.4 Integrace průřezových témat

Z důvodů integrace průřezových témat byla posílena časová dotace předmětů člověk a jeho svět (3 hodiny), výchova ke zdraví (3 hodiny), český jazyk (na prvním stupni 1 hodina, na druhém 1 hodina), zeměpis a přírodopis (1 hodina), občanská výchova (0,5 hodiny)

4.2.5 Integrace témat ochrany člověka za mimořádných událostí

Tématika ochrany člověka za mimořádných událostí je zařazena do vzdělávacího obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů na prvním i druhém stupni (člověk a jeho svět, občanská výchova, fyzika, chemie, zeměpis, přírodopis, tělesná výchova).

4.2.6 Doplnující vzdělávací obory

Dramatická výchova se uskutečňuje formou nepovinného předmětu pro žáky od 2. ročníku.

4.2.7 Organizace vyučování v 1.-2. ročníku

Výuka se uskutečňuje v blocích, které stanovuje na základě psychohygienických potřeb žáků třídní učitel.

4.2.8 Pravidla pro zařazování žáků do tříd a skupin

Při zařazování žáků do tříd se bere v úvahu závazný počet žáků podle § 4 vyhlášky 48/2005 Sb., vyrovnaný počet žáků ve třídách a počty dívek a chlapců. Při dělení žáků do skupin (pracovní činnosti, informatika, angličtina, volitelné předměty) se škola řídí odst.1, 4 a 5, §5 vyhlášky č. 48/2005 Sb. - volitelný předmět je možno vyučovat při minimálním počtu 7 žáků, nejvyšší

možný počet žáků ve skupině je 30, při výuce cizích jazyků 24. Zároveň se respektují požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví žáků.

Důvody pro přeřazování žáků mezi jednotlivými třídami jednoho ročníku nebo skupinami:

- vyrovnání počtu žáků v jednotlivých třídách (odchody na víceletá gymnázia)
- řešení organizačních problémů
- řešení výchovných problémů jednotlivých třídních kolektivů
- na žádost rodičů (osobní i organizační důvody)

Při přeřazení zajistí třídní učitel začlenění žáka do nového kolektivu a ve spolupráci s vyučujícími návaznost vzdělávacích obsahů předmětů.

4.2.9 Organizace výuky předmětu speciálně pedagogické péče

Předmět speciálně pedagogické péče navštěvují žáci, kterým byl doporučen školským poradenským zařízením. Výuku předmětu zajišťuje speciální pedagog. Předmět má pomoci zajistit reedukaci speciálních vzdělávacích potřeb žáků v širokém spektru potíží. Na tuto výuku jsou přednostně využívány disponibilní hodiny. Oblasti nápravy jsou podrobněji popsány v kapitole 3.3.4.

4.2.10 Další akce školy

Jako součást výchovně vzdělávací činnosti školy byly dlouhodobě do učebních plánů jednotlivých ročníků zařazeny následující školní akce, programy a projekty:

Název akce	Ročník	Organizační forma, rozsah, cíl akce
Plavecký výcvik	2.-3.	Kurz plavání ve spolupráci s Plaveckou školou Kutná Hora v rozsahu 40 hodin
Učíme se v přírodě	1.-6.	Čtyř až pětidenní zotavovací pobyt s cílem posílit zdraví a tělesnou zdatnost dětí
Spolu ve škole	5.	Projekt, jehož cílem je navázání partnerských vztahů nových třídních učitelů s kolektivem třídy
Pokračujeme spolu	6.	Projekt zaměřený na prevenci nevhodných vztahů v kolektivu, toleranci k odlišnostem
Lyžařský výcvikový zájezd	7.	Týdenní kurz lyžování v Krkonoších nebo Jizerských horách
Odstraňujeme jazykové bariéry	8.	Čtyřdenní výměnné pobyty ve spolupráci se základní školou v maďarském Egeru, případně školami v dalších evropských zemích, zahraniční zájezdy
Učíme se i bez školy	9.	Projekt zaměřený na shrnutí poznatků vytvářejících zdravý životní styl
Závěrečné práce žáků 9.ročníku	9.	Tvorba prací žáků na zvolené téma (počítačová prezentace) spojená se závěrečnou obhajobou
Zakopeme válečné sekery	5.-8.	Čtyřdenní outdoorový pobyt pro vybraný třídní kolektiv, projekt je zaměřený na podporu vzájemných vztahů a prevenci šikany

My a náš svět	1.-9.	Cílem celoročního projektu je především zapojení co největšího počtu dětí do činností rozvíjejících estetické, kulturní a ekologické citění žáků, vzbuzování zájmu o výtvarné a dramatické činnosti za účelem efektivního využívání volného času a předcházení sociálně patologickým jevům v chování dětí včetně soustředění divadelního souboru Název projektu upřesňuje pro každý školní rok celoroční plán
Tvořidla	5.-9.	Výtvarné soustředění žáků, projekt směřující do oblasti estetické výchovy, seberealizace, rozvíjení výtvarných dovedností a souznění s přírodou
Jsme součástí Země	1.-9.	Projekt ekologických aktivit
Pohádková Barbora	1.-9.	Akce pro žáky školy a kutnohorskou veřejnost
Den třídního učitele	1.-9.	Jednodenní akce zaměřená na bližší vzájemné poznání a stmelení třídních kolektivů
Žižkovský jarmark	1.-9.	Cílem projektu je seznámení s lidovými tradicemi a zvyky, vyvrcholením je uspořádání velikonočního jarmarku na Palackého náměstí pro veřejnost
Těšíme se na Vánoce	1.-9.	Projekt zaměřený na seznámení žáků s vánočními tradicemi, rozvíjení estetického citění, využívání přírodních materiálů, vánoční tvoření, vánoční prodejní výstava pro veřejnost, vánoční besídka

Očekávané výstupy a obsah učiva těchto akcí jsou specifikovány přímo v jednotlivých programech. Mohou se meziročně lišit podle charakteru konkrétního místa konání a náplně jednotlivých akcí.

Za součást učebního plánu jsou považovány i všechny ostatní výchovně vzdělávací akce, které jsou aktuálně zařazovány do ročních i měsíčních plánů školy. Patří sem účast na divadelních a filmových představeních, výstavách, besedách, exkurzích a výletech, účast ve sportovních a předmětových soutěžích, volnočasové aktivity organizované školou a školní družinou, třídní a předmětové projekty, podíl školy na veřejném životě Kutné Hory.

5 Učební osnovy

Ve vzdělávacím obsahu ŠVP je učivo chápáno jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů. Učební osnovy jsou otevřeným materiálem, který budeme stále rozvíjet.

Učební osnovy volitelných předmětů navazují na učební osnovy předmětů, ze kterých vycházejí.

5.1 Český jazyk

5.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět český jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Vyučuje se jako samostatný předmět v rozsahu

1.-3. ročník	8 hodin týdně
4 a 5.ročník	7 hodin týdně
6.,7.,9.ročník	4 hodiny týdně
8.ročník	5 hodin týdně

Cílem jazykové výuky je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí. Dovednosti, které žáci v předmětu získají, jsou základem pro osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání, proto v průběhu prvního stupně musí zvládnout čtení s porozuměním. Neméně důležitým úkolem je vytváření předpokladů pro poznávání a chápání společensko kulturního vývoje lidské společnosti.

Vzdělávací obsah předmětu český jazyk má komplexní charakter, pro přehlednost je rozdělen do tří složek - komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova. Ve výuce se jejich vzdělávací obsah prolíná.

V komunikační a slohové výchově se učí žáci vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat na základě přečteného nebo slyšeného textu. Texty analyzují a kriticky posuzují jejich obsah i formální stránku.

V jazykové výchově si žáci osvojují spisovnou podobu českého jazyka, rozvíjejí přesnost a logiku myšlení, jasně, přehledně a srozumitelně vyjadřování.

V literární výchově prostřednictvím četby poznávají základní literární druhy, vnímají jejich specifické znaky, postihují umělecké záměry autora a formulují vlastní názory o přečteném, rozlišují literární fikci od skutečnosti. Získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky. Aktivně pracují s literárními, odbornými i vlastními texty.

Při výuce žáci využívají učebnice, knihy, pracovní listy, informační materiály, kodifikační příručky, slovníky, výukové programy a trvalé připojení k internetu. Výuka probíhá v kmenových učebnách, školní knihovně nebo počítačové pracovně. Součástí jsou i lekce informatiky v Městské knihovně.

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je úzce spjat se všemi vyučovacími předměty, především
matematika, fyzika, přírodopis, chemie - řešení slovních úloh, zpracovávání odborných textů, užívání odborné terminologie
zeměpis - jazyková mapa světa
cizí jazyky - vývoj národních jazyků, práce s překladovými slovníky

informační a komunikační technologie - práce s textovým editorem, využití internetu

dramatická výchova - neverbální a verbální komunikace, umělecký přednes textu
redakční seminář - publicistický styl a jeho žánry, tvorby médií

Do předmětu je integrováno celé průřezové téma mediální výchova.
Předmětem prolínají i další témata:

1. Osobnostně sociální výchova

především:

- rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium
- sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, jak se promítá mé já v mém chování, můj vztah ke mně samému, moje učení, moje vztahy k druhým lidem
- rozvoj poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve skupině, třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
- rozvoj komunikace - řeč těla, zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, cvičení dovedností monologu a dialogu, cvičení dovedností pro sdělování neverbální a verbální
- rozvoj mezilidských vztahů - pohled na svět očima druhého, respektování ostatních lidí a jejich názorů, poznávání práva jako regulativu vztahů, řešení a zlepšování vztahů ve skupině od třídy po společnost
- rozvoj hodnot, postojů a praktické etiky - analýza vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí, cvičení dovedností rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

2. Výchova demokratického občana

- občan, občanská společnost a stát - poznávání různých způsobů uplatňování demokratických hodnot a principů, poznávání a učení se respektovat práva a povinnosti občana, hledání úlohy občana v demokratické společnosti, rozpoznání příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů
- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - seznámení se s pojmy demokracie, despotie, tyranie, občanská práva, náboženská nesnášenlivost, tolerance, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, pochopení principů demokracie a významu Ústavy, nácvik demokratických způsobů řešení konfliktů a problémů ve společnosti

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá - poznávání rodinných příběhů, porovnávání zážitků a zkušeností z Evropy a světa, naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- objevujeme Evropu a svět - mezinárodní setkávání, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- jsme Evropané - poznávání kořenů a zdrojů evropské civilizace, co Evropu rozděluje a co ji spojuje

4. Multikulturní výchova

- kulturní diference - poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik
- lidské vztahy - vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti), předsudky a vžitá stereotypy, tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého
- etnický původ - rozvoj dovedností pro přijetí rovnocennosti všech etnických skupin a kultur, respektování odlišného myšlení, vnímání světa a respektování národnostních menšin žijících v české a evropské společnosti

- multikulturalita - poznávání specifických rysů jazyků a jejich rovnocennost, rozvíjení schopnosti naslouchat a komunikovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, poznávání významu užívání jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- princip sociálního smíru a solidarity - poznávání nekonfliktního života v multikulturní společnosti, otázky lidských práv, základní dokumenty

5. Enviromentální výchova

- ekosystémy - pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek
- základní podmínky života - poznávání vztahu člověka k vodě, ovzduší, průmyslu, půdě, ekosystémům, energiím a přírodním zdrojům
- lidské aktivity a problémy životního prostředí - vytváření vztahu k životnímu prostředí a k jeho ochraně, ekologického vědomí společnosti, seznámení s organizacemi pečujícími o ochranu životního prostředí, jejich akcemi - př. Den Země
- vztah člověka k prostředí - poznávání našeho životního stylu, seznámení s aktuálními ekologickými problémy a způsoby jejich řešení

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání v českém jazyce směřuje k utváření a rozvíjení klíčové kompetence tím, že vede žáka k:

Kompetence k učení

- rozvíjení zájmu o český jazyk a jeho vývoj
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- poznávání našich literárních tradic
- vybírání a třídění informací, k jejich využívání pro efektivní učení
- sestavování přehledu učiva a výtahů
- rozvíjení pozitivního zájmu o literaturu a mateřskému jazyku
- rozvíjení emocionálního a estetického vnímání
- práci s vlastními chybami
- zvládnutí práce se základními jazykovými příručkami
- zvládnutí práce s literárními prameny i s texty různého zaměření
- prezentaci svých myšlenek a názorů v písemné podobě
- seznámení a následnému používání jazykových příruček

Kompetence komunikativní

- výstižnému vyjadřování
- naslouchání promluvám druhých a k vhodné reakci na ně
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí
- kultivovanosti projevu, vhodné obhajobě svého názoru
- zdokonalení vyjadřovacích schopností a dovedností

Kompetence sociální a personální

- utváření pozitivního hodnotového systému na základě čtenářské zkušenosti
- sdílení čtenářských zážitků
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

Kompetence občanské

- pochopení českého jazyka jako nejcennějšího dědictví národa, které patří každému jeho občanovi, respektování, ochraně a ocenění našich literárních tradic a kulturního dědictví
- chápání jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství

Kompetence pracovní

- seznámení s různými profesemi a institucemi blízkými vztahem k českému jazyku a literatuře
- vytváření různých slohových útvarů

Kompetence digitální

- čtení elektronických textů s hlubším porozuměním včetně porozumění významu obrazných symbolů
- využívání grafických organizérů pro třídění a uspořádání informací
- kritické posuzování spolehlivosti informačních zdrojů
- rozvíjení komunikačních strategií a technik s ohledem na komunikační záměr a volba vhodných jazykových a technologických prostředků, praktické využívání nových technologií a aplikací podle aktuální komunikační potřeby
- odlišení vlastního a cizího obsahu, vnímání problematiky autorství

5.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu český jazyk

Ročník: 1

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Komunikační a slohová výchova		
<ul style="list-style-type: none"> • čte slova a jednoduché věty s porozuměním • uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla, držení psacího náčiní • píše čáry, oblouky, zátrhy, vlnovky • rozlišuje písmo tiskací a psací • píše správné tvary písmen, spojuje písmena, slabiky; píše interpunkční znaménka • dodržuje správné pořadí písmen, píše podle diktátu jednoduchá slova a věty • píše velká písmena u vlastních jmen a na počátku věty • dodržuje úhlednost písma a zachovává hygienické a pracovní návyky • vyjadřuje se spisovně z hlediska slovní zásoby, gramatické správnosti a kultury mluveného projevu odpovídajícímu možnostem žáka 1. ročníku • mluví srozumitelně - pečlivě vyslovuje, opravuje nedbalou nebo nesprávnou výslovnost 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj fonetického sluchu • uvědomělé hlasité a tiché čtení slov a jednoduchých vět • příprava na psaní, úchop psacího náčiní • psaní prvků písmen a číslic • písmo tiskací a psací • psaní písmen a jednoduchých slov • psaní jednoduchých vět • diktát jednoduchých slov a vět • velká počáteční písmena u vlastních jmen a osob a prvního slova věty • opis a přepis podle předlohy • vytváření základů rukopisu - čitelnost, úhlednost, celková úprava • článek, nadpis, řádek, odstavec • prosba, poděkování, omluva, blahopřání • základní techniky mluveného projevu 	
Jazyková výchova		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje větu, slovo, slabiku, hlásku, písmeno • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova; člení slova na hlásky; rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky • dokáže analyzovat a syntetizovat slova 	<ul style="list-style-type: none"> • poznávání písmen abecedy ve vztahu k odpovídajícím hláskám • věta - slovo - slabika - hláska/písmeno • písmena tiskací, psací; malá, velká • tečka, čárka, středník, dvojtečka, otazník, vykřičník, pomlčka, uvozovky 	
Literární výchova		
<ul style="list-style-type: none"> • naslouchá a rozumí pohádkám a příběhům • vypráví podle obrázkové osnovy • recituje básničky, zná některá říkadla a rozpočítadla • všimá si ilustrací literárních děl pro děti 	<ul style="list-style-type: none"> • poslech literárních textů • hodnocení vlastností postav, dobro-zlo • přednes říkadel, krátké básně • seznamuje se se základními literárními pojmy (kniha, dětský časopis, spisovatel, ilustrátor, ilustrace, pohádka, hádanka, říkadlo, báseň) • jednoduchá dramatizace 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV-1 • MV-1

Ročník: 2

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Komunikační a slohová výchova		
<ul style="list-style-type: none"> • dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání • rozumí pokynům přiměřené složitosti • čte s porozuměním jednoduché texty • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním a dodržuje čitelnost psaného projevu • píše písmena a číslice - dodržuje správné tvary písmen • spojuje písmena i slabiky • převádí slova z mluvené do psané podoby • dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slov • zvládá opis a přepis krátkých vět 	<ul style="list-style-type: none"> • čtení slov a jednoduchých vět • tvoření jednoduchých vět • základy techniky mluveného projevu • edukace a reedukace řeči • základní formy společenského styku • opis psacího písma a přepis jednoduchého tištěného textu • úprava - vzdálenost mezi písmeny a slovy • základní hygienické návyky • tvary písmen abecedy, číslic 	<ul style="list-style-type: none"> • MV-2
Jazyková výchova		
<ul style="list-style-type: none"> • zná všechna písmena malé a velké abecedy, řadí slova podle abecedy • rozpozná samohlásky s odlišením jejich délky a souhlásky • píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech osob a zvířat • řadí slova tak, aby dávala smysl podle děje • rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího - věty oznamovací, tázací, rozkazovací, přací • píše i/y po měkkých a tvrdých souhláskách • zdůvodňuje a správně píše znělé a neznělé souhlásky uvnitř a na konci slov • aplikuje v praxi výslovnost a psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev • pozná podstatná jména, slovesa a předložky v textu • odůvodňuje a správně píše velká písmena na začátku vět, vlastních jmen osob a zvířat 	<ul style="list-style-type: none"> • abeceda • dělení hlásek • psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách • znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slov • význam slabiky pro dělení slov • pořádek slov ve větě • pořadí vět v textu • druhy vět podle postoje mluvčího - věty oznamovací, tázací, rozkazovací a přací • vlastní jména osob a zvířat • psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV-1
Literární výchova		
<ul style="list-style-type: none"> • pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a básničky • dokáže se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů • reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací • vypráví pohádky, povídky, dramatizuje, domýšlí příběhy, vyjadřuje své postoje k přečtenému textu 	<ul style="list-style-type: none"> • soustředěný poslech čtených textů, poezie a prózy • text a ilustrace • vyprávění, dramatizace pohádek a povídek • přednes krátkých říkanek a básniček • základní literární pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV-4 • MV-6

Ročník: 3

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Komunikační a slohová výchova		
<ul style="list-style-type: none"> • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním a při práci s digitálními technologiemi • osvojuje si techniku psaní na klávesnici a na dotykovém zařízení a základy práce v textovém editoru • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev • píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení • seřadí ilustrace dle dějové posloupnosti, vypráví podle nich příběh 	<ul style="list-style-type: none"> • správná technika čtení, orientace v textu • vyhledávání základních informací v textu • aktivní naslouchání, reagování otázkami • základy techniky mluveného projevu, mimojazykové prostředky řeči • základní komunikační pravidla, zdvořilé vystupování • pozdrav, oslovení, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, rozhovor • popis • základní hygienické návyky při psaní • správné tvary písmen a číslic • technika a úprava psaní 	<ul style="list-style-type: none"> • EV-3
Jazyková výchova		
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává významy slov, zvláště slova stejného a opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná • porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost • řadí slova podle abecedy • rozlišuje vybrané slovní druhy v základním tvaru • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves • spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy • rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky • odůvodňuje a píše správně y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech • odůvodňuje a píše správně dě-tě-ně, bě-pě-vě-mě, ú/ů 	<ul style="list-style-type: none"> • modulace souvislé řeči • význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma, slova významem souřadná, nadřazená, podřazená • stavba slova • abecední řazení • výslovnost a psaní znělých a neznělých souhlásek na konci a uvnitř slov • skupiny dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě; ú/ů • vyjmenovaná slova po b, l, m, p, s, v, z • podstatná jména • slovesa • vlastní jména • druhy vět, tvoření vět, souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV-3
Literární výchova		
<ul style="list-style-type: none"> • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<ul style="list-style-type: none"> • přednes vhodných literárních textů • volná reprodukce čteného nebo slyšeného textu • dramatizace • základní literární pojmy • ilustrace • individuální četba 	<ul style="list-style-type: none"> • MV-3

Ročník: 4

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Komunikační a slohová výchova		
<ul style="list-style-type: none"> čte plynule s porozuměním, přirozeně intonuje, používá správný přízvuk slovní í větný, dbá na barvu a sílu hlasu přečte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu vyhledává informace v učebnicích, encyklopediích a slovnících; využívá poznatků z četby v další školní činnosti, využívá klíčová slova při hledání informací rozumí významu piktogramu čte potichu texty, reprodukuje jejich obsah sestavuje osnovu, tvoří nadpisy, člení text na odstavce dodrží následnost dějové složky popíše předmět, děj, pracovní postup napiše telegram, dopis, SMS zprávu, vhodně použije emotikony předvede telefonování v různých modelových situacích vyplní správně jednoduchý tiskopis opisuje a přepisuje jednoduché texty píše v přirozené velikosti a se správným sklonem písma, uplatňuje svůj osobitý rukopis 	<ul style="list-style-type: none"> plynulé čtení a čtení vyhledávací čtení elektronického textu plynulá reprodukce textů využívání klíčových slov základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) význam piktogramů pozorné naslouchání a reagování otázkami pozdrav, oslovení, omluva, prosba popis předmětu, děje, pracovního postupu telegram, dopis, SMS zpráva dramatizace vypravování, popis, dopis, adresa, blahopřání, pozdrav, omluvenka; jednoduché tiskopisy 	<ul style="list-style-type: none"> MV-5
Jazyková výchova		
<ul style="list-style-type: none"> užívá různé podoby slova, rozlišuje slova podle významu, rozpozná slova spisovná a nespisovná, poznává slova citově zabarvená rozlišuje kořen slova, část předponovou a příponovou. rozpozná předpony a předložky; zvládá jejich pravopis ovládá psaní i/y po b, f, l, m, p, s, v, z ve slovech vyjmenovaných a slovech příbuzných určuje slovní druhy ohebné a neohebné určuje větu jednoduchou a souvětí, spojuje jednoduché věty v souvětí spojovacími výrazy určuje základní skladební dvojice píše správně i/y v přičestí minulém ovládá pravopis vlastních jmen států, ulic, zeměpisných názvů 	<ul style="list-style-type: none"> nauka o slově, hlásková podoba slova; význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná; slova spisovná a nespisovná; slova citově zabarvená stavba slova - kořen, předpona, přípona psaní i/y po b, f, l, m, p, s, v, z ve slovech vyjmenovaných a slovech příbuzných slovní druhy podstatná jména slovesa věta jednoduchá, základní skladební dvojice souvětí shoda podmětu s přísudkem vlastní jména - zeměpisné názvy, jména ulic a jména států - jednoslovná 	<ul style="list-style-type: none"> OSV-4
Literární výchova		
<ul style="list-style-type: none"> reprodukuje text podle svých schopností vyjadřuje své pocity z četby dramatizuje a domýšlí literární příběhy rozumí základním literárním pojmům: poezie, próza - pohádka, pověst, povídka 	<ul style="list-style-type: none"> přednes literárních textů odpovídajícím věku žáků tvořivá práce s literárním textem a ilustrací dětská kniha poezie, próza výběr četby podle osobního zájmu rozhovory o knihách, besedy o ilustracích dramatizace 	<ul style="list-style-type: none"> MV-7

Ročník: 5

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Komunikační a slohová výchova		
<ul style="list-style-type: none"> • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty (i elektronické) potichu i nahlas, využívá orientační prvky v textu • vyhledá informace ve slovnících a encyklopediích a v doporučených online zdrojích a porovná informace ze dvou zdrojů • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • vede správně dialog, telefonický rozhovor, vhodně se zapojí do elektronické komunikace, napíše e-mail, vyplní e-přihlášku • rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry • sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • vyjadřování závislé na komunikační situaci • pozorná a plynulá reprodukce textů • čtení elektronického textu • čtení vyhledávací jako zdroj informací • věcné čtení, porovnávání informací z více zdrojů • znalost orientačních prvků v textu • zdvořilé vyjadřování kontaktu s partnerem, pozorné naslouchání a reagování otázkami • ovládání komunikačních žánrů (vzkaz, zpráva, oznámení, dialog na základě obrazového materiálu) • ovládání základních komunikačních pravidel (dialog) • mimojazykové prostředky řeči • vypravování, popis, dopis, inzerát; jednoduché tiskopisy, elektronický formulář, e-mail 	<ul style="list-style-type: none"> • MV-4
Jazyková výchova		
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává význam slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku • píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu 	<ul style="list-style-type: none"> • stavba slova - odvozování a skládání • slova stejného a podobného významu, slova vícevýznamová • psaní y,i po obojetných souhláskách ve slovech vyjmenovaných a příbuzných • zdvojené souhlásky, předpony s-, z-, vz- • předložky • souhláskové skupiny, dělení slov • tvarosloví - slovní druhy • podstatná jména, přídavná jména, slovesa, zájmena, číslovky • základní skladební dvojice, podmět, přísudek • shoda přísudku s podmětem • věta jednoduchá a souvětí 	
Literární výchova		
<ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> • čtení s prvky uměleckého přednesu • plynulá reprodukce přečteného nebo slyšeného textu • dramatizace, scénky • besedy o knihách • divadelní a filmová představení • poezie: lyrika, epika, přenášení významů, přirovnání • próza: čas a prostředí děje, hlavní a vedlejší postavy, řeč • drama • základní literární žánry a jejich představitelé • struktura literárního díla • vytváření vlastních textů 	<ul style="list-style-type: none"> • MV-3

Ročník: 6

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Jazyková výchova		
<ul style="list-style-type: none"> • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov • určí mluvnické kategorie jmen, aplikuje jejich znalost v písemném projevu • rozpozná druhy zájmen a číslovek • rozliší stavbu slova • odůvodní střídání hlásek při odvozování, skupiny hlásek při odvozování, zdvojené souhlásky • rozliší větu hlavní a vedlejší • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu 	<ul style="list-style-type: none"> • úvod o českém jazyce • zvuková stránka jazyka • střídání hlásek při odvozování, skupiny bě-bje, mě-mně, ..., předpony s, z, vz, předložky s, z • i/y po obojetných souhláskách • tvaroslovi - podstatná jména <ul style="list-style-type: none"> - přídavná jména - zájmena - číslovky - slovesa • skladba - rozvíjející větné členy <ul style="list-style-type: none"> - věta jednoduchá, souvětí - interpunkce 	<ul style="list-style-type: none"> • MV - 6 • OSV - 1
Literární výchova		
<ul style="list-style-type: none"> • uvede základní znaky poezie a prózy • rozliší sloku od verše • reprodukuje přečtený text • zhodnotí hlavní postavy • odliší pověst od pohádky • ústně formuluje dojmy ze své četby 	<ul style="list-style-type: none"> • lidová slovesnost • poezie, próza a drama • pohádka • pověst, báje, legenda, kronika, deník • dobrodružná próza • próza s přírodní tematikou • dětský hrdina • tvorba výtvarného doprovodu k lit. textů 	<ul style="list-style-type: none"> • VEG - 1 • OSV - 11 • EV - 3 • MKV - 1
Komunikační a slohová výchova		
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší základní slohové útvary • využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, sestaví osnovu, dodrží časovou posloupnost • vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování • užívá vhodné jazykové prostředky, zdůvodní různé jazykové prostředky ve svém mluveném i písemném projevu včetně elektronické komunikace • vyjadřuje se souvisle a zřetelně v mluveném projevu • používá jazykové příručky • prakticky a věcně naslouchá, získává základy komunikace, odlišuje v písemných a mluvených projevech a v textech v digitální podobě subjektivní a objektivní sdělení, rozpoznává prvky záměrné manipulace 	<ul style="list-style-type: none"> • vypravování - sestavení osnovy dle obrázků, z textu, vyprávění vlastních prožitků, dramatizace • popis předmětu, pracovního postupu - využití názoru, zkušeností, obohacování slovní zásoby • zpráva, oznámení - úsporné sdělení, správné rozlišení obou postupů, praktické využití • výpisky - rozlišení důležitého od nepodstatného, praktické využití • výtah z odborného textu - poznávání a obohacování odborné terminologie • dopis osobní, úřední - rozlišení osobního sdělení od oficiálního prostřednictvím stylistických a jazykových prostředků 	<ul style="list-style-type: none"> • MV - 3 • OSV - 8 • EV - 4

Ročník: 7

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Jazyková výchova		
<ul style="list-style-type: none"> v praxi uplatní znalosti slovních druhů ohebných a slovních druhů neohebných rozlišuje a tvoří homonyma, antonyma, synonyma určí mluvnické kategorie sloves určí rozvíjející větné členy rozliší větu hlavní a vedlejší, určí druh věty vedlejší uplatňuje znalost psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> příslivce (stupňování), příslovecné spřežky, předložky, spojky, citoslovce, částice, zájmena slovo a sousloví, rčení, jednozn. a mnohoznačná slova homonyma, antonyma, synonyma, slova citově zabarvená, odborné názvy psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech slovesa - sloves. tvary a jejich tvoření, slovesný rod druhy vět podle postoje mluvčího otázky zjišťovací a doplňovací věty dvojčlenné a jednočlenné základní větné členy holé, rozvité, několikanásobné podmět nevyjádřený a všeobecný přívlastek - volný, těsný, několikanásobný, postupně rozvíjející, přístavek příslivce určení - míry, účelu, důvodu předmět a doplněk vedlejší věty - podmětová, přísudková, přívlastková, předmětová, příslovecná, doplňková čárka v souvětí podřadném slovní zásoba (způsoby jejího obohacování) tvoření slov odvozováním, skládáním a zkracováním odvozování post. a příd. jmen předponou a příponou 	<ul style="list-style-type: none"> MV - 6
Literární výchova		
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní orientuje se v základních literárních druzích a žánrech stanoví rým a rytmus básně, zvukomalebnost pozná metaforu, personifikaci formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby zhodnotí vlastním názorem přečtenou knihu, vyhledá si životopis autora v encyklopediích, odborných publikacích, na internetu vytvoří vlastní literární text využívá argumentace z různých zdrojů při tvorbě sdělení ostatním vyhledává informace, ověřuje spolehlivost informací, shromáždí obrazový a jiný grafický materiál pro prezentaci 	<ul style="list-style-type: none"> báje, pověst, legenda, kronika, povídka, historický román pohádka, moderní pohádka bajka - pointa, alegorie, symbol cestopis sci-fi povídka poezie - báseň, píseň, druhy básni, rým, rytmus, volný verš, zvukomalebnost, personifikace, metafora přednes textu tvorba krátkých básniček krásná literatura, literatura publicistická, populárně naučná literatura hodnotná x konzumní aktuální literární a kulturní podněty 	<ul style="list-style-type: none"> VEG - 1,3
Komunikační a slohová výchova		
<ul style="list-style-type: none"> odlišuje spisovný a nespisovný projev v mluvených a písemných projevech a v textech v digitální podobě a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru komunikuje kultivovaně, výstižně volí vhodné jazykové prostředky pro danou modelovou komunikační situaci, odlišuje komunikační záměr, fakta od názorů a hodnocení, porovnává informační zdroje výstižně popisuje děj, pracovní postup vystihne charakteristiku osoby v modelových situacích dokáže objednat tiskoviny, podat inzerát, odpovědět na inzerát, napsat žádost, sestavit strukturovaný životopis rozpozná prvky záměrné manipulace v med. komunikaci 	<ul style="list-style-type: none"> vypravování - užití přímé řeči, výběr jazykových prostředků popis uměleckého díla, práce se slovníky líčení - subjektivně zabarvený popis popis pracovního postupu, děje (návod) charakteristika vnější, vnitřní, přímá, nepřímá, vlastní charakteristika, charakteristika literárních postav životopis (strukturovaný), žádost, pozvánka úřední dopis výtah - čtení s porozuměním, práce s odborným textem, odborná terminologie 	<ul style="list-style-type: none"> MV - 3 OSV - 2 VEG - 3

Ročník: 8

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Jazyková výchova		
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná slovanské a světové jazyky obohacuje svou slovní zásobu a tvoří nová slova uveče rozdíly ve skloňování podstatných jmen přejetých, vytvoří jejich správné tvary určí větu jednočlennou, dvojčlennou, rozezná větný ekvivalent určí druhy vět vedlejších, poměry mezi větami hlavními 	<ul style="list-style-type: none"> obecné výklady o českém jazyce tvarosloví – opakování slovních druhů <ul style="list-style-type: none"> skloňování zájmen týž, tentýž slovesný vid, vidové dvojice skloňování cizích vlastních jmen skloňování obecných jmen přejetých tvoření slovesných tvarů z kmene přít. a min. pravopis koncovek jmen a sloves skladba <ul style="list-style-type: none"> významový poměr mezi větami hlavními souvětí podřadné souvětí souřadné interpunkce v souvětí souřadném interpunkce v souvětí podřadném věta jednočlenná věta dvojčlenná větný ekvivalent elípsa, vsuvka 	<ul style="list-style-type: none"> MKV – 1
Literární výchova		
<ul style="list-style-type: none"> používá literaturu jako zdroj poznání porovná historická literární období, uvede jejich významné literární osobnosti posoudí úlohu lidové slovesnosti zhodnotí význam práce spisovatelů Národního obrození jednoduše popíše jazyk a strukturu literárního díla formuluje ústně i písemně zážitky z četby, návštěvy divadelního či filmového představení, zpracuje výkladový referát na základě nasbíraného materiálu (portfolio, výpisky...) tvoří vlastní literární text na základě osvojených znalostí základů literární teorie 	<ul style="list-style-type: none"> hlavní vývojová období národní a světové literatury literární žánry v proměnách času: <ul style="list-style-type: none"> epické lyrické lyricko-epické dramatické publicistické literatura faktu 	<ul style="list-style-type: none"> MKV – 2, 3, 5 OSV – 6, 7
Komunikační a slohová výchova		
<ul style="list-style-type: none"> dorozumívá se výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci, využívá argumentace z různých zdrojů, všímá si záměrné manipulace v interpersonální, skupinové a mediální komunikaci odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji využívá poznatků o jazyce stylu ke gramatické i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů vypracuje výtah pomocí osnovy, všímá si obsahové vyváženosti a spolehlivosti informací vyhledává pomocí klíčových slov nebo jiných strategií podle vzoru napíše líčení dokáže charakterizovat literární a historické postavy 	<ul style="list-style-type: none"> výtah líčení historické události, přírodního jevu charakteristika literární a historické postavy jednoduchá úvaha výklad 	<ul style="list-style-type: none"> MKV – 1 OSV – 7 EV – 1, 2, 3, 4 MV – 2

Ročník: 9

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Jazyková výchova		
<ul style="list-style-type: none"> • spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • využívá základní poznatky o vývoji českého jazyka • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití v mluveném i písemném projevu včetně elektronické komunikace • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí • v písemném projevu uplatňuje pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> • souhrnné opakování pravopisu • souhrnné opakování všestranných jazykových rozborů • obecné výklady o jazyce • slovní zásoba a význam slova • tvoření slov • tvarosloví • skladba 	<ul style="list-style-type: none"> • MKV - 4 • MV - 3
Literární výchova		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře • uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • zformuluje písemně i ústně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního či filmového představení • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty 	<ul style="list-style-type: none"> • typické žánry a jejich představitele • hlavní vývojová období národní a světové literatury • literatura 20. století • literatura umělecká a věcná • přednes vhodných textů • dramatizace literárního textu 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV - 1, 7, 8 • VDO - 2 • VEG - 3 • MKV - 2, 3, 5
Komunikační a slohová výchova		
<ul style="list-style-type: none"> • komunikuje výstižně a kultivovaně • rozšiřuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v rozhovoru • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj • v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči • zapojuje se do diskuse, včetně on-line diskusních fór, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu • samostatně připraví a s oporou textu přednese referát • vypracuje samostatný výklad na základě populárněvědeckého článku, všimá si obsahové vyváženosti, porovnáva informační zdroje, spolehlivost informací a posoudí prezentace spolužáků dle kritérií • na základě zkušeností dokáže rozlišit funkční styly 	<ul style="list-style-type: none"> • vypravování • charakteristika • výklad • strukturovaný životopis • úvaha • proslov • diskuse • funkční styly 	<ul style="list-style-type: none"> • VDO - 4 • VEG - 1, 2, 3 • MKV - 1, 3 • MV - 1, 4, 5, 7 • OSV - 8

5.2 Anglický jazyk

5.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět anglický jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Anglický jazyk se vyučuje v 1.-9. ročníku v rozsahu:

1.ročník	1 hodina (vyučuje se ve II. pololetí 2 hodiny týdně)
2. - 3. ročník	2 hodiny
4. - 9. ročník	3 hodiny

Vzdělávání v anglickém jazyce předpokládá, že absolvent 9. ročníku dosáhne úrovně A2 Společného referenčního rámce pro jazyky. Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina. Uskutečňuje se převážně aktivními metodami výuky, které jsou prostředkem pro vytváření příslušných kompetencí a výstupů. Vzdělávání v anglickém jazyce je zaměřeno na vytváření a rozvoj receptivních, produktivních a interaktivních řečových dovedností. V rámci jednoho ročníku jsou žáci rozděleni do skupin s nižším počtem tak, aby byl vytvořen prostor pro aktivní zapojení jednotlivců, dvojic i větších kolektivů. Nižší počty žáků ve skupině umožňují i zkvalitnění diferencované práce, individuálního přístupu a využívání počítačových pracoven.

Součástí výuky je kontakt se žáky partnerské školy v maďarském Egeru prostřednictvím písemné komunikace i osobních setkání při výměnném pobytu a v případě dostatečného zájmu studijní zájezdy do anglicky mluvících zemí.

V 5. až 9. ročníku je jednomu tématu vždy věnována zvýšená pozornost a je zpracováno formou projektu.

- 5. ročník - Já a moje rodina
- 6. ročník - Můj každodenní život
- 7. ročník - Volnočasové aktivity
- 8. ročník - Náš svět
- 9. ročník - Moje místo ve světě

Předmět anglický jazyk je úzce spjat s ostatními předměty, např.:
zeměpis - Velká Británie, další anglicky mluvící země, Česká republika,
dějepis - Česká republika, Velká Británie
pracovní činnosti - moje plány do budoucna, povolání
občanská výchova - můj domov, volný čas a zájmová činnost

Celým předmětem prolínají průřezová témata:

1. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
 - Evropa a svět nás zajímá
 - objevujeme Evropu a svět
2. Multikulturní výchova
 - multikulturalita
3. Osobnostní a sociální výchova
 - osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
 - seberegulace a sebeorganizace
 - sociální rozvoj - komunikace

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vést žáky k hledání různých způsobů a strategií, které jim umožní lépe plánovat, organizovat a řídit vlastní učení
- naučit žáky aktivně vyhledávat a třídit informace, propojovat je a systematicky zpracovávat
- pochopit důležitost schopnosti komunikace v angličtině pro další studium i pro praktický život
- vést žáky ke sledování jejich pokroku při používání vhodných online nástrojů, například Evropského jazykového portfolia a motivovat je k dosahování vyšších úrovní podle Společného evropského referenčního rámce

Kompetence k řešení problémů

- naučit se řešit jednoduché problémové situace v angličtině
- odstraňovat obavy z konverzace v anglickém jazyce

Kompetence komunikativní

- naučit se jednoduše vyjádřit své myšlenky a názory v cizím jazyce
- vést žáky k využívání moderních informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- budovat důvěru žáků ve vlastní schopnosti
- vést žáky k účinné spolupráci ve dvojici i v menší skupině při řešení zadaného úkolu

Kompetence občanské

- naučit žáky zodpovědně se rozhodovat v dané situaci
- na základě poznání zvyků a tradic anglicky mluvících zemí vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí

Kompetence pracovní

- vést žáky k efektivitě při organizování vlastní práce
- naučit se respektovat vymezená pravidla

Kompetence digitální

- vést žáky k pochopení významu digitálních technologií pro komunikaci v angličtině
- motivovat žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- vést žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi probíraných témat, vyhledávání a zpracování informací a posuzování důvěryhodnosti zdrojů
- vést žáky k práci s anglickou klávesnicí, formulování písemného vyjádření různými formami
- vést žáky k dalšímu digitálnímu zpracování, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu (vlastní videa, prezentace a podobně)
- vést žáky k etickému jednání při komunikaci v digitálním světě

5.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu anglický jazyk

Ročník: 1

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje opakuje a používá jednoduchá slova, se kterými se setkává při výuce vnímá rozdíl mezi grafickou a mluvenou podobou slova 	<ul style="list-style-type: none"> pozdravy, jména, představování se, rozloučení, reakce na pokyny slovní zásoba z tematických celků: čísla, barvy, rodina, zvířata - v základním a přiměřeném rozsahu básničky a písničky, říkadla, hry 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1,5, VEG 1 MKV 1,4

Ročník: 2

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> porozumí jednoduchým pokynům učitele a reaguje na ně osvojí si zvukovou podobu jazyka v daném rozsahu slovní zásoby chápe obsah velmi jednoduchého krátkého textu pronášeného pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, má k dispozici vizuální oporu přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova zvládá grafickou stránku slov v omezeném rozsahu 	<ul style="list-style-type: none"> pozdravy, představování sama sebe, rozloučení jména, odhad významu anglických slov, používaných v češtině čísllice do 12 barvy - rozšíření tématu tematické okruhy: škola, školní potřeby, hračky, Vánoce, ovoce, jídlo, pití, oblečení, narozeniny, části těla - hygiena, Velikonoce, Vánoce, zvířata - mazlíčci, ZOO odpovědi na jednoduché konverzační otázky básničky, písničky (Vánoce, Velikonoce) 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1,5,6 VEG 1 MKV 1,4

Ročník: 3

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> rozumí pokynům a jednoduchým pomalu a pečlivě vysloveným otázkám učitele a reaguje na ně verbálně i neverbálně rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného a mluveného textu, má k dispozici vizuální podporu aktivně se zapojí do velmi jednoduchého rozhovoru přiřadí mluvenou a psanou podobu slova a slovního spojení přednese, zpívá krátké básničky, písničky píše slova na základě textové a vizuální předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> pozdravy, rozloučení, oslovení osoby, představení se sdělení věku, bydliště... vyjádření souhlasu a nesouhlasu anglická abeceda čísllice do 20 slovesa: To have, to be v otázce i v záporu, can některá osobní zájmena, některá přivlastňovací zájmena slovní zásoba z tematických okruhů: pozdravy, představování, rodina, školní potřeby, hračky, jídlo - ovoce, zelenina, sporty - sportovní potřeby, byt - zařízení, lidé - oblečení, části těla základní předložky básničky, písničky (Vánoce, Velikonoce) 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1,5,6,8 VEG 1 MKV 1,4

Ročník: 4

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí slovům a jednoduchým větám pronášeným pomalu a zřetelně vztahujícím se k probíraným tématům • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy a odpoví na jednoduché otázky • aktivně se zapojí do jednoduchého rozhovoru • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět vztahujících se k probíraným tématům • vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci • vnímá existenci digitálního prostředí pro komunikaci 	<ul style="list-style-type: none"> • pozdravy, jednoduchá konverzace - jméno, bydliště, věk.... • oslovení dospělého, reakce na jeho podněty • anglická abeceda - spelling • slovosled v anglických větách • tvoření jednoduchých otázek a odpovědi, věty tázací, oznamovací, rozkazovací a zápor ve větách • pravidelné množné číslo u podstatných jmen • používání osobních a ukazovacích zájmen • vyjádření vlastnictví pomocí slovesa „to have“, slovesa can, must • základní použití členu určitého a neurčitého • základní předložky • vazba there is/there are • číslice do 100 • velmi jednoduchá komunikace v běžných každodenních situacích - představení členů rodiny, přání k narozeninám, rozhovory o jídle a pití, nákupu • rozšiřování slovní zásoby v dosud probíraných tématech, názvy dnů a měsíců • časování slovesa to be v obou číslech, otázka a zápor • vánoční a velikonoční zvyky v anglicky mluvících zemích 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1,5,6,8 • MKV 1,4 • VEG 1

Ročník: 5

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí obsahu a smyslu jednoduchých krátkých materiálů (texty, poslechové materiály s obrazovou podporou) z běžného života • vyžádá si jednoduchou informaci k probíranému tématu • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se volného času a dalších osvojovaných témat, odpoví na jednoduché otázky a podobné otázky pokládá • vyplní své základní údaje do elektronického formuláře • napíše krátký email o své osobě, své rodině a svých zájmech • obměňuje krátké a jednoduché texty a zachovává smysl textů • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> • opakování sloves to be, have got • sloveso can, can't, must, must't, sloveso have to • vazba there is/are • rozkazovací způsob včetně záporu • přítomný čas průběhový, přítomný čas prostý • předložky, frekvenční příslovce • jednotné a množné číslo podstatných jmen, použití členů u podstatných jmen • přídavná jména • zájmena osobní, ukazovací, tázací • přivlastňování • číslovky, určování času, datum • texty a slovní zásoba se zaměřením na školu, rodinu, naše tělo, každodenní činnosti, domov a bydlení, ve městě a v přírodě, nákupy a móda, počasí • jednoduchý popis města, cesty, vybavení domu, bytu, činnosti a předmětů ve škole, činnosti ve volném čase, neformální dopis • život a kultura - Velká Británie, USA, Irsko, Česká republika • užití digitálních technologií - psaní e-mailu o sobě, rodině a svých zájmech, vyplnění svých údajů do jednoduchého elektronického formuláře 	<ul style="list-style-type: none"> • MKV 4 • VEG 1,2 • OSV 1,3,8

Ročník: 6

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnici vyhledá v textu požadované informace sestaví jednoduché ústní a písemné sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, na stejné téma napíše krátký text písemně doplňuje a obměňuje krátké texty rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci, jednoduchým způsobem mluví o probíraných tématech zeptá se na základní informace vyplní své základní údaje do formuláře používá dvojjazyčný slovník odpoví na textovou zprávu nebo e-mail týkající se osvojovaných témat vyplní jednoduchý elektronický formulář týkající se osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> texty a slovní zásoba se zaměřením na každodenní činnosti, prázdniny, zájmy, ve městě, popis míst/ mapy / obrázku a popis cesty, stravování, zvířata v jejich přirozeném i lidskou činností ovlivněném prostředí, cestování život a kultura v některých anglicky mluvících zemí opakování časů přítomných minulý čas prostý, pravidelná a nepravidelná slovesa použití základních tvarů některých způsobových sloves podstatná jména - počitatelná a nepočitatelná, a lot of, how much, many, a few, a little, some, any užití slovesa need / need to příslovce míry porovnávání, stupňování přídavných jmen včetně tvarů nepravidelných práce se slovníkem, i elektronickým slovníkem elektronické formuláře online - osobní údaje užití digitálních technologie - reakce na textové zprávy a e-mail 	<ul style="list-style-type: none"> VEG 1,2 MKV 4 OSV 1,3,8

Ročník: 7

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> rozumí krátkým a jednoduchým textům popíše osoby, místa věci ze svého každodenního života vyhledá požadované informace v jednoduchých autentických materiálech písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje krátké texty rozumí jednoduchým a zřetelně vyslovovaným promluvám a poslechovým textům sestaví jednoduché ústní i písemné sdělení týkající se situací souvisejících s probíranými tématy, na stejné téma napíše krátký článek do novin reaguje na jednoduché písemné sdělení, zapíše/doplní informace a jednoduchým způsobem se domluví v situacích souvisejících s životem ve škole a každodenními činnostmi napíše a odpoví na e-mail týkající se osvojovaných témat práce s elektronickými slovníky, vyhledávání slovní zásoby a významu slov 	<ul style="list-style-type: none"> texty a slovní zásoba se zaměřením na každodenní činnosti, prázdniny, zájmy, ve městě, popis míst, stravování, zvířata v jejich přirozeném i lidskou činností ovlivněném prostředí život a kultura v některých anglicky mluvících zemí opakování časů přítomných minulý čas prostý, pravidelná a nepravidelná slovesa použití základních tvarů některých způsobových sloves podstatná jména - počitatelná a nepočitatelná, a lot of, how much, many, a few, a little, some, any porovnávání, stupňování přídavných jmen včetně tvarů nepravidelných e-mail, výhody a nevýhody osobní komunikace, elektronický formulář on-line práce s elektronickými slovníky, vyhledávání slovní zásoby a významu slov 	<ul style="list-style-type: none"> VEG 1,2 MKV 4 OSV 1,3,8

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky • rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci a poslechovému textu • odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu • sestaví jednoduché ústní sdělení o světě kolem sebe; na toto téma v průběhu roku písemně vypracuje projekt • písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty • vypráví jednoduchý příběh či událost • požádá o upřesnění sdělení • jednoduchým způsobem se domluví v situacích souvisejících s probíranými tematickými okruhy • komunikuje v modelových situacích o osvojovaných tématech prostřednictvím školního systému • napíše komentář a vyjádří své stanovisko s textem na blogu nebo jiným komentářem 	<ul style="list-style-type: none"> • texty a slovní zásoba se zaměřením na životní prostředí, životní styl a život společnosti v souladu s přírodou, osobní rozvoj, oslavy, lidské tělo a zdraví i nemoci, pracovní trh, povolání, legislativu, vztahy • národní zvyky a stereotypy • vyjádření plánované budoucnost • užití WILL pro budoucí záměr, slib, předpověď, nabídku, žádost a potvrzení • užití přítomných a minulých časů • trpný slovesný rod • předpřítomný čas, užití EVER, NEVER, STILL, YET, ALREADY, SINCE, FOR • pravidelná a nepravidelná slovesa a jejich tři tvary • porovnávání • datum - zápis a čtení • první kondicionál • vyjádření preference, rady a doporučení • vyjádření se o zdravotním stavu • užití WILL HAVE TO pro budoucí povinnost • vyjádření mínění, užití sloves CAN a BE ALLOWED TO • užití různých zdrojů informací v angličtině, • softwarové aplikace a jejich ovládání, práce s technologiemi v daném jazyce • komunikace prostřednictvím sítí školního systému • psaní e-mailů, užití elektronických formulářů • práce s elektronickými slovníky 	<ul style="list-style-type: none"> • VEG 1,2 • MVK 4 • OSV 1,3,8

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky • rozumí jednoduché a zřetelně vyslované promluvě a konverzaci, poslechovému textu • odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu • písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty • popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • sestaví jednoduché ústní sdělení o svém městě a České republice; stejná témata zpracuje i písemně formou projektu • vyžádá si informaci o možnosti ubytování v hotelu • jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích • reaguje na jednoduché písemné sdělení • sdílí informace o svých zájmech pomocí digitálních technologií - napíše komentář, vyjádří a zdůvodní své stanovisko 	<ul style="list-style-type: none"> • texty a slovní zásoba se zaměřením na životní prostředí, životní styl a život společnosti v souladu s přírodou, osobní rozvoj, oslavy, lidské tělo a zdraví i nemoci, pracovní trh, povolání, legislativu, vztahy • národní zvyky a stereotypy • vyjádření plánované budoucnost • užití WILL pro budoucí záměr, slib, předpověď, nabídku, žádost a potvrzení • užití přítomných a minulých časů • trpný slovesný rod • předpřítomný čas, užití EVER, NEVER, STILL, YET, ALREADY, SINCE, FOR • pravidelná a nepravidelná slovesa a jejich tři tvary • porovnávání • datum - zápis a čtení • první kondicionál • vyjádření preference, rady a doporučení • vyjádření se o zdravotním stavu • užití WILL HAVE TO pro budoucí povinnost • vyjádření mínění, užití sloves CAN a BE ALLOWED TO • užití různých zdrojů informací v angličtině, včetně digitálních, sdílení názorů v digitálním prostředí • digitální nástroj, znalost terminologie v daném jazyce 	<ul style="list-style-type: none"> • VEG 1,2 • MKV 4 • OSV 3

5.3 Další cizí jazyk

5.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Logicky navazuje na výuku českého a anglického jazyka. Vzdělávání směřuje k dosažení jazykové úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Je vyučován od 7. do 9. ročníku v rozsahu dvou hodin týdně. Výuka probíhá ve skupinách.

Cílem je poskytnout žákům základ pro komunikaci v rámci integrované Evropy, snižovat jazykové bariéry, přispívat k budoucímu studijnímu i pracovnímu uplatnění, umožnit poznávat nové skutečnosti přesahující oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Důraz je kladen především na rozvoj komunikačních dovedností, kterým je podřízena výuka gramatické části učiva. Pro výuku jsou využívány autentické texty, časopisy, pracovní listy, výukové programy, jazykové příručky, encyklopedie, videa a zvukové nahrávky.

Vzdělávání je zaměřeno na

- porozumění známým každodenním výrazům a základním frázím a jejich uvědomělé užívání
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace v německy, rusky a španělsky mluvících zemích, poznávání kultury těchto zemí
- schopnost pohovořit i napsat o jednoduchých tématech
- porozumění čtenému a slyšenému textu na dané jazykové úrovni

Předmět cizí jazyk je propojen s ostatními předměty:

český jazyk - využívání dovedností nutných pro osvojení cizího jazyka,

pochopení systému gramatiky

anglický jazyk - transfer anglický jazyk, internacionalismy

zeměpis - reálie německy, rusky, španělsky a francouzsky mluvících zemí

informatika - práce s internetem

hudební výchova - osvojování písní

výtvarná výchova - tvorba výstupů z projektů, obrázků ke slovní zásobě

dramatická výchova - hra v rolích, krátké scénky, dialogy

Předmětem prolínají průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností poznávání - cvičení dovednosti zapamatování, jazykové paměti
- komunikace - verbální komunikace jako klíčový nástroj dorozumění v různých situacích

2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá - příběhy, zážitky a zkušenosti, život dětí, lidová slovesnost, zvyky a tradice v německy a rusky mluvících zemích, naši sousedé
- objevujeme Evropu a svět - státní symboly německy, rusky a španělsky mluvících zemí, styl života v rodinách, životní styl mladých Evropanů, mezinárodní setkávání

3. Multikulturní výchova

- multikulturalita - specifické rysy jazyků, komunikace s příslušníky jiných národů, význam cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence se vytvářejí a rozvíjejí tím, že vedeme žáky k:

Kompetence k učení

- pochopení důležitosti komunikace v cizím jazyce pro další studium i život
- učení žáka ve vztazích – propojování jazykových jevů a probíraných témat
- zvládání zdánlivě neřešitelných úkolů – snažit se reagovat, když ne zcela rozumí, domýšlet význam
- sledování vlastního pokroku při používání vhodných online nástrojů, například Evropského jazykového portfolia a k dosahování vyšších úrovní podle Společného evropského referenčního rámce

Kompetence k řešení problémů

- odstranění bariéry mluvit v cizím jazyce
- řešení jednoduchých situací v cizím jazyce
- schopnosti orientovat se v cizím prostředí (zeptat se, vyhledat údaje...)
- vyjádření souhlasu nebo nesouhlasu s jinými názory

Kompetence komunikativní

- praktickému a efektivnímu využívání všech způsobů komunikace v cizím jazyce (ústní i písemné)
- jasným a srozumitelným formulacím myšlenek, rozšiřování slovní zásoby
- nácvičku struktur mluvených i psaných projevů
- schopnosti porozumění mluveným i psaným pokynům, promluvám, sdělením
- komunikaci s dětmi z jiných zemí – překonání jazykové bariéry

Kompetence sociální a personální

- prezentaci výsledků své práce nebo práce skupiny
- vytváření pozitivních představ o sobě samém, budování sebedůvěry
- chápání potřeby vzájemného respektu a pomoci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

Kompetence občanské

- dodržování a respektování pravidel země, v níž je host
- respektování tradic a zvyků v cizích zemích, toleranci odlišností
- poznávání společných prvků v dějinách národů, hrdost a vlastenectví
- poznávání problémů jiných zemí – rasismus, intolerance, násilí

Kompetence pracovní

- uvědomělému a správnému používání studijních materiálů a jazykových příruček pro vyhledávání informací a samostatné studium

Kompetence digitální

- osvojování cizího jazyka při současném využívání digitálních technologií, využívání webů a aplikací pro upevňování slovní zásoby a výslovnosti, vyhledávání jednoduchých informací v daném cizím jazyce a dále s nimi pracovat
- uvědomělému používání elektronických slovníků a překladačů
- používání klávesnic v daném jazyce
- vytváření jednoduchých prezentací a videí v daném jazyce a jejich sdílení
- uvědomělé jednání při komunikaci v digitálním prostředí

5.3.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu německý jazyk

Ročník: 7

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům učitele a adekvátně na ně reaguje • rozumí známým každodenním výrazům, základním frázím a jednoduchým větám • rozumí obsahu a smyslu velmi jednoduchého textu, v textu vyhledá požadovanou informaci a odpověď na otázku • sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě a své rodině, škole • napíše velmi jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení o sobě, své rodině, škole • zapojí se do velmi jednoduchého, pečlivě vyslovovaného rozhovoru dalších osob prostřednictvím běžných výrazů • napíše jednoduchou textovou zprávu se základními informacemi (místo, čas...) 	<ul style="list-style-type: none"> • základní pravidla výslovnosti a pravopisu • abeceda • základní pravidla komunikace v každodenních situacích – pozdravy, představování, oslovení, poděkování, rozloučení, telefonní číslo • prosba, omluva, blahopřání, vyjádření souhlasu, nesouhlasu • základní podoba vět oznamovacích a tázacích, pasivní znalost rozkazovacích vět, slovosled přímý a nepřímý • vyjádření záporu • používání členu určitého a neurčitého, 1.a 4.pád čísla jednotného • tázací W • časování pomocných sloves sein, haben, jedn.č.slovesa mögen • časování pravidelných sloves v přítomném čase • základní číslovky do 100 • osobní a přivlastňovací zájmena • přídavné jméno v přísudku • základní předložky lexikálně (um a am v časových údajích) • slovní zásoba z tematických okruhů Já a moje rodina, kamarádi, škola, koníčky • telefonování, dopisování, chatování • práce s elektronickým slovníkem • základní geografické údaje týkající se německy mluvících zemí 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1,6,8 • VEG 1,2 • MKV 4

Ročník: 8

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí pokynům vyučujícího a jednoduchým otázkám a adekvátně na ně reaguje • rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních situací • napíše jednoduché sdělení, zprávu na dané téma • zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace • vyplní základní údaje do formulářů • jednoduchým způsobem sdělí informace týkající se probíraných témat • při práci s texty využívá elektronický slovník, překladáč • napíše krátký email o sobě, své rodině, svých zájmech 	<ul style="list-style-type: none"> • poslech s porozuměním běžných pokynů a jednoduchého souvislého projevu učitele, poslech reprodukováných projevů • základní časové údaje • časování nepravidelných sloves a sloves s odlučitelnou předponou v přít.čase • rozkazovací způsob • vazba es gibt • osobní zájmena ve 3.a 4.pádě • množné číslo podstatných jmen • práce s autentickými materiály - časopisy, prospekty, obrazovým materiálem, internetem • reprodukce osvojených dialogů, formulace otázek a odpovědí, jednoduchá žádost o informaci, vedení jednoduchého dialogu na dané téma (telefonní rozhovor, dialog v recepci, restauraci, při nakupování...) • slovní zásoba z tematických okruhů cestování, ubytování, jídlo a nápoje, nákupy, škola, denní a týdenní rozvrh, volný čas 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1,6,8 • VEG 1,2 • MKV 4

Ročník: 9

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu slyšeného i psaného, vyhledává informace, s porozuměním tyto informace používá • vede ústně jednoduchou konverzaci v situacích souvisejících s běžným životem v rodině, škole a dalších každodenních tématech • písemně vypracuje stručnou zprávu, sdělení na dané téma v okruhu známé slovní zásoby, odpověď na sdělení • reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace • jednoduchým způsobem hovoří o probíraných tématech, odpovídá na otázky a sám otázky pokládá • reaguje na jednoduché písemné sdělení • vyplní jednoduchý elektronický formulář se základními údaji 	<ul style="list-style-type: none"> • blahopřání, dopis, žádost • modální slovesa • sloveso werden • další předložky • préteritum a perfektum • slovní zásoba z tematických okruhů příroda a počasí, oblečení, tradice, zvyky a svátky v německy mluvících zemích 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1,6,8 • VEG 1,2 • MKV 4

5.3.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ruský jazyk

Ročník: 7

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • používá azbuku v písemné podobě, porovnává odlišnosti grafického systému latinky a azbuky • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a adekvátně na ně reaguje • rozumí slovům a jednoduchým větám pomalu a zřetelně vyslovovaným, má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí obsahu a smyslu velmi jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku • sdělí ústně základní údaje o své osobě a své rodině • napíše velmi jednoduchá sdělení o sobě a své rodině • napíše jednoduchou textovou zprávu se základními informacemi (místo, čas...) • zapojí se do velmi jednoduchých, pečlivě vyslovovaných rozhovorů dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, používá otázku 	<ul style="list-style-type: none"> • základní pravidla výslovnosti, poslech a výslovnost jevů odlišných od češtiny, ruský přízvuk • redukce samohlásek, měkké a tvrdé slabiky, intonační konstrukce, fonetické rozcvičky • pohybové hry • základní pravidla komunikace v každodenních situacích - pozdravy, loučení, seznamování, představování, oslovení, poděkování • rozdíl mezi českou a ruskou klasif.stupnicí • azbuka, nácvik nových tvarů písmen • prosba, omluva • vyjádření souhlasu, nesouhlasu • dotazy a odpovědi - kdo je tu, kdo je tam, kdo je to, jak se kdo jmenuje, kolik je komu let, kdo má, co a koho rád, co kdo má rád k jídlu • základní podoba vět oznamovacích a tázacích, pasivní znalost rozkazovacích vět, slovosled a intonace • některé typy podstatných jmen a jejich skloňování podle vzorů, některá nesklonná podstatná jména • lexikálně slovesa typu-číst,tancovat,kreslit,dělat, hrát si, mít rád v jed.č.přít.času, slovesa koupit, jíst, jet, být ve tvarech min.času • budoucí čas a minulý čas pasívně • základní číslovky 1-20, do 100 pasívně • vyjadřování hodin a roků lexikálně, 2,3,4 hod,roky • osobní, přivlastňovací a ukazovací zájmena v některých tvarech • přídavná jména a příslovce pasívně • psaní krátkého textu, inzerát • částečná slovní zásoba a komunikace z tematických okruhů já a moje rodina, kamarádi, zvířata, jídlo, město a vesnice, škola, na návštěvě, pohádky • základní geografické údaje o Rusku • práce s elektronickým slovníkem 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV-6,8 • VEG-1,2 • MKV-4

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí pokynům a otázkám vyučujícího a adekvátně na ně reaguje • rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat • napíše jednoduché sdělení, zprávu na dané téma • sdělí jednoduchým způsobem základní informace o tématech vycházejících z běžného života • zapojí se do jednoduchých, pečlivě vyslovovaných rozhovorů dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace • při práci s texty využívá elektronický slovník, překladáč • napíše krátký email o sobě, své rodině, svých zájmech 	<ul style="list-style-type: none"> • plynulé, hlasité a foneticky správné čtení s ohledem na individuální možnosti jednotlivce • projekt Reálie Ruska • vyjádření omluvy, poděkování, blahopřání a přání, zdvořilostní fráze • oslovení v ruštině • vyjádření překvapení a radosti • dotazy a odpovědi: co kdo rád či nerad dělá • poslech s porozuměním běžných pokynů a jednoduchého souvislého projevu učitele, poslech reprodukováných projevů • shrnutí pravidel čtení a výslovnosti • pravopis gi,ki,chi, záporné částice ne • vyjádření počítaného předmětu po číslovkách 2,3,4 • některé frekventované předložkové vazby • některé tvary přídavných jmen měkkých, tvrdých • další tvary zájmen osobních, přivlastňovacích, ukazovacích a tázacích • základní číslovky 20-100, následně do 1000 lexikálně, některé letopočty k použití do frází • vyjadřování časových údajů, vyjadřování data • minulý čas sloves • časování některých sloves se změnami souhlásek, a některých sloves nepravidelných - mít rád, dívat se • rozkazovací způsob • praktické užívání 1.,2.a 3.pádu podst.jmen • názvy dnů a měsíců • psaní krátkého dopisu, pohlednice, email • písně s ruskými texty • texty z paměti • práce s autentickými materiály - novinami, prospekty, obrazovým materiálem, internetem • formulace otázek a odpovědí, jednoduchá žádost o informaci, vedení jednoduchého dialogu na dané téma (telefonní rozhovor, pozvání na návštěvu, dialog v restauraci, při nakupování...) • slovní zásoba a komunikace tematických okruhů jídlo a nápoje, nákupy, základní geografické údaje týkající se Ruska, seznámení se symboly Ruska, Moskva, lidové tradice a zvyky 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 6,8 • VEG 1,2 • MKV 4

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu slyšeného i psaného, vyhledává informace, s porozuměním tyto informace používá • vede jednoduchý rozhovor v situacích souvisejících s běžným životem v rodině, škole a dalších každodenních příležitostech • reaguje na jednoduché písemné sdělení • jednoduchým způsobem mluví o osvojovaných tématech • písemně vypracuje stručnou zprávu, sdělení na dané téma v okruhu známé slovní zásoby, odpověď na sdělení • vyplní základní údaje do formulářů i elektronických 	<ul style="list-style-type: none"> • fonetická a intonační cvičení (věty tázací a rozkazovací) • čtení s porozuměním • poslechová cvičení a konverzační cvičení • souhrn skloňování podst.jmen v jedn.čísle, některá podstatná jména v množném čísle • přehled I.a II.časování sloves - souhrn • číslovky, vazby s číslovkami, určování celých hodin • řadové číslovky 1-9, přízvuk řadových číslovek • lexikální osvojení zvrtných sloves - začínat, končit, učit se • používání vedlejších vět se spojkami když, protože • vyjádření potřeby, výrazy nado, nužno, mně nužen • výrazy s dolžen • struktury s infinitivem • časování slovesa jít, kreslit, žít, chodit, chtít, znát, rozumět • 2.pád osobních zájmen • skloňování zájmen kdo, co • skloňování přídavných jmen měkkých a tvrdých - 1.p. jedn. a množ.č. • stupňování některých běžně používaných přídavných jmen a příslovčí • domluvení si schůzky, oslovení neznámého člověka na ulici • dotazy a odpovědi: o předmětech a rozvrhu hodin, jak kdo vypadá, komu je kdo podobný, kde a jak kdo bydlí, orientace ve městě, oblíbené místo ve městě, kým kdo chce být, • krátký dopis přes internet • blahopřání, anketa, žádost, dotazník, • písně s ruskými texty • texty z paměti • slovní zásoba z tematických okruhů povolání, příroda a počasí, oblečení, popis člověka, nemoci, naše město, Petrohrad, žijeme v Evropě - názvy států 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 6,8 • VEG 1,2 • MKV 4

5.3.4. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu španělský jazyk

Ročník: 7

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům učitele a adekvátně na ně reaguje • rozumí známým každodenním výrazům, základním frázím a jednoduchým větám • rozumí obsahu a smyslu velmi jednoduchého textu, v textu vyhledá požadovanou informaci a odpověď na otázku • sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě a své rodině, škole • napíše velmi jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení o sobě, své rodině, škole • napíše jednoduchou textovou zprávu se základními informacemi (místo, čas,) • zapojí se do velmi jednoduchého, pečlivě vyslovovaného rozhovoru dalších osob prostřednictvím běžných výrazů 	<ul style="list-style-type: none"> • představení • zvuková podoba slova, abeceda, hláskování • základní fonetické značky • čtení a výslovnost španělského jazyka • seznámení se španělsky mluvícím světem • pozdravy a rozloučení • číslovky 0 až 20 • jednotné a množné číslo podstatných jmen • jednotné a množné číslo přídavných jmen • rody podstatných jmen (ženský, mužský) • rod a číslo přídavných jmen • přítomný čas sloves: llamarse, hablar, ser y tener (být volán, mluvit, být a mít) • tvorba záporu • určitý a neurčitý člen • přivlastňovací zájmena • sloveso gustar (to se mi líbí) + podstatné jméno v jednotném či množném čísle • sloveso hay a no hay • příslovce: muy, bastante, no... muy, un poco... y • no... nada (velmi, docela málo, ne ... velmi, trochu a ne, nic. • spojky: a, ale, ani ... ani. • Fonetika: <ul style="list-style-type: none"> • rozdělení slov na slabiky • druhy slov podle příznačné slabiky • výslovnost a psaní zvuku [x] • výslovnost a psaní zvuků [r] (červená) a [r] (tvář) • výslovnost a psaní písmen z, s a c • slovní zásoba z tematických okruhů: já a moje škola, moje rodina, koníčky, popis osoby, kamarádi, části dne • základní geografické údaje týkající se španělsky mluvících zemí • práce s elektronickým slovníkem 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1,6,8 • VEG 1,2 • MKV 4

Ročník 8:

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí pokynům vyučujícího a jednoduchým otázkám a adekvátně na ně reaguje • rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních situací • napíše jednoduché sdělení, zprávu na dané téma • zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace • vyplní základní údaje do formulářů • jednoduchým způsobem sdělí informace týkající se probíraných témat • při práci s texty využívá elektronický slovník, překladač • napíše krátký email o sobě, své rodině, svých zájmech 	<ul style="list-style-type: none"> • přítomný čas průběhový pravidelných sloves • nepravidelná slovesa v přítomném čase (hrát si, vstát, jít) • číslovky 20-100 • vyjádření také/ani • časové údaje: hodiny, dny, měsíce v roce, data • použití neurčitých členů • přídavná jména sloužící pro popis: drahé, krásné, neuvěřitelné (superlativ) • Zvratná slovesa: (vstát, jít spát) • mít rád + podstatné jméno/ infinitiv • frekvenční příslovce: někdy, nikdy, denně, všechny dny... • vyjádření - severně od, jižně od... • sloveso být a jeho tvary • předložky (pro...) • ukazovací zájmena • přivlastňovací zájmena v jednotném čísle • minulý čas průběhový • perifráze ir a + infinitiv • užití neosobního „se“ • relativní věty, superlativy • shoda přídavného a podstatného jména • vyjádření budoucnosti pomocí přítomného času • vyjádření rozkazu • Fonetika: <ul style="list-style-type: none"> • výslovnost a psaní písmen z, s a c • výslovnost b a v • zvuková podoba hlásek ch, y, ll, ñ • slovní zásoba z tematických okruhů: koníčky a aktivity ve volném čase, počasí a roční období, cestování, dopravní prostředky, • reálie a geografické Jižní Ameriky a Latinské Ameriky, slavné osobnosti španělsky mluvících zemí, gastronomie, hudba a oslavy ve Španělsku 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1,6,8 • VEG 1,2 • MKV 4

Ročník 9:

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu slyšeného i psaného, vyhledává informace, s porozuměním tyto informace používá • vede ústně jednoduchou konverzaci v situacích souvisejících s běžným životem v rodině, škole a dalších každodenních tématech • písemně vypracuje stručnou zprávu, sdělení na dané téma v okruhu známé slovní zásoby, odpověď na sdělení • reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace • jednoduchým způsobem hovoří o probíraných tématech, odpovídá na otázky a sám otázky pokládá • reaguje na jednoduché písemné sdělení • vyplní jednoduchý elektronický formulář se základními údaji 	<ul style="list-style-type: none"> • tázací zájmena: kde, s kým, co, jak, který... • užití přídavného jména „stejný/ á/ í; jiný/ jiná/ jini • přítomný čas: užití a některé nepravidelné tvary • minulý čas dokonavý: tvoření a použití • jít do + infinitiv: použití • přítomný čas průběhový • sloveso chtít spojené s infinitivem • minulý čas prostý (perfektum) pravidelných a nepravidelných sloves • minulý čas prostý a předpřítomný čas • vyjádření času v minulosti: v letech, v roce... • řadové číslovky • předložky: nad, pod, před, za, vlevo od... • osobní zájmena • vyjádření: příliš mnoho, hodně, málo + podstatné jméno • zájmena vyjadřující zápor • rozdíly mezi slovesy „hay“ a „está“. • popisování míst - užití: má, je, existuje. • rozdíly mezi určitými a neurčitými členy • nejvíce / nejméně se mi líbí.... • spojení slovesa „Ser“ a „estar“ s přídavným jménem • minulý čas nedokonavých sloves • FONETIKA: • intonace v otázkách. • výslovnost dvou samohlásek • výslovnost dvojhlásek • znění písmen b, d a g v různých pozicích • slovní zásoba tematických okruhů: dovolená, prázdniny, výlety, exkurze, pracovní profese, životní etapy, části města, nábytek a místnosti v domě, části města a jeho popis • architektonická díla Španělska a Latinské Ameriky, významné osobnosti španělsky mluvících zemí 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1,6,8 • VEG 1,2 • MKV 4

5.3.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu francouzský jazyk

Ročník: 7

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům učitele a adekvátně na ně reaguje • rozumí známým každodenním výrazům, základním frázím a jednoduchým větám • rozumí obsahu a smyslu velmi jednoduchého textu, v textu vyhledá požadovanou informaci a odpověď na otázku • sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě a své rodině, škole • napíše velmi jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení o sobě, své rodině, škole • vyplní jednoduchý formulář se základními údaji o své osobě • napíše jednoduchou textovou zprávu se základními informacemi (místo, čas) • zapojí se do velmi jednoduchého, pečlivě vyslovovaného rozhovoru dalších osob prostřednictvím běžných výrazů 	<ul style="list-style-type: none"> • pozdravy • představení se • popis osob • osobní zájmena • přivlastňovací zájmena nesamostatná • přítomný čas základních sloves 1. třídy • nepravidelná slovesa být, mít • shoda podstatných a přídavných jmen • tvoření množného čísla podstatných a přídavných jmen • člen určitý a neurčitý • předložky à, en • tázací zájmena • číslovky do 69 • tvoření otázek a záporu • slovní zásoba z okruhů: já a moje rodina, moje škola, profese, popis osoby, barvy, dny v týdnu • základní geografické údaje a reálie týkající se francouzsky mluvících zemí, škola ve Francii • práce s elektronickým slovníkem 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1,6,8 • VEG 1,2 • MKV 4

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí pokynům vyučujícího a jednoduchým otázkám a adekvátně na ně reaguje • rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních situací • napíše jednoduché sdělení, zprávu na dané téma • zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace • vyplní základní údaje do formulářů • jednoduchým způsobem sdělí informace týkající se probíraných témat • při práci s texty využívá elektronický slovník, překladač • napíše krátký email o sobě, své rodině, svých zájmech 	<ul style="list-style-type: none"> • zvrtná slovesa • vazba il y a • určování času • zájmy a koníčky, preference • časování nepravidelných sloves faire, savoir, vouloir, pouvoir, prendre, descendre • stažené členy • číslovky do 100 a základní početní úkony • oslava narozenin • datum • počasí, roční období • jídlo, objednání jídla • prázdniny, pozdrav z prázdnin • rozkazovací způsob • vyjádření budoucnosti pomocí vazby ALLER +inf • ukazovací zájmena • slovní zásoba z tematických okruhů: město, lidské tělo, • zvířata, každodenní činnosti, cestování • realie: slavné osobnosti francouzsky mluvících zemí, gastronomie, hudba a oslavy ve Francii. 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1,6,8 • VEG 1,2 • MKV 4

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí pokynům učitele a složitějším otázkám týkajícím se probíraných témat a adekvátně na ně reaguje • rozumí hlavní myšlence a detailům v krátkých textech a vyhledá potřebnou informaci • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, dokáže reagovat na jednoduché otázky • napíše krátký text nebo zprávu o probíraných tématech, vyjádří svůj názor, popíše události nebo zážitky • Zapojí se do delší a plynulé konverzace s pečlivou výslovností, dokáže poskytovat požadované informace, klást otázky • využívá elektronický slovník, překladač nebo jiné digitální zdroje při práci s texty a při tvorbě vlastních sdělení • dokáže krátce popsat plánovaný výlet, dovolenou, denní rutinu či oblíbenou činnost, vyjádřit preference a pocity • vytvoří krátkou prezentaci na probírané téma, dokáže ji přednést před třídou 	<ul style="list-style-type: none"> • škola, rozvrh hodin, školní předměty • dopravní prostředky, orientace ve městě, popis cesty • bydlení, vlastní pokoj, předložky místa • každodenní činnosti, denní rutina • popis osob - vzhled, vlastnosti, oblečení • jídlo, stolování, nakupování • výrazy množství, dělivý člen po výrazech množství • nepravidelná slovesa: <i>mettre, sortir, partir</i> • minulý čas - passé composé (avoir a être, včetně zvrtných sloves) - kladné a záporné věty • shoda přídavných jmen v rodě a čísle • otázka <i>Pourquoi</i> • digitální kompetence: využití slovníku, překladače, komunikace online - sociální sítě 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1,6,8 • VEG 1,2 • MKV 4

5.4 Matematika

5.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět matematika zahrnuje vzdělávací oblast Matematika a její aplikace.

Vyučuje se jako samostatný předmět v rozsahu

1. - 2. ročník 4 hodiny týdně

3. - 6. ročník 5 hodin týdně

7., 8., 9. ročník 4 hodiny týdně

V 6. ročníku je posílen o 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace.

Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina.

Uskutečňuje se převážně aktivními činnostmi zaměřenými na práci s matematickými objekty a užití matematiky v reálných situacích, které samy o sobě slouží jako prostředek pro vytváření příslušných kompetencí a výstupů. Žáci mají k dispozici pracovní listy a různé zdroje informačních materiálů - odborné knihy, výukové programy, trvalé připojení k počítači apod.

Vzdělávání v matematice je zaměřeno na

- získání vědomostí a dovedností potřebných v praktickém životě
- užití matematiky v reálných situacích
- porozumění základním myšlenkovým postupům
- porozumění matematickým pojmům a jejich vzájemným vztahům
- osvojení některých pojmů, algoritmů, symboliky a způsobů jejich užití
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty

např. fyzika - převody jednotek, rovnice
zeměpis - měřítko plánu a mapy, výpočty
chemie - řešení rovnic, převody jednotek
člověk a jeho svět - mapy, plány, časové údaje
pracovní činnosti - základní geometrické útvary, technické výkresy
informatika - využití získaných dovedností

Předmětem prolínají průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova

především:

- rozvoj schopnosti poznávání - cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
- kooperace - rozvoj individuálních i sociálních dovedností pro kooperaci a pro etické zvládání situací soutěže a konkurence

2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět - řešení a tvorba slovních úloh, grafické vyjádření statistických údajů

3. Environmentální výchova

- lidské aktivity a problémy životního prostředí - řešení a tvorba slovních úloh, grafické vyjádření statistických údajů
- vztah člověka k prostředí - řešení a tvorba slovních úloh, grafické vyjádření statistických údajů

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání v matematice směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

Kompetence k učení

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů na základě samostatného pozorování a porovnávání získaných výsledků a aktivního vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci
- využívání informačních a komunikačních technologií
- potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání na základě prožitku úspěchu
- účasti na matematických soutěžích
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu

Kompetence k řešení problémů

- provádění rozboru matematických problémů, plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy

Kompetence komunikativní

- rozvíjení dovednosti správně, výstižně a logicky formulovat matematické postupy
- užívání správné terminologie a symboliky
- práci s různými typy textů, obrazových materiálů a informačních a komunikačních prostředků
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu

Kompetence sociální a personální

- schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací, řešení problému i zpracovávání výstupů
- stanovení pravidel pro činnost skupiny a k jejich dodržování
- budování sebedůvěry individuálním přístupem
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby

Kompetence občanské

- respektování názorů spolužáků a zodpovědnému spolurozhodování při řešení úloh
- hodnocení své činnosti a výsledků na základě jasných kritérií

Kompetence pracovní

- práci podle návodu, předem stanoveného postupu a hledání vlastního postupu
- efektivitě při organizování vlastní práce
- zdokonalování grafického projevu

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- sebehodnocení a aktivnímu zapojení do hodnocení výsledku pracovních činností
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění
- rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací)
- vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití, k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely

Kompetence digitální

- rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu
- posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů
- využití digitálních technologií v situacích, kdy jejich použití usnadní činnost a pomůže k efektivnímu řešení matematického problému
- používání kalkulátoru, například při provádění kontroly odhadů
- využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

5.4.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu matematika

Ročník: 1

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Číslo a početní operace		
<ul style="list-style-type: none"> používá přirozená čísla k modelování reálných situací počítá předměty v oboru přirozených čísel, vytváří soubory s daným počtem prvků čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> Obor přirozených čísel do 20 vytvoření souboru s daným počtem prvků počítání předmětů v daném souboru čtení a psaní čísel porovnávání čísel, vztahy větší, menší, rovno zobrazování na číselné ose sčítání a odčítání bez přechodu přes desítku řešení a tvoření slovních úloh na porovnávání čísel řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání 	OSV 1 OSV 2
Závislosti, vztahy a práce s daty		
<ul style="list-style-type: none"> doplňuje tabulky 	<ul style="list-style-type: none"> tvoření a řešení úloh s využitím tabulek v oboru přirozených čísel do 20 pojmy sloupec a řádek 	OSV 5
Geometrie v rovině a v prostoru		
<ul style="list-style-type: none"> rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci porovnává velikost útvarů 	<ul style="list-style-type: none"> rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh tělesa: krychle, kvádr, válec, koule 	

Ročník: 2

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Číslo a početní operace		
<ul style="list-style-type: none"> používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose, zaokrouhluje přirozená čísla na desítky provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> Obor přirozených čísel do 100 čtení a zápis čísel zobrazování na číselné ose zaokrouhlování na desítky sčítání a odčítání s přechodem přes desítku počítání s použitím závorek řešení a tvoření slovních úloh na porovnávání čísel řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání násobilka 2,3,4 a 5, automatizace násobílek dělení v oboru probíraných násobílek řešení a vytváření slovních úloh na násobení a dělení v oboru násobílek 	<p>OSV 6 OSV 7</p>
Závislosti, vztahy a práce s daty		
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času popisuje jednoduché závislosti z praktického života doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> jednotky času – hodina, minuta, sekunda čtení časových údajů jednoduché převody jednotek řešení a vytváření slovních úloh s určováním časových údajů tvoření a řešení slovních úloh vyjadřující závislosti z praktického života vyjádření závislosti tabulkou, schématem posloupnost čísel 	<p>OSV 5</p>
Geometrie v rovině a v prostoru		
<ul style="list-style-type: none"> rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky 	<ul style="list-style-type: none"> bod, přímka, úsečka, lomená čára nácvik kreslení přímek a úseček podle pravítka modelování těles (krychle, kvádr) jednotky délky centimetr, metr délka úsečky, měření úseček, porovnávání úseček 	

Ročník: 3

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Číslo a početní operace		
<ul style="list-style-type: none"> používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose, zaokrouhluje přirozená čísla na stovky provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace orientuje se v jednoduché tabulce, doplní ji čísla popíše zaznamenané závislosti z praktického života přepíše a přečte čísla zapsaná římskými číslicemi a naopak v číselném oboru do 20 	<ul style="list-style-type: none"> Obor přirozených čísel do 1000 čtení a zápis čísel řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel zobrazování na číselné ose zaokrouhlování na stovky sčítání a odčítání odhad a kontrola výsledku řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání násobilka 6,7,8,9 dělení v oboru probíraných násobitek násobení 10 násobení a dělení dvojciferných čísel jednociferným dělení se zbytkem užití závorek řešení a tvoření slovních úloh se dvěma různými početními úkony přepis a čtení římských čísel do 20 	<p>OSV 6 OSV 7 OSV 10</p>
Závislosti, vztahy a práce s daty		
<ul style="list-style-type: none"> popisuje jednoduché závislosti z praktického života doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> závislosti a jejich vlastnosti, tvoření a řešení slovních úloh, diagramy, grafy, tabulky 	<p>VEG 1</p>
Geometrie v rovině a v prostoru		
<ul style="list-style-type: none"> rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> základní útvary v rovině: polopřímka, přímka, trojúhelník, čtyřúhelník, čtverec, obdélník; modelování, náčrty, rýsování ve čtvercové síti jednotky délky mm, cm, dm, m, km převody jednotek délky obvod rovinného obrazce; výpočet sečtením délek stran odhad délek úseček tělesa: kvádr, krychle, koule, válec, jehlan, kužel osově souměrné útvary v rovině 	

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Číslo a početní operace		
<ul style="list-style-type: none"> provádí početní operace v oboru přirozených čísel do 1000 000 zaokrouhluje přirozená čísla využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací s přirozenými čísly řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace určí část z celku pomocí zlomku se jmenovatelem 2-10 přepíše a přečte čísla zapsaná římskými číslicemi, a naopak v číselném oboru do 100 	<ul style="list-style-type: none"> Obor přirozených čísel do 1000 000 čtení a zápis čísel, zobrazování na číselné ose porovnávání čísel do 1000 000, řešení jednoduchých nerovnic typu $x > 3$ zaokrouhlování čísel sčítání a odčítání, násobení a dělení pamětné násobení a dělení jednociferným číslem písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem písemné dělení jednociferným dělitelem pořadí početních výkonů, užívání závorek komutativnost, asociativnost sčítání a násobení odhad a kontrola výsledku práce s kapesním kalkulátorem slovní úlohy na porovnávání čísel, vztahy o x-více, méně, x-krát více, méně zlomky, čitatel, jmenovatel, zlomková čára, určení části z celku pomocí zlomku (polovina, čtvrtina, pětina, desetina) jednoduché případy sčítání zlomků se stejným jmenovatelem římské číslice: přepis čísel zapsaných arabskými číslicemi do 100, římské číslice 500, 1 000 	OSV 1, 3, 5, 6, 7, 9, 10
Závislosti, vztahy a práce s daty		
<ul style="list-style-type: none"> vyhledává, sbírá a třídí data čte, sestavuje jednoduché diagramy zjišťuje údaje z jednoduchých tabulek a diagramů využije tabulku pro uspořádání získaných dat, doplní chybějící údaje popíše zaznamenané závislosti z reálného života 	<ul style="list-style-type: none"> diagramy, tabulky, zjišťování údajů, sestavení jednoduchého diagramu a tabulky 	VEG 1
Geometrie v rovině a v prostoru		
<ul style="list-style-type: none"> narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (trojúhelník a kružnici) užívá jednoduché konstrukce sestrojí rovnoběžky a kolmice rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu 	<ul style="list-style-type: none"> kružnice, rýsování kružnice s daným středem a poloměrem trojúhelník rovnostranný a rovnostranný trojúhelník jednoduché konstrukce vzájemná poloha přímek v rovině rýsování rovnoběžek a kolmic osa souměrnosti určení a znázornění osově souměrného útvaru ve čtvercové síti kvádr, krychle - různé pohledy na tělesa (shora, zepředu, z boku) obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové síti jednotky obsahu mm^2, cm^2, m^2 	OSV 5
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
<ul style="list-style-type: none"> řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<ul style="list-style-type: none"> slovní úlohy součtové trojúhelníky číselné a obrázkové řady 	MKV 1

Ročník: 5

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Číslo a početní operace		
<ul style="list-style-type: none"> provádí početní operace v oboru přirozených čísel zaokrouhluje přirozená čísla využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací s přirozenými čísly modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel přečte zápis desetinného čísla, zobrazí desetinné číslo na číselné ose porozumí významu znaku - pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> Obor přirozených čísel přes milion čtení a zápis čísel zobrazování na číselné ose porovnávání čísel řešení jednoduchých nerovnic typu $x > 3$ zaokrouhlování čísel početní operace s přirozenými čísly a jejich vlastnosti užití vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost, distributivnost) písemné algoritmy početních operací (násobení až čtyřciferným činitelem, dělení víceciferným dělitelem) řešení a tvorba slovních úloh na jeden až dva početní úkony slovní úlohy na porovnávání čísel, vztahy o x-více, méně, x-krát více, méně odhady výsledků, kontrola výpočtu užití kapesního kalkulátoru zlomky, desetinná čísla zlomky se jmenovatelem 10, 100, 1000 a jejich zápis desetinným číslem, desetina, setina psaní a čtení desetinných čísel a zlomků zobrazování desetinných čísel a zlomů na číselné ose praktické modely desetinných čísel (peníze) a zlomků porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel celá čísla - zápis a zobrazení na číselné ose 	VEG 2
Závislosti, vztahy a práce s daty		
<ul style="list-style-type: none"> vyhledává, sbírá a třídí data i s použitím digitálních technologií, posoudí úplnost, chybějící data vyhledá v doporučených zdrojích čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	<ul style="list-style-type: none"> proměnná, nezávisle proměnná, závisle proměnná jízdní řády, diagramy, grafy, tabulky sestrojování sloupkového diagramu, zakreslování jednoduchých grafů závislosti, soustava souřadnic 	EV 3,4
Geometrie v rovině a v prostoru		
<ul style="list-style-type: none"> narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník) sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu 	<ul style="list-style-type: none"> obdélník a čtverec, rýsování obdélníku a čtverce z délek stran rýsování pravoúhlého trojúhelníku grafické sčítání a odčítání úseček délka lomené čáry obvod mnohoúhelníku jednotky obsahu určení obsahu pomocí čtvercové sítě 	OSV 5
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
<ul style="list-style-type: none"> řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky i s využitím digitálních technologií 	<ul style="list-style-type: none"> slovní úlohy číselné a obrázkové řady magické čtverce prostorová představivost 	MKV 3

Ročník: 6

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Číslo a proměnná		
<ul style="list-style-type: none"> • provádí početní operace v oboru desetinných čísel • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor • využívá digitální technologie pro ulehčení výpočtů úloh • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru desetinných čísel • užívá kvantitativní vyjádření vztahu celek – část desetinným číslem • modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel 	<ul style="list-style-type: none"> • obor desetinných čísel • zápis čísla v desítkové soustavě • porovnávání, zobrazování na číselné ose, řešení jednod. nerovnic ($\times 3$) • zaokrouhlování • početní operace a jejich vlastnosti • písemné algoritmy početních operací s využitím digitálních technologií • úlohy z praxe, odhady výsledků, kontrola výpočtů • užití kapesního kalkulátoru • násobek, dělitel • znaky dělitelnosti 2,3,5,10 • prvočíslo, rozklad na součin prvočísel • násobek, nejmenší společný násobek • dělitel, největší společný dělitel 	<ul style="list-style-type: none"> • VEG 2 • EV 2,3 - řešení a tvorba slovních úloh
Geometrie v rovině		
<ul style="list-style-type: none"> • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti úhlu, trojúhelníku, čtverce a obdélníku při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů • využívá potřebnou matematickou symboliku • načrtne a sestrojí úhel, trojúhelník, čtverec a obdélník • charakterizuje a třídí úhly a trojúhelníky • určuje velikost úhlu měřením a výpočtem • užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků • načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar • odhaduje a vypočítává obsah a obvod základních geometrických útvarů • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<ul style="list-style-type: none"> • úhel – velikost úhlu (jednotky stupeň a minuta), měření velikosti úhlu, rýsování úhlu dané velikosti, přímý, pravý, ostrý, tupý úhel, vedlejší a vrcholové úhly, přenášení úhlů, osa úhlu • trojúhelník – vnější a vnitřní úhly • rozdělení trojúhelníků podle stran a úhlů • výšky, těžnice • kružnice opsaná a vepsaná • trojúhelníková nerovnost • shodnost trojúhelníků, věty o shodnosti trojúhelníků • konstrukce trojúhelníku podle věty sss, sus a usu • čtverec a obdélník, vlastnosti stran a úhlů • konstrukce z délek stran • konstrukce obrazu rovinného útvaru v osově souměrnosti • určení osově souměrného útvaru • obvod a obsah čtverce a obdélníku • obvod trojúhelníku • jednotky délky a obsahu • úlohy z praxe s využitím obvodu a obsahu 	
Geometrie v prostoru		
<ul style="list-style-type: none"> • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (kvádr a krychle), analyzuje jejich vlastnosti • načrtne a sestrojí síť kvádrů a krychle • načrtne a sestrojí obraz kvádrů a krychle v rovině • odhaduje a vypočítá objem a povrch kvádrů a krychle • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<ul style="list-style-type: none"> • obraz kvádrů a krychle ve volném rovnoběžném promítání • síť kvádrů a krychle • základní vlastnosti kvádrů a krychle • jednotky objemu • objem a povrch kvádrů a krychle • úlohy z praxe a využitím objemu a povrchu 	<ul style="list-style-type: none"> • VEG 2 • EV 2,3 - řešení a tvorba slovních úloh
<ul style="list-style-type: none"> • Nestandardní aplikační úlohy a problémy 	<ul style="list-style-type: none"> • číselné a logické řady • číselné a obrázkové analogie • logické a netradiční matematické úlohy 	
<ul style="list-style-type: none"> • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí i s využitím digitálních technologií 		

Ročník: 7

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Číslo a proměnná		
<ul style="list-style-type: none"> • provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel • řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem • pracuje s měřítky map a plánů • určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (zlomkem, poměrem, procentem) • řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší jako celek) • užívá digitální technologie k výpočtu algoritmických úloh odpovídajících učivu 	<ul style="list-style-type: none"> • obor racionálních čísel • porovnávání, zobrazování na číselné ose, řešení jednoduchých nerovnic ($x > 1/3$) • početní operace a jejich vlastnosti • užití vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost, distributivnost) • úlohy z praxe • poměr • měřítko plánu a mapy • úlohy z praxe s využitím poměru • úměra • trojčlenka • procento, promile, procentová část, základ, počet procent • řešení úloh z praxe s využitím procent • užití kalkulačky a tabulkového procesoru 	<ul style="list-style-type: none"> • VEG 2 • EV 2,3 - řešení a tvorba slovních úloh
Geometrie v rovině		
<ul style="list-style-type: none"> • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti čtyřúhelníků při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů • využívá potřebnou matematickou symboliku • načrtne a sestrojí čtyřúhelníky • charakterizuje a třídí čtyřúhelníky • načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar • odhaduje a vypočítává obsah a obvod základních geometrických útvarů 	<ul style="list-style-type: none"> • čtyřúhelník - rozdělení čtyřúhelníků • rovnoběžník • základní vlastnosti čtverce, obdélníku, kosočtverce a kosodélníku • výšky a úhlopříčky • konstrukce • lichoběžník • základní vlastnosti • pravidelné mnohoúhelníky, • konstrukce pravidelného šestiúhelníku a osmiúhelníku • konstrukce obrazu rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určení středově souměrného útvaru • obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku • obsah trojúhelníku • úlohy z praxe s využitím obvodu a obsahu 	
Geometrie v prostoru		
<ul style="list-style-type: none"> • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (kolmý hranol), analyzuje jeho vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch kolmého hranolu • načrtne a sestrojí síť kolmého hranolu • načrtne a sestrojí obraz kolmého hranolu v rovině • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu, využívá geometrického softwaru 	<ul style="list-style-type: none"> • obraz kolmého hranolu ve volném rovnoběžném promítání • síť kolmého hranolu • základní vlastnosti kolmého hranolu • objem a povrch kolmého hranolu • úlohy z praxe s využitím objemu a povrchu 	<ul style="list-style-type: none"> • VEG 2 • EV 2,3 - řešení a tvorba slovních úloh
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
<ul style="list-style-type: none"> • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí i s využitím digitálních technologií 	<ul style="list-style-type: none"> • číselné a logické řady • číselné a obrázkové analogie • logické a netradiční geometrické úlohy 	

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Číslo a proměnná		
<ul style="list-style-type: none"> • užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu • účelně využívá kalkulačtor a digitální technologie • určí hodnotu výrazu, sčítá mnohočleny, násobí mnohočleny přirozeným číslem • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic 	<ul style="list-style-type: none"> • druhá mocnina a odmocnina • určování druhé mocniny a odmocniny pomocí tabulek a kalkulačtoru a další vhodné digitální nástroje • Pythagorova věta • číselný výraz a jeho hodnota • výrazy s proměnnými, mnohočleny • sčítání mnohočlenů • násobení mnohočlenů přirozeným číslem • lineární rovnice s jednou neznámou • jednoduché slovní úlohy vedoucí k řešení rovnic 	<ul style="list-style-type: none"> • VEG 2 • EV 2,3 - řešení a tvorba slovních úloh
Závislosti, vztahy a práce s daty		
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data • porovnává soubory dat • organizuje data a zjišťuje základní vlastnosti • třídí data podle kritérií 	<ul style="list-style-type: none"> • příklady závislostí z praktického života • statistická jednotka, soubor, statistické šetření • četnost znaku, aritmetický průměr • diagramy, grafy, tabulky • ve třídách pro žáky se zájmem o matematiku a informatiku: • modus, medián • statistické šetření a zpracování 	<ul style="list-style-type: none"> • VEG 2 • EV 2,3 - statistické zpracování
Geometrie v rovině		
<ul style="list-style-type: none"> • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti kružnice a kruhu při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku a nástroje vhodného geometrického softwaru • načrtne a sestrojí kružnici a kruh • charakterizuje kružnici a kruh • využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh • odhaduje a vypočítává obsah a obvod kruhu 	<ul style="list-style-type: none"> • kružnice, kruh • základní vlastnosti • tětiva, vzájemná poloha přímky a kružnice, tečna • Thaletova věta • množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice) • polohové a nepolohové konstrukční úlohy • obvod a obsah kruhu • úlohy z praxe s využitím obvodu a obsahu, s využitím vhodného geometrického softwaru 	
Geometrie v prostoru		
<ul style="list-style-type: none"> • určuje a charakterizuje válec, analyzuje jeho vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch válce • načrtne a sestrojí síť základních válce • načrtne a sestrojí obraz válce v rovině • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu a pomocí vhodného geometrického softwaru 	<ul style="list-style-type: none"> • obraz válce ve volném rovnoběžném promítání (náčrt) • síť válce • základní vlastnosti válce • objem a povrch válce • úlohy z praxe s využitím objemu a povrchu 	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
<ul style="list-style-type: none"> • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí i s využitím vhodných digitálních nástrojů 	<ul style="list-style-type: none"> • číselné a obrázkové analogie • logické a netradiční geometrické úlohy 	

• Ročník: 9

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Číslo a proměnná		
<ul style="list-style-type: none"> • násobí mnohočleny • provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním • využití digitálních technologií pro rutinní výpočty • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav 	<ul style="list-style-type: none"> • mocnina s přirozeným mocnitelem • užití kapesního kalkulátoru a vhodné digitální technologie pro rutinní výpočet • sčítání a násobení mocnin • násobení mnohočlenů • rozklad mnohočlenů pomocí vzorců $(a+b)^2$, (a^2-b^2) a vytýkáním • soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • slovní úlohy řešené rovnicí a soustavou rovnic 	
Závislosti, vztahy a práce s daty		
<ul style="list-style-type: none"> • vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů • analyzuje a graficky znázorní data pomocí vhodného digitálního nástroje 	<ul style="list-style-type: none"> • lineární funkce • přímá a nepřímá úměrnost 	
Geometrie v rovině		
<ul style="list-style-type: none"> • užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků 	<ul style="list-style-type: none"> • věty o podobnosti trojúhelníků • úlohy z praxe s využitím podobnosti 	
Geometrie v prostoru		
<ul style="list-style-type: none"> • určuje a charakterizuje jehlan, rotační kužel a kouli, analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu, rotačního kužele koule • načrtne a sestrojí síť jehlanu • načrtne a sestrojí obraz jehlanu v rovině • vytvoří model tělesa v digitálním prostředí • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<ul style="list-style-type: none"> • prostorové útvary - jehlan, rotační kužel, koule • obraz jehlanu ve volném rovnoběžném promítání i za pomoci vhodného softwaru • síť jehlanu • načrt kužele a koule • základní vlastnosti • objem a povrch • úlohy z praxe s využitím objemu a povrchu 	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
<ul style="list-style-type: none"> • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí i s využitím vhodných digitálních nástrojů 	<ul style="list-style-type: none"> • číselné a obrázkové analogie • logické a netradiční geometrické úlohy 	

5.5 Informatika

5.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět informatika zahrnuje vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie.

Vyučuje se jako samostatný předmět od 4. do 8. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně, v 9. ročníku 2 hodiny týdně. Je posílen o 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace. Ve 4. ročníku je vyučován formou tandemové výuky, od 5. ročníku se výuka realizuje formou dvou po sobě jdoucích vyučovacích hodin jedenkrát za 14 dní.

Výuka se uskutečňuje aktivními činnostmi zaměřenými především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Při vlastních aktivních činnostech žáci využívají informatické postupy a pojmy. Zároveň pochopí, jak digitální technologie a digitální svět fungují a osvojí si zásady efektivního, bezpečného a etického užívání. Pro výuku informatiky mají žáci k dispozici kmenové učebny s pokrytím wifi, mobilní a dvě počítačové učebny. Při výuce jsou používány digitální pomůcky a digitální technologie, některá témata jejich využití nevyžadují. Často je preferována práce ve dvojicích. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Vzdělávání v informatice je zaměřeno na

- rozvoj informatického myšlení s jeho složkami abstrakce a algoritmizace
- získání dovedností potřebných k bezpečnému a efektivnímu ovládnutí a využívání digitálních technologií v praktickém životě
- vytvoření dovednosti řešit problémy a hledat jejich optimální řešení

Zvládnutí digitálních technologií, zejména rychlého vyhledávání, zpracování a následné interpretace potřebných informací a dat umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti a urychluje aktualizaci poznatků. Získané dovednosti jsou nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní a zájmové činnosti.

Předmět informatika je propojen se všemi vzdělávacími oblastmi, v nichž budou digitální kompetence rozvíjeny a upevňovány.

Předmětem prolínají především tato průřezová témata:

1. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět – dovednosti získané v předmětu informatika (především při práci s internetem) jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech. Následně se tyto informace stávají prostředkem pro orientaci v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních a zájmových příležitostí i při navazování kontaktů

2. Multikulturní výchova

- kulturní diference
- lidské vztahy
- etnický původ

dovednosti získané především při vyhledávání informací umožňují žákům se seznamovat a porozumět různým odlišným kulturám, jejich tradicím i hodnotám

3. Environmentální výchova

- lidské aktivity a problémy životního prostředí

- vztah člověka k prostředí

průřezové téma umožňuje aktivně využívat digitální technologie při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí, při rozlišování závažnosti ekologických problémů i jejich řešení

4. Mediální výchova

- kritické vnímání mediálních sdělení - na základě využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdrojů informací jsou utvářeny návyky směřující ke kritické analýze textu i k ověřování veškerých údajů
- tvorba mediálního sdělení - pomocí textového editoru, formou prezentace i www stránek

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání v informatice směřuje k utváření a rozvíjení klíčové kompetence tím, že vede žáka k:

Kompetence k učení

- využívání digitálních technologií, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a k racionálnější organizaci práce
- poznávání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce

Kompetence k řešení problémů

- vyhledávání informací z digitálních zdrojů, k jejich ověřování a srovnávání, uložení a následnému využití
- k ověřování správnosti řešení problému
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému, podpora netradičních způsobů řešení problémů
- týmové spolupráci při řešení problémových úloh

Kompetence komunikativní

- rozvíjení dovednosti správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory
- užívání správné terminologie a symboliky
- využívání prostředků digitálních technologií pro kvalitní, účinnou a bezpečnou komunikaci s okolním světem
- porozumění různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá je svému rozvoji a aktivnímu zapojení do společenského dění

Kompetence sociální a personální

- schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací, řešení problému i zpracovávání výstupů
- stanovení pravidel pro činnost skupiny a k jejich dodržování

- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi, k poznávání skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- pochopení funkce digitálních technologií jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích

Kompetence občanské

- respektování přesvědčení druhých lidí
- zodpovědnému rozhodování podle dané situace
- hodnocení své činnosti a výsledků na základě jasných kritérií
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru
- ochraně osobních údajů a dat

Kompetence pracovní

- práci podle návodu, předem stanoveného postupu a hledání vlastního postupu
- efektivitě při organizování vlastní práce
- sebehodnocení a aktivnímu zapojení do hodnocení výsledku pracovních činností
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění
- dodržování zásad hygieny při práci s digitálními technologiemi

Kompetence digitální

- rozvíjení infromatického myšlení prostřednictvím aktivních činností, vhodné používání AI
- ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb a jejich následné zapojení do života školy a společnosti
- vhodnému výběru technologie pro řešení problému, splnění úkolu
- kritickému posuzování a sdílení dat různé povahy
- bezpečnému chování v kyberprostoru

5.5.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu informatika

Ročník: 4

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Digitální technologie		
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálním zařízením • pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží • edituje digitální text, vytvoří obrázek • přehraje zvuk či video • uloží svoji práci do souboru, otevře soubor • používá krok zpět, zoom • řeší úkol použitím schránky • dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením • najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci • pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj 	<ul style="list-style-type: none"> • účty a hesla • Digitální zařízení • Ovládání počítače • Ovládání aplikací • Psaní textu • Práce se soubory • Přehrávání zvuku • Kreslení bitmapových obrázků • Sdílení dat 	
Data, informace a modelování		
<ul style="list-style-type: none"> • sdělí informaci obrázkem • předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text • zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček 	<ul style="list-style-type: none"> • Kódování informací • Kódování a šifrování textu • Obrazové modely 	
Algoritmizace a programování		
<ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program • v programu najde a opraví chyby • používá opakování, události ke spouštění programu • upraví program pro příbuznou úlohu 	<ul style="list-style-type: none"> • sestavení programu • opakování příkazů 	
Informační systémy		
<ul style="list-style-type: none"> • pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky data 	<ul style="list-style-type: none"> • seznam a tabulky • histogram 	<ul style="list-style-type: none"> • •

Ročník: 5

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Digitální technologie		
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálním zařízením • rozumí propojení digitálního zařízení a uvede bezpečnostní rizika 	<ul style="list-style-type: none"> • účty a hesla • sdílení dat • cloud 	
Data, informace a modelování		
<ul style="list-style-type: none"> • pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázku znázorní jev • pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy 	<ul style="list-style-type: none"> • graf • myšlenkové mapy • schémata • tabulky • diagramy • model 	
Algoritmizace a programování		
<ul style="list-style-type: none"> • v blokové orientovaném programovacím jazyce sestaví program • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude • opakovat a kolikrát • vytvoří a použije nový blok • upraví program pro obdobný problém • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky 	<ul style="list-style-type: none"> • příkazy a práce s nimi • algoritmy • vlastní bloky a jejich vytváření • ladění, hledání chyb • čtení programů • animace 	
Informační systémy		
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • doplní posloupnost prvků • umístí data správně do tabulky • doplní prvky v tabulce • v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný • nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky • určí, jak spolu prvky souvisí 	<ul style="list-style-type: none"> • data • druhy dat • doplňování datových řad • kontrola řazení dat • grafy 	

Ročník: 6

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Digitální technologie		
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálním zařízením • uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • vybere vhodný formát pro uložení dat • vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou • připojena do školní sítě • porovná různé metody zabezpečení účtů • spravuje sdílení souborů • poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače 	<ul style="list-style-type: none"> • hesla a autentizace • správa souborů, struktura složek, typy souborů, sdílení souborů • domácí a školní počítačová síť • fungování a služby internetu • e-mail • postup při řešení problému s digitálním zařízením • textový a grafický editor 	
Data, informace a modelování		
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná zakódované informace kolem sebe • zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady • zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer • zakóduje v obrázku barvy více způsoby • zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace • přenos informací a dat • standardizované kódy, znakové sady • jednoduché šifry • vektorová grafika 	
Informační systémy		
<ul style="list-style-type: none"> • najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat • odpoví na otázky na základě dat v tabulce • popíše pravidla uspořádání v existující tabulce • doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy • navrhne tabulku pro záznam dat • propojí data z více tabulek či grafů • popíše pomocí modelu jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují 	<ul style="list-style-type: none"> • data v tabulce a v grafu • evidence dat • kontrola hodnot v tabulce • filtrování a řazení a třídění dat • řešení problémů s daty • školní informační systém 	

Ročník: 7

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Digitální technologie		
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi • vybírá nejvhodnější způsob správy dat s ohledem na jejich další zpracování či přenos • správa sdílení souborů • dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování základních zabezpečovacích zařízení 	<ul style="list-style-type: none"> • digitální identita • uživatelské účty a hesla • metody zabezpečení účtů • správa souborů, struktura složek • pokročilé služby internetu • postup při řešení problému s digitálním zařízením • metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva 	
Data, informace a modelování		
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí známé modely jevů, situací, činností • v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku • pomocí grafů řeší problémy 	<ul style="list-style-type: none"> • standardizovaná schémata a modely • grafy • mapy 	
Algoritmizace a programování		
<ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá cyklus s pevným počtem opakování • vytváří vlastní bloky a používá je • navrhne různé algoritmy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný sestavený program pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní 	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoření programu • opakování, opakování s podmínkou • ověření algoritmu a objevení chyby • čtení programu • větvení programu, rozhodování • 	

Ročník: 8

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Digitální technologie		
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálním zařízením • uvědoměle usměrňuje svoji činnost, tak aby minimalizoval riziko zneužití dat • popíše fungování zabezpečovacích zařízení 	<ul style="list-style-type: none"> • hesla • zabezpečení zařízení • digitální identita a chování na internetu • IP adresa • záznamy o přihlašování a pohybu po internetu 	
Informační systémy		
<ul style="list-style-type: none"> • při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky • používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy • seřadí tabulku dat podle daného kritéria • používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení • úlohy • ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací 	<ul style="list-style-type: none"> • tabulkový editor • funkce - číselné a textové vstupy • řazení dat v tabulce • filtrování dat v tabulce • velké soubory dat • zpracování výstupů z velkých souborů 	
Algoritmizace a programování		
<ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný • program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka <ul style="list-style-type: none"> • splněna • spouští program myší, klávesnicí • používá souřadnice pro programování • používá parametry • diskutuje různé programy pro řešení problému • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 	<ul style="list-style-type: none"> • větvení programu, rozhodování • souřadnice • výstupy programu • proměnné 	

Ročník 9

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Digitální technologie		
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálním zařízením • pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí • vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné • prvky některých z nich • vysvětlí význam komprese dat • popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za <ul style="list-style-type: none"> • inovativní • vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu • diskutuje o cílech hackerů • vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat • diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu 	<ul style="list-style-type: none"> • uživatelské účty, hesla • digitální identita a chování na internetu • hardware (složení počítače a principy fungování) • software • operační systém (funkce, typy) • komprese a formáty souborů • fungování nových technologií kolem mě • sítě (typy, služby, význam) • web • princip cloudové aplikace • zálohování dat • bezpečnost, digitální stopa • multimediální prezentace • textový editor 	
Algoritmizace a programování		
<ul style="list-style-type: none"> • řeší problémy sestavením algoritmu • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný • program k vyřešení problému • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • diskutuje různé postupy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj • výběr zdůvodní • řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému • zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám • uživatelů a dopady na ně 	<ul style="list-style-type: none"> • programovací projekt a plán jeho realizace • popsání problému • testování, odladění, odstranění chyb • autorství a licence • etika programátora 	

5.6 Člověk a jeho svět

5.6.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Člověk a jeho svět naplňuje výstupy stejnojmenného vzdělávacího oboru, je koncipován pouze pro I.stupeň základního vzdělávání.

Časová dotace je v prvním a druhém ročníku dvě hodiny týdně, ve třetím a čtvrtém ročníku tři hodiny a v pátém ročníku čtyři hodiny týdně.

Hlavním cílem předmětu je rozvíjet poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Propojení výuky s reálným životem a praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí ve zvládnutí nových životních situací, nové role školáka, pomáhá při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky i při upevňování pracovních a režimových návyků. Žáci pozorují svět kolem sebe, pojmenovávají věci, jevy a děje a jejich vzájemné vztahy a souvislosti, poznávají sebe i své nejbližší okolí, vnímají lidi a vztahy mezi nimi, vnímají krásu lidských výtvorů a přírodních jevů a učí se je chránit. Pozorují a diskutují o současném způsobu života, jeho přednostech a problémech, včetně situací ohrožení. Chápu současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Důležitým předpokladem pro úspěšné vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáka vycházející z reálných nebo modelových situací. Žák si osvojuje potřebné dovednosti, způsoby jednání a rozhodování a upevňuje si pracovní i režimové návyky. Pozitivně k tomu přispívá i osobní příklad učitelů.

Žáci využívají encyklopedie, pracovní listy a další informační materiály. Ve vyučovacích hodinách mají možnost získávat informace i pomocí internetu. Část výuky probíhá mimo budovu školy např. v blízkém okolí školy, v různých částech města, v přírodě. K efektivním formám výuky patří i exkurze a projektová metoda.

Předmět Člověk a jeho svět je úzce spjat s ostatními předměty:
český jazyk - rodina, vztahy v rodině a v kolektivu, pomoc nemocným a postiženým, cestování, relaxace, pozorování přírody, chování v dopravních prostředcích, kině, divadle, zásady hygieny, stolování
matematika - slovní úlohy s různým zaměřením
výtvarná výchova - ztvárnění prožitku dětí z prázdnin, výletů, malování zvířat, krajin a přírodnin podle ročních období
hudební výchova - písničky k ročním obdobím, o zvířatech
pracovní činnosti - výrobky k ročním obdobím, svátkům, přírodní materiály
tělesná výchova - pohyb v přírodě, překonávání překážek, chování při hrách a sportu - respektování pravidel a zásady fair play

Do předmětu je integrováno průřezové téma osobnostní a sociální výchova. Cílem je intenzivní práce třídního učitele s osobností dítěte a kolektivem třídy. Průřezové téma environmentální výchova je rozpracováno do obsahu předmětu ve druhém až pátém ročníku. Součástí předmětu jsou vybrané celky dalších témat:

- výchova demokratického občana - občanská společnost, občan a stát, škola
- multikulturní výchova - princip sociálního smíru, kulturní diference

- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavá a v čem by v budoucnu mohli uspět
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci (např. myšlenkové mapy)
- orientace ve světě informací, časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- orientovat se v problematice peněz a cen, odpovědně se chovat při hospodaření s penězi

Kompetence k řešení problémů

- třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- vést děti, aby došly k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učit je pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi, digitálními technologiemi, využívat různé informační zdroje

Kompetence komunikativní

- rozvíjet schopnost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory v osvojovaných tématech, rozšiřovat slovní zásobu
- vystupovat a jednat samostatně a sebevědomě, komunikovat efektivně a bezkonfliktně, bezpečně prostřednictvím elektronických médií

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici, v týmu při vyhledávání informací, řešení problému i zpracovávání výstupů
- vytvářet společně pravidla třídy, skupiny a vést žáky k jejich dodržování
- individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka
- vést k oceňování práce své i ostatních na základě jasných kritérií
- učit věcné argumentaci, ale i respektu názoru druhých
- poznávat a chápat rozdíl mezi lidmi, vést k tolerantnímu a kulturnímu chování a jednání, vzájemnému respektu
- poznat příčiny ohrožení zdraví, upevňovat preventivní chování při jeho ohrožení, včetně mimořádných situací

Kompetence občanské

- vést žáky k zodpovědnému rozhodování podle dané situace
- utvářet vztah žáků k přírodě i kulturním výtvorům a vést je k aktivní ochraně přírody
- komunikovat o daných pravidlech, motivovat k jejich respektování

Kompetence pracovní

- naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup, utvářet pracovní návyky
- vybrat a používat vhodné materiály, nástroje a vybavení

Kompetence digitální

- vést žáky ke zdravému používání online technologií a uvědomění si zdravotních rizik při jejich dlouhodobém používání a k jejich předcházení
- klademe důraz na ochranu osobních údajů, co je nevhodné zveřejňovat a proč
- motivovat žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a k používání digitálních map a navigací
- poskytovat dostatečný prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

5.6.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu člověk a jeho svět

Ročník: 1

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Místo, kde žijeme		
<ul style="list-style-type: none"> zná název školy, zvládá cestu do školy zná své spolužáky, jméno třídního učitele učí se starat o svoje místo, pomůcky... pojmenuje památky v blízkosti školy 	<ul style="list-style-type: none"> prostředí školy, činnosti ve škole okolí školy, bezpečná cesta do školy památky v okolí školy prostředí domova orientace v místě a okolí bydliště 	
Lidé kolem nás		
<ul style="list-style-type: none"> vypráví o domově, zná jména svých rodičů a sourozenců rozliší nežádoucí jevy v chování spolužáků uveče pravidla slušného chování v rodině, ve škole, jídelně, kině, dopravním prostředku, ... bezpečné chování - sám doma, na ulici, při sportu... 	<ul style="list-style-type: none"> příbuzenské vztahy v rodině, povolání rodičů, ... pomoc, úcta, komunikace pravidla slušného chování pravidla bezpečného chování v různých situacích 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 6,7,8
Lidé a čas		
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v čase - rok, měsíc, týden, den, hodina, vyjmenuje dny v týdnu Vánoce, Velikonoce 	<ul style="list-style-type: none"> rok, měsíc, týden, den, hodina roční období části dne zvyky a obyčeje Vánoc a Velikonoc 	
Rozmanitost přírody		
<ul style="list-style-type: none"> zná roční období a jednoduše popíše změny v přírodě v závislosti na ročních obdobích zná domácí zvířata a názvy jejich mláďat 	<ul style="list-style-type: none"> počasí a změny v přírodě živočichové 	
Člověk a jeho zdraví		
<ul style="list-style-type: none"> části lidského těla dodržuje základní hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu, základy správné životosprávy (pitný režim, odpočinek, spánek...) zná názvy běžných onemocnění, ví, co dělat v případě úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje části lidského těla hygiena, životospráva denní režim nemoc, úraz, očkování 	

Ročník: 2

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Místo, kde žijeme		
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v okolí školy a svého bydliště zná nejvýznamnější místa v okolí zná adresu domova život cizinců umí se chovat jako účastník silničního provozu (chodec) pozná vybrané dopravní značky předvídá možná nebezpečí v silničním provozu 	<ul style="list-style-type: none"> orientace v okolí školy části obce, významné budovy služby potřebné pro chod města adresa domova dopravní situace v okolí školy dopravní síť ve městě dopravní prostředky 	
Lidé kolem nás		
<ul style="list-style-type: none"> odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi doдрžuje základní pravidla slušného a společenského chování projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, k jejich přednostem i nedostatkům osobní bezpečí - setkání s neznámými lidmi, šikana a nevhodné vztahy 	<ul style="list-style-type: none"> různá povolání život a funkce rodiny, role, vztahy, práva a povinnosti členů v rodině, zaměstnání rodičů soužití lidí - mezilidské vztahy chování lidí - vlastnosti, pravidla slušného chování školní řád - práva a povinnosti žáků využití volného času - sport, kroužky, ... osobní bezpečí 	<ul style="list-style-type: none"> MKV 2 VDO 1
Lidé a čas		
<ul style="list-style-type: none"> pozná, kolik je hodin, využívá časové údaje při řízení různých situací v denním životě rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost orientačně vysvětlí etapy lidského života rozlišuje rok kalendářní a školní, denní režim 	<ul style="list-style-type: none"> proměny způsobu života v minulosti a současnosti (bydlení, způsob života, předměty denní potřeby, tradice, zvyky, pokrok v technice, způsobu života...) orientace v čase - určování času, rok kalendářní a školní 	
Rozmanitost přírody		
<ul style="list-style-type: none"> pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích sleduje a zapisuje počasí pozná některé druhy živočichů, rostlin, stromů, ovoce a zeleniny jednoduché pokusy má informace o významu životního prostředí pro člověka ví, jak se v přírodě správně chovat 	<ul style="list-style-type: none"> znaky ročních období, reakce rostlin a živočichů zjišťuje a zapisuje počasí společensství les, louka, pole, zahrada, práce na poli a zahradě běžní živočichové, stopy běžné rostliny, ovoce a zelenina obilí, zemědělské plodiny ochrana přírody - ochrana rostlin a živočichů v přírodě, ochrana životního prostředí, likvidace odpadů 	<ul style="list-style-type: none"> EV 2,3
Člověk a jeho zdraví		
<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje základní orgány, vysvětlí, k čemu slouží, chápe roli kostry životní potřeby lidí, význam kyslíku zvládne ošetření drobného poranění, zná linku tísňového volání popíše rozdíl nemoc - úraz, rozumí fungování nemocnice rozumí nebezpečí návykových látek 	<ul style="list-style-type: none"> ukáže základní orgány, vysvětlí životní potřeby lidí první pomoc při ošetření drobných poranění, linky tísňového volání nebezpečí návykových látek 	<ul style="list-style-type: none"> MKV 1 OSV 1,2

Ročník: 3

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Místo, kde žijeme		
<ul style="list-style-type: none"> • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště, cestu na určené místo • začlení svou obec, město do kraje a oblužného centra • rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s plánem obce - části, poloha • život regionu, okolní krajina • významné orientační body a budovy v našem městě • práce s mapou, druhy map, jejich účel, turistické značení určování světových stran 	<ul style="list-style-type: none"> • VDO 1
Lidé a čas		
<ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu • využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě • rozlišuje děje v minulosti, přítomnosti a budoucnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • kultura a historie města • rodáci • kalendář, pořadí měsíců, počty dnů, přestupný rok • cyklické události v životě, roční cyklus • Velikonoce - tradice, křesťanský velikonoční příběh 	
Rozmanitost přírody		
<ul style="list-style-type: none"> • pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • rozřídí některé přírodní prvky podle nápadných znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě • naplánuje a s pomocí digitálních technologií provede jednoduchý pokus, zaznamená výsledky • změří čas, vzdálenost a teplotu pomocí jednoduchých nástrojů i digitálních technologií 	<ul style="list-style-type: none"> • příklady plodin, pěstování, uchování, význam plodin dříve a dnes, zemědělské práce • rozlišování obilovin, postup prací od setby ke konečnému produktu, hospodářská zvířata • výrobní proces vybraného výrobku, funkce vybraných profesí, výroba dříve a dnes • měření vybraných veličin • vzduch - vlastnosti, měření teploty, složky vzduchu, jejich význam, oheň, tísňové linky • ekosystém louka, pole - živočichové, rostliny • určování pomocí atlasu a internetu • plody, semena, klíčení rostlin • půda - složení, složky, organismy • jednoduché pokusy - prezentace výsledků, diskuse 	<ul style="list-style-type: none"> • EV 1,2
Člověk a jeho zdraví		
<ul style="list-style-type: none"> • rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času • uplatňuje základní pravidla účastníka silničního provozu • jedná tak, aby neohrožoval zdraví svoje ani jiných • ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • podílí se na vytvoření společných pravidel při práci s digitálními pomůckami a dodržuje je 	<ul style="list-style-type: none"> • povinná výbava cyklisty • základní pravidla bezpečného chování v silničním provozu • pravidla při práci s počítačem, tabletem, mobilem, interaktivní tabulí a podobně 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 3
Lidé kolem nás		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje vztahy v rodině, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí 	<ul style="list-style-type: none"> • modelové konfliktní situace a jejich řešení • stresové situace 	

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Místo, kde žijeme		
<ul style="list-style-type: none"> • určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu • vyhledá na mapě Českou republiku, hlavní město, řeky, hory • má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě • rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map • rozumí významu státních symbolů • orientuje se v krajích České republiky • zná polohu a památky hlavního města, rozumí jeho významu • pracuje s mapou a plánem obce, vysvětlí barevné značení na mapě • seznámí se s prací s digitálními mapami a navigací • vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury a jednoduchým způsobem posoudí jejich význam • určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich • řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> • Česko na mapě Evropy, naši sousedé • státní symboly • povrch Česka, členění krajiny, řeky a vodní nádrže • kraje České republiky, hlavní město Praha, vybrané oblasti • práce s mapou, grafika, vysvětlivky • určování světových stran • světové strany a práce s kompasem • obec, kde žijeme, seznámení mapou a plánem obce • místní krajina • region - osobnosti, chráněné oblasti, cestovní ruch, památky 	<ul style="list-style-type: none"> • VDO 2
Lidé a čas		
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje s časovými údaji, využívá je k pochopení vztahů mezi ději a jevy • využívá knihovny, počítače, galerie, muzea... jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti • reprodukuje pověsti ze Starých pověstí českých • chápe přínos jednotlivých období našich dějin 	<ul style="list-style-type: none"> • čas a časová přímka • dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace • obrazy z českých dějin - pravěk, Slované, Velkomoravská říše, Přemyslovci, Lucemburkové a Karel IV., doba husitská, Jiří z Poděbrad • příběhy ze Starých pověstí českých 	
Rozmanitost přírody		
<ul style="list-style-type: none"> • uvede znaky života-způsob života, životní potřeby, stavbu těla rostlin a živočichů • ovládá práci s atlasy, využívá při zkoumání přírody doporučené aplikace • objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • ví, jak přírodu chránit a nepoškozovat ji • zhodnotí odpovědnost lidí za svoje chování k životnímu prostředí • založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu, prezentuje ostatním • vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídání ročních období 	<ul style="list-style-type: none"> • příroda živá - rostliny - průběh a způsob života, stavba těla, výživa • houby - jedlé, nejedlé, jedovaté • živočichové - průběh a způsob života, stavba těla, výživa, stopy zvířat • práce s atlasy • ekosystémy, přírodní společenstva - les, louka, potok, řeka • koloběh vody na Zemi • ochrana přírody - odpovědnost lidí • horniny a minerály, porovnávání, třídění, význam, vlastnosti • životní podmínky - voda, vzduch, půda • rok na Zemi, střídání dne a noci, Sluneční soustava, Měsíc • gravitační síla 	<ul style="list-style-type: none"> • EV 1,2,3 • OSV 8,9

Ročník: 5

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Místo, kde žijeme		
<ul style="list-style-type: none"> • porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a jiných zemích • určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu • vyhledá jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištních lidí na mapě České republiky, Evropy • rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé zástupce, symboly našeho státu a jejich význam • poukáže v nejbližším prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce 	<ul style="list-style-type: none"> • poloha ČR • státy Evropy, Evropská unie, propojenost Evropy • světadíly, oceány • ČR - naše vlast - pojmy - vlast, cizina, domov, hlavní orgány státní moci, státní symboly • povrch, vodstvo, průmysl a hospodářství Česka • nevhodné zásahy člověka do krajiny, revitalizace a rekultivace krajiny • region - osobnosti, chráněné oblasti, cestovní ruch, památky 	<ul style="list-style-type: none"> • VEG 1 • MKV 1 • VDO 2
Lidé a čas		
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje s časovými údaji a využívá je k pochopení vztahů mezi ději a jevy • zdůvodní základní význam chráněných oblastí, nemovitých i movitých kulturních památek • srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik 	<ul style="list-style-type: none"> • současnost a minulost v našem životě • dějiny jako časový sled událostí - Habsburkové - 20. století • minulost kraje • regionální památky, péče o ně 	
Rozmanitost přírody		
<ul style="list-style-type: none"> • zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy • využije digitální technologie k vyhledání informací o vybraném organismu • zaznamená výsledky pozorování s využitím digitálních technologií • porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá klíče a atlasy • objevuje propojenost prvků živé a neživé přírody • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat • v modelové situaci prokáže schopnost účinně se chránit • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí a zdraví podporovat nebo poškozovat 	<ul style="list-style-type: none"> • nerosty a horniny • energie, úspory, bezpečné chování • využívání krajiny - pole, sady, vinice • bioodpad • vliv člověka na přírodu, čistota vody, vzduchu, půdy • ochrana životního prostředí, likvidace odpadů • postup v případě ohrožení při mimořádných událostech - signály, evakuace, požáry - ochrana 	<ul style="list-style-type: none"> • EV 1 • EV 2 • EV 4

<p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života • rozlišuje etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození • účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu, odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných • Rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění, přivolá lékařskou pomoc • předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek 	<ul style="list-style-type: none"> • stavba lidského těla, základní funkce a projevy, životní potřeby, rozdíly mezi mužem a ženou • vznik a vývoj jedince, etapy lidského života • ochrana zdraví - výživa, režim dne, zdravý životní styl, správná výživa, pitný režim, nemoci, infekční přenosné nemoci, úrazy a poranění, hygiena • sociálně patologické jevy • základy první pomoci, život ohrožující zranění • linky tísňového volání 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 4 • OSV 10 • OSV 11
<p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, ve městě • zná základní práva dítěte • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, které už tolerovat nelze • orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, vysvětlí, proč není možné koupit vše, co chceme, proč spořit, kdy si půjčit a jak vrátet dluhy • pojmenuje rozdíly v komunikaci osobní a digitální, chápe rozdíl mezi reálnou a digitální identitou • uvede, které osobní údaje může zveřejnit, chápe nesnadnost jejich odstranění • vyhledá svoji digitální stopu a porovná ji s jinou • rozpozná v digitálním světě jednání, které nelze tolerovat 	<ul style="list-style-type: none"> • mezilidské vztahy, rozdíly mezi jednotlivci • pravidla dialogu, můj názor, omyl • mezilidské vztahy, komunikace a naslouchání ostatním spolužákům • právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně práv na reklamaci • principy demokracie, pomoc nemocným a slabým • chování lidí - pravidla slušného chování, etické zásady, rizikové chování, předcházení konfliktům • vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, společné, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní peníze, úspory, půjčky • bezpečná komunikace a chování v digitálním světě • ochrana osobních údajů, digitální stopa a identita 	<ul style="list-style-type: none"> • MKV 2 • OSV 9

5.7 Dějepis

5.7.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět dějepis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost, bezprostředně navazuje na předmět Člověk a jeho svět.

Vyučuje se jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku v rozsahu 2 hodin týdně. Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina.

Vyučovací předmět dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti, důraz je kladen především na hlubší poznávání dějin vlastního národa v kontextu se světovým a evropským děním. Soustředí se především na aktivní práci s historickými prameny a k jejich následné analýze, což vede žáky nejen k vytváření příslušných kompetencí a výstupů, ale i k poznání, že historie není pouze uzavřenou minulostí a shluk faktů, ale je prostředkem pro kladení otázek, jimiž se současnost ptá na možnou budoucnost. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionálních a místních.

Žáci mají k dispozici pracovní listy a různé informační materiály - odborné knihy, mapy, fotodokumentaci, výukové filmy a programy atd.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí (zájem o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství)
- vytvoření představy historického času, orientace v něm
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi, jejich porovnávání
- seznámení se s významnými událostmi a osobnostmi minulosti, které mají význam i pro orientaci v současné době
- poznání a pochopení principů, na nichž spočívá demokratická společnost a základy jejích politických institucí
- získání vlastního objektivně kritického postoje k historickému vývoji, souvislostem a vztahům
- vytvoření pocitu hrdosti a úcty k duchovním a materiálním výtvorům minulosti, k úctě k vlastnímu národu i k jiným kulturám a etnikům
- k chápání kulturních či jiných odlišností lidí, skupin i různých společenství
- k rozpoznání názorů a postojů, které ohrožují lidskou důstojnost a odporují základním demokratickým principům
- získávání orientace nejen v minulosti, ale i v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě

Vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

matematika, fyzika, přírodopis, chemie - vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky, vliv vědy a jejího pokroku na život člověka

zeměpis - orientace v prostoru, územní rozsah států, politické a hospodářské proměny světa

výtvarná výchova - stavební slohy, umělecká díla, významní umělci, architekti, umělecké proudy

hudební výchova - vývoj hudebních projevů, umělecké slohy, významní skladatelé

jazyky - významní spisovatelé a jejich tvorba, vývoj starých jazyků, vývoj národních jazyků, vývoj písma, báje, mýty, pověsti

občanská výchova - člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém, ústava, státní symboly, filozofické proudy ve společnosti, kultura a kulturní instituce, státní svátky, proměna životního stylu

tělesná výchova - odkaz řecké kultury, olympijské hry

Předmětem prolínají průřezová témata:

1. Osobnostně sociální výchova

- rozvoj komunikace - řeč těla, zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, cvičení dovedností monologu a dialogu
- rozvoj kreativity - cvičení schopností vidět věci jinak, cvičení tvořivosti v mezilidských vztazích
- rozvoj mezilidských vztahů - péče o dobré vztahy, pohled na svět očima druhého (pohled na historické události z různých hledisek), respektování ostatních lidí a jejich názorů

2. Výchova demokratického občana

- občan, občanská společnost a stát - poznávání různých způsobů uplatňování demokratických hodnot a principů, poznávat a učit se respektovat práva a povinnosti občana, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, hledat úlohu občana v demokratické společnosti, rozpoznávat příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů
- formy participace občanů v politickém životě, seznamovat se s volebními systémy, demokratickými volbami, společenskými organizacemi a hnutími
- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - poznání demokracie jako protíváhy diktatury a anarchie, pojmy demokracie, despotie, tyranie, občanská práva, náboženská nesnášenlivost, tolerance, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, holocaust, ideologie..., pochopení principů demokracie a významu Ústavy

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá - poznávání rodinných příběhů, porovnávání zážitků a zkušeností z Evropy a světa, hledání míst, událostí a artefaktů v blízkém okolí, naši sousedé v Evropě
- objevujeme Evropu a svět - poznání lidové slovesnosti, zvyků a tradic jednotlivých národů Evropy, státních a evropských symbolů
- jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace (vliv Říma na raně středověkou podobu států, vliv náboženství na utváření jednotlivých států, křížové výpravy, jak ovlivnilo objevení Ameriky Evropu, zásah revolucí a válek do vývoje Evropy), rozpoznání klíčových mezníků evropské historie, mezinárodních organizací, uvědomění si, co Evropu rozděluje a co ji spojuje

4. Multikulturní výchova

- kulturní diference - poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik, předcházení předsudkům seznámením se s jinými kulturami, rozpoznání základních problémů sociokulturních rozdílů v České republice, v Evropě i ve světě
- etnický původ - rozvoj dovedností pro přijetí rovnocennosti všech etnických skupin a kultur, respektování odlišného myšlení a vnímání světa a respektování národnostních menšin na základě zkušeností a poznatků z minulosti
- multikulturalita - nácvik dovednosti naslouchání druhým a schopnosti komunikovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, pochopení multikulturality současného světa

5. Enviromentální výchova

- ekosystémy - změny okolní krajiny vlivem působení člověka, způsoby hospodaření na polích od pravěku po současnost, pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek
- lidské aktivity a problémy životního prostředí - průmyslová revoluce a vliv průmyslu na prostředí, ochrana přírody a kulturních památek
- vztah člověka k prostředí - poznání nerovnoměrnosti života na Zemi

6. Mediální výchova

- fungování a vliv médií ve společnosti - postavení médií ve společnosti od národního obrození po současnost, vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy, role médií v politických změnách (revoluce, propaganda)

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení se utváří a rozvíjejí tím, že vzdělávání vede žáka:

- k rozvíjení aktivního zájmu o poznávání historie naší vlasti, Evropy a světa
- k poznávání duchovních, kulturních a materiálních výtvorů minulosti
- k zpracovávání historických informací z hlediska důležitosti a objektivitu a k jejich dalšímu využívání ke vzdělávání

Kompetence k řešení problémů se utváří a rozvíjejí tím, že vzdělávání vede žáka:

- k přecházení od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích teorií a modelech a v chápání vzájemných souvislostí a zákonitostí historických faktů
- k logickému vyvozování a předvídaní specifických závěrů z analýzy historických faktů

Kompetence komunikativní se utváří a rozvíjejí tím, že vzdělávání vede žáka:

- k pochopení různých typů historických textů, záznamů a obrazových materiálů
- k využívání různorodých verbálních a neverbálních textů společenského a společenskovedního charakteru jako zdroje ke studiu historie

Kompetence sociální a personální se utváří a rozvíjejí tím, že vzdělávání vede žáka:

- k utváření pozitivního hodnotového systému na základě historické zkušenosti
- k pochopení a odmítání veškerých projevů rasismu, xenofobie a nacionalismu
- k poznání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání a v politice v jednotlivých etapách dějin lidstva

Kompetence občanské se utváří a rozvíjejí tím, že vzdělávání vede žáka:

- k praktickému využití znalostí historie pro život v současném světě
- k zájmu o veřejné záležitosti
- k ochraně duchovních, kulturních a materiálních výtvorů minulosti
- k pocitu zodpovědnosti za předávání duchovního, kulturního a materiálního bohatství dalším generacím
- k projevování pozitivního postoje k uměleckým dílům, ke smyslu pro kulturu a tvořivost, k aktivnímu zapojování se do kulturního dění

Kompetence pracovní se utváří a rozvíjejí tím, že vzdělávání vede žáka:

- k seznámení s různými profesemi blízkými vztahem k dějepisu
- k hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi

Kompetence digitální se utváří a rozvíjejí tím, že vzdělávání vede žáka:

- ke vhodné volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činnosti s digitálními historickými zdroji, prameny a programy
- k seznámení s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými historickými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro komunikaci a sdílení

5.7.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu dějepis

Ročník: 6

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Člověk v dějinách		
<ul style="list-style-type: none"> • uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků • uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány • využívá k poznávání historické reality pravěkých a starověkých dějin aktivně, účelně a kriticky primární historické prameny v prostředí digitalizovaných sbírek muzeí a galerií • orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu 	<ul style="list-style-type: none"> • pojmy: dějiny, historie, dějepis; význam zkoumání dějin pro současnost • dějiny jednotlivce, rodiny, státu, kontinentu, světa • historický prostor (využití dějepisné mapy) • historické prameny a instituce zabývající se jejich získáváním a studiem (různé způsoby získávání, třídění, archivy, muzea, knihovny, archeologická pracoviště) • historický čas (časová osa, určení základních mezníků jednotlivých dějinných etap vývoje lidstva, rozlišení etap - pravěk, starověk, středověk a novověk) 	<ul style="list-style-type: none"> • VDO 2 • VEG 1
Počátky lidské společnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu • objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost • podle obrazových dig. zdrojů popisuje pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, nástroje, předměty denní potřeby a kulturní předměty pravěkých lidí 	<ul style="list-style-type: none"> • význam archeologie, práce archeologa • vznik a vývoj lidského rodu • doba kamenná (rozdělení na jednotlivé etapy, způsob obživy, způsob bydlení, kultura a náboženství, uspořádání společnosti) • doba bronzová (bronz, způsob obživy, zemědělství, řemeslo a obchod, obydlí, uspořádání společnosti, náboženství a kultura) • doba železná (železo, rozdělení na jednotlivé etapy, způsob obživy, zemědělství, řemeslo a obchod, obydlí, uspořádání společnosti, náboženství a kultura) • Evropa v pravěku • germánská říše • stěhování národů 	<ul style="list-style-type: none"> • VDO 2 • OSV 5,8 • VEG 1,2 • EV 1
Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury		
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací • uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví • demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství a souvislost s judaismem • porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie 	<ul style="list-style-type: none"> • dělení starověkých států • staroorientální státy (Mezopotámie, Asýrie a Babylonie, Egypt, Indie, Čína) - jejich vývoj a rozvrstvení společnosti • klasické otrokářské státy (Řecko a Řím) - jejich vývoj a rozvrstvení společnosti • střední Evropa v kontaktu se starověkými říšemi • kultura staroorientálních států (vznik a vývoj písma, rozvoj vědy, náboženství, umění a architektury) 	<ul style="list-style-type: none"> • VDO 2,3,4 • OSV 5 • VEG 2,3 • MKV 1

<ul style="list-style-type: none"> • dovede na základní úrovni poukázat na klady a záporny zpracování historické reality v zábavním digitálním prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • kultura klasických otrokářských států (náboženství, malířství, sochařství, architektura, písmo, literatura a divadlo, sport a hry, věda) • Evropa v době železné (Keltové - civilizační vrchol pravěku) 	
<p>Křesťanství a středověká Evropa</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států • volí pro vyhledávání historického zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slovo • objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech • vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka • uvede příklady románské kultury • pracuje s 3D materiály, prohlídkami, animacemi a aplikacemi pro znázornění kontextu středověkých dějin 	<ul style="list-style-type: none"> • Francká říše (vznik, vývoj a rozpad) • Byzantská říše (vznik, vývoj a zánik) • příchod Slovanů do Evropy • vznik prvních slovanských států • arabský svět • Svatá říše římská • Sámova říše a Velká Morava (vznik, vývoj, význam a zánik) • vpády Tatarů, Arabů a Turků do Evropy a boj s nimi • počátky českého státu - přemyslovská knížata • románský sloh (vznik, znaky, představitelé, nejvýznamnější kulturní památky) • křesťanství, papež, křížové výpravy 	<ul style="list-style-type: none"> • VDO 2 • VEG 1,3 • MKV 3 • EV 1

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Křesťanství a středověká Evropa		
<ul style="list-style-type: none"> • vymezi konflikty mezi světskou a církevní mocí, • ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady gotické kultury • vytváří a užívá myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v historické realitě na základě digitalizovaných prostorových informací • s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace gotických památek architektury • využívá 3D materiálů pro znázornění prostředí středověké společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • soupeření mezi církevní a světskou mocí • český stát za posledních Přemyslovců a Lucemburků • struktura středověké společnosti, život jednotlivých vrstev • rozvoj řemesel, vznik měst a jejich význam • vláda Karla IV. – přínos pro český stát • gotický sloh (vznik, znaky, představitelé, nejvýznamnější kulturní památky) • konflikt mezi Anglií a Francií – stoletá válka 	<ul style="list-style-type: none"> • VDO 2 • VEG 1,3 • MKV 3 • EV 1
Objevy a dobývání. Počátky nové doby		
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve • vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život • popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky • objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie • objasní příčiny a důsledky třicetileté války a posoudí její důsledky • rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů, uvede příklady významných kulturních památek • zaznamenává výsledky své práce s historickými prameny archiváliemi do časových os, grafů... pomocí on-line nástrojů (softwaru) 	<ul style="list-style-type: none"> • objevné cesty a jejich důsledky pro Evropu (cesty po souši, cesty po moři) • civilizace Asie, Afriky a Ameriky • husitská revoluce, mistr Jan Hus a Jiří z Poděbrad • Jagellonci na českém trůně • hospodářské a společenské změny v 15. a 16. století • renesance a humanismus (vznik, znaky, představitelé, nejvýznamnější památky) • reformace a protireformace – jejich šíření po Evropě • počátky absolutismu ve Francii, v Anglii a v Rusku • české země po nástupu Habsburků • české stavovské povstání • třicetiletá válka (průběh, konec a důsledky) • osvěcenský absolutismus • baroko, rokoko (vznik, znaky, představitelé, nejvýznamnější památky), česká barokní kultura • Velká Británie • vznik a vývoj USA • vláda Marie Terezie a Josefa II. • české země ve druhé polovině 18. století (politický vývoj, změna společnosti, kultura, průmysl a zemědělství) • Rusko za Kateřiny II. 	<ul style="list-style-type: none"> • VDO 2 • VEG 1,3 • MKV 3
Modernizace společnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích po revolučním roce 1848/49 	<ul style="list-style-type: none"> • Velká francouzská revoluce, vzestup a pád Napoleona I. 	

Ročník: 8

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Modernizace společnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá k poznávání historické reality novověkých dějin aktivně, účelně a kriticky primární historické prameny v prostředí digitalizovaných sbírek muzeí a galerií • vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti • objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě • porovnává jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů • vytváří časové osy, grafy a rodokmeny s využitím digitálních technologií • vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií 	<ul style="list-style-type: none"> • ponapoleonská Evropa (Videňský kongres, průmyslová revoluce, neklid v západní a jihovýchodní Evropě, habsburská monarchie, české národní obrození) • revoluční rok 1848/1849 (Francie, Německo, Itálie, habsburská monarchie, české země) • české země ve druhé polovině 19. století, základní rysy české politiky, její představitelé • porevoluční Evropa (Viktoriánská Anglie, Francie, Rusko, sjednocení Itálie a Německa) • imperialismus a kolonialismus • vzestup USA • kapitalistická společnost a kultura před první světovou válkou 	<ul style="list-style-type: none"> • VDO 2,3,4 • OSV 7 • VEG 2,3 • EV 1,3
Moderní doba		
<ul style="list-style-type: none"> • na příkladech demonstrují zneužití techniky v 1. světové válce a jeho důsledky • rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů • charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu • pracuje s 3D materiály, prohlídkami a dalšími aplikacemi pro znázornění kontextu moderních a soudobých dějin • zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • první světová válka (její průběh a její politické, sociální a kulturní důsledky) • situace v Rusku, ruská revoluce • poválečné uspořádání světa • vznik ČSR – politický, hospodářský a kulturní vývoj • politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech 20. století • světová hospodářská krize – její důsledky • nástup totalitních systémů – komunismus, fašismus, nacismus, vznik válečných ohnisek • rozpad versailleského systému • kultura, věda a technika • Mnichovská dohoda a její důsledky 	<ul style="list-style-type: none"> • VDO 2,3,4 • VEG 1,2,3 • MKV 3,4 • EV 3,4 • MV 5

Ročník: 9

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Moderní doba		
<ul style="list-style-type: none"> • na příkladech demonstruje zneužití techniky ve 2. světové válce a následné využití po válce • na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv • vysvětlí pojmy holocaust a genocida • využívá k poznávání historické reality moderní a soudobých dějin primární historické prameny v prostředí digitalizovaných sbírek • využívá k orientaci v historické realitě moderních dějin vhodných digitálních zdrojů 	<ul style="list-style-type: none"> • druhá světová válka (průběh, situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj, holocaust, důsledky pro svět) 	<ul style="list-style-type: none"> • VDO 2,3,4 • VEG 1,2,3 • MKV 3,4 • EV 3,4 • MV 5
Rozdělený a integrující svět		
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků • vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce • posoudí postavení rozvojových zemí • prokáže základní orientaci v problémech současného světa • dovede na základní úrovni poukázat na klady a zápory zpracované historické reality v zábavním digitálním prostředí • dovede pracovat s digitalizovanými historickými zdroji a prameny 	<ul style="list-style-type: none"> • řešení německé otázky - důsledky, poválečné uspořádání světa • studená válka (železná opona, západní mocnosti a sovětský blok) • rozklad koloniálního systému, mimoevropský svět • Československo od února 1948 do roku 1989 (kultura, nástup totality, politické procesy, rok 1968, normalizace v Československu, rok 1989) • situace ve vybraných zemích východního bloku • mezinárodní vývoj od 60. let 20. století • rozklad sovětského bloku • technika, věda a kultura ve druhé polovině 20. století 	<ul style="list-style-type: none"> • VDO 2,3,4 • VEG 1,2,3 • MKV 4,4 • EV 3,4 • MV 5

5.8 Občanská výchova

5.8.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět občanská výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Zahrnuje téma Svět práce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, proto byl v 9.ročníku posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Vyučuje se jako samostatný předmět v 6. – 8. ročníku v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně, v 9. ročníku v rozsahu 2 hodiny.

Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina. Uskutečňuje se převážně aktivními metodami výuky. Zařazovány jsou například krátkodobé projekty, simulační hry, hraní rolí, kooperativní aktivity, prezentace vlastních názorů a jejich obhajoba v následné diskusi. Žáci pracují s dotazníky, pracovními listy a dalšími informačními zdroji – odbornými knihami, encyklopediemi, dokumenty. Výuka je doplňována výukovými filmy, zvukovými záznamy, propagačními materiály (např. s nabídkou možností dalšího studia po ukončení ZŠ). Žáci dále využívají vhodné digitální zdroje. Výuka probíhá většinou v kmenových učebnách, využívány jsou i počítačové pracovní. V rámci některých tematických celků jsou pořádány vycházky a exkurze.

Vzdělávání v občanské výchově je zaměřeno na

- postupné vytváření dovedností potřebných pro aktivní zapojení do života demokratické společnosti
- poznávání dějinných, sociálních a kulturně historických aspektů života lidí
- utváření pozitivních občanských postojů
- rozvoj pocitu sounáležitosti s evropským civilizačním a kulturním okruhem, podporu přijetí hodnot současné demokratické Evropy, včetně kolektivní obrany
- prevenci rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchovu k toleranci a respektování lidských práv
- výchovu k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot
- rozvoj finanční gramotnosti

Předmět občanská výchova je úzce spjat s ostatními předměty např.:

- zeměpis – orientace na mapách, politická a hospodářská situace v různých zemích Evropy i světa
- dějepis – poznání a pochopení zásadních historických událostí a jejich vliv na současné dění
- český jazyk – práce s textem a odbornou literaturou, schopnost komunikovat, zásady správného dialogu
- informatika – vyhledávání, posuzování a zpracování informací
- matematika – témata finanční

Do předmětu je integrováno průřezové téma výchova demokratického občana a multikulturní výchova. Dále předmětem prolínají následující průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova

- spolupráce a komunikace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro spolupráci a pro zvládnání efektivní komunikace a řešení složitých situací
- sebepoznání – porozumění sobě samému, zvládnání projevů vlastního chování
- mezilidské vztahy – uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, respekt k druhým, k jejich právům, pomoc

1. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
 - Evropa a svět nás zajímá - porozumění klíčovému historickému a politickým událostem, především s ohledem na rozvoj mezinárodní spolupráce a integrace a na začlenění České republiky do EU
 - naše vlast, Evropa a svět - schopnost porozumět a srovnávat projevy kultury (zvyky, tradice, lidová slovesnost...), životního stylu
 - jsme Evropané - prohloubení vědomostí potřebných pro orientaci v evropském prostředí, pochopení podstaty a významu evropského integračního procesu, institucí Evropské unie a jejich fungování, seznámení s dopadem jejich činnosti na osobní a občanský život jednotlivce
2. Environmentální výchova
 - lidské aktivity a problémy životního prostředí - pochopení významu a nezbytnosti ochrany přírody i kulturních památek, právní řešení u nás, v EU a ve světě
 - vztah člověka k prostředí - utváření zdravého životního stylu, vnímání estetických hodnot, rozvíjení citlivého přístupu k přírodě a kulturnímu dědictví s důrazem na naše město a region, uvědomění si vlastní zodpovědnosti za životní prostředí, komunikace o problémech životního prostředí, prezentace a zdůvodňování svých názorů a stanovisek
3. Mediální výchova
 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - využití médií jako zdroje informací, zábavy i naplnění volného času, vytváření kritického odstupu od mediovaných sdělení a schopnost interpretovat mediální sdělení s ohledem na jeho informační kvalitu (věrohodnost, účelnost)
 - fungování a vliv médií ve společnosti - získat představu o vlivu médií na náš každodenní život

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence se vytvářejí a rozvíjejí tím, že vedeme žáky k:

Kompetence k učení

- samostatnému výběru a využívání vhodných způsobů a metod pro efektivní učení se zřetelem k dalšímu vzdělávání a uplatnění
- propojování poznatků získaných ve výchově k občanství do širších celků a nalézání souvislostí s dalšími vzdělávacími obory
- seznámení se a správnému používání obecně používaných znaků, termínů, zkratk a symbolů např. z oblasti práva, politického a veřejného života
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu

Kompetence k řešení problémů

- vnímání nejruznějších společenských problémů a způsobů jejich odstranění, využívání digitálních technologií při zlepšování prostředí, ve kterém žijí
- kritickému myšlení, k posuzování svých řešení z nejruznějších společenských aspektů a ke schopnosti hájit své názory a rozhodnutí za použití přiměřených komunikačních prostředků
- tvořivému přístupu k řešení problémů, vyhledávání vhodných informací, objevování paralel s historickými událostmi a k aplikaci osvědčených postupů při řešení obdobných či nových problémových situací

Kompetence komunikativní

- formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů na nejruznější společenské problémy souvisle a kultivovaně

- využívání získaných verbálních i neverbálních komunikačních dovedností k vytváření dobrých mezilidských vztahů i pro kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- využívání nejrozličnějších informačních a komunikačních prostředků pro získání přehledu o aktuálním celosvětovém dění

Kompetence sociální a personální

- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti, diskusi o probíraném tématu, předkládání a obhajování řešení různých problémových situací
- vytváření a upevňování dobrých mezilidských vztahů dodržováním základních společenských pravidel, ohleduplností a ochotou pomoci
- zodpovědné budování a spravování digitální identity a posuzování digitální stopy
- uvědomování si nebezpečí sociálních a názorových bublin

Kompetence občanské

- respektování přesvědčení a názorů druhých lidí, k poznání jedinečnosti každého člověka a k odmítání jakékoli diskriminace nebo fyzického či psychického násilí
- pochopení, přijetí a dodržování základních principů, na kterých spočívají zákony a společenské normy
- uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo ni
- k právnímu povědomí pro situace v digitálním prostředí - dodržování autorských práv a zásad citací u informačních zdrojů
- zodpovědnému rozhodování podle dané situace
- poznání, ocenění a ochraně našich tradic a kulturního i historického dědictví
- vyjadřování názorů prostřednictvím digitálních technologií, ověřování faktů, zapojování se do rozhodování na třídní, školní a mimoškolní úrovni a navazování a udržování kontaktů

Kompetence pracovní

- využívání znalostí a zkušeností získaných ve výchově k občanství pro správné rozhodnutí o svém dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientaci na trhu práce
- efektivitě při organizování vlastní práce
- rozvíjení podnikatelského myšlení, orientaci v základních aktivitách potřebných pro uskutečnění podnikatelského záměru
- pochopení podstaty, cíle i rizika podnikání

Kompetence digitální

- využívání digitálních technologií pro průzkumy, šetření a ankety zaměřené na život ve škole a obci
- ochraně osobních údajů a dat v digitálním prostředí
- respektování a dodržování etikety při interakci v digitálním prostředí
- vedeme žáky k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií

5.8.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu občanská výchova

Ročník: 6

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Člověk ve společnosti		
<ul style="list-style-type: none"> zná školní řád, umí vysvětlit, proč je třeba své chování a jednání podřizovat školnímu řádu a z něj vyplývajícím pravidlům sleduje činnost školního parlamentu a dle svých zájmů a možností se zapojuje do akcí pořádaných školním parlamentem uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace ve škole zná jméno starosty, místostarosty, ví, jak funguje městská rada, zná jména některých členů, sleduje aktuální dění ve městě i regionu (tisk, vývěsky, internetový portál...), zjistí, kde najde kontakty na obecní úřad na příkladech vysvětlí, čím se od sebe mohou regiony odlišovat, uvede, co je typické pro náš region popíše regionální (národní) zvyky a obyčeje v průběhu roku, zdůvodní, jak se vyvíjely a proč je dodržujeme na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a problémů v našem městě a regionu objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání rozlišuje projevy vlastenectví a nacionalismu objasní potřebu tolerance ve společnosti respektuje kulturní zvláštnosti respektuje odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí zaujímá tolerantní postoje k menšinám, 	<p>Naše škola</p> <ul style="list-style-type: none"> život ve škole práva a povinnosti žáků význam a činnost žákovské samosprávy společná pravidla a normy vklad vzdělání pro život <p>Naše obec, region, kraj</p> <ul style="list-style-type: none"> důležité instituce zajímavá a památná místa, významní rodáci místní tradice mapa veřejného dění <p>Naše vlast</p> <ul style="list-style-type: none"> pojem vlasti a vlastenectví zajímavá a památná místa co nás proslavilo významné osobnosti státní symboly, státní svátky, významné dny <p>Kulturní život</p> <ul style="list-style-type: none"> rozmanitost kulturních projevů kulturní hodnoty kulturní tradice <p>Lidská setkání</p> <ul style="list-style-type: none"> přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi rovnost a nerovnost rovné postavení mužů a žen potřební lidé ve společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 7,8,9 VDO 1,2,3 • VEG 1,2,3 MKV 1,2,3,5 EV 3,4 MV 2

Ročník: 7

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Člověk ve společnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí • objasní význam kulturního dědictví • uvede a popíše, jak se může každý člověk (i nezletilý) podílet na ochraně kulturních památek, na ochraně přírody • v tisku, televizi zaznamená příklady nešetrného či vandalského vztahu k přírodě či kulturním hodnotám, diskutuje se spolužáky o možnostech předcházení, řešení, potrestání takového chování • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích • v reálné nebo modelové situaci kultivovaně vyjadřuje osobně i digitálně svůj názor, souhlas, podporu... situaci ve škole či obci • rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí • respektuje odlišné způsoby chování a myšlení lidí • zná a dodržuje dohodnutá pravidla chování a jednání ve třídě, ve škole • zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti 	<p>Kulturní život</p> <ul style="list-style-type: none"> • kulturní instituce • masová kultura • prostředky komunikace <p>Naše obec, region, kraj; Naše vlast</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrana kulturních památek a majetku • ochrana přírodních objektů <p>Vztahy mezi lidmi</p> <ul style="list-style-type: none"> • osobní a neosobní vztahy • mezilidská komunikace • konflikty v mezilidských vztazích • vyjádření názoru, souhlasu, podpory nebo nespokojenosti a kritiky různými nástroji • problémy lidské nesnášenlivosti <p>Zásady lidského soužití</p> <ul style="list-style-type: none"> • morálka a mravnost • svoboda a vzájemná závislost • pravidla chování 	<ul style="list-style-type: none"> • MV 2,5 • OSV 3,7,8,9 • VDO 1,2 • EV 3,4 • MKV 1,2,3,4,5 • VEG 3
Stát a hospodářství		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady • objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání • v tisku vyhledá příklady správného hospodaření s majetkem a různými formami vlastnictví • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů • objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti • popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem • zná a popíše rozpočet rodiny 	<p>Majetek a vlastnictví</p> <ul style="list-style-type: none"> • formy vlastnictví • hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana • hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví <p>Peníze</p> <ul style="list-style-type: none"> • formy placení • rozpočet domácnosti, úvěry, splátkový prodej, leasing 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 2,7,8 • VDO 2
Stát a právo		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky • uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů 	<p>Právní základy státu</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaky státu • typy a formy státu • Státní správa a samospráva • orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly • Principy demokracie • znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu 	<ul style="list-style-type: none"> • VDO 2,3,4
Mezinárodní vztahy, globální svět		
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí podstatu a význam EU • popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů 	<p>Evropská integrace</p> <ul style="list-style-type: none"> • podstata a význam Evropské unie • Evropská unie a ČR 	<ul style="list-style-type: none"> • VEG 1,2,3 • MKV 1,2,5

Ročník: 8

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Člověk jako jedinec		
<ul style="list-style-type: none"> objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání zmapuje, jak chrání své osobní údaje a identifikuje riziková místa ve své digitální identitě a stopě navrhne, jak chránit svou digitální identitu a stopu posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru 	<p>Podobnost a odlišnost lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> projevy chování rozdíly v prožívání, myšlení a jednání osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter vrozené předpoklady, osobní potenciál Vnitřní svět člověka vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí digitální stopa a identita, osobní a citlivé údaje a jejich možné zneužití, podvodné praktiky... systém osobních hodnot, sebehodnocení stereotypy v posuzování druhých lidí Osobní rozvoj životní cíle a plány, životní perspektiva adaptace na životní změny, sebezměna význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 2,8,9 VDO 1 MKV 1,2 MV 2
Stát a hospodářství		
<ul style="list-style-type: none"> objasní pojmy nabídka, poptávka, trh, vysvětlí na příkladech podstatu fungování trhu 	<p>Principy tržního hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> nabídka, poptávka, trh 	<ul style="list-style-type: none"> VEG 2,3 EV 4 VDO 2
Stát a právo		
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí vysvětlí význam Ústavy ČR, ví, co je jejím obsahem přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí ve fyzickém i digitálním prostředí posoudí význam ochrany lidských práv a svobod vyhledá v tisku, literatuře, příklady porušování lidských práv, o příkladech diskutuje se spolužáky objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů 	<p>Právní základy státu</p> <ul style="list-style-type: none"> státní občanství ČR, Ústava ČR složky státní moci, jejich orgány a instituce obrana státu <p>Lidská práva</p> <ul style="list-style-type: none"> základní lidská práva, práva spotřebitele práva dítěte, jejich ochrana úprava lidských práv a práv dítěte v dokumentech poškození lidských práv, šikana, diskriminace <p>Právní řád České republiky</p> <ul style="list-style-type: none"> význam a funkce právního řádu orgány právní ochrany občanů, soustava soudů právní norma, předpis, publikování právních předpisů 	<ul style="list-style-type: none"> VDO 2,3,4 VEG 1,2,3 MKV 1,2,3,4,5 MV 2,5

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Stát a hospodářství		
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje uveče příklady dávek a příspěvků, které ze stát.rozpočtu získávají občané na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH popíše vliv inflace na hodnotu peněz vysvětlí vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uveče příklady použití debetní a kreditní platební karty vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí (využije informační letáky, inzeráty či informace z internetu) vysvětlí význam úroku placeného a přijatého uveče nejčastější druhy pojištění a navrhne, jak je použít uveče a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu 	Peníze <ul style="list-style-type: none"> rozpočet státu význam daní Principy tržního hospodářství <ul style="list-style-type: none"> podstata fungování trhu - tvorba ceny, inflace banky a jejich služby - aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků 	<ul style="list-style-type: none"> VDO 2 EV 4
Stát a právo		
<ul style="list-style-type: none"> vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uveče příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uveče jejich příklady v reálném světě i digitálním prostředí uveče příklady činnosti a spolupráce orgánů právní ochrany státu při postihování trestných činů diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání do držuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování uveče příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci v digitálním prostředí přiměřeně uplatňuje svá práva a do držuje právní ustanovení, která se na něj vztahuje přístupuje zodpovědně k budování a spravování digitální identity a digitální stopy 	Principy demokracie <ul style="list-style-type: none"> politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev Protiprávní jednání druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce trestní postižitelnost porušování předpisů v silničním provozu porušování práv k duševnímu vlastnictví Právo v každodenním životě důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající styk s úřady 	<ul style="list-style-type: none"> VDO 2,3,4 VEG 2,3 MV 2 MKV 5 EV 3
Mezinárodní vztahy, globální svět		
<ul style="list-style-type: none"> uveče příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování uveče některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva objasní souvislosti globálních a lokálních problémů 	Evropská integrace <ul style="list-style-type: none"> Evropská unie a ČR, výhodu vstupu ČR do EU Globalizace projevy významné globální problémy 	<ul style="list-style-type: none"> VDO 2 VEG 2,3 MKV 1,2,3,4,5 EV 3,4 MV 2,5

<p>Svět práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • pod vedením učitele využívá aktivit osobnostní a sociální výchovy pro hlubší poznání osobních zájmů, vlastností, dovedností a schopností • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání • orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • s ohledem ke svým osobním vlastnostem, schopnostem, dovednostem, zájmům, zdravotnímu stavu rodiny si vybere vhodný učební či studijní obor a vyplní přihlášku ke studiu • prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce • objasní význam a činnost úřadů práce • objasní podstatu a druhy podnikání • vysvětlí na příkladech výhody i rizika soukromého podnikání 	<p>Volba profesní orientace</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní principy sebepoznání • osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace • informační základna pro volbu povolání • práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb <p>Možnosti vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • náplň učebních a studijních oborů • přijímací řízení • informace a poradenské služby <p>Podnikání - druhy a struktura organizací</p> <ul style="list-style-type: none"> • nejčastější formy podnikání • drobné a soukromé podnikání <p>Trh práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • povolání lidí, • druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů • charakter a druhy pracovních činností, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobní, rovnost příležitosti na trhu práce <p>Zaměstnání</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání • psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele • problémy nezaměstnanosti, úřady práce • práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 2,3,4,7,8 • MKV 1,2 • MV 2,5 • VDO 1,2 • VEG 1,2,3 • MV 2,5

5.9 Fyzika

5.9.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět fyzika je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.

Vyučuje se jako samostatný předmět v 7.- 9. ročníku v rozsahu 2 hodin týdně. Vzdělávání žáků probíhá převážně ve vyučovací hodině. Výuku doplňují laboratorní práce. Některé tematické celky mohou být doplněny exkurzí. Vzdělávání se uskutečňuje převážně aktivními metodami výuky, které samy o sobě slouží jako prostředek pro vytváření příslušných kompetencí a výstupů. Žáci využívají trojrozměrné učební pomůcky, obrazy, grafy a další zdroje informací - odborné knihy, encyklopedie, digitální technologie.

Vzdělávání je zaměřeno na

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí
- rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- poznání příčin přírodních procesů, souvislostí a vztahů mezi nimi
- využití různých empirických metod poznání
- užití fyzikálních poznatků v reálných situacích
- osvojení pojmů, experimentálních postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení, logické a kritické usuzování

Předmět fyzika je úzce spjat s ostatními předměty např.:

matematika - převody jednotek, rovnice

zeměpis - přírodní energetické zdroje

chemie - energie, atomová fyzika, převody jednotek, výroba

elektrického proudu chemickou cestou

přírodopis - životní prostředí

Součástí předmětu jsou vybrané celky průřezových témat:

1. Osobnostně sociální výchova

- spolupráce a soutěživost - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro spolupráci a pro zvládání soutěží a konkurence

2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět - spolupráce ve vědě a technice

3. Environmentální výchova

- vliv techniky na životní prostředí - energie, průmysl

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence se vytvářejí a rozvíjejí tím, že vedeme žáky k:

Kompetence k učení

- systematickému pozorování různých fyzikálních objektů, jevů a jejich vlastností
- měření různých fyzikálních vlastností objektů, jejich porovnávání a vyhodnocování výsledků
- samostatnému provádění experimentů k ověření či potvrzení vyslovených hypotéz a zákonů (i ve spolupráci s ostatními žáky)
- vyslovování hypotézy o fyzikálních procesech, navrhování cesty k ověření pravdivosti těchto hypotéz

- poznávání souvislostí jevů fyzikálních s dalšími zejména přírodovědnými procesy

Kompetence k řešení problémů

- rozpoznávání a chápání problémů a nesrovnalostí v průběhu jejich fyzikálního vzdělávání
- formulování problémů a hledání cesty k řešení
- umění ověřit správnost řešení problému, korigovat chybná řešení

Kompetence komunikativní

- rozvíjení dovednosti správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory
- užívání správné terminologie a symboliky
- chápání různých typů textů a obrazových materiálů

Kompetence sociální a personální

- schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací, řešení problému i zpracovávání výstupů

Kompetence občanské

- zodpovědnému rozhodování na základě zjištěných faktů
- ochraně technických památek
- šetrnému využívání elektrické energie
- upřednostňování obnovitelných zdrojů energie

Kompetence pracovní

- práci podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnění hledání vlastního postupu, efektivní organizaci vlastní práce
- dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Kompetence digitální

- volbě vhodných postupů, vyhledávání, třídění, ověřování a vyhodnocování digitálních dat, informací a obsahů v diskusích k aktuálním problémům uplatnění fyzikálních jevů a při ověřování výsledků bádání a praktických úloh
- volbě vhodných digitálních technologií a prostředků pro komunikaci a sdílení průběhu a výsledků vlastní badatelské činnosti
- efektivnímu využívání elektronických kalkulačků při provádění rutinních výpočtů
- vhodnému výběru a používání digitálních přístrojů při měření fyzikálních veličin
- vhodné volbě a využívání digitálních technologií při řešení úloh a zpracování výsledků měření

5.9.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu fyzika

Ročník: 7

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Látky a tělesa		
<ul style="list-style-type: none"> rozliší látku a těleso uvede konkrétní příklady jevů dokazujících neustálý neuspořádaný pohyb částic a jejich vzájemné působení 	Skupenství látek <ul style="list-style-type: none"> souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek částicové složení látek, pohyb částic, difúze 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1 rozvoj schopnosti poznání
Měření fyzikálních veličin		
<ul style="list-style-type: none"> změří vhodně zvolenými měřidly i digitálními základní fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jejich teploty, k pozorování, měření, záznamu a zpracování použije vhodné digitální technologie 	Měření fyzikálních veličin <ul style="list-style-type: none"> délka, obsah, objem, hmotnost, čas měřidla, přesnost měření, opakované měření hustota, výpočet hustoty, hmotnosti a objemu čas a jeho měření teplota, jednotky teploty, měření teploty změna objemu pevných, kapalných a plyných těles při zahřívání a ochlazování 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1 rozvoj schopnosti poznání OSV 9 rozvoj kooperativních dovedností
Síla		
<ul style="list-style-type: none"> určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici 	Síla <ul style="list-style-type: none"> fyzikální veličina síla - jednotky a měřidla, znázornění síly gravitační pole, gravitační síla tlaková síla a tlak - vztah mezi tlak. silou, tlakem a plochou třecí síla - smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly výslednice dvou sil stejných opačných směrů posuvní a otáčivé účinky síly 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1 rozvoj schopnosti poznání
Pohyb těles		
<ul style="list-style-type: none"> rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu na základě pozorování, videozáznamu nebo grafického znázornění využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles, např. digitální plánovač tras vysvětlí pojem průměrná rychlost 	Pohyby těles <ul style="list-style-type: none"> klid a pohyb tělesa rovnoměrný, nerovnoměrný, posuvný, otáčivý, přímočarý, křivočarý fyzikální veličiny dráha, rychlost, trajektorie digitální plánovač tras, práce s grafem znázorněným počítačem průměrná rychlost 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1 rozvoj schopnosti poznání
Práce s laboratorní technikou		
<ul style="list-style-type: none"> Změří fyzikální veličiny, vypracuje protokol a zhodnotí naměřené výsledky 	<ul style="list-style-type: none"> základní laboratorní postupy a zpracování výsledků experimentů 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 9 OSV 5

Ročník: 8

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Světelné děje		
<ul style="list-style-type: none"> využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých optických prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami 	<p>Vlastnosti světla</p> <ul style="list-style-type: none"> zdroje světla, rychlost světla ve vakuu a v různých optických prostředích světlo a stín, zatmění Slunce a Měsíce, měsíční fáze zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně) rozklad bílého světla hranolem optické přístroje, fotometrie 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1
Vlastnosti látek		
<ul style="list-style-type: none"> uveďte vliv uspořádání částic, jejich pohybu a vzájemného působení na jednotlivá skup. vysvětlí pomocí digitálních modelů vnitřního pohybu částic látky jejich makroskopické projevy 	<ul style="list-style-type: none"> částicové stavba látek, molekuly, atomy, pohyb částic, difúze vlastnosti pevných látek, kapalin a plynů bádání pomocí počítačové simulace stavby látek, vnitřního pohybu částic v tělese, změn skupenství 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1
Mechanické vlastnosti tekutin		
<ul style="list-style-type: none"> využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení praktických konkrétních problémů, data potřebná k jejich vyřešení vyhledá v otevřených zdrojích 	<p>Pascalův zákon – hydraulická zařízení</p> <ul style="list-style-type: none"> hydrostatický a atmosférický tlak, souvislost mezi tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny, plynu atmosférický tlak a některé procesy v atmosféře Archimédův zákon – vztlková síla, potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách tlak plynu v uzavřené nádobě 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1 rozvoj schopnosti poznání
Energie		
<ul style="list-style-type: none"> využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem 	<p>Práce, výkon</p> <ul style="list-style-type: none"> formy energie – pohybová, polohová, vnitřní, jaderná, přeměny skupenství tání a tuhnutí vypařování a kapalnění, var hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny přeměny energií, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1 rozvoj schopnosti poznání VEG 2 naše vlast, Evropa a svět – důsledky globálních vlivů na životní prostředí EV 2 využívání energie, energetické zdroje EV 3 odpady a příroda
Teplota		
<ul style="list-style-type: none"> Odliší pojem teplo a teplota určí v jednoduchých případech teplo přijaté a odevzdané tělesem zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí, k vyhledání příkladů a argumentaci využije otevřené zdroje 	<p>Teplota</p> <ul style="list-style-type: none"> vnitřní energie a teplo, teplota, výpočet tepla šíření tepla přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání vypařování a kapalnění, var tepelný motor 	
Jaderná energie		
<ul style="list-style-type: none"> posoudí výhody a nebezpečí jaderné energie porovná využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí, k vyhledání příkladů a argumentaci využije otevřené zdroje 	<ul style="list-style-type: none"> atom, jaderná energie, jaderný reaktor, jaderná elektrárna, ochrana před jaderným zářením obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1 rozvoj schopnosti poznání
Práce s laboratorní technikou		
<ul style="list-style-type: none"> zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce 	<ul style="list-style-type: none"> základní laboratorní postupy a zpracování výsledků experimentů 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 5, 9

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Elektrické vlastnosti látek		
<ul style="list-style-type: none"> popíše silové účinky elektrického náboje rozliší vodič a izolant 	<ul style="list-style-type: none"> elektrické pole, síla, náboj vodič a izolant chemické zdroje napětí 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1 rozvoj schopnosti poznání
Elektrický obvod		
<ul style="list-style-type: none"> sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu, rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností, využívá modely, animace a data z otevřených zdrojů dat a vhodné digitální měřicí systémy 	<p>Elektrický obvod</p> <ul style="list-style-type: none"> části el. obvodu - zdroj napětí, spotřebič, spínač elektrický proud tepelné účinky elektrického proudu elektrický odpor polovodiče, polovodičová dioda 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1 VEG 2 spolupráce ve světě EV 2 využívání energie, energetické zdroje
Elektromagnetické děje		
<ul style="list-style-type: none"> využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní rozliší stejnosměrný a střídavý elektrický proud a změří elektrický proud a napětí 	<ul style="list-style-type: none"> magnetické pole, magnetická síla stejnosměrný elektromotor transformátor elektrická energie - výroba a přenos bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1 VEG 2 spolupráce ve světě EV 2 využívání energie, energetické zdroje
Zvukové děje		
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí analýza zvuků na základě vhodného digitálního snímače 	<p>Vlastnosti zvuku</p> <ul style="list-style-type: none"> zvuk a látkové prostředí jako podmínka šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích odraz zvuku na překážce, ozvěna, pohlcování zvuku hluk práce s digitálním zdrojem zvuku 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1 rozvoj schopnosti poznání
Vesmír		
<ul style="list-style-type: none"> objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet, výklad podloží animací pohybu planet a měsíců ve Sluneční soustavě vybranou z otevřených zdrojů 	<ul style="list-style-type: none"> sluneční soustava - její hlavní složky práce se simulací 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1
Práce s laboratorní technikou		
<ul style="list-style-type: none"> vyhledává v dostupných informačních i digitálních zdrojích všechny podklady, které mu pomohou provést danou experimentální práci 	<ul style="list-style-type: none"> základní laboratorní postupy a metody vytváří a při dalším vzdělávání využívá své vlastní portfolio 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 9 OSV 5

5.10 Chemie

5.10.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět chemie je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Umožňuje žákovi poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ústně i písemně je interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Vyučuje se jako samostatný předmět v 8. a 9.ročníku v rozsahu 2 hodin týdně.

Vzdělávání žáků se realizuje převážně ve vyučovací hodině. Součástí výuky jsou laboratorní práce. Některé tematické celky mohou být doplněny exkurzí. Vzdělávání se uskutečňuje převážně aktivními metodami výuky. Žáci mohou využívat pracovní listy, odborné knihy, digitální technologie a pomůcky.

Vzdělávání je zaměřeno na

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky dále využívat
- utváření dovedností vhodně se chovat v situacích ohrožujících život a zdraví
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami

Předmět chemie je úzce spjat s ostatními předměty např. fyzika, přírodopis, zeměpis, matematika

Předmětem prolínají průřezová témata:

1. Osobnostně sociální výchova
 - Spolupráce, soutěživost - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro spolupráci a pro zvládání soutěží a konkurence
2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
 - Evropa a svět - spolupráce ve vědě a technice
3. Environmentální výchova
 - vliv průmyslu na životní prostředí - energie, průmysl

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vést žáky k různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů
- umožňovat žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k přecházení od smyslového poznávání k poznávání založeném na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů

- vést žáky k rozvíjení schopnosti objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- vést žáky k samostatnosti, podporovat týmovou spolupráci při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke stručnému, přehlednému a objektivnímu sdělení postupu a výsledků svých pozorování a experimentů
- připravovat žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů
- podporovat vzájemnou pomoc žáků, vytvářet situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- důsledně vyžadovat dodržování pravidel stanovených v řádu učebny chemie

Kompetence občanské

- vést žáky k zodpovědnosti za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí
- vést žáky k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie
- vést žáky k odmítavému postoji ke zdraví škodlivým látkám
- vést žáky ke správnému jednání v různých mimořádných život ohrožujících situacích
- vést žáky ke správnému poskytnutí první pomoci

Kompetence pracovní

- naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie
- naučit žáky chránit své zdraví při práci
- důsledně vyžadovat dodržování pravidel pro zacházení s chemickými látkami

Kompetence digitální

- vést žáky k volbě vhodných digitálních technologií při sběru dat o zkoumaných vlastnostech látek a chemických jevech a informací v elektronických zdrojích, srovnávání výhod a možností jednotlivých technologií
- podporovat rozvoj dovedností porovnat získané informace s dalšími zdroji a kriticky je vyhodnocovat relevantní digitální data, bezpečně a přehledně je uchovat a třídit tak, aby je žák dokázal využít při dalším učení
- vést k účelné volbě vhodných digitálních technologií při plánování, sestavování a provádění chemického pokusu
- sdělovat a sdílet s ostatními prostřednictvím digitálních technologií průběh a výsledky vlastních nebo pozorovaných experimentů
- zařazovat práci s grafickými programy, aplikacemi a webovými stránkami umožňující pozorovat obtížně realizovatelné chemické pokusy
- vést žáky k řešení problémů pomocí vizualizací a animací chemických procesů a jevů
- dodržovat základní pravidla bezpečnosti práce a ochrany zdraví při používání digitálních technologií

5.10.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu chemie

Ročník: 8

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Pozorování, pokus a bezpečnost práce		
<ul style="list-style-type: none"> určí společné a rozdílné vlastnosti látek plánuje, sestavuje a provádí chem. experiment pomocí příslušných nástrojů a účelně zvolených dig. technologií pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými nebezpečnými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí 	<ul style="list-style-type: none"> zásady bezpečné práce rozlišení látky a tělesa vlastnosti látek - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, skupenství, barva, zápach, nebezpečné látky a přípravky - H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1 - cvičení smyslového vnímání, pozornosti - pokusy
Směsi		
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje směsi a chemicky čisté látky vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití uvede příklady znečišťování vody a vzduchu 	<ul style="list-style-type: none"> směsi - různorodé, stejnorodé roztoky, hmotnostní zlomek a koncentrace složek roztoku, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok, oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) voda - destilovaná, pitná, odpadní, výroba pitné vody, čistota vody vzduch - složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 9 - vedení a organizování práce skupiny - oddělování složek směsí EV - 2 - význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, ohrožování ovzduší a klimatické změny, energie - voda, vzduch EV - 4 - náš životní styl - voda, vzduch
Částicové složení látek a chemické prvky		
<ul style="list-style-type: none"> používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenin ve správných souvislostech popíše částicové složení látek pomocí vhodné digitální technologie využívá vizualizace a animace orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti 	<ul style="list-style-type: none"> částicové složení látek - molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony prvky - názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě prvků, protonové číslo chemické sloučeniny - chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - 8 - dovednost pro sdělování verbální - částicové složení látek
Anorganické sloučeniny		
<ul style="list-style-type: none"> porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a nekyslíkatých solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí k zápisu vzorců využívá vhodné aplikace či program orientuje se na stupnici pH, uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi změří pH univerzálním indikátorovým papírkem a pomocí elektronického čidla, zaznamenává a vyhodnocuje změřená data pracuje s digitálními záznamy experimentů obtížně realizovatelných chemických pokusů 	<ul style="list-style-type: none"> oxidy - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů kyseliny a hydroxidy - kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů solí nekyslíkaté - vznik, vlastnosti, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů sulfidy 	<ul style="list-style-type: none"> EV - 1 - les - oxid uhličitý EV - 3 - Den Země MV - 1 - Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě - kyselá dešť
Chemické reakce		
<ul style="list-style-type: none"> rozliší a popíše výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, zhodnotí jejich využívání využívá digitální technologie pro zápis chemické reakce a při chemických výpočtech aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu 	<ul style="list-style-type: none"> chemické reakce - zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí - teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - 8 - dovednost pro sdělování verbální - chemické reakce

Práce s laboratorní technikou		
<ul style="list-style-type: none">• vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy a pomůcky pro konání konkrétních experimentů• zpracuje protokol laboratorní práce• dodržuje pravidla bezpečné práce při laboratorní práci	<ul style="list-style-type: none">• základní laboratorní metody a postupy• základní laboratorní pomůcky	

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Anorganické sloučeniny		
<ul style="list-style-type: none"> • porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyslíkatých solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí • rozliší, které látky patří mezi soli • provede jednoduché přípravy solí • uvede význam průmyslových hnojiv • při získávání informací využívá tištěné i online dostupné relevantní informační zdroje • k zápisu vzorců využívá vhodné aplikace či programu 	<ul style="list-style-type: none"> • Soli kyslíkaté - vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, použití vybraných prakticky významných solí • průmyslová hnojiva 	
Chemie a elektřina		
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojmy: oxidace, redukce • určí, které ze známých reakcí patří mezi redoxní reakce • vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů ovlivňujících rychlost koroze, uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozí • využívá vizualizace a animace 	<ul style="list-style-type: none"> • elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích - REDOXNÍ DĚJE • redoxní vlastnosti kovů a nekovů • vytěšňování kovů 	
Organické sloučeniny		
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy • rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů • pracuje s videoexperimenty obtížně realizovatelných chemických pokusů 	<ul style="list-style-type: none"> • uhlovodíky - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků • paliva - ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslová vyráběná paliva • deriváty uhlovodíků - příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin • přírodní látky - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů, vitaminů 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 10 - dovednosti pro řešení problémů - paliva • EV - 3 - životní prostředí - paliva • EV - 4 - naše obec - přírodní zdroje
Chemie a společnost		
<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi • aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe • orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka • posuzuje význam chemického průmyslu pro společnost pomocí informačních zdrojů, včetně zdrojů digitálních 	<ul style="list-style-type: none"> • chemický průmysl v ČR - výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze • průmyslová hnojiva • tepelné zpracovávané materiály - cement, vápno, sádra, keramika • plasty a syntetická vlákna - vlastnosti, použití, likvidace • detergenty a pesticidy, insekticidy • hořlaviny - význam tříd nebezpečnosti • léčiva a návykové látky 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 10 - dovednosti pro řešení problémů - plasty, detergenty a pesticidy, insekticidy • EV - 3 - životní prostředí - průmyslová hnojiva
Práce s laboratorní technikou		
<ul style="list-style-type: none"> • vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy a pomůcky pro konání konkrétních experimentů, využívá účelné digitální technologie • zpracuje protokol experimentální práce • dodržuje pravidla bezpečné práce při experimentální práci • vyhledá v dostupných informačních zdrojích podklady pro experimentální práci 	<ul style="list-style-type: none"> • základní laboratorní metody a postupy • základní laboratorní pomůcky 	

5.11 Přírodopis

5.11.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět přírodopis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vyučuje se jako samostatný předmět v 6. - 8.ročníku 2 hodiny týdně, v 9.ročníku 1 hodina týdně. Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina.

Vyučovací předmět přírodopis umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě. Při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti, především soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu přírodopis vede žáka k

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů

Předmět přírodopis je úzce spjat s ostatními předměty

- např. zeměpis - názory na vznik života, vnější a vnitřní geologické děje
- chemie - chemické vlastnosti nerostů
- výchova ke zdraví - zdravý způsob života a péče o zdraví

Předmětem prolínají průřezová témata:

1. Osobnostně sociální výchova
 - rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problému, dovednosti pro učení a studium
2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
 - objevujeme Evropu a svět - styl života v evropských rodinách
3. Environmentální výchova
 - ekosystémy - les (les v našem prostředí), pole (změny okolní krajiny vlivem člověka), vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro ekologii v krajině), moře (mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého)
 - základní podmínky života - voda (vztahy vlastnosti vody a života, význam vody, ochrana její čistoty), ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší, čistota ovzduší u nás), půda (zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí), ochrana biologických druhů, přírodní zdroje
 - lidské aktivity a problémy životního prostředí - zemědělství, doprava, průmysl, odpady a hospodaření s nimi, ochrana přírody

- vztah člověka k prostředí - zajišťování ochrany životního prostředí, náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání...)

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky
- vytvářet si komplexní pohled na přírodní vědy

Kompetence k řešení problémů

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení
- získávat informace, které jsou potřebné k řešení úkolů
- vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat

Kompetence komunikativní

- vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- spolupracovat při řešení složitějších zadání ve dvojici, menší skupině
- při společné práci komunikovat způsobem, který umožní kvalitní spolupráci, a tak i dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální

- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je

Kompetence občanské

- uvědomovat si své školní povinnosti a odpovědnost za svou přípravu
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a pohlížet na ně komplexně
- poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích
- pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu

Kompetence pracovní

- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- přistupovat kriticky k výsledkům, které dosáhl, naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce

Kompetence digitální

- vést žáky k volbě vhodných digitálních technologií k získávání informací a dat o pozorovaných organismech a přírodních jevech, porovnávání získaných informací s dalšími zdroji a jejich kritické hodnocení
- vést žáky k volbě a účelnému využívání digitálních technologií při plánování, realizaci a vyhodnocování v terénu prováděných pozorování,
- sdělovat a sdílet s ostatními prostřednictvím digitálních technologií průběh a výsledky badatelské činnosti, volit vhodné komunikační prostředky
- pracovat s grafickými programy, aplikacemi i a webovými stránkami při analýze, hodnocení průběhu a výsledků pozorování, při řešení problému
- využívat animace, modely a vizualizace objektů a jevů
- využívat virtuální vzdělávací prostředí, animace a modely, které umožňují pozorování ve výuce těžko pozorovatelných jevů a objektů

5.10.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu přírodopis

Ročník: 6

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Obecná biologie a genetika		
<ul style="list-style-type: none"> rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů uveče na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka 	<ul style="list-style-type: none"> vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života viry a bakterie - výskyt, význam a praktické využití 	
Biologie hub		
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků 	<ul style="list-style-type: none"> houby bez plodnic - základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy houby s plodnicemi - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami lišejníky - výskyt a význam 	
Biologie rostlin		
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů pomocí aplikací umožňujících provádět různé techniky animace zachycuje vybrané projevy života organismů 	<ul style="list-style-type: none"> systém rostlin - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas animace životních projevů organismů 	<ul style="list-style-type: none"> EV 1
Biologie živočichů		
<ul style="list-style-type: none"> porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin pomocí animací, digitálních technologií sleduje vybrané projevy života organismů 	<ul style="list-style-type: none"> stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci) animace životních projevů jednoduchých organismů 	<ul style="list-style-type: none"> EV 1
Praktické poznávání přírody		
<ul style="list-style-type: none"> aplikuje praktické metody poznávání přírody včetně digitálních technologií dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé přírody 	<ul style="list-style-type: none"> praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem 	

Ročník: 7

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Biologie rostlin		
<ul style="list-style-type: none"> • odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům • vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin • rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů, atlasů a mobilních aplikací • pomocí aplikací umožňujících provádět různé techniky animace zachycuje vybrané projevy života organismů 	<ul style="list-style-type: none"> • anatomie a morfologie rostlin - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) • fyziologie rostlin - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování • systém rostlin - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů, mechorostů, kapradin (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců • význam rostlin a jejich ochrana 	<ul style="list-style-type: none"> • EV 1
Biologie živočichů		
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • zaznamenává a vyhodnocuje základní projevy vybraných živočichů české přírody 	<ul style="list-style-type: none"> • vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci) • pozorování živočichů 	
Praktické poznávání přírody		
<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje praktické metody poznávání přírody • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé přírody 	<ul style="list-style-type: none"> • praktické metody poznávání přírody 	

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Biologie živočichů		
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy pomocí vhodných webových stránek a aplikací mapuje výskyt vybraných živočichů regionu 	<ul style="list-style-type: none"> vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - savci rozšíření, význam a ochrana živočichů - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva projevy chování živočichů etologické pozorování živočichů 	
Biologie člověka		
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby pomocí multimediálních prostředků vysvětlí funkce orgánových soustav s využitím mobilní aplikace změří srdeční tep 	<ul style="list-style-type: none"> fylogeneze a ontogeneze člověka - rozmnožování člověka anatomie a fyziologie - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost nemoci, úrazy a prevence - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie 	<ul style="list-style-type: none"> VEG 2
Obecná biologie a genetika		
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti uvede příklady dědičnosti v praktickém životě 	<ul style="list-style-type: none"> dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení 	

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Neživá příroda		
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody uveče význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich možné dopady a ochranu před nimi s využitím názorných multimediálních prostředků a modelů zobrazí průběh přírodních dějů 	<ul style="list-style-type: none"> Země - vznik a stavba Země nerosty a horniny - vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků vnější a vnitřní geologické procesy - příčiny a důsledky půdy - složení, vlastnosti a význam půdy vývoj zemské kůry a organismů na Zemi - geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí podnebí a počasí ve vztahu k životu - vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy - příčiny vzniku, přírodní světové katastrofy, nejčastější přírodní události v ČR a ochrana před nimi 	<ul style="list-style-type: none"> EV 2
Základy ekologie		
<ul style="list-style-type: none"> uveče příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam uveče příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí zkoumá vybrané vlastnosti životního prostředí pomocí mobilních zařízení 	<ul style="list-style-type: none"> organismy a prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení, chráněná území 	<ul style="list-style-type: none"> EV 1 EV 2 EV 3 EV 4
Praktické poznávání přírody		
<ul style="list-style-type: none"> aplikuje praktické metody poznávání přírody 	<ul style="list-style-type: none"> praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou, mikroskopem, zjednodušené klíče, atlasy a mobilní aplikace, založení herbáře, sbírek 	

5.12 Zeměpis

5.12.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět zeměpis má přírodovědný a společenskovední charakter. Je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vyučuje se jako samostatný předmět v 6., 7. a 9. ročníku v rozsahu dvou hodin týdně, v 8. ročníku jedné hodiny týdně. Výuka byla posílena z disponibilní časové dotace o jednu vyučovací hodinu, ve které budou realizována průřezová témata výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a výchova environmentální.

Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina. Součástí výuky jsou zeměpisné vycházky s pozorováním, exkurze a projekty. V hodinách jsou používány aktivní metody výuky. Žáci mají k dispozici pracovní listy a různé zdroje informačních materiálů, demonstrační pomůcky, obrazový materiál, mapy, odborné knihy a digitální technologie.

Vzdělávání v předmětu zeměpis je zaměřeno na:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí
- práci s geografickými informacemi
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a ochrany životního prostředí
- poznávání vlastní země a regionů světa
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě
- odhalování souvislostí přírodních podmínek a života lidí

Předmět zeměpis úzce souvisí s předměty vzdělávací oblasti - Člověk a příroda

- chemie - znečištění životního prostředí
- fyzika - vesmír
- přírodopis - biotopy, chráněné krajinné oblasti
- matematika - měřítko mapy, práce s grafy
- dějepis - kultura národů, historie států
- informatika - zdroj aktuálních informací a jejich zpracování

Do předmětu je integrováno celé průřezové téma výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Součástí předmětu jsou vybrané celky dalších témat:

Předmětem prolínají průřezová témata:

1. Osobnostně sociální výchova
 - rozvoj schopností poznávání, seberegulace, sebeorganizace, kreativita, poznávání lidí a mezilidské vztahy, komunikace a kooperace
2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
 - Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané, Objevujeme Evropu a svět
3. Multikulturní výchova
 - kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, principy solidarity
4. Mediální výchova
 - vnímání mediálního sdělení a kritické čtení, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu
5. Výchova demokratického občana
 - občanská společnost a stát, principy demokracie

6. Environmentální výchova

- ekosystémy, vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení se utváří a rozvíjejí tím, že vedeme žáka k

- samostatnému pozorování, porovnávání, kritickému posouzení zeměpisných jevů a na základě toho vyvození závěrů
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně otázky formulovat a hledat na ně odpověď
- používání odborné geografické terminologie
- vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací a nalézání souvislostí mezi poznatky

Kompetence k řešení problémů se utváří a rozvíjejí tím, že vedeme žáka k

- schopnosti pochopit zeměpisné problémy, především problémy životního prostředí, vyhledat vhodné informace k jejich řešení a diskutovat o možnostech řešení
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovených hypotéz a závěrů
- používání digitálních technologií pro objevování problémů, jejich řešení a pro zlepšování životního prostředí

Kompetence komunikativní se utváří a rozvíjejí tím, že vedeme žáka k

- užívání správné geografické terminologie a symboliky
- práci s různými typy odborných textů a obrazových materiálů
- využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků
- komunikaci o tvůrčích postupech a výsledcích práce s geoinformačním zdroji a prameny prostřednictvím digitálních komunikačních nástrojů

Kompetence sociální a personální se utváří a rozvíjejí tím, že vedeme žáka

- ke spolupráci ve skupinách, vzájemné pomoci a naslouchání, upevňování dobrých mezilidských vztahů

Kompetence občanské se utváří a rozvíjejí tím, že vedeme žáka k

- respektování názorů druhých, uvědomění si práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- respektování požadavků na kvalitní životní prostředí
- ohleduplnosti k svému okolí, zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu se situacemi ohrožujícími životy

Kompetence pracovní se utváří a rozvíjejí tím, že vedeme žáka k

- efektivitě při organizování vlastní práce
- dodržování pravidel bezpečného chování v terénu

Kompetence digitální se utváří a rozvíjejí tím, že vedeme žáka k

- efektivnímu výběru digitálních informačních technologií v běžném životě pro orientaci v geografických reáliích
- využívání digitálních map, produktů dálkového průzkumu Země, satelitního a leteckého snímkování krajiny pro orientaci v terénu, pozorování a zobrazování prostředí
- bezpečné a efektivní komunikaci, odpovědnému chování a jednání v digitálním světě

5.12.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu zeměpis

Ročník: 6

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Přírodní obraz Země		
<ul style="list-style-type: none"> • prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů • rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu • porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost 	<p>Země jako vesmírné těleso</p> <ul style="list-style-type: none"> • tvar, rozměry a pohyby Země • důsledky pohybů Země na život lidí a organismů, střídání dne a noci, Vesmír • světový čas, čas. pásma, pásmový a smluvený čas <p>Krajinná sféra</p> <ul style="list-style-type: none"> • přírodní sféra <p>Systém přírodní sféry na planetární úrovni</p> <ul style="list-style-type: none"> • geografická šířková pásma • výškové stupně 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1 • EV 1
Regiony světa		
<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných modelových států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich • využívá vybrané produkty satelitního a leteckého snímkování Země pro hodnocení krajiny daných regionů 	<p>Makroregiony světa, světadíly a oceány</p> <ul style="list-style-type: none"> • Austrálie, Oceánie, Antarktida • Indický a Tichý oceán • dálkový průzkum Země 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1 • EV 1 • MKV 3 • VEG 1
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie		
<ul style="list-style-type: none"> • organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických informačních zdrojů • používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • uvede příklady užití geoinformačních technologií v geografii i v běžném životě • rozliší na příkladech rozdíl mezi digitální a analogovou mapou, uvede výhody a nevýhody jednotlivých druhů 	<p>Komunikační jazyk</p> <ul style="list-style-type: none"> • geografický a kartografický jazyk • vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy <p>Geografická kartografie a topografie</p> <ul style="list-style-type: none"> • globus, měřítko, zeměpisná síť, určování zeměpisné polohy, globální polohový systém • navigační přístroje v dopravě, digitální mapy a mapové portály 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1
Terénní a geografická výuka, praxe a aplikace		
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v terénu • orientuje se v terénu pomocí vhodných mobilních aplikací • zvládá základní praktické postupy při pozorování krajiny, využívá vhodné digitální aplikace 	<p>Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientační body, pomůcky a přístroje, stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran 	<ul style="list-style-type: none"> • MV 1

Ročník: 7

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<p>Regiony světa</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti světadílů kromě Evropy, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich • využívá vybrané produkty satelitního a leteckého snímkování Země pro hodnocení krajiny daných regionů 	<p>Makroregiony světa, světadíly a oceány</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afrika, Amerika, Asie • Atlantský oceán, Severní ledový oceán • dálkový průzkum Země 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1 • MKV 3 • EV 1 • VEG 3

Ročník: 8

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Regiony světa		
<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách makroregion světa podle zvolených kritérií, srovnává jeho postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • zvažuje, jaké změny ve vybraném regionu nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v něm • používá vybrané digitální mapy, mapové portály a digitální databáze pro charakteristiku a srovnání makroregionů světa a modelových států, pro jejich společenské, hospodářské a politické prostředí 	Makroregiony světa, světadíly a oceány <ul style="list-style-type: none"> • Evropa 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1 • MKV 3 • EV 1 • VEG 3
Česká republika		
<ul style="list-style-type: none"> • hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, 	Česká republika <ul style="list-style-type: none"> • zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; 	<ul style="list-style-type: none"> • EV 1, 4 • MV 1
Terénní a geografická výuka, praxe a aplikace		
<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech • zvládá základy praktické topografie a orientace v terénu • pracuje s virtuálními 3D materiály, prohlídkami pro znázornění geografických reálií • ovládá chování v případě nebezpečí atmosférických poruch 	Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze <ul style="list-style-type: none"> • pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života <ul style="list-style-type: none"> • živelní pohromy – opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v případě atmosférických poruch 	<ul style="list-style-type: none"> • MV 3 • OSV 1
Životní prostředí		
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí 	Krajina <ul style="list-style-type: none"> • přírodní a společenské prostředí, typy krajín Vztah příroda a společnost <ul style="list-style-type: none"> • trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva 	<ul style="list-style-type: none"> • EV 1

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Česká republika		
<ul style="list-style-type: none"> vymezi a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států 	<p>Česká republika</p> <ul style="list-style-type: none"> zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce o obchodu <p>Regiony České republiky</p> <ul style="list-style-type: none"> územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech <p>Místní region</p> <ul style="list-style-type: none"> zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu pro jeho další rozvoj 	<ul style="list-style-type: none"> MKV 1 VDO 2,3
Společenské a hospodářské prostředí		
<ul style="list-style-type: none"> posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech 	<p>Obyvatelstvo světa</p> <ul style="list-style-type: none"> základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky <p>Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa <p>Světové hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně <p>Regionální společenské, politické a hospodářské útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska 	<ul style="list-style-type: none"> VDO 3,4 MV 2 MKV 3 EV 3,4
Regiony světa		
<ul style="list-style-type: none"> lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti světadílů, oceánů, vybraných makroregiony světa a vybraných (modelových) států zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich 	<p>Makroregiony světa, světadíly a oceány</p> <ul style="list-style-type: none"> přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti Modelové regiony světa vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení 	<ul style="list-style-type: none"> VEG 1,2,3 EV 1 MKV 3

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie		
<ul style="list-style-type: none"> ● porovnává geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a dalších informačních zdrojů ● uplatňuje základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii ● přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině ● vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro vytváření postojů k okolnímu světu 	Komunikační jazyk <ul style="list-style-type: none"> ● geografický a kartografický jazyk ● základní topografické útvary; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat ● praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě 	<ul style="list-style-type: none"> ● MV 3 ● OSV 8,9,10
Terénní a geografická výuka, praxe a aplikace		
<ul style="list-style-type: none"> ● ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu ● používá praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny ● používá dostupné přístroje a aplikace globálního polohového systému, vybrané aplikace dálkového průzkumu Země pro navigaci a orientaci ve svém okolí, při pohybu v terénu, pro pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny ● řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě ● ovládá chování v případě nebezpečí zemětřesení, sesuvů půdy a povodní 	Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze <ul style="list-style-type: none"> ● praktická topografie při pohybu v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů ● globální polohový systém, orientace v terénu Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života <ul style="list-style-type: none"> ● živelní pohromy - opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v případě zemětřesení, sesuvů půdy a povodní 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 7,8,9,10 ● MV 1,2 ● EV 4

5.13 Hudební výchova

5.13.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět hudební výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vyučuje se v 1. – 8. ročníku jako samostatný předmět v rozsahu 1 hodina týdně. Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina. Uskutečňuje se převážně aktivními metodami výuky, které poskytují žákům dostatek prostoru pro dosažení stanovených výstupů a kompetencí.

Vzdělávání v hudební výchově je zaměřeno na činnosti vokální (práce s hlasem zaměřená na kultivaci pěveckého i mluvního projevu), instrumentální (hra na hudební nástroje, hudební reprodukce a produkce), hudebně pohybové (reakce na hudbu pohybem, tancem, gesty, ztvárnění hudby) a poslechové (aktivní vnímání hudby, poznávání hudby v různých žánrových, stylových a funkčních podobách).

Předmět hudební výchova je úzce spjat s ostatními předměty
např. dějepis – vývoj společnosti
výtvarná výchova – umělec a společnost
český jazyk a literatura – mluvené slovo a hudba

Předmětem prolínají průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj, kreativita
2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané
3. Multikulturní výchova – kulturní diferenciací
4. Mediální výchova – fungování a vliv médií, vnímání autora

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vést žáky k samostatnému pozorování, porovnávání, kritickému posouzení kvality hudebního díla a na základě toho vyvození závěrů

Kompetence komunikativní

- vést žáky k osvojování obecně užívaných termínů, znaků a symbolů v hudební oblasti a k jejich praktickému použití
- naučit žáky kultivovaně vyjádřit a obhajovat názor na hudební dílo
- vést žáky k chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence

Kompetence občanské

- učit se respektovat názory a přesvědčení druhých lidí

Kompetence pracovní

- naučit se dodržovat vymezená pravidla při jednotlivých hudebních činnostech

Kompetence digitální

- umožnit žákovi aktivně využívat elektronické hudební nástroje, digitální aplikace a programy jako nástroje pro reprodukci, produkci a vlastní tvůrčí počiny
- umožnit žákům zaznamenávat, snímat a přenášet i prezentovat hudbu a hudební projekty prostřednictvím digitálních technologií
- umožnit žákům vyhledávat a sdílet inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

5.13.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu hudební výchova

Ročník: 1

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● zpívá v jednohlase ● rytmizuje a melodizuje jednoduché texty ● využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře ● z nabízených způsobů doprovodu vybere ten, který se mu zdá pro danou píseň nejvhodnější ● reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje směr melodie ● rozlišuje jednotlivé kvality tónů ● rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje 	<ul style="list-style-type: none"> ● pomalé x rychlé tempo písně ● melodie klesající x stoupající ● správný postoj při zpěvu ● správný (brániční) nádech ● otevírání úst při zpěvu ● rozvoj hlavového tónu ● rozšiřování hlasového rozsahu ● reprodukce jednotlivých tónů, tónových motivků ● hudební rytmus - realizace písní ve 2/4 taktu ● hudební hry (deklamace slov a říkadel) ● hra na ozvěnu (rytmická a melodická) ● hra na tělo (tleskání a pleskání) ● hra nejjednodušších doprovodů na hudební nástroje z Orffova instrumentáře ● pohybová improvizace - vysoko/nízko ● pohybový doprovod znějící hudby ● hra na tělo (tleskání a pleskání) ● zvuky - tóny ● tóny tiché a hlasité ● tóny vysoké a hluboké ● tóny krátké a dlouhé ● barva tónu, hlasu ● názvy některých hudebních nástrojů 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV - rozvoj schopností poznávání - kreativita ● OSV - rozvoj schopností poznávání - kreativita ● OSV - rozvoj schopností poznávání - kreativita

Ročník: 2

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● zpívá v jednohlase ● rytmizuje a melodizuje jednoduché texty ● využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře ● z nabízených způsobů doprovodu vybere ten, který se mu zdá pro danou píseň nejvhodnější, svoje rozhodnutí se pokusí zdůvodnit, případně vybraným způsobem píseň doprovodit ● reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie ● rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby ● rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální a instrumentální 	<ul style="list-style-type: none"> ● správné dýchání při zpěvu ● držení těla při zpěvu ● správná výslovnost (jazykolamy) ● měkké nasazování tónů, správné otvírání úst ● rozšiřování hlasového rozsahu ● rozvoj hlavového tónu ● písňe ve dvoudobém a třídobém taktu ● zápis not - nota c, d, e ● nota čtvrtová a půlová ● hra na rytmickou a melodickou ozvěnu ● rytmizace říkadel, pořekadel, rozpočítadel ● rytmy ve dvoučtvrtovém taktu ● hra na otázku a odpověď ● hra na tělo ● těžká doba v doprovodu ● hra nejjednodušších doprovodů na hudební nástroje z Orffova instrumentáře ● pohybová průprava - běh, chůze, poskoky, podupy ● pohybové doprovody ● rytmizovaná chůze, poskočné kroky ● pohybová improvizace - pomalu/rychle silně/slabě vesele/smutně ● dynamika p, f, mf (piano, forte, mezzoforte) ● pocity a dojmy ze znějící hudby ● poznáváme hudební nástroje ● pochod, ukolébavka 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV - rozvoj schopností poznávání - kreativita ● OSV - rozvoj schopností poznávání - kreativita ● OSV - sociální rozvoj - komunikace

Ročník: 3

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● zpívá v jednohlase ● rytmizuje a melodizuje jednoduché texty ● využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře ● porovnává různé doprovody k písním včetně doprovodu elektronickým nástrojem, vybere doprovod, který se mu zdá nejvhodnější, pokusí se svoji volbu zdůvodnit, zvolený doprovod podle svým možností realizuje ● reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie ● rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazně tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby ● rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 	<ul style="list-style-type: none"> ● hlasová cvičení a dechová cvičení ● melodický kánon ● rozšiřování hlasového rozsahu ● rozvoj hlavového tónu ● zápis not - nota g, f houslový klíč, notová osnova nota celá, dvě noty osminové ● hra na rytmickou a melodickou ozvěnu, otázku a odpověď ● rytmizace básniček, říkadel ● hra na tělo ● rytmický kánon ● doplňování melodií ● rytmické a melodické doprovody písní - hra na jednoduché hudební nástroje z Orffova instrumentáře ● různé hudební doprovody lidových i umělých písní (Orff, klavír, kytara, flétna, keyboard nebo vytvořené v aplikacích) ● taktování ve 2/4 taktu ● pohybové doprovody písní ● nálada hudby ● pocity a dojmy ze znějící hudby ● crescendo a decrescendo ● hudba vážná a populární ● strunné klávesové nástroje ● dechové nástroje 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV - rozvoj schopností poznávání - kreativita ● OSV - rozvoj schopností poznávání - kreativita ● OSV - sociální rozvoj - komunikace

Ročník: 4

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti ● realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not ● využívá snadno ovladatelné akustické a elektronické hudební nástroje nebo hudební aplikace k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní ● doprovodí s dopomocí učitele píseň na dostupném elektronickém nástroji (např. prodleva, basové tóny, rytmický vzorek...) ● rozpozná hudební formu jednoduché písně v její zvukové, případně digitálně vizualizované podobě ● vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace s využitím dostupných akustických a elektronických hudebních nástrojů a aplikací ● rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků ● ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	<ul style="list-style-type: none"> ● zpěv písní v mollových tóninách ● rozdíl dur a moll tóniny ● dvojhlasý zpěv - kánon - lidový dvojhlas ● dechová cvičení ● stupnice C dur ● stupnice - tónina ● zápis not - nota a, h ● taktování ve 3/4 taktu ● pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt ● taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance ● pamětné uchování a reprodukce pohybu prováděných při tanci či pohybových hrách ● doprovod rytmickým a melodickým ostinatem ● hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře ● hra na keyboard, hudební hry pomocí aplikací ● hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální ● hudba taneční ● hra na ukončování melodie ● rytmizace a melodizace ● gradace ● hudební barva ● valčíkový krok - krok se zhrounutím 	<ul style="list-style-type: none"> ● MV - lidské vztahy ● OSV - sebepoznání a sebepojetí - kreativita ● OSV - rozvoj schopností poznávání - kreativita

Ročník: 5

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● zpívá v jednohlase i dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti ● realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not ● využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní ● na dostupném elektronickém nástroji zvolí vhodný rejstřík a doprovází píseň prodlevou, hrou basových tónů či rytmickým vzorkem připraveným učitelem ● rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby ● ve skladbě prezentované prostřednictvím digitálního zobrazení (PC, interaktivní tabule...) seřadí části hrané skladby do správného pořadí ● vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry k vybrané písni na dostupném hudebním nástroji či za pomoci dostupné hudební aplikace ● rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků ● ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	<ul style="list-style-type: none"> ● zpěv legatem, staccatem ● pěvecký a mluvní projev ● hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu ● dvojhlas ● hudební hry - ozvěna, otázka a odpověď ● zápis not - nota šestnáctinová - pomlka celá ● taktování ve čtyřdobém taktu ● hudební doprovody metrem, rytmem, taktem a ostinatem ● hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře ● malá písňová forma, rondo, variace ● hudební hry pomocí aplikací ● hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, barva, kontrast, gradace, pohyb melodie, zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické a harmonické změny v hudebním proudu ● pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby ● pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků 	<ul style="list-style-type: none"> ● VEG - Evropa a svět nás zajímá ● OSV - rozvoj schopností poznávání - kreativita

Ročník: 6

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách zaznamená hudební aktivitu spolužáků na dostupné digitální zařízení ve třídě a uloží ji ve vhodném formátu (MP3, WAV...) uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i dvojhlas vytváří a volí jednoduché doprovody vnímá užité hudebně výrazové prostředky vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění 	<ul style="list-style-type: none"> lidová hudba, lidový dvojhlas, vícehlasý zpěv hudební výrazové prostředky záznam hudebních aktivit prostřednictvím dostupných digitálních zařízení orientace v notovém záznamu vokální skladby rozšiřování hlasového rozsahu písňová forma hudba na jevišti hudba a tanec - pohybové vyjádření hudby hudba a slovo - vzájemné souvislosti mezi rytmem řeči a hudby rozvoj hudebního sluchu a představitivosti - reprodukce tónů hra na hudební nástroje - Orffův instrumentář 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1,3,5 VEG 3 MKV 1

Ročník: 7

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Žák		
<ul style="list-style-type: none"> využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách zaznamená realizovanou hudební aktivitu prostřednictvím dostupné digitální technologie a záznam dále použije uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase a jednoduchém dvojhlas vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě orientuje se v proudu znějící hudby vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění, dokáže využít možnosti multimédií a digitálního prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> lidová píseň lidský hlas - hlasová hygiena, mutace, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy záznam hudebních aktivit prostřednictvím digitálních prostředků, prezentace aktivity polyfonie - kánon, fuga koncert (hudební forma) sonáta - sonátová forma hudba a tanec - pantomima, lidový tanec, balet základní taneční kroky symfonie, symfonická báseň hudba duchovní a světská taktování záznam hudby muzikál hudební dílo, jeho autor a interpret hra na hudební nástroje filmová hudba, videoklipy... 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1,3,5 VEG 3 MKV 2 MV 5

Ročník: 8

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Žák		
<ul style="list-style-type: none"> ● využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách ● při vlastních nebo společných hudebních aktivitách využívá dostupné elektronické hudební nástroje i digitální technologie a tyto aktivity prostřednictvím dostupných digitálních technologií zaznamená ● uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase ● reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace ● rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě ● orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku ● zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období ● vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění, dokáže využít možnosti multimédií a digitálního prostředí - v digitálním prostředí vyhledá multimediální projekt, popíše, jaké druhy umění se na něm podílejí, kým a čím byl inspirován 	<ul style="list-style-type: none"> ● hudební dílo a hodnocení jeho kvality ● původ hudby a její spojení s životem společnosti ● jazz a moderní populární hudba ● vlastní zvukové experimenty v dostupných aplikacích ● volba vhodného hudebního nástroje nebo dostupné aplikace či programu a pořízení záznamu na dostupné médium ● princip doprovodu s využitím akordů ● vývoj vážné i moderní české i světové hudby ● moderní hudební nástroje - hrajeme na keyboard ● rozmanitost hudebních stylů ● nástrojová reprodukce melodií ● tvorba jednoduchých doprovodů na dostupné akustické i elektronické nástroje ● hudební filmy, klipy, muzikály, současná tvorba 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 1,3,5 ● VEG 3 ● MKV 2

5.14 Výtvarná výchova

5.14.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Vyučuje se jako samostatný předmět v rozsahu

1.-3. ročník	1 hodina týdně
4.-8. ročník	2 hodiny týdně

Ve 4. až 8. ročníku se výuka realizuje formou dvou po sobě jdoucích vyučovacích hodin. Výuka probíhá v odborných pracovnách, v učebnách výpočetní techniky, knihovně, keramické dílně i v plenéru.

Vzdělávací obsah předmětu je postaven na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci, které umožňují žákům rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, prožívání, představivost i fantazii. Realizace těchto činností se uskutečňuje pomocí vizuálně obrazných prostředků.

Vzdělávání je zaměřeno na

- rozvíjení smyslové citlivosti prostřednictvím činností, které umožňují žákovi rozvíjet schopnosti rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření
- uplatňování subjektivity prostřednictvím činností, které vedou žáka k uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření
- ověřování komunikačních účinků prostřednictvím činností, které umožňují žákovi utvářet obsah vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby i děl výtvarného umění

Předmět výtvarná výchova využívá dovedností a znalostí získaných v dalších předmětech, především dějepis, literatura, informatika, pracovní činnosti.

Předmětem prolínají průřezová témata:

1. Osobnostně sociální výchova

především:

- rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa

2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá
- jsme Evropané

3. Environmentální výchova

- lidské aktivity a problémy životního prostředí
- vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání ve výtvarné výchově směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

Kompetence k učení

- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence
- učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy

Kompetence k řešení problémů

- provádění rozboru, plánu řešení i volbě správného postupu vedoucího k řešení výtvarných problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek

Kompetence komunikativní

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace

Kompetence sociální a personální

- rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů, potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince
- tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života

Kompetence občanské

- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- hodnocení své činnosti a výsledků na základě jasných kritérií

Kompetence pracovní

- efektivitě při organizování vlastní práce
- sebehodnocení a aktivnímu zapojení do hodnocení výsledku pracovních činností

Kompetence digitální

- využívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům
- sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace

5.14.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu výtvarná výchova

Ročník: 1

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty) porovnáva je na základě vlastních zkušeností, vjemů, zážitků a představ v tvorbě projevuje vlastní zkušenosti, uplatňuje přitom linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje 	<ul style="list-style-type: none"> různé druhy tvarů a barev, porovnání jejich vlastností a vztahů (podobnost, kontrast, struktura, rytmus) rozlišení materiálů a nástrojů (ruka, dřívko, nit, kůra), ovládání základních technických dovedností výtvarné hry s barvou, papírem, hmotou kresba na základě vlastního prožitku i fantazijní představy, manipulace s objekty, akční tvar malby a kresby souvislost zraku a ostatních smyslů (čich, hmat, sluch, chuť) 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1

Ročník: 2

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznává, porovnáva a třídí objekty na základě vlastních zkušeností, vjemů, zážitků a představ v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnáva se svou dosavadní zkušeností učí se rozlišovat mezi jednotlivými vizuálními obsahy a objevuje, k čemu jsou určeny (kresba v knize, animace v reklamě, animovaný film pro děti a jiné) 	<ul style="list-style-type: none"> různé druhy tvarů a barev, porovnání jejich vlastností a vztahů (podobnost, kontrast, struktura, rytmus) jednotlivé vizuálně obrazné elementy (tvar, objem, kvalita, textura) a jejich vztahy (podobnost, kontrast) rozvíjení smyslu pro výtvarný rytmus různorodé přírodní a umělé materiály využití základní klasifikace barev, výrazové vlastnosti barvy na základě vlastních výtvarných činností využití a záměrná kombinace vizuálně obrazných elementů a prostředků (barva, linie, modelování) barva jako výrazový prostředek emocí, nálad a fantazie, míchání a překrývání barvy, teplé a studené, světlé a tmavé odstíny výtvarná vyjádření na základě pohybového a sluchového vnímání, vnímání události různými smysly zdůvodnění výtvarného pojetí, dialog vybraná vizuální díla umělecké i běžné produkce (malba, ilustrace, grafika, socha, animace, reklama...) 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 1,2

Ročník: 3

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● rozpoznává, pojmenovává a třídí linie, barvy, objekty na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ ● v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, přitom uplatňuje v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace ● při vlastní tvorbě objevuje možnosti různých prostředků (kresby, malby, digitální fotografie, programů na kreslení) ● experimentuje s prostředky, kterými je možné vyjádřit nebo zachytit smyslový vjem, seznamuje se s jednoduchými postupy a prostředky animace s využitím digitálních technologií ● seznamuje se s různorodostí vizuální produkce i v online prostředí, vybere díla, která ho zaujala a jednoduše sdělí důvod svého výběru ● interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností ● na základě vlastní zkušenosti nalézá a do kompozice zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<ul style="list-style-type: none"> ● různé druhy tvarů, porovnání vlastností, které souvisí s podobností či odlišností ● různorodé přírodní materiály, seznámení s různými technikami a nástroji (kůra, písek, kov, kůže, růže, ruka, nit) ● využití základní klasifikace barev ● záměrná kombinace a využití vizuálně obrazných prostředků i předmětů ● experimentování s barvami, míchání a překrývání barvy ● fantazijní představy, plošné a prostorové vyjádření ● originalita vyjádření vlastních prožitků ● obhájení výtvarného pojetí, diskuze o vlastní tvorbě a tvorbě druhých, tolerance jejich způsobů výtvarného vyjádření, dialog o vlastní interpretaci a interpretaci uznávanou, inspirace ● tvorba a interpretace uznávaných autorů, ilustrace dětských knih ● prezentace vlastní práce, vliv vlastní činnosti na okolí, podíl na zlepšení prostředí školy a třídy, instalace výstavy, vkus, nevkus v interiéru ● kombinace vybraných prostředků (malba a frotáž, kresba a otisk apod., jednoduchá úprava digitální fotografie (barevnost, velikost) animace podle zájmu ● různorodá vizuální díla umělecké i běžné produkce, výběr díla a jeho vnímání - sdělení pocitu, důvod výběru 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 2,7 ● MKV 2

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) ● při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností ● porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace ● nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil ● experimentuje s prostředky, kterými je možné zdůraznit smyslový vjem, seznamuje se s jednoduchými nástroji digitálních technologií pro animaci a podle zájmu je užívá ● při tvorbě užívá různé prostředky včetně digitálních technologií, například programy na kresbu ● objevuje možnosti různých prostředků (kresby, malby, fotografie, animace...) a experimentuje s nimi ● zajímá se o výsledky tvorby ostatních a vnímá je jako zdroj inspirace 	<ul style="list-style-type: none"> ● zdokonalení techniky malby, rozlévání barev, kombinace různých technik, kresba, modelování ● uspořádání objektů do celků na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření ● plošné kompozice z geometrických tvarů, přírodní tvary v prostoru a ploše, využití výrazových možností barev ● výrazové prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ i osobních zkušeností ● manipulace s objekty, pohyb těla, jeho umístění v prostoru ● akční tvar malby a kresby ● vysvětlování výsledků vlastní tvorby, porovnávání obrazných vyjádření v rámci skupin, kde se dítě pohybuje, proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl ● hodnocení, zdůvodnění a obhajoba své výtvarné výpovědi, dialog k tvorbě vlastní i ostatních, tolerance rozdílných způsobů výtvarných vyjádření ● vizuální prostředky - vlastnosti, rozdíly, vlastní preference, různost výsledků v závislosti na užití prostředků, varianty řešení ● různé vizuální prostředky - originální využití běžného předmětu 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 1,2,7 ● VEG 1 ● EV 1

Ročník: 5

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů ● nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v ploše, objemové i prostorové tvorbě ● slovně charakterizuje hledání podnětů, porovnává různé situace a prostředí, ověřuje si vliv svých činností na okolí ● osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky ● nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil ● porovnává různé interpretace viz. obrazového vyjádření, vytváří si digit. portfolio vlastní tvorby 	<ul style="list-style-type: none"> ● využívání prvků vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury), jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) ● rozlišení a uplatnění typů vizuálně obrazných vyjádření, objekty, ilustrace textů ● volná malba, plastika, animovaný film, comics, fotografie, reklama ● tvorba jednoduchých plošných kompozic ● experimentování, využívání a kombinace možností barev ve volné tvorbě a praktickém užití v lineární kompozici ● vyjádření reality, pocitů, prožitků ● pohyb těla a jeho umístění v prostoru ● tvorba vizuálně obrazných vyjádření vnímaná ostatními smysly, smyslové účinky těchto zobrazení - umělecká výtvarná tvorba, film, televize, fotografie, tiskoviny, elektronická média, reklama ● techniky plastického vyjadřování - modelování z papíru, hlíny, sádry, drátů, další techniky, koláž a frotáž ● práce s literaturou zaměřenou na výtvarné umění, poznávání ilustrací známých českých ilustrátorů ● komunikace se spolužáky, rodinnými příslušníky i v různých skupinách o obsahu vizuálně obrazných vyjádření, prezentace výsledků své tvorby podle vlastních schopností a zaměření ● besedy, výstavy 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 8 ● MKV 2 ● EV 1,4 ● MV 2

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ● zaznamenává vizuální zkušenost, zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie ● variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků ● zachycuje procesy a jevy, k tvorbě užívá základních dig. médií ● interpretuje vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází z vlastní zkušenosti a prožitku ● vybírá a kombinuje prostředky pro vlastní osobité vyjádření ● rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku ● výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům ● zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření ● správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy ● vytváří společné kompozice v prostoru - instalace, své představy dokáže přenést do objemových prostorů ● stylizuje vizuální skutečnost, zvládá kompozici, dokáže rozvrhnout hlavní motivy na ploše ● ověřuje účinky viz. obrazného vyjádření, prezentuje je i v digitálním prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ● zkoumání obrazotvorných prvků - linie, barva, tvar, objem ● vyjádření emocí a fantazie (volný výtvarný projev doplňovaný pozorováním a vnímáním skutečností) ● výtvarné vyjádření kontrastu přírodních forem a pozadí ● detail a celek, tvar, prostor, barva, skutečnost a představa ● jednoduché plošné kompozice, základní kompoziční principy ● inspirace uměleckou výtvarnou tvorbou - fotografie, film, počítačová grafika, tisk, reklama ● mimovizuální podněty při vlastní tvorbě ● proces a podmínky vzniku uměleckého díla ● smysl, funkce a estetický účinek umělecké tvorby ● vztahy umění a skutečnosti ● základní druhy výtvarného umění - hlediska vnímání a motivace ● funkce písma - sdělná a výtvarná, písmo jako dekorativní prvek ● symbolika barev ● plošná tvorba - dějové situace, lidové zvyky ● subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů - kombinované techniky, dotváření náhodného tvaru ● výtvarné vyjádření představ, prožitků (umění a literatura, kniha a ilustrace) ● vysvětlování a obhajoba výsledků vlastní tvorby ● smyslová citlivost - světlostní a barevné kvality, podobnost, kontrast, rytmus ● základy teorie barev ● smyslový účinek abstraktní malby ● prostorová tvorba - principy a možnosti některých materiálů (textil, PET odpad...) ● základní kompoziční zákonitosti, uspořádání a vztahy prvků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - figura, přírodní objekty, prostorové jevy, základy perspektivy ● tvarová a barevná kompozice 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 2,6 ● MV 6,7 ● VDO 2 ● MV 2 ● OSV 8 ● MV 4 ● MKV 1 ● OSV 3 ● OSV 2,5 ● EV 4

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● vybírá a vytváří prvky vizuálně obrazných vyjádření na základě představ a poznání ● uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů ● užívá vizuálně obrazných vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem, sluchem, z představ a fantazie ● projevuje smysl a cit pro prostorové formy ● volí a kombinuje způsoby zobrazování prostorových tvarů ● správně užívá techniku malby, míchá a vrství barvy ● rozliší působení vizuálně obrazných prvků v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku ● využívá dekorativnosti k rozvoji osobitého estetického citění ● interpretuje vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází ze znalostí historických souvislostí a osobních zkušeností ● ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvářených vizuálních obrazných vyjádření, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci i v digitální podobě ● vybírá, kombinuje a vytváří prostředky k vyjádření své osobitosti a originality, objevuje možnosti práce s digitálními technologiemi ● zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá metody současného umění a dig. médií (poč. grafika, video, fotografie) 	<ul style="list-style-type: none"> ● kresebné studie - objem, tvar, linie ● šrafování, frotáž ● analýza celistvě vnímaného tvaru na skladebné prvky ● experimentální řazení, seskupování, zvětšování, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru ● rozvíjení smyslové citlivosti, struktura materiálu přenášení prostoru na plochu ● záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek, pocitů ● prostorová tvorba ● modelování a tvarování ● barevné vyjádření. ● odstín, harmonie, kontrast, jemné rozdíly - využití ve volné tvorbě ● kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků ● alternativní techniky, např.kašírování, vosková batika ● užitá grafika ● písmo - styly a druhy písma ● práce s uměleckým dílem ● experimenty s reprodukcemi uměleckých děl ● dějiny umění - románský sloh ● gotika ● barevné kompozice geometrických tvarů, tvarová kompozice ● abstraktní malba - vyjádření pocitů ● interakce s realitou ● rychlostní kresba, zachycení okamžiku vývoje, růst, stárnutí 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 1,10 ● OSV 9,10 ● VEG 3

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> vybírání a vytváření bohatou škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů a uplatňuje svůj osobitý přístup k realitě zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly správně užívá techniku kresby a zachycuje prostor <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v grafických technikách <ul style="list-style-type: none"> rozvíjí své estetické citění - využívá dekorativních postupů <ul style="list-style-type: none"> interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků <ul style="list-style-type: none"> k tvorbě užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace, pracuje s graf. editorem, rozšiřuje a třídí - dig. databanku dle aut. práv a licencí <ul style="list-style-type: none"> rozpozná a užívá perspektivní postupy <ul style="list-style-type: none"> zobrazuje své fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje <ul style="list-style-type: none"> užívá znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření <ul style="list-style-type: none"> ověřuje komunikační účinky viz. obrazných vyjádření, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci i v dig. prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> kresebné studie, linie jako výtvarný prostředek k využití plochy různé typy zobrazení - pohledy, promítání, dosažení plasticity <ul style="list-style-type: none"> realistická kresba přírodnin zdokonalování kresby - stínování, šrafování, kontrast <ul style="list-style-type: none"> grafika <ul style="list-style-type: none"> dekorativní kompozice - princip pozitiv, negativ uplatňování ornamentu <ul style="list-style-type: none"> práce s uměleckým dílem renesance, baroko, klasicismus - teoretické poznatky na základě konkrétních ukázek výtvarných děl a uměleckých památek srovnání různých způsobů uměleckého vyjadřování <ul style="list-style-type: none"> výtvarná hra s počítačem - variace návrhů - změny barev, tvarů, jejich proporcí, velikosti a umístění do formátu, zásah kreslenou linkou, vypouštění části kompozice atd. <ul style="list-style-type: none"> lineární perspektiva - sbíhavá, úběžníková statické vizuálně obrazné vyjádření <ul style="list-style-type: none"> práce s netradičními materiály - proměny všedních předmětů <ul style="list-style-type: none"> základní principy teorie barev <ul style="list-style-type: none"> záměry tvorby a proměny formy či obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění <ul style="list-style-type: none"> seznámení se současnými trendy výtvarného umění 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 2 <ul style="list-style-type: none"> OSV 1 <ul style="list-style-type: none"> OSV 10 OSV 2 VEG 3 OSV 10 <ul style="list-style-type: none"> MV 5 <ul style="list-style-type: none"> EV 3 OSV 2

5.15 Výchova ke zdraví

5.15.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět výchova ke zdraví je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Vyučuje se jako samostatný předmět na II. stupni, v 6. ročníku 2 hodiny týdně a v 7.-9. ročníku 1 hodina týdně.

Vzdělávání v předmětu vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví, být za své zdraví odpovědný, přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví a učí se je využívat. Poznatky jsou zaměřené především na:

- na osvojení zdravého životního stylu, chování podporující zdraví, začlenění zdraví do kontextu životních hodnot
- základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné návyky ochraňující zdraví
- osvojování účelného chování při ohrožení, odmítání škodlivých látek
- výchovu k mezilidským vztahům
- orientaci v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování
- poskytování základní první pomoci
- rozvoj osobnosti žáka

Předmět výchova ke zdraví je spjat i s ostatními předměty, především přírodopis - fylogeneze a ontogeneze člověka - rozmnožování člověka chemie - nebezpečné látky, léčiva a návykové látky zeměpis - názory na vznik života, vztah příroda a společnost, zásady ochrany přírody a životního prostředí

Očekávané výstupy jsou naplňovány převážně projektovým vyučováním, včetně tematicky zařazených projektových dnů.

V každém ročníku je zařazen jeden projekt:

v 6.ročníku: Jak se chovat bezpečně v rizikových situacích

v 7.ročníku: Jak být v pohodě

v 8.ročníku: Ty a já

v 9.ročníku: Pohybujeme se v mezích zákona

Do předmětu je integrováno celé průřezové téma osobnostní a sociální výchova. Cílem integrace je intenzivní práce třídního učitele s osobností dítěte a kolektivem třídy. V 6. ročníku se průřezové téma osobnostní a sociální výchova vyučuje v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně, v 7., 8. a 9.ročníku se střídají tematické celky výchovy ke zdraví a osobnostní a sociální výchovy.

Prolínají jím i další průřezová témata:

- výchova demokratického občana
- angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance
- environmentální výchova
- vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- osvojování evropských hodnot, svoboda lidské vůle, humanismus, morálka, kritické myšlení
- multikulturní výchova
- kulturní diference, lidské vztahy a etnický původ

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Vzdělávání v předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

Kompetence k učení

- osvojování základních pojmů na základě samostatného pozorování a porovnávání získaných výsledků a aktivního vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci
- potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání
- vytváření komplexního pohledu na přírodní a společenské jevy
- práci s důvěryhodnými zdroji s problematikou zdraví a bezpečí, vyhledávání, třídění a ověřování informací

Kompetence k řešení problémů

- vnímání různých problémových situací (mimořádné a krizové situace), provádění jejich rozboru, vyhledávání informací potřebných k řešení, sestavování plánu řešení a volbě správného postupu řešení
- zaznamenávání dat týkajících se zdraví a bezpečí (stravování, pohyb, relaxace...) prostřednictvím digitálních technologií, monitorování situací v okolí (doprava...), vyhodnocování získaných dat a formulování návrhů na zlepšení stavu

Kompetence komunikativní

- rozvíjení dovednosti správně, výstižně a logicky formulovat problémy
- užívání správné terminologie
- práci s různými typy textů, obrazových materiálů a informačních a komunikačních prostředků, bezpečné komunikaci s digitálními technologiemi, znát možná rizika ztráty soukromí při nedodržení základních pravidel pro komunikaci

Kompetence sociální a personální

- schopnosti pracovat v týmu (pracovní skupině) při vyhledávání informací, řešení problémů i zpracovávání výstupů
- stanovení pravidel pro činnost skupin a k jejich dodržování
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti
- etickému jednání a odmítání všech projevů násilí a agrese při interakci v digitálním prostředí, problematika kyberšikany

Kompetence občanské

- respektování názorů spolužáků a zodpovědnému spolurozhodování při řešení úloh
- hodnocení své činnosti a výsledků na základě jasných kritérií
- využívání digitálních technologií při komunikaci se záchrannými složkami a linkami bezpečí
- povědomí o právní odpovědnosti při používání a sdílení informací a dat v digitálním prostředí

Kompetence pracovní

- práci podle návodu, předem stanoveného postupu a hledání vlastního postupu
- efektivitě při organizování vlastní práce
- sebehodnocení a aktivnímu zapojení do hodnocení výsledku pracovních činností

Kompetence digitální

- poznání, že ne vše, co se objevuje v digitálním prostředí je zdravé či bezpečné, ukázky konkrétních příkladů vhodného a nevhodného jednání v oblasti zdraví a bezpečí
- poznání důvěryhodných digitálních zdrojů v této oblasti

5.15.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu výchova ke zdraví

Ročník: 6

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence		
<ul style="list-style-type: none"> projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných situací 	<p>Projekt: Jak se chovat bezpečně v rizikových situacích</p> <ul style="list-style-type: none"> bezpečné chování a komunikace - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, nebezpečné látky (alkohol, aktivní a pasivní kouření), bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) ochrana člověka za mimořádných událostí - klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí ochrana před úrazem - odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 7 8 9 10 VDO 2
Vztahy mezi lidmi a formy soužití		
<ul style="list-style-type: none"> respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola, vrstevnická skupina 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 2 3 6 7 8 VDO 1 2 VEG 1 MKV 1 2
Změny v životě člověka a jejich reflexe		
<ul style="list-style-type: none"> projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví 	<ul style="list-style-type: none"> dětství, puberta, dospívání - tělesné a duševní změny 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 2 3 4 8
Zdravý způsob života a péče o zdraví		
<ul style="list-style-type: none"> usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí 	<ul style="list-style-type: none"> tělesná hygiena - zásady osobní a intimní hygieny vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví - kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota, práce s digitálními technologiemi 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 2 EV 2 4 VDO 2

<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • při práci s digitálními technologiemi předchází situacím ohrožujícím zdraví a bezpečí • dlouhodobě sleduje s využitím digitálních technologií problematiku zdraví z pohledu vlastní osoby • s využitím digitální technologií vyhledá relevantní informace týkající se aktivní podpory zdraví a ochrany bezpečí 	<ul style="list-style-type: none"> • ochrana před přenosnými chorobami - základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty - využití relevantních digitálních informací 	
Osobnostní a sociální rozvoj		
<ul style="list-style-type: none"> • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím 	<ul style="list-style-type: none"> • sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; utváření vědomí vlastní identity • seberegulace a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; rozhodovací dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování • psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech • mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování 	<ul style="list-style-type: none"> • VDO 2 • MKV 1 2 • OSV 1 2 3 4 7 8 9
Očekávané výstupy		
<ul style="list-style-type: none"> • Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence 		

Ročník: 7

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence		
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím 	<p style="text-align: center;">Projekt: Jak být v pohodě</p> <ul style="list-style-type: none"> stres a jeho vztah ke zdraví - kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie podpora zdraví a její formy - prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví denní režim - denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 3 4 5 8 MKV 2
Vztahy mezi lidmi a formy soužití		
<ul style="list-style-type: none"> respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita) z hlediska prospěšnosti zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - škola, vrstevnická skupina, obec, spolek 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 2 3 6 7 8 VDO 1 2 VEG 1 MKV 1 2
Zdravý způsob života a péče o zdraví		
<ul style="list-style-type: none"> dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s civilizačními a jinými chorobami při práci s digitálními technologiemi předchází situacím ohrožujícím zdraví a bezpečí dlouhodobě sleduje s využitím digitálních technologií problematiku zdraví a bezpečí z pohledu vlastní osoby s využitím digitálních technologií vyhledá a zpracuje relevantní informace týkající se aktivní podpory zdraví a ochrany bezpečí 	<ul style="list-style-type: none"> výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy - i s využitím digitálních technologií ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami - prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění i chorob souvisejících s nadměrným využíváním digitálních technologií 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 2 3 4 10 MKV 1 2 EV 4

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence		
<ul style="list-style-type: none"> ● vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků ● uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi ● svěří se s problémem a v případě potřeby vyhledá, i s využitím digitálních technologií, odbornou pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ● skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání - šikana a jiné projevy násilí, komunikace se službami odborné pomoci i s využitím digitálních technologií 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 2 4 6 7 8 ● MKV 1 2 3 4 5
Osobnostní a sociální rozvoj		
<ul style="list-style-type: none"> ● projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu ● samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím 	<ul style="list-style-type: none"> ● sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity ● seberegulace a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; rozhodovací dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování ● psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech ● mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování 	<ul style="list-style-type: none"> ● VDO 2 ● MKV 1 2 ● OSV 1 2 3 4 7 8 9
Očekávané výstupy		
<ul style="list-style-type: none"> ● Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence 		

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Změny v životě člověka a jejich reflexe		
<ul style="list-style-type: none"> • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu • respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování 	<p style="text-align: center;">Projekt: Ty a já</p> <ul style="list-style-type: none"> • dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny • sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity • vztahy ve dvojici – láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství • ochrana před přenosnými chorobami – nákazy přenosné krví a sexuálním kontaktem 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 2 3 4 6 7 8 10 11 • VDO 2 4 • VEG 2 3 • MKV 2 3 4
Vztahy mezi lidmi a formy soužití		
<ul style="list-style-type: none"> • respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě • vysvětlí role členů komunity (třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita) z hlediska prospěšnosti zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> • vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – škola, vrstevnická skupina, obec, spolek 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 2 3 6 7 8 • VDO 1 2 • VEG 1 • MKV 1 2
Zdravý způsob života a péče o zdraví		
<ul style="list-style-type: none"> • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí • vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví • dlouhodobě sleduje s využitím digitálních technologií problematiku zdraví a bezpečí z pohledu vlastní osoby, celospolečenského zájmu • s využitím digitálních technologií vyhledá, zpracuje a vyhodnotí relevantní informace týkající se aktivní podpory zdraví a ochrany bezpečí 	<ul style="list-style-type: none"> • tělesná a duševní hygiena – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim – i s využitím digitálních technologií • ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – preventivní a léčebná péče – využití relevantních digitálních informací 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 3 4 • VDO 2 • VEG 3
Osobnostní a sociální rozvoj		
<ul style="list-style-type: none"> • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti 	<ul style="list-style-type: none"> • sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity • seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování 	<ul style="list-style-type: none"> • VDO 2 • MKV 1 2 • OSV 1 2 3 4 7 8 9 10 11

k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	<ul style="list-style-type: none">• psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládnání stresu, hledání pomoci při problémech• mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	
--	---	--

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence		
<ul style="list-style-type: none"> uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi s využitím digitálních technologií vyhledá, zpracuje, vyhodnotí a prezentuje relevantní informace týkající se aktivní podpory zdraví a ochrany bezpečí 	<p style="text-align: center;">Projekt: Pohybujeme se v mezích zákona</p> <ul style="list-style-type: none"> autodestruktivní závislosti - psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnutí, trestná činnost, dopink ve sportu skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita - formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci bezpečné chování a komunikace - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií manipulativní reklama a informace - reklamní vlivy, působení sekt 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 3 4 7 8 9 10 11 VDO 2 4 EV 2
Vztahy mezi lidmi a formy soužití		
<ul style="list-style-type: none"> respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě vysvětlí role členů komunity (třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita) z hlediska prospěšnosti zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - škola, vrstevnická skupina, obec, spolek 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 2 3 6 7 8 VDO 1 2 VEG 1 MKV 1 2 MV 1 2
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence		
<ul style="list-style-type: none"> vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi svěří se s problémem a v případě potřeby vyhledá, i s využitím digitálních technologií, odbornou pomoc sobě nebo druhým uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole, v digitálním světě i mimo něj dlouhodobě sleduje s využitím digitálních technologií problematiku zdraví a bezpečí jak z pohledu vlastní osoby, tak celospolečenského zájmu a usiluje o zlepšení zjištěného stavu 	<ul style="list-style-type: none"> skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání - šikana a jiné projevy násilí, komunikace se službami odborné pomoci i s využitím digitálních technologií 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 2 4 6 7 8 MKV 1 2 3 4 5
Osobnostní a sociální rozvoj		
<ul style="list-style-type: none"> projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> sebezpoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity seberegulace a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebereflexe, 	<ul style="list-style-type: none"> VDO 2 MKV 1 2 OSV 1 2 3 4

<p>v rámci školy a obce</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím 	<p>sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování</p> <ul style="list-style-type: none"> • psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech • mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování 	<p>7 8 9 10 11</p>
---	---	--------------------

5.16 Tělesná výchova

5.16.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Vyučuje se jako samostatný předmět v prvním až třetím ročníku 3 hodiny týdně, ve čtvrtém až devátém 2 hodiny týdně. V prvním až třetím ročníku je výuka posílena o jednu hodinu z disponibilní časové dotace. Hodina je určena především na cvičení a pobyt v přírodě.

Výuku tělesné výchovy je možné realizovat formou dvou po sobě jdoucích vyučovacích hodin. Probíhá v tělocvičně a aule školy, na školním hřišti a malém hřišti na školním dvoře. V zimních měsících se využívá pro kurz bruslení městský zimní stadion. Ve druhém a třetím ročníku děti absolvují dvacet lekcí výuky plavání pořádané Plaveckou školou Kutná Hora. Žáci sedmého ročníku se účastní týdenního lyžařského výcviku na horách.

Vzdělávání v rámci tělesné výchovy je zaměřeno především na

- poznávání vlastních pohybových možností a zájmů
- poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu

Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb a zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil, pro podporu zdraví a ochranu života.

Součástí pohybového vzdělávání je rozpoznání a rozvíjení pohybového nadání na základě diferenciací činností i hodnocení výkonů žáků i účast v soutěžích pořádaných školou a AŠSK. Důležitým aspektem je i odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce, kompenzace jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole. Při realizaci je kladen důraz na praktické dovednosti.

Předmět tělesná výchova se prolíná i s ostatními předměty, např.

- přírodopis - znalosti o stavbě těla
- výchova ke zdraví - zdravý životní styl (životospráva, výživa, spánek, relaxace, režim dne, předcházení nemocem a úrazům)
- občanská výchova - sebepoznávání, rozvoj morálněvolných vlastností, respektování druhých

Do obsahu předmětu jsou zařazena následující průřezová témata

1. Osobnostně sociální výchova - rozhodování v běžných situacích, vzájemná komunikace, sebepoznávání těla a psychiky, rozvoj sebekontroly, sebeovládání, stanovování osobních cílů a jejich dosažení, organizace vlastního času, zvládání stresových situací těla, psychiky
2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - zájem žáka o sport, olympijské ideje, význam sportu pro přátelství mezi národy
3. Multikulturní výchova - smysl pro spravedlnost, vzájemný respekt
4. Enviromentální výchova - vliv životního prostředí na zdraví

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní a sociální pohody a k vnímání radostných prožitků
- z činností podpořených pohybem
- vést žáky k odpovědnosti za zdraví
- nabízet žákům nové pohybové dovednosti
- vést žáky k plánování, organizování a vyhodnocování jejich pohybových činností a dovedností
- vést žáky k osvojování základních tělovýchovných pojmů

Kompetence k řešení problémů

- podporovat žáky ve využívání osvojených pohybových činností jako prostředku k odstraňování tělesných dysbalancí a překonávání negativních psychických stavů

Kompetence komunikativní

- vést žáky v duchu fair play, podporovat přátelskou komunikaci mezi soupeři žáky

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke spolupráci v týmu, vzájemné pomoci
- vést žáky ke vzájemnému hodnocení provedených pohybových činností a označení příčiny případných nedostatků, pokoušet se společně tyto nedostatky odstraňovat

Kompetence občanské

- vést žáky k využívání nabídek pohybových aktivit ve škole i místě bydliště, pěstovat vztah k pravidelnému pohybu

Kompetence pracovní

- naučit žáky chránit své zdraví
- naučit provádět kompenzační cvičení, která snižují zdravotní rizika při nízké pohybové aktivitě spojené s používáním digitálních technologií
- vést žáky k dodržování hygienických a bezpečnostních zásad při provádění pohybové činnosti
- naučit žáky používat při sportu vhodný oděv a obuv

Kompetence digitální

- umožnit využívat prostředky a technologie vhodné pro tělesnou výchovu
- vést žáky k poznání a využívání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti pohybových aktivit a sportu, k využívání digitálních technologií pro sledování, zaznamenávání a vyhodnocování pohybového režimu, výkonů i kvality pohybu jako běžné součásti pohybových aktivit a péče o zdraví
- vést žáky ke zlepšování pohybové zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a vyhodnocování výkonů pomocí digitálních technologií (aplikace v mobilních telefonech, chytré hodinky a náramky a podobně)

5.16.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu tělesná výchova

Ročník: 1

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● snaží se o správné držení těla při pohybových činnostech ● zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce ● spolupracuje při jednoduchých činnostech prováděných ve skupině a při soutěžích ● dodržuje základní zjednodušená pravidla sportovních a pohybových her, jedná v duchu fair play ● dodržuje hlavní zásady bezpečnosti a hygieny při pohybových činnostech v tělocvičně, na hřišti a v přírodě, zvládá sebeobsluhu spojenou s vykonáváním pohybových činností ● reaguje na základní organizační pokyny, signály a povely k osvojované činnosti ● postupně si osvojuje chůzi a přesun v organizovaném útvaru 	<ul style="list-style-type: none"> ● správné držení těla a dýchání při provádění cviků, správné zvedání zátěže ● pohybový režim žáka atletika ● běžecká abeceda, základy polovysokého startu ● rychlé běhy ve vzdálenosti 50-60 m ● skok do dálky z rozběhu ● průpravná cvičení pro hod kriketovým míčkem z místa základy gymnastiky ● průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed ● chůze a přeskoky na lavičce ● šplh o tyči s dopomocí ● průpravná, kondiční, rytmická, kompenzační a relaxační cvičení sportovní a pohybové hry ● minifotbal a vybíjená ● základní přihrávky rukou a nohou ● netradiční pohybové hry a aktivity ● organizace a bezpečnost cvičebního prostoru ● bezpečná příprava a ukládání nářadí ● první pomoc v podmínkách TV ● hygiena pohybových činností, vhodné oblečení a obuv ● zásady jednání a chování v duchu fair play ● smluvené povely a signály ● osvojování pohybových činností ● pravidla zjednodušených her a soutěže turistika a pohyb v přírodě ● přesun v terénu ● chování v dopravních prostředcích ● ochrana přírody ● základní zásady bezpečnosti a hygieny při pobytu v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 1 ● OSV 2 ● OSV 3, 4, 6, 7, 8, 9 ● MKV 2 ● EV 3, 4

Ročník: 2

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● ví, že sportuje pro upevnění svého vlastního zdraví, projevuje radost z pohybu ● zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, snaží se je zlepšovat ● aktivně spolupracuje při jednoduchých pohybových činnostech a soutěžích, dodržuje pravidla fair play ● zná a dodržuje základní pravidla prováděných sportovních a pohybových her, při jejich porušení si je vědom následků pro družstvo ● uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ● rozumí základním tělocvičným pojmům a názvům pohybových činností, reaguje na smluvené signály pro organizaci činností ● zvládá chůzi a přesun v organizovaném útvaru ● adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti 	<ul style="list-style-type: none"> ● správné držení těla a dýchání při provádění cviků, správné zvedání zátěže ● pohybový režim žáka ● vhodné množství pohybu a jeho rozvržení v režimu dne atletika ● rychlé běhy ve vzdálenosti 50–60 m, souvislý běh podle úrovně žáků ● skok do dálky z rozběhu, spojení rozběhu s odrazem ● průpravná cvičení pro hod kriketovým míčkem z místa a z chůze základy gymnastiky ● průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed ● chůze a přeskoky na lavičce ● šplh o tyči s dopomocí ● průpravná, kondiční, rytmická, kompenzační a relaxační cvičení sportovní a pohybové hry ● minifotbal a vybíjená ● základní přihrávky rukou a nohou ● manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti ● netradiční pohybové hry ● organizace a bezpečnost cvičebního prostoru ● bezpečná příprava a ukládání nářadí ● první pomoc v podmínkách TV ● hygiena pohybových činností, vhodné oblečení a obuv ● zásady jednání a chování v duchu fair play ● smluvené povely a signály ● osvojování pohybových činností ● pravidla zjednodušených her a soutěže turistika a pohyb v přírodě ● přesun v terénu ● chování v dopravních prostředcích ● ochrana přírody plavání ● zásady bezpečnosti při plavání a při pohybu v areálu bazénu, základní hygiena při plaveckém výcviku ● průpravná cvičení pro seznámení s vodou ● základní plavecké dovednosti 	

Ročník: 3

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti ● zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině a usiluje o jejich zlepšení ● spolupracuje při jednoduchých pohybových činnostech a soutěžích ● zná pravidla sportovních her, umí se dohodnout na taktice mužstva a přizpůsobit se jí, zvládá základní herní prvky ● upozorní na jasné porušení pravidel a adekvátně reaguje ● dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny při pohybových činnostech ● dokáže adekvátně reagovat v případě úrazu spolužáka, ošetří drobná poranění ● jedná v duchu fair play ● uvědomuje si, že plavání je jedna z nejzdravějších pohybových činností ● zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ● správné držení těla a dýchání při provádění cviků, správné zvedání zátěže ● pohybový režim žáka ● vhodné množství pohybu a jeho rozvržení v režimu dne atletika ● běžecká abeceda, základy polovysokého a nízkého startu ● rychlý běh ve vzdálenosti 60 m ● souvislý běh podle úrovně žáků ● skok do dálky z rozběhu spojený s odrazem z břevna ● průpravná cvičení pro hod kriketovým míčkem z rozběhu základy gymnastiky ● průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad, kotoul vpřed ● průpravná cvičení pro stoj na ruce ● chůze a přeskoky na lavičce ● šplh o tyči do výšky 2 m ● průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, rychlosti, síly a koordinace pohybů sportovní a pohybové hry ● minifotbal, vybíjená a florbal ● základní přihrávky rukou a nohou ● základní organizace utkání podle zjednodušených pravidel ● spolupráce hráče s týmem ● organizace a bezpečnost cvičebního prostoru ● osobní hygiena při různých pohybových aktivitách ● význam přípravy organismu před cvičením ● základní údržba náčiní a některých částí sportovišť ● fair play chování při TV a sportu plavání ● zásady bezpečnosti a hygieny při plaveckém výcviku ● základní záchrana tonoucího (přivolání pomoci) ● plavání úseku 10-20 m 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 1 ● OSV 2 ● OSV 3, 4, 6, 7, 8, 9 ● MKV 2

Ročník: 4

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti ● zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením ● zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti ● zná základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem ● pojmenuje základní atletické disciplíny ● měří a zaznamenává pohybové výkony moderními technologiemi ● snaží se o přesné provádění pohybů paží, nohou a trupu při gymnastice ● uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí ● přivolá pomoc a poskytne první pomoc při drobných poraněních ● jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti ● dokáže udržet míč pod kontrolou ● rozvíjí herní dovednosti ● jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje ● respektuje opačné pohlaví ● zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy ● dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování ● užívá při pohybových činnostech základní osvojované názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení ● změní základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky ● orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace ● samostatně se připraví pro činnosti na ledě ● zvládá jízdu vpřed a je schopný reagovat na pohyb jiného bruslaře ● ovládá pojmy spojené s turistikou ● pohybuje se v přírodě, aniž by jí poškozoval, ví, jak přírodu chránit ● překoná samostatně přiměřené přírodní překážky v terénu ● sleduje informace o akcích a pohybových aktivitách ve škole i místě bydliště a diskutuje o nich 	<p>rytmické a kondiční formy cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> ● pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu ● formy cvičení rychlosti, vytrvalosti, pohyblivosti a síly ● průpravná, kompenzační a relaxační cvičení ● zdravotně zaměřená cvičení ● cvičení s hudbou <p>atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> ● základy nízkého startu z bloků na startovní povely ● běh na 60 m ● štafetový běh ● vytrvalý běh na dráze do 600 m ● skok do dálky z rozběhu odrazem z břevna ● hod kriketovým míčkem z rozběhu ● průpravná cvičení pro skok vysoký <p>základy gymnastiky</p> <ul style="list-style-type: none"> ● kotoul vpřed a vzad ● průpravná cvičení pro skok přes kozu (roznožka a skrčka) ● průpravná cvičení pro stoj na rukou ● jednoduchá cvičení na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti ● organizace a bezpečnost cvičebního prostoru (tělocvičny, hřiště) ● bezpečná příprava a ukládání nářadí a náčiní ● první pomoc v podmínkách TV <p>základy sportovních a pohybových her</p> <ul style="list-style-type: none"> ● minifotbal, minibasketbal, florbal, vybíjená ● pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení ● přihrávka jednoruč a obouruč ● vedení míče (driblingem a nohou) ● střelba jednoruč a obouruč na koš ● základní role ve hře ● pravidla zjednodušených sportovních her ● zásady fair play ● herní činnosti jednotlivce ● základní role a funkce hráče v družstvu ● základní organizace utkání – losování, zahájení, počítání skóre, ukončení utkání ● sportovní soutěže v rámci školy (florbal, vybíjená, fotbal) ● komunikace při TV – povely, pokyny, signály ● základní tělocvičné názvosloví ● základy měření a posuzování pohybových dovedností a výkonů ● zdroje informací o TV a sportu (časopisy, televize, nástěnky, rozhlas, plakáty) <p>bruslení</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zásady bezpečnosti jízdy na bruslích ● průpravná cvičení pro osvojení rovnováhy ● vhodné a bezpečné oblečení ● jízda vpřed a zastavení <p>pobyt v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> ● pojmy spojené s turistikou (mapy, značky, vyznačené světové strany) ● ochrana přírody ● spojení pohybových dovedností s využitím přírodních překážek 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 1 ● OSV 2 ● OSV 3, 4, 6, 7, 8, 9 ● MKV 2 ● MV 1 ● EV 3, 4

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním ● zná kompenzační a relaxační cviky ● dbá na správné držení těla při provádění cviků ● zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti ● uvědomuje si princip štafetového běhu ● ovládá základní techniku běhů, skoků a hodů ● sbírá a vyhodnocuje data o pohybových aktivitách zaznamenaných digitálními technologiemi ● zná aktivně základní osvojované pojmy ● zvládá upravit doskočiště, připravit bloky a vydat startovní povely ● ví, že gymnastika je založena na přesném provádění pohybů a snaží se o to ● uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování ● jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná přestupek proti pravidlům hry a přiměřeně na něj reaguje ● uvědomuje si význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností ● chápe základní role a hráčské funkce v družstvu ● zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly ● dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování ● měří pohybové výkony moderními technologiemi, zaznamenaná je do tabulky a navzájem porovná ● dovede získat informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště a informuje o nich ● uvědomuje si zdravotní a kondiční význam pohybu na bruslích ● zvládá jízdu na bruslích ● dovede se samostatně připravit pro činnost na ledě 	<ul style="list-style-type: none"> ● rytmické a kondiční formy cvičení ● formy cvičení rychlosti, vytrvalosti, pohyblivosti a síly ● zdravotně zaměřená cvičení ● příprava ke sportovnímu výkonu, kompenzační a relaxační cvičení ● základy estetického pohybu <p>atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> ● nízký start z bloků na povel ● vytrvalý běh do 1000 m ● skok do dálky z rozběhu odrazem z břevna ● skok do výšky z krátkého rozběhu ● hod kriketovým míčkem z rozběhu <p>základy gymnastiky</p> <ul style="list-style-type: none"> ● základní cvičení pro skok přes kozu spojený s odrazem z můstku ● přípravná cvičení pro stoj na rukou s dopomocí ● přípravná cvičení pro shyb stojmo - přešvih do svisu ● kombinace cviků na hrazdě ● chůze po kladině ● organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, první pomoc v podmínkách TV <p>základy sportovních a pohybových her</p> <ul style="list-style-type: none"> ● minifotbal, minibasketbal, florbal, vybíjená ● herní kombinace ● pohyby s míčem a bez míče, zastavení a chytání, přihrávky vnitřním nártem ● vedení míče driblingem, nohou ● základní role ve hře ● herní činnosti jednotlivce, zásady fair play ● základní pojmy pravidel sportů a soutěží ● základní organizace utkání - losování, počítání skóre, ukončení ● základy měření výkonů ● zdroje informací o sportu (časopisy, nástěnky, plakáty, rozhlas) ● organizace sportovních soutěží mezi ročníky <p>bruslení</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zásady bezpečnosti jízdy na bruslích ● jízda na jedné brusli, přednožování a zanožování ● zastavení jednostranným přivrátím ● zatáčení na obou bruslích ● jízda na rychlost 20 m ● vytrvalostní jízda do 400 m 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 1 ● OSV 2 ● OSV 3, 4, 6, 7, 8, 9 ● MKV 2 ● MV 1

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Činnosti ovlivňující zdraví		
<ul style="list-style-type: none"> aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu měří svou tělesnou zdatnost pomocí testů, naměřená data zaznamenaná s využitím digitálních technologií, sleduje změny a vyvozuje z nich potřebu úpravy pohybového režimu uplatňuje vhodné a bezpečné chování v méně známém prostředí, předvidá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost 	<ul style="list-style-type: none"> význam pohybu pro zdraví sport chlapců a dívek rekreační a výkonnostní sport, zdravotně orientovaná zdatnost, kondiční cvičení, cvičení podporující správné držení těla 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 2 OSV 3 EV 3
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností		
<ul style="list-style-type: none"> zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty posoudí provedení osvojované pohybové dovednosti a označí příčiny nedostatků dodržuje pravidla, jedná v duchu fair play zná herní činnosti jednotlivce a podle svých předpokladů zvládá jejich techniku ovládá základní pravidla a uplatňuje je ve hře v souladu s individuálními předpoklady usiluje o kultivaci svého pohybu zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost 	<ul style="list-style-type: none"> atletika: běh na 60 m, běh v zatáčce, štafetová předávka, polovysoký start, vytrvalý běh, běh v terénu do 20 minut, skok do dálky z plného rozběhu a odrazem z břevna, skok do výšky z plného rozběhu (nůžky, flop) gymnastika, akrobacie: kotoul vpřed do roznožení, kotoul vzad do kleku zánožného, stojková průprava, stoj na lopatkách přeskok: první letová fáze, odraz paží hrazda: svis vznesmo, náskok do vzporu, zákmihem seskok kladina: náskoky, seskoky, rovnovážné stoje s pohybem paží šplh na laně pohybové hry <ul style="list-style-type: none"> přípravná, kondiční a koordinační cvičení sportovní hry basketbal, fotbal, florbal herní činnosti jednotlivce, herní kombinace průpravné hry, hra se zjednodušenými pravidly estetické a kondiční formy cvičení základní taneční kroky (polka, valčík) cvičení se švihadlem bruslení, jízda vpřed, zastavení snožmo s půlobratem (hokejové), průpravné cviky pro překládání vpřed průpravné cviky pro jízdu vzad rychlobruslení 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 3 OSV 8 OSV 5
Činnosti podporující pohybové učení		
<ul style="list-style-type: none"> naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným respekt k opačnému pohlaví užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony eviduje je a vyhodnotí 	<ul style="list-style-type: none"> historie a současnost sportu, významné soutěže a sportovci olympismus komunikace v tělesné výchově, tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, měření výkonu a posuzování pohybových dovedností měření, evidence, vyhodnocení 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 7 OSV 8

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Činnosti ovlivňující zdraví		
<ul style="list-style-type: none"> do svého pohybového režimu zařazuje pravidelně vyrovnávací cvičení zaměřená na kompenzaci jednostranného zatížení sleduje a vyhodnocuje pomocí DT pohybové aktivity během dne, zaznamenává jejich rozsah a intenzitu upraví pro vlastní potřebu a vhodně použije konkrétní kondiční programy uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> průpravná kompenzační cvičení cvičení na prevenci a korekci jednostranného zatížení a svalových dysbalancí kondiční programy improvizované ošetření poranění a odsun raněného 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 3 OSV 11
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností		
<ul style="list-style-type: none"> zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti zdokonaluje výkony v osvojovaných pohybových dovednostech pozoruje přímo nebo ze záznamu pohybovou činnost, určí zjevné nedostatky zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti dopomáhá spolužákům při nácviu a zvládá bezpečnou záchranu zná základní herní činnosti jednotlivce a podle svých předpokladů je uplatňuje ve hře v souladu s individuálními předpoklady zdokonaluje kultivaci svého pohybu zdokonaluje se v bruslení zařadí lyžování jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost zná základní pravidla pro bezpečný pobyt v horském prostředí v souladu s individuálními předpoklady zvládá osvojované pohybové dovednosti 	<ul style="list-style-type: none"> atletika - štafetový běh, koulařská gymnastika (dívký do 3 kg, chlapci do 5 kg), průpravná cvičení pro překážkový běh, běh na 60 m vytrvalý běh (dívký do 1000 m, chlapci do 1500 m) běh v terénu do 20 minut souvislý rovnoměrný skok do dálky z plného rozběhu a odrazem z břevna skok do výšky z plného rozběhu (nůžky, flop) gymnastika, akrobacie: kotoul vpřed do stoje na lopatkách, kotoul vzad s vytrčením, stoj na hlavě přeskoky: druhá letová fáze, roznožka hrazda: svis stojmo s dopomocí, výmyk (odrazem jednož, obouž) s dopomocí kladina: obraty, záchrana a dopomoc sportovní hry - basketbal, fotbal, florbal, obranná a útočná kombinace, herní systémy - základy utkání přehazovaná, herní činnosti jednotlivce, základy herních systémů, herní kombinace, utkání estetické a kondiční formy cvičení pohyb s rytmickým doprovodem aerobik - základní kroky bruslení - odšlapování vpřed, zatačení překládáním vpřed, průpravné cviky pro jízdu vzad, rychlobruslení lyžování - sjezdové lyžování, přejiždění terénních nerovností zastavení, základní oblouk (otevřený, zavřený), střední, dlouhý sjíždění ve středně náročných terénních podmínkách, jízda na sjezdové trati, v brankách, jízda na vleku běžecký výcvik - skluzy na jedné lyži, zastavování, běh soupažný jednodobý a dvoudobý, bruslení do mírného protisvahu jízda ve středně náročném terénu (do 25 km) snowboarding - základy výcviku přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potraviny, tepla 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 3 OSV 8 OSV 5
Činnosti podporující pohybové učení		
<ul style="list-style-type: none"> užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu spolurozhoduje osvojované hry a soutěže zpracování, vyhodnocuje a prezentuje naměřená data i s pomocí DT a diskutuje o nich 	<ul style="list-style-type: none"> komunikace v tělesné výchově: tělocvičné názvosloví osvojovaných činností smluvené povely, signály, gesta, značky základy grafického zápisu pohybu vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech pravidla osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 3 OSV 8 EV 4

Ročník: 8

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Činnosti ovlivňující zdraví		
<ul style="list-style-type: none"> do svého pohybového režimu zařazuje pravidelně vyrovnávací cvičení zaměřená na prevenci a korekci svalové nerovnováhy samostatně se připraví před pohybovou činností ve shodě s hlavní činností (zatěžovanými svaly) měří pomocí testů svou tělesnou zdatnost i zdatnost jiných, naměřená data zaznamená pomocí DT, posoudí je, hodnotí, navrhne úpravu pohybového režimu odmítá drogy a jiné škodlivé látky jako neslučitelné se sportovní etikou 	<ul style="list-style-type: none"> průpravná vyrovnávací cvičení cvičení na prevenci a korekci jednostranného zatížení a svalových dysbalancí cvičení a sestavy pro rozcvičení a přípravu na sportovní výkon zdravý životní styl 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 3 OSV 8 OSV 4
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností		
<ul style="list-style-type: none"> zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti zdokonaluje výkony v osvojovaných pohybových dovednostech dopomáhá spolužákům při nácviku a zvládá bezpečnou záchranu při nově osvojovaných dovednostech zná základní herní činnosti jednotlivce a podle svých předpokladů zvládá jejich techniku v souladu s individuálními předpoklady dokáže vyjádřit hudbu pohybem osvojované pohybové dovednosti provádí na úrovni individuálních předpokladů dodržuje pravidla fair play chování zdokonaluje se v bruslení 	<ul style="list-style-type: none"> atletika - běh na 60 m, štafetový běh, vytrvalý běh (dívky do 1000 m, chlapci do 1500 m), běh v terénu do 20 minut souvislý rovnoměrný, skok do dálky, skok do výšky, vrh koulí z místa, nácvik sunu (dívky do 3 kg, chlapci do 5 kg), přeběh dvou až tří překážek gymnastika - akrobacie: kotoul letmo, stoj na rukou nácvik na přemet stranou, přeskoky: skrčka hrazda: svis stojmo, výmyk (odrazem jednož, obouž) s dopomocí, unožování ve vzporu, nácvik na podmet, kladina: klus, poskoky, záchrana a dopomoc sportovní hry: basketbal: osobní obranný systém, utkáni, fotbal: postupný útok, rychlý protiútok, územní obrana, hra florbal: útočné systémy, obranné systémy, utkáni volejbal: herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, utkáni na zmenšeném hřišti s upravenými pravidly estetické a kondiční formy cvičení: pohyb s hudbou, aerobik úpoly, základní prvky sebeobraného cvičení přetahy, přetlaky, úchopy, pádová technika bruslení - jízda vzad, jízda na vytrvalost do 800 m až 1 km 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 3 OSV 8, 9
Činnosti podporující pohybové učení		
<ul style="list-style-type: none"> dohodne se na spolupráci, jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora zpracuje, vyhodnotí a prezentuje naměřená data v rámci skupiny, navrhne možnosti prezentace a sdílení v rámci školy 	<ul style="list-style-type: none"> herní kombinace a herní systémy pravidla osvojovaných pohybových činností, her, závodů, soutěží zásady jednání a chování při různých činnostech měření výkonů a posuzování pohybových dovedností, měření evidence 	

Ročník: 9

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Činnosti ovlivňující zdraví		
<ul style="list-style-type: none"> zná vhodná relaxační cvičení pro odstranění fyzické i psychické únavy po pohybové činnosti ve shodě s hlavní činností samostatně protáhne zatěžené svaly vyhodnocuje s pomocí DT podíl pohybové aktivity a neaktivity v měřeném pohybovém režimu, porovnává je s předchozím měřením usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší 	<ul style="list-style-type: none"> relaxační cvičení manipulace se zatížením hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 3 OSV 8 OSV 4
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností		
<ul style="list-style-type: none"> zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech dokáže z osvojených cviků připravit krátké sestavy a zacvičí je pozoruje přímo nebo ze záznamu pohybovou činnost, určuje zjevné nedostatky a jejich možné příčiny, navrhuje možnosti pro zlepšení sledovaného pohybu dopomáhá spolužákům při nácvičení nových gymnastických prvků zná základní herní činnosti jednotlivce a podle svých předpokladů zvládá jejich techniku v souladu s individuálními předpoklady dokáže zacvičit krátkou sestavu zdokonaluje se v bruslení 	<ul style="list-style-type: none"> atletika - běh na 60 m, štafetový běh vytrvalý běh (dívký do 1000 m, chlapci do 1500 m) běh v terénu do 20 minut souvislý rovnoměrný skok do dálky, skok do výšky, vrh koulí, sun, spojení sunu a vrhu (dívký do 3 kg, chlapci do 5 kg) překážkový běh gymnastika akrobacie: přemet stranou, krátké sestavy přeskoky: skrčka, roznožka s oddáleným odrazem hrazda: přešvihy únožmo ve vzporu, podmet kladina: krátké sestavy, záchrana a dopomoc sportovní hry: basketbal, fotbal, florbal - utkání dle pravidel, volejbal: základy herních systémů, utkání s upravenými pravidly, utkání dle pravidel aerobik: základní kroky a vazby bruslení změna směru jízdy vpřed do jízdy vzad rytmizace jízdy podle hudebního doprovodu jízda na vytrvalost do 800 m až 1 km 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 3 OSV 8
Činnosti podporující pohybové učení		
<ul style="list-style-type: none"> zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody na úrovni třídy a školy 	<ul style="list-style-type: none"> pravidla osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží měření výkonů a posuzování pohybových dovedností, měření evidence 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 11

5.17 Pracovní činnosti

5.17.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět je realizován v průběhu celého základního vzdělávání, a to od prvního až do devátého ročníku, vždy v rozsahu jedné hodiny týdně. Při vyšším počtu žáků je možno třídy dělit z důvodu individualizace výuky a zajištění bezpečnosti dětí při práci. Od 5. ročníku je výuka realizována v podobě dvouhodiny jedenkrát za čtrnáct dnů.

Vzdělávání žáků probíhá především formou praktických činností v učebně, na školním pozemku, v dílně, cvičné kuchyni. Předmět žákům poskytuje široký prostor pro rozvoj manuálních a praktických dovedností, uplatnění jejich vlastních zkušeností a vědomostí. Ve své komplexnosti přispívá k další životní orientaci žáků, pomáhá jim při rozhodování o dalším studiu a profesním zaměření.

Žáci mají k dispozici odborné knihy, obrazový materiál, technickou dokumentaci, pracovní postupy, metodické listy, digitální technologie a pomůcky, nářadí, nástroje, technické stavebnice atd.

Vzdělávání je zaměřeno na

- rozvíjení manuálních dovedností, zručnosti a pracovních návyků
- volbu vhodných materiálů, nástrojů, pomůcek a technologických postupů
- rozvíjení představivosti, technického a tvořivého myšlení
- řešení jednoduchých technických úkolů a problémů, realizaci jednoduchých projektů
- zhotovování funkčních výrobků a modelů
- dodržování bezpečnosti práce, hygieny a ochrany zdraví

Předmět úzce navazuje na předměty Člověk a jeho svět, fyzika, matematika, chemie a přírodopis.

Témata zařazená v jednotlivých ročnících na 1. stupni:

- práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti, pěstitelské práce a příprava pokrmů.

Témata zařazená v jednotlivých ročnících na 2. stupni

v 6. ročníku: pěstitelské práce, provoz a údržba domácnosti, chovatelství

v 7. ročníku: práce s technickými materiály, montážní, konstrukční činnosti

v 8. ročníku: příprava pokrmů, pěstitelské práce

v 9. ročníku: práce s technickými materiály, montážní a konstrukční činnosti, provoz a údržba domácnosti

Tematický celek Svět práce je integrován do předmětu občanská výchova, tematický celek Práce s laboratorní technikou je integrován do předmětů přírodopis, fyzika a chemie

Předmětem prolínají průřezová témata, především:

1. Osobnostní rozvoj

- rozvoj schopností poznávání - vlastnosti materiálů, zařízení a mechanismy, pracovní a technologické postupy
- sebepoznávání a sebedůvěry - posilování sebedůvěry, manuální zručnosti, rozvíjení a upevňování pracovních návyků a dovedností, hrdosti na výsledky své činnosti, motivace pro další učení
- kreativita - rozvoj základních rysů tvořivosti, představivosti, kombinačních schopností a jejich uplatnění při návrzích výrobků, pracovních a technologických postupů

- komunikace - jasné a výstižné formulování poznatků a představ, porozumění a správná interpretace technické dokumentace, výkresů, náčrtů, pracovních a technologických postupů
 - kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci s ostatními, práci v týmu, rozvoj zdravé soutěživosti
 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - definovat jádro problému, posuzovat postupy dosažení výsledků, varianty řešení a volba nejvhodnější
 - hodnoty a postoje - vytvořit kladný vztah k práci
2. Výchova demokratického občana
- principy demokracie - při všech činnostech preferovat propojení školy s praxí, uvažování v souvislostech, hodnotit a využívat podnětů okolí, podporovat kritický přístup k sobě i ostatním, demokratické prosazování názorů a umění podřídit se většině
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Evropa a svět nás zajímá - nové trendy v technice, potravinářství, vybavení domácností, spolupráce ve vědě a technice, výzkumu
 - jsme Evropané - normalizace, soustavy jednotek, výměna poznatků, obchodování, spolupráce v rámci Evropy, pracovní trh
4. Multikulturní výchova
- kulturní diference - národní tradice ve stravování, lidové tvorbě, umění apod.
 - lidské vztahy - poznávání, srovnávání, chápání a respektování zvyklostí a tradic jiných kultur a národností
5. Environmentální výchova
- lidské aktivity a problémy životního prostředí - ekologické dopady výroby tepla, el. energie, vliv člověka, průmyslu a techniky na životní prostředí, těžba nerostů a surovin, obnovitelné zdroje, zemědělská výroba
 - vztah člověka a prostředí - nakládání s odpady, vliv chemikálií a odpadů z domácností, pracovní podmínky a prostředí
6. Mediální výchova
- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - člověk jako spotřebitel, využívání medií jako zdroje informací, kritické hodnocení zpráv, jejich vliv na osobní růst a pracovní zaměření
 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - vyhledávání, hodnocení, reprodukce a využívání informací na internetu, v tisku, informace ve světě práce, ovlivňování reklamou
 - fungování a vliv mediálních sdělení - ovlivňování reklamou, módní trendy ve stravování, technice, spotřebě výrobků, paliv, energií

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence se vytvářejí a rozvíjejí tím, že vedeme žáky k:

Kompetence k učení

- vytváření vztahu k práci, posilování zodpovědnosti za své vzdělávání, rozvíjení dovedností a manuální zručnosti
- využívání technické dokumentace, návodů, pracovních a technologických postupů, jejich chápání a správnému interpretování
- vytváření návyků plánování, organizování a vyhodnocování pracovních činností a jejich výsledků
- preferování systematičnosti, důslednosti, pečlivosti, rozvážnosti a trpělivosti při práci

Kompetence k řešení problémů

- aplikování získaných zkušeností a využívání postupů z řešení obdobných úloh, hledání nových postupů a způsobů řešení pracovních úkolů

Kompetence komunikativní

- formulování myšlenek správně a výstižně, podložených logickými argumenty
- pozitivní komunikaci s ostatními při řešení pracovních postupů, návrhů a při realizaci výrobků a projektů
- používání přesných termínů a symbolů, využívání technické dokumentace, technologických návodů, výkresů a schémat
- vytváření jednoduchých technických dokumentů a sestavování pracovních postupů
- využívání různých zdrojů informací, porovnávání a hodnocení jejich obsahu
- pozitivní prezentaci své osoby a školy na veřejnosti prostřednictvím výsledků své práce

Kompetence sociální a personální

- spolupráci ve dvou nebo malé skupině, koordinování práce
- pozitivnímu akceptování rolí ve skupině a podřizování se jim

Kompetence občanské

- aktivní chápání významu práce ve společnosti a jejich specifik v závislosti na oboru činnosti
- zodpovědnému rozhodování, posuzování dopadu svých rozhodnutí na jiné
- hodnocení pracovních činností a postupů s ohledem na životní prostředí
- prosazování ochrany pracovního a životního prostředí

Kompetence pracovní

- vytváření a upevňování pozitivního postoje k práci
- uvědomělému a bezpečnému používání materiálů, zařízení a nástrojů
- dodržování pracovních postupů a technologických doporučení
- dosahování co nejvyšší kvality práce
- sledování a hodnocení hospodárnosti různých postupů, efektivity práce, úspory materiálů, nástrojů a zařízení
- vyhledávání a minimalizování možných rizik při práci
- organizování práce a svého pracoviště z hlediska bezpečnosti práce

Kompetence digitální

- utváření profesní orientace a používání digitálních technologií a zdrojů při volbě budoucího povolání a profesní přípravy
- evidování vlastního pokroku s využitím digitálních technologií
- nalézání, porovnávání a vyhodnocování variant řešení a k prezentování a sdílení postupů a výsledků práce prostřednictvím digitálních technologií
- záměrnému a promyšlenému využívání vhodných digitálních technologií při pracovních činnostech, laboratorních pracích a projektech, motivujeme k využívání a tvorbě videonávodů
- vědomému utváření digitální identity vzhledem k budoucímu uplatnění na trhu práce, vnímání, že každou svou akci v digitálním prostředí zanechávají stopu

5.17.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pracovní činnosti

Ročník: 1

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Práce s drobným materiálem		
<ul style="list-style-type: none"> určuje vlastnosti použitých materiálů - tvar, barva vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů využívá pracovní pomůcky a nástroje, ověřuje si jejich funkci a způsob použití pracuje podle slovního návodu seznamuje se s vánočními a velikonočními lidovými zvyky, tradicemi a řemesly na základě praktických ukázek osvojuje si zásady bezpečnosti a hygieny při práci 	<ul style="list-style-type: none"> praktické a smyslové zkoumání vlastnosti materiálů (přírodniny, modelovací hmota, papír a kartón, textil a jiné) jednoduché pracovní operace a postupy (skládání stříhání, vytrhávání, mačkání, spojování, slepování, propichování, navlékání přírodnin, válení, hnětení, dělení na části, ohýbání a stlačování) pracovní pomůcky a nástroje - funkce a použití lidové zvyky, tradice, řemesla organizace práce a bezpečnost 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - 1
Konstrukční činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi, spojuje stavebnicové prvky sestaví jednoduchý model podle předlohy i vlastní fantazie osvojuje si správné dovednosti a návyky při práci 	<ul style="list-style-type: none"> seznámení s návodem a předlohami jednoduchých stavebnic seznámení s jednotlivými díly a částmi stavebnic, možnostmi užití sestavování modelů podle předlohy i vlastní fantazie pracovní dovednosti a návyky 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - 9
Pěstitelské práce		
<ul style="list-style-type: none"> provádí pozorování přírody pečuje o nenáročnou pokojovou rostlinu 	<ul style="list-style-type: none"> peče o nenáročnou pokojovou rostlinu ve třídě (zalévání, kypření, rosení, otírání listů) pozorování přírody během všech ročních období (výcházka) 	<ul style="list-style-type: none"> EV - 4

Ročník: 2

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Práce s drobným materiálem		
<ul style="list-style-type: none"> určuje vlastnosti použitých materiálů - tvar, barva, povrch, tvrdost vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů používá jednoduché pracovní operace a postupy využívá pracovní pomůcky a nástroje, ověřuje si jejich funkci a způsob použití pracuje podle slovního návodu a předlohy seznamuje se s vánočními a velikonočními lidovými zvyky, tradicemi a řemesly na základě praktických ukázek, podle svých možností je využívá při vytváření předmětů dbá na dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci 	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti používaných materiálů (tvar, barva, povrch, tvrdost, soudržnost, tvárnost...) práce s drobným materiálem (přírodniny, dřívka, špejle, provázky, papír, kartón, textil, drát, fólie a jiné jednoduché pracovní operace a postupy - skládání stříhání, vystřihování, obkreslování, vytrhávání, ohýbání, spojování, svazování, slepování, propíchování, navlékání přírodnin... základy šití (navléknout jehlu, udělat uzel, základní steh...) práce s modelovací hmotou - válení, hnětení, ohýbání, stlačování, dělení na části, ubírání, přidávání... pracovní pomůcky a nástroje - ovládání a používání lidové zvyky, tradice, řemesla zásady bezpečnosti a hygieny při práci 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - 1
Konstrukční činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi, sestavuje stavebnicové prvky sestaví model podle předlohy i vlastní fantazie osvojuje si správné pracovní dovednosti a návyky při organizaci své práce dodržuje zásady bezpečnosti při práci 	<ul style="list-style-type: none"> využití stavebnic (plošné, prostorové, konstrukční) práce s předlohou a návodem seznámení s jednotlivými díly a částmi stavebnic, možnostmi jejich užití sestavování modelů podle předlohy i vlastní fantazie pracovní dovednosti a návyky, zásady bezpečnosti a hygieny při práci 	
Pěstitelské práce		
<ul style="list-style-type: none"> provádí pozorování přírody zaznamenává a zhodnocuje výsledky svých pozorování pečuje o nenáročné rostliny rozezná nejznámější semena plodů (čočka, hrách, fazole, kukuřice, mák) 	<ul style="list-style-type: none"> ošetřování pokojových rostlin (zalévání, kypření, rosení, otírání, hnojení, rozmnožování...) pěstování rostlin ze semen v místnosti (zelenina, okrasné rostliny), ošetřování během vegetace - jednocení, hnojení, sklizení poznávání známých druhů semen 	<ul style="list-style-type: none"> EV - 4
Příprava pokrmů		
<ul style="list-style-type: none"> připraví tabuli pro jednoduché stolování chová se vhodně při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> jednoduchá úprava stolu pravidla správného stolování 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - 9

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Práce s drobným materiálem		
<ul style="list-style-type: none"> zná a využívá vlastnosti materiálů, své znalosti dále rozvíjí a využívá v praxi vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů pracuje podle slovního návodu, předlohy nebo videonávodu seznamuje se s vánočními a velikonočními lidovými zvyky, tradicemi a řemesly na základě praktických ukázek využívá vhodné pracovní pomůcky a nástroje upevňuje si správné pracovní návyky a dovednosti, dbá na hygienu a bezpečnost při práci 	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti používaných materiálů pracovní pomůcky a nástroje – ovládání a používání vhodný výběr materiálů a nástrojů jednoduché pracovní techniky a operace – stříhání, vystřihování, obkreslování, vytrhávání, ohýbání, spojování, svazování, slepování, polepování, propichování, navlékání přírodnin, aranžování, dotváření... základy šití – přišívání knoflíků... práce s modelovací hmotou – válení, hnětení, ohýbání, stlačování, dělení na části, ubírání, přidávání... lidové zvyky, tradice, řemesla – techniky zpracování zásady bezpečnosti a hygieny při práci 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - 1
Konstrukční činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi, sestavuje stavebnicové prvky sestaví model podle předlohy i vlastních představ vytváří vlastní plošné i prostorové kompozice z volného materiálu osvojuje si správné pracovní dovednosti a návyky při organizaci své práce dodržuje zásady bezpečnosti při práci 	<ul style="list-style-type: none"> využití stavebnic (plošné, prostorové, konstrukční) práce s předlohou a návodem seznámení s jednotlivými díly a částmi stavebnic, možnostmi jejich užití sestavování modelů podle předlohy i vlastních představ pracovní dovednosti a návyky, zásady bezpečnosti a hygieny při práci 	
Pěstitelské práce		
<ul style="list-style-type: none"> provádí pozorování přírody zaznamenává a zhodnocuje výsledky pozorování i s využitím digitálních technologií seznamuje se ze základními podmínkami života rostlin pěstuje a ošetřuje pokojové rostliny pěstuje rostliny ze semen v místnosti (zelenina, koření...) 	<ul style="list-style-type: none"> pěstování a ošetřování pokojových rostlin pěstování rostlin ze semen v místnosti setí obilí na Velikonoce rychlení rostlin základní podmínky života rostlin ovoce a zelenina – návštěva výstavy 	<ul style="list-style-type: none"> EV - 4
Příprava pokrmů		
<ul style="list-style-type: none"> připraví tabuli pro jednoduché stolování slavnostně prostře stůl – Vánoce, rodinné oslavy připraví jednoduchý pokrm studené kuchyně zvládá se společensky chovat během stolování zvládne běžnou obsluhu u stolu 	<ul style="list-style-type: none"> jednoduchá a sváteční úprava stolu pravidla správného stolování a obsluhy příprava jednoduchého pokrmu (zeleninový nebo ovocný salát...) 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - 9

Ročník: 4

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Práce s drobným materiálem		
<ul style="list-style-type: none"> vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu zvolí si výrobek, samostatně vyhledá vhodný videonávod a výrobek vytvoří volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky vánočních a velikonočních lidových tradic udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce 	<ul style="list-style-type: none"> práce s drobným materiálem (přírodniny, modelovací hmota, papír a kartón, textil, drát, fólie a jiné) jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce základy šití pracovní pomůcky a nástroje - jejich funkce a využití lidové zvyky, tradice, řemesla bezpečnost a hygiena při práci 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - 1
Konstrukční činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky a modely pracuje podle slovního návodu, předlohy i na základě vlastní představivosti dodržuje pořádek na svém místě, zásady hygieny a bezpečnosti práce 	<ul style="list-style-type: none"> využití stavebnic (plošné, prostorové, konstrukční) sestavování modelů práce s předlohou, návodem zásady bezpečnosti a hygieny 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - 9
Pěstitelské práce		
<ul style="list-style-type: none"> provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování pozoruje a zaznamenává vývoj rostlin s využitím digitálních technologií ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové rostliny volí správné nářadí a náčiní podle druhu prováděné práce dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce 	<ul style="list-style-type: none"> základní podmínky pro pěstování rostlin, výživa rostlin - pokusy v koutku přírody pěstování a množení pokojových rostlin setí do truhlíků, ošetřování během vegetace druhy plevelů, léčivých bylin, květy na zahradě (vycházka) druhy zahradnického náčiní bezpečnost a hygiena při práci 	<ul style="list-style-type: none"> EV - 3, 4
Příprava pokrmů		
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v základním vybavení kuchyně připraví samostatně jednoduchý pokrm studené kuchyně dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce 	<ul style="list-style-type: none"> základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin příprava jednoduchého pokrmu studené kuchyně jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování bezpečnost a hygiena při práci v kuchyni 	

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Práce s drobným materiálem		
<ul style="list-style-type: none"> vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu udrží pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> práce s přírodními a technickými materiály (kaštiny, dýně, kukuřice, semena, lisované květy, listy, dřevo, papír, karton, textil, modelovací hmota, drátky, špejle, jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla pracovní pomůcky a nástroje - jejich funkce a využití zásady bezpečnosti a hygieny, první pomoci 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - 1
Konstrukční činnosti		
<ul style="list-style-type: none"> provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž sestavuje složitější modely a konstrukce pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtku a videonávodu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> využití stavebnic (plošné, prostorové, konstrukční) sestavování složitějších modelů práce s návodem, předlohou a jednoduchým náčrtem zásady bezpečnosti, hygieny a první pomoci 	<ul style="list-style-type: none"> OSV - 9
Pěstitelské práce		
<ul style="list-style-type: none"> provádí jednoduché pěstitelské činnosti samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny vysvětlí rozdíl mezi setím a sázením volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní pozoruje, zaznamenává a hodnotí vývoj rostlin s využitím digitálních technologií sezná se s vybranými druhy rostlin jedovatých, rostlin způsobujících alergie a rostlin - drog dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo ošetřování, přesazování a rozmnožování pokojových rostlin ošetřování záhonů (pletí, zalévání, jednocení, přihnojování) setí a sázení vybraných druhů zeleniny na zahradě zahradnické nářadí a náčiní jarní květiny (vycházka) rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie zásady hygieny a bezpečnosti při práci na zahradě, první pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> EV - 3, 4
Příprava pokrmů		
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v základním vybavení kuchyně bezpečně obslouží elektrický spotřebič připraví samostatně stůl a jednoduché pohoštění vybere vhodné digitální zařízení a digitální nástroj ke komunikaci a spolupráci s ostatními dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování udrží pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni 	<ul style="list-style-type: none"> základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin příprava pokrmu spolupráce v týmu - sdílený prostor pro spolupráci - tabulka, dokument jednoduchá úprava stolu pravidla správného stolování zásady bezpečnosti, hygieny při práci v kuchyni, první pomoc při úrazu 	

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Pěstitelské práce, chovatelství		
<ul style="list-style-type: none"> • volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • pěstuje a využívá květiny pro výzdobu • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty • prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty 	<ul style="list-style-type: none"> • základní podmínky pro pěstování - půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy • zelenina - osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny • okrasné rostliny - základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu • chovatelství - chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1, 2, 3, 5, 7, 9, 10 • MKV 1, 3, • EV 1, 2, 3, 4
Provoz a údržba domácnosti		
<ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché operace platebního styku a domácí účetnictví • ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů • správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem 	<ul style="list-style-type: none"> • finance, provoz a údržba domácnosti • rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti, ovládání a užití, ochrana, údržba • spotřebiče v domácnosti, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem • údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí • odpad a jeho ekologická likvidace 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1, 10, 11 • VDO 2 • MV 1, 2

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Práce s technickými materiály		
<ul style="list-style-type: none"> ● provádí jednoduché práce s technickými materiály ● dodržuje technologickou kázeň ● řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů a nářadí ● organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ● užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku ● využívá animací a videonávodů ● dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci a zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> ● vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty) ● pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování (dřeva, kovů, plastů) ● jednoduché pracovní operace a postupy ● organizace práce, důležité technologické postupy ● práce podle technických výkresů 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 1- poznávací schopnosti, srovnávání, hodnocení ● OSV2 - rozvoj manuál. dovedností, zručnosti ● OSV3 seberegulace, sebeorganizace - kázeň při práci, dodržení technolog. postupů ● OSV 5 - kreativity -návrh a realizace výrobků ● OSV 7 - mezilidské vztahy -spolupráce, respektování ostatních ● OSV 8 - komunikace - čtení výkresů, sestav. technolog.postupů ● OSV 9 - kooperace, kompetice - práce v týmu, OSV 10 - řešení úloh, VDO 4 princip demokrat. řízení, EV 3, EV 4 životní a pracovní prostředí
Design a konstruování		
<ul style="list-style-type: none"> ● sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model ● navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří jejich funkčnost ● provádí montáž a demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení ● dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnosti předpisů 	<ul style="list-style-type: none"> ● grafická komunikace: technické kreslení, technické náčrty a výkresy, čtení technických výkresů, pravoúhlé promítání, ● zhotovení a čtení náčrtů a výkresů ● Úloha techniky v životě člověka, využití a zneužití techniky ● Sestavování modelů, montáž a demontáž ● Ochrana pracovního a životního prostředí, práce pro zlepšení školního prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ● VEG 1,3 - Evropa - mezinárodní přenosová soustava, výpomoc v době energetických špiček ● EV 3 - výroba elektřiny a její vliv na životní prostředí ● OSV 1 - rozvoj schopností poznávání - práce se stavebníci, ověřování zákonitostí ● OSV 8 - komunikace - schémata, schématické značky, výkresy, návody, technické postupy ● OSV 9 - kooperace, kompetice práce v týmu ● OSV 3 - seberegulace, sebeorganizace ● OSV 2 - sebepoznávání - posílení sebevědomí, ● EV 3, 4 aktivity člověka a prostředí, vztah člověka a prostředí - pracovní prostředí a jeho vliv na člověka

Ročník: 8

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Pěstitelské práce		
<ul style="list-style-type: none"> • volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • základní podmínky pro pěstování - půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy • ovocné rostliny - druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování • léčivé rostliny, koření - pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1, 2, 3, 5, 7, 9, 10 • MKV 1, 3, • EV 1, 2, 3, 4
Příprava pokrmů		
<ul style="list-style-type: none"> • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • vytvoří video-recept pomocí vhodné digitální technologie • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni 	<ul style="list-style-type: none"> • kuchyně - základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu • potraviny - výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku • příprava pokrmů - úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů • úprava stolu a stolování - jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1, 2, 5, 8, 9, 10 • VEG 1, 2, 3 • MKV 1, 4 • EV 3, 4 • MV 1, 2

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Práce s technickými materiály		
<ul style="list-style-type: none"> užívá technickou dokumentaci vypracuje náčrt, jednoduchý technický výkres 	<ul style="list-style-type: none"> grafická dokumentace, technické informace, normy, grafická komunikace: technické kreslení, technické náčrty a výkresy, čtení technických výkresů, pravouhlé promítání 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 8, 1 - komunikace, rozvoj schopností - porozumění a interpretace technické dokumentace, tvorba výkresů a náčrtů OSV 5 - kreativita - vytvoření obrazu předmětu, představivost, logické myšlení OSV 10 - řešení problémů a rozhodování VDO 4 VEG 1- Evropa a svět - tech. kreslení - mezinárodní jazyk, normalizace, obchod
Provoz a údržba domácnosti		
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v návodech a videonávodech k obsluze běžných domácích spotřebičů správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízeními včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem 	<ul style="list-style-type: none"> základní údržba a práce v domácnosti - práce zednické, instalatérské, mališské, zámečnické, mališské, drobné údržba a opravy druhy energií a jejich zdroje, rozvod energií a medií k spotřebitelům, bezpečnost a ekonomika provozu (voda, teplo, plyn, el. energie) el. spotřebiče v domácnosti, spotřebiče pro volný čas, pro osobní potřebu, el. spotřebiče v domácí dílně bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem 	<ul style="list-style-type: none"> OSV 8 - komunikace - čtení a pochopení návodů OSV 9, 5, 2 - kooperace, kreativita, sebepoznání - spolupráce, práce v týmu, řešení problémů, manuální schopnosti OSV 10 - řešení problémů, rozhodování - volba vhodné energie, tepla s ohledem na život. prostředí EV 3, 4 - život. prostředí, vztah člověka-výroba tepla a energie, přeprava produktů
Design a konstruování		
<ul style="list-style-type: none"> sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoci 	<ul style="list-style-type: none"> výroba elektrické energie, rozvod, elektrické obvody, zapojení, schémata, el.značky, nářadí, pomůcky, měření, elektrická instalace alternativní zdroje energie, ekonomika, bezpečnost práce se stavebníci - jednoduché obvody ochrana pracovního a životního prostředí hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci 	<ul style="list-style-type: none"> VEG 1,3 - Evropa - mezinárodní přenosová soustava, výpomoc v době energ. špiček OSV 1 - rozvoj schopností poznávání - práce se stavebníci, ověřování zákonitostí OSV 8 -komunikace - el. schémata, schématické značky OSV 9 - kooperace, kompetice OSV 3 - seberegulace, sebeorganizace OSV 2 - sebepoznávání - posílení sebevědomí, vztah k práci

Volitelné a nepovinné předměty

5.18 Seminář z českého jazyka

5.18.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučuje se jako volitelný předmět v devátém ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně. Výuka probíhá ve skupinách, do kterých jsou žáci zařazováni s ohledem na jejich individuální potřeby a profesní zaměření. Toto uspořádání umožňuje věnovat zvýšenou pozornost žákům nadaným. Předmět směřuje k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti žáků, k tomu, aby byli lépe připraveni na studium na střední škole a aby si ověřili své schopnosti řešit náročnější úkoly.

Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina.

Uskutečňuje se převážně aktivními metodami výuky, které poskytnou žákům dostatek prostoru a příležitostí k tomu, aby dosáhli stanovených výstupů a kompetencí. Žáci využívají různých zdrojů informačních materiálů – jazykové příručky, slovníky, ukázky uměleckých textů, denní tisk, časopisy, výukové programy, trvalé internetové připojení.

Vzdělávání v předmětu seminář z českého jazyka je zaměřeno na

- rozvoj čtenářské a informační gramotnosti
- rozšíření vědomostí a dovedností získaných v předmětu český jazyk
- získání vědomostí a dovedností potřebných v praktickém životě a užití v reálných situacích
- na rozvoj komunikačních dovedností
- na tříbení jazykového citu
- na rychlou orientaci ve složitějším textu

Předmětem seminář z českého jazyka prolíná průřezové téma osobnostně sociální výchova především:

- komunikace – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, specifické komunikační dovednosti (monolog, dialog, pravidla a řízení dialogu), komunikace v různých situacích
- rozvoj schopnosti pozorování – cvičení pozornosti, soustředění a paměti, řešení problémů
- kooperace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence se vytvářejí a rozvíjejí tím, že vedeme žáky k:

Kompetence k učení

- výběru a třídění informací, jejich využívání pro efektivní učení, sestavování přehledů a výtahů učiva
- uvědomování si smyslu a cílů učení, posuzování vlastních úspěchů, překonávání nezdarů, objektivnímu posouzení výsledků vlastního učení

Kompetence k řešení problémů

- rozpoznání a pochopení problémů na základě vlastního úsudku, odhalení jeho příčiny, posouzení nesrovnalostí a určení způsobu řešení
- překonávání případných nezdarů
- řešení problémů samostatně i v týmu

Kompetence komunikativní

- taktnímu jednání (negativní sdělení dokáže formulovat na úrovni, nenechá svůj projev ovlivnit citovým zaujetím)
- výstižnému vyjadřování
- naslouchání promluvám druhých a vhodné reakci na ně

- obhajování vlastních názorů a vhodné argumentaci

Kompetence sociální a personální

- účinné spolupráci ve skupině, podílení se na vytváření zásad práce týmu
- přispívání k příjemné atmosféře v týmu, k ohleduplnosti při jednání s ostatními lidmi
- chápání potřeby efektivní spolupráce

Kompetence občanské

- chápání českého jazyka jako nejcennějšího dědictví národa, které patří každému občanovi
- respektování, ochraně a oceňování národních tradic a kulturního a historického dědictví

Kompetence digitální

- čtení elektronických textů s hlubším porozuměním včetně porozumění významu obrazných symbolů
- využívání grafických organizérů
- kritické posuzování spolehlivosti informačních zdrojů
- rozvíjení komunikačních strategií a technik s ohledem na komunikační záměr a volba vhodných jazykových a technologických prostředků, praktické využívání nových technologií a aplikací podle aktuální komunikační potřeby
- odlišení vlastního a cizího obsahu, vnímání problematiky autorství

5.18.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu seminář z českého jazyka

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● pohotově se orientuje v tištěném i elektronicky zpracovaném textu, samostatně vyhledává informace, porovnává je a kriticky hodnotí ● v písemném i elektronickém projevu zvládá i méně frekventované a <ul style="list-style-type: none"> ● náročnější pravopisné jevy ● využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky a věcně správnému písemnému i ústnímu projevu ● dovede zařadit text do příslušné jazykové vrstvy slovní zásoby, dokáže charakterizovat její typické znaky ● má přehled o rozmístění a hlavních znacích nejznámějších českých a moravských nářečí ● rozlišuje významové vztahy mezi jednotlivými větami v souvětí a dovede jich využít pro správnou interpunkci ● rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ● dovede vhodně a bez chyby používat cizí slova v psaných a mluvených jazykových projevech, dokáže svůj názor vyjádřit na blogu ● mluvený projev je plynulý, kultivovaný, respektuje základní společenská pravidla ● pohotově se orientuje v jazykových příručkách a ve slovnících tištěných i elektronických ● vytvoří stručné poznámky z odborného textu i za pomoci digitálních technologií ● dovede rozlišit spisovný a nespisovný projev 	<ul style="list-style-type: none"> ● texty se zaměřením na různé aspekty reálného života, texty různých žánrů a vývojových období naší i světové literatury ● lexikální, tvaroslovný, skladební pravopis ● interpunkce věty jednoduché s důrazem na obtížnější jevy (přívlastek, vsuvka, citoslovce, samostatný větný člen) ● rozbor a interpunkce složitého souvětí ● všestranné jazykové rozbor ● členění slovní zásoby, čeština spisovná, hovorová, obecná, nářečí, slang, argot ● pravopis a význam cizích slov, skloňování cizích slov ● pozitivní zdvořilá komunikace, jazyková kultura (modelové situace) ● publicistické útvary - reportáž, fejeton ● proslov, úvaha, charakteristika, popis, líčení - referáty ve formě mluvních cvičení 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 1,8,9

5.19 Český jazyk prakticky

5.19.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Předmět český jazyk prakticky je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vyučuje se jako volitelný předmět v devátém ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně. Výuka probíhá ve skupinách, do kterých jsou žáci zařazováni s ohledem na jejich individuální potřeby a profesní zaměření. Toto uspořádání umožňuje věnovat zvýšenou pozornost žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a žákům ohroženým školní neúspěšností. Předmět směřuje k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti žáků, k zvládnutí základních pravopisných jevů, pozornost je věnována i schopnosti jasně a srozumitelně se vyjadřovat v písemném i mluveném projevu.

Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina. Uskutečňuje se převážně aktivními činnostmi založenými na práci s jazykovými příručkami, slovníky, ukázkami z odborné i krásné literatury, z novin i časopisů.

Vzdělávání v předmětu je zaměřeno na:

- schopnost orientovat se v textu a postihnout a pochopit souvislosti mezi jednotlivými jevy
- porovnávání získaných informací a jejich kritické hodnocení
- upevnění základních vědomostí a dovedností získaných v předmětu český jazyk
- schopnost uplatnit získané vědomosti a dovednosti v praxi

Předmětem prolíná průřezové téma osobnostně sociální výchova, především:

rozvoj schopnosti porovnávání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění a paměti, řešení problémů

psychohygiena - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samotnému, sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence se vytvářejí a rozvíjejí tím, že vedeme žáky k:

Kompetence k učení

- vybírání a třídění informací, jejich využívání pro efektivní učení, sestavování výtahů učiva
- uvědomování si smyslu a cíli učení, posouzení vlastního úspěchu, překonávání nezdaru, objektivnímu posouzení výsledků vlastního učení

Kompetence k řešení problémů

- rozpoznání a pochopení problému na základě vlastního úsudku, odhalení jeho příčiny a stanovení cesty k jeho vyřešení
- překonávání nezdarů
- řešení problémů samostatně i v týmu

Kompetence komunikativní

- k taktní a emočně nezaujaté komunikaci
- výstižnému vyjadřování
- naslouchání promluvám druhých a vhodné reakci na ně
- obhajobě vlastního názoru, vhodné argumentaci

Kompetence sociální a personální

- účinné spolupráci ve skupině, stanovení zásad práce týmu
- vytváření příjemné atmosféry v týmu, ohleduplnému jednání s ostatními lidmi
- pochopení potřeby efektivní spolupráce s ostatními

Kompetence občanské

- pochopení českého jazyka jako nejcennějšího dědictví národa, které patří každému občanovi

Kompetence digitální

- čtení elektronických textů
- rozvíjení komunikačních strategií a technik s ohledem na komunikační záměr

5.19.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu český jazyk prakticky

Ročník: 9

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● orientuje se v tištěném i elektronicky zpracovaném textu, vyhledává informace, porovnává je a kriticky hodnotí ● v písemném projevu zvládá pravopisné jevy ● dovede vyhledávat ve Stručné mluvnici české, v Pravidlech českého pravopisu a Slovníku spisovné češtiny a v elektronickém slovníku ● rozlišuje významové vztahy mezi jednotlivými větnými členy a využívá jich při zvládnutí pravopisných jevů ● zvládá pravopis jednoslovných a jednodušších víceslovných názvů ● dokáže utvořit spisovné tvary slov ● dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou situaci, komunikuje elektronicky 	<ul style="list-style-type: none"> ● texty se zaměřením na různé aspekty reálného života, texty různých žánrů a vývojových období naší i světové literatury ● stavba slova ● lexikální, tvaroslovný a skladební pravopis ● psaní velkých písmen ● tvary slov ● jazykové vrstvy, projev mluvený a psaný ● telefonní a elektronická komunikace ● úřední dopis ● objednávka ● pozitivní, zdvořilá komunikace (modelové situace) ● vypravování, charakteristika, popis (modelové situace) 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 1,4

5.20 Seminář z matematiky

5.20.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět seminář z matematiky je součástí vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace.

Vyučuje se jako volitelný předmět v devátém ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně.

Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina.

Uskutečňuje se převážně aktivními činnostmi zaměřenými na práci s matematickými objekty a užití matematiky v reálných situacích, které samy o sobě slouží jako prostředek pro vytváření příslušných kompetencí a výstupů. Žáci využívají různých zdrojů informačních materiálů – odborné knihy, výukové programy, trvalé internetové připojení k počítači apod.

Vzdělávání v předmětu seminář z matematiky je zaměřeno na

- rozvoj individuálních schopností žáků v oblasti matematické gramotnosti
- práci s moderními technologiemi
- rozšíření vědomostí a dovedností získaných v předmětu matematika
- získání vědomostí a dovedností potřebných v praktickém životě a užití v reálných situacích
- porozumění matematickým pojmům a jejich vzájemným vztahům
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Předmět seminář z matematiky je úzce spjat s ostatními předměty.

např. matematika – rozšíření poznatků
informatika – využití získaných dovedností

Předmětem prolíná průřezové téma osobnostní a sociální výchova především:

- rozvoj schopnosti poznávání – cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
- kooperace – rozvoj individuálních i sociálních dovedností pro kooperaci a pro etické zvládání situací soutěže a konkurence

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání směřuje k utváření a rozvíjení klíčové kompetence tím, že vede žáka k:

Kompetence k učení

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů na základě samostatného pozorování a porovnávání získaných výsledků a aktivního vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci
- využívání informačních a komunikačních technologií
- potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání na základě prožitku úspěchu
- účasti na matematických soutěžích
- rozvíjení paměti prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů

- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu

Kompetence k řešení problémů

- provádění rozboru matematických problémů, plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy

Kompetence komunikativní

- rozvíjení dovednosti správně, výstižně a logicky formulovat matematické postupy
- užívání správné terminologie a symboliky
- práci s různými typy textů, obrazových materiálů a informačních a komunikačních prostředků
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu

Kompetence sociální a personální

- schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací, řešení problému i zpracovávání výstupů
- stanovení pravidel pro činnost skupiny a k jejich dodržování
- budování sebedůvěry individuálním přístupem
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby

Kompetence občanské

- respektování názorů spolužáků a zodpovědnému spolurozhodování při řešení úloh
- hodnocení své činnosti a výsledků na základě jasných kritérií

Kompetence pracovní

- práci podle návodu, předem stanoveného postupu a hledání vlastního postupu
- efektivitě při organizování vlastní práce
- zdokonalování grafického projevu
- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- sebehodnocení a aktivnímu zapojení do hodnocení výsledku pracovních činností
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění
- rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací)
- vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití, k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely

Kompetence digitální

- rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu
- posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů
- využití digitálních technologií v situacích, kdy jejich použití usnadní činnost a pomůže k efektivnímu řešení matematického problému
- používání kalkulatoru, například při provádění kontroly odhadů
- využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

5.20.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu seminář z matematiky

Ročník: 9

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Číslo a proměnná		
<ul style="list-style-type: none"> • provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním • provádí jednoduché úpravy lomených výrazů • provádí rozklad podmínek, za kterých má výraz smysl • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic • využití digitálních technologií pro rutinní výpočty 	<ul style="list-style-type: none"> • rozklad mnohočlenů pomocí vzorců a postupným vytýkáním • lomené výrazy • rovnice s neznámou ve jmenovateli 	
Závislosti, vztahy a práce s daty		
<ul style="list-style-type: none"> • vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů • analyzuje a graficky znázorní data pomocí vhodného digitálního nástroje 	<ul style="list-style-type: none"> • goniometrické funkce pravoúhlého trojúhelníku 	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
<ul style="list-style-type: none"> • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí i s využitím digitálních nástrojů 	<ul style="list-style-type: none"> • logické a netradiční geometrické úlohy 	

5.21 Matematika prakticky

5.21.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět matematika prakticky je součástí vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace.

Vyučuje se jako volitelný předmět v devátém ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně.

Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina.

Uskutečňuje se převážně aktivními činnostmi zaměřenými na práci s matematickými objekty a užití matematiky v reálných situacích, které samy o sobě slouží jako prostředek pro vytváření příslušných kompetencí a výstupů. Žáci využívají různých zdrojů informačních materiálů – odborné knihy, výukové programy, trvalé internetové připojení k počítači apod.

Vzdělávání v předmětu matematika prakticky je zaměřeno na

- rozvoj individuálních schopností žáků v oblasti matematické gramotnosti
- práci s moderními technologiemi
- procvičování vědomostí a dovedností potřebných v praktickém životě získaných v předmětu matematika
- využití získaných vědomostí a dovedností v praktických úlohách

Předmět matematika prakticky je úzce spjat s ostatními předměty.

např. matematika – upevnění získaných dovedností
informatika – využití získaných dovedností

Předmětem prolíná průřezové téma osobnostní a sociální výchova především:

- rozvoj schopnosti poznávání – cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
- kooperace – rozvoj individuálních i sociálních dovedností pro kooperaci a pro etické zvládání situací soutěže a konkurence

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání směřuje k utváření a rozvíjení klíčové kompetence tím, že vede žáka k:

Kompetence k učení

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů na základě samostatného pozorování a porovnávání získaných výsledků a aktivního vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci
- využívání informačních a komunikačních technologií
- potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání na základě prožitku úspěchu
- účasti na matematických soutěžích
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů

- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu

Kompetence k řešení problémů

- provádění rozboru matematických problémů, plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy

Kompetence komunikativní

- rozvíjení dovednosti správně, výstižně a logicky formulovat matematické postupy
- užívání správné terminologie a symboliky
- práci s různými typy textů, obrazových materiálů a informačních a komunikačních prostředků
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu

Kompetence sociální a personální

- schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací, řešení problému i zpracovávání výstupů
- stanovení pravidel pro činnost skupiny a k jejich dodržování
- budování sebedůvěry individuálním přístupem
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby

Kompetence občanské

- respektování názorů spolužáků a zodpovědnému spolurozhodování při řešení úloh
- hodnocení své činnosti a výsledků na základě jasných kritérií

Kompetence pracovní

- práci podle návodu, předem stanoveného postupu a hledání vlastního postupu
- efektivitě při organizování vlastní práce
- zdokonalování grafického projevu
- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- sebehodnocení a aktivnímu zapojení do hodnocení výsledku pracovních činností
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění
- rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací)
- vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití, k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely

Kompetence digitální

- rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu
- posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů

- využití digitálních technologií v situacích, kdy jejich použití usnadní činnost a pomůže k efektivnímu řešení matematického problému
- používání kalkulátoru, například při provádění kontroly odhadů
- využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

5.21.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu matematika prakticky

Ročník: 9

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Číslo a proměnná		
<ul style="list-style-type: none"> • provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav • využití digitálních technologií pro rutinní výpočty 	<ul style="list-style-type: none"> • rozklad mnohočlenů pomocí vzorců $(a+b)^2$, $(a-b)^2$, (a^2-b^2) a vytýkáním • soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • slovní úlohy řešené rovnicí a soustavou rovnic 	
Závislosti, vztahy a práce s daty		
<ul style="list-style-type: none"> • vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem • vyhledává požadované informace z grafů, tabulek, diagramů • vyhodnocuje, interpretuje a hodnotí zjištěné údaje • pracuje s internetem, tiskem, reaguje na TV zpravodajství • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů 	<ul style="list-style-type: none"> • lineární funkce • přímá a nepřímá úměrnost 	
Geometrie v rovině		
<ul style="list-style-type: none"> • užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků • pracuje s plánky a mapami (naplánuje cestu v závislosti na schopnostech účastníků...), využívá vhodných digitálních nástrojů 	<ul style="list-style-type: none"> • věty o podobnosti trojúhelníků • úlohy z praxe s využitím podobnosti 	
Geometrie v prostoru		
<ul style="list-style-type: none"> • určuje a charakterizuje jehlan, rotační válec a koule, analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu, rotačního válce a koule • zjišťuje reálné údaje měřením, provádí odhady výsledků a kontroluje odhad pomocí kalkulačky • pracuje s chybou • načrtne a sestrojí síť jehlanu • načrtne a sestrojí obraz jehlanu v rovině • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu a pomocí digitálních technologií 	<ul style="list-style-type: none"> • prostorové útvary – jehlan, rotační kužel, koule • obraz jehlanu ve volném rovnoběžném promítání • síť jehlanu • náčrt kužele a koule • základní vlastnosti • objem a povrch • úlohy z praxe s využitím objemu a povrchu 	

5.22 Cvičení z matematiky

5.22.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět cvičení z matematiky je součástí vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Vyučuje se jako nepovinný předmět v dojíždějících třídách pro žáky se zájmem o matematiku a informatiku. Dále je nabízen zájemcům z tříd ostatních v rozsahu 1 hodiny týdně (Matematická logika).

Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina. Předmět se uskutečňuje aktivními činnostmi zaměřenými na práci s matematickými objekty a užití matematiky v reálných situacích. Žáci využívají různých zdrojů informačních materiálů - odborné knihy, výukové programy, internetové připojení.

Vzdělávání ve cvičení z matematiky je zaměřeno na

- rozšíření vědomostí a dovedností získaných v předmětu matematika
- získání vědomostí a dovedností potřebných v praktickém životě
- užití matematiky v reálných situacích
- porozumění základním myšlenkovým postupům
- porozumění matematickým pojmům a jejich vzájemným vztahům
- osvojení některých pojmů, algoritmů, symboliky a způsobů jejich užití
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Předmět cvičení z matematiky je úzce spjat s ostatními předměty

např. matematika - rozšíření poznatků
informatika - využití získaných dovedností
fyzika - převody jednotek, rovnice
zeměpis - měřítko, výpočty
chemie - řešení rovnic, převody jednotek
člověk a jeho svět - mapy, plány, časové údaje

Předmětem prolínají průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova především:

- rozvoj schopnosti poznávání - cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
- kooperace - rozvoj individuálních i sociálních dovedností pro kooperaci a pro etické zvládnutí situací soutěže a konkurence

2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět - grafické vyjádření statistických údajů
- Environmentální výchova
- lidské aktivity a problémy životního prostředí - grafické vyjádření statistických údajů
- vztah člověka k prostředí - grafické vyjádření statistických údajů

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání ve cvičení z matematiky směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

Kompetence k učení

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů na základě samostatného pozorování a porovnávání získaných výsledků a aktivního vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizace
- využívání informačních a komunikačních technologií
- potřebě studia a celoživotního vzdělávání na základě prožitku úspěchu
- účasti na matematických soutěžích

- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh)
- efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu

Kompetence k řešení problémů

- provádění rozboru matematických problémů, plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy

Kompetence komunikativní

- rozvíjení dovednosti správně, výstižně a logicky formulovat matematické postupy
- užívání správné terminologie a symboliky
- práci s různými typy textů, obrazových materiálů a informačních a komunikačních prostředků
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu

Kompetence sociální a personální

- schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací, řešení problému i zpracovávání výstupů
- stanovení pravidel pro činnost skupiny a k jejich dodržování
- budování sebedůvěry individuálním přístupem
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi, k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby

Kompetence občanské

- respektování názorů spolužáků a zodpovědnému spolurozhodování při řešení úloh
- hodnocení své činnosti a výsledků na základě jasných kritérií

Kompetence pracovní

- práci podle návodu, předem stanoveného postupu a hledání vlastního postupu
- efektivitě při organizování vlastní práce
- zdokonalování grafického projevu
- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- sebehodnocení a aktivnímu zapojení do hodnocení výsledku pracovních činností
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění
- rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací)
- vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití, k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely

Kompetence digitální

- rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu
- posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů
- využití digitálních technologií v situacích, kdy jejich použití usnadní činnost a pomůže k efektivnímu řešení matematického problému
- používání kalkulačtoru, například při provádění kontroly odhadů
- využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

5.22.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu cvičení z matematiky

Ročník: 6

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Číslo a proměnná		
<ul style="list-style-type: none"> řeší jednoduché rovnice a nerovnice vyjadřuje reálnou situaci pomocí jednoduché rovnice užívá pojmy množina, průnik, sjednocení k řešení reálných situací modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel využití digitálních technologií pro rutinní výpočty 	<ul style="list-style-type: none"> řešení rovnic typu $ax + b = c$ v oboru přirozených čísel řešení nerovnic typu $ax > b$ v oboru přirozených čísel, zobrazení na číselné ose slovní úlohy řešené pomocí Vennových diagramů znaky dělitelnosti 4,6,8,9 prvočíslo, rozklad na součin prvočísel slovní úlohy s využitím dělitelnosti 	
Základy statistiky		
<ul style="list-style-type: none"> provede jednoduché statistické šetření třídí informace určuje četnosti a aritmetický průměr vyjádří četnosti grafem i za pomoci vhodného digitálního nástroje 	<ul style="list-style-type: none"> statistický soubor, jednotka, znak třídění, četnost aritmetický průměr graf sloupkový, spojnicový 	<ul style="list-style-type: none"> VEG 2 EV 2,3 - statistické zpracování
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
<ul style="list-style-type: none"> užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací i s využitím digitálních nástrojů řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> logické a netradiční matematické úlohy 	

Ročník: 7

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Pravouhlé promítání		
<ul style="list-style-type: none"> sestrojí půdorys a nárys kváдру a krychle využije vhodný digitální nástroj 	<ul style="list-style-type: none"> pravouhlé promítání na dvě k sobě kolmé průmětny obraz kváдру a krychle 	
Geometrie v rovině		
<ul style="list-style-type: none"> načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v posunutí a otáčení 	<ul style="list-style-type: none"> posunutí otáčení 	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
<ul style="list-style-type: none"> užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací i s využitím digitálních nástrojů řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> logické a netradiční matematické úlohy 	

Ročník: 8

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Číslo a proměnná		
<ul style="list-style-type: none"> • užívá ve výpočtech třetí mocninu a odmocninu • sčítá, odčítá, násobí a dělí mocniny s celým mocnitelem • znázorní iracionální číslo na číselné ose • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic • řeší lineární nerovnice s jednou neznámou • využití vhodných digitálních nástrojů 	<ul style="list-style-type: none"> • třetí mocnina a odmocnina • určování třetí mocniny a odmocniny pomocí tabulek a kalkulátoru • mocniny s celým mocnitelem • iracionální číslo • slovní úlohy řešené rovnicí • lineární nerovnice 	<ul style="list-style-type: none"> • VEG 2 • EV 2,3
Geometrie v rovině		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení složitějších polohových a nepolohových konstrukčních úloh 	<ul style="list-style-type: none"> • polohové a nepolohové konstrukční úlohy (užití kružnice opsané a vepsané, těžnic, úhlopříček) • diskuse počtu řešení 	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
<ul style="list-style-type: none"> • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí i s využitím digitálních nástrojů 	<ul style="list-style-type: none"> • logické a netradiční matematické úlohy 	

Ročník: 9

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
Číslo a proměnná		
<ul style="list-style-type: none"> • provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav • využití vhodných digitálních nástrojů 	<ul style="list-style-type: none"> • rozklad mnohočlenů pomocí vzorců a postupným vytýkáním • lineární nerovnice s jednou neznámou • kvadratická rovnice • složitější slovní úlohy řešené rovnicí a soustavou rovnic 	<ul style="list-style-type: none"> • VEG 2 • EV 2,3
Závislosti, vztahy a práce s daty		
<ul style="list-style-type: none"> • vyjádří funkční vztah rovnicí, tabulkou a grafem • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů 	<ul style="list-style-type: none"> • kvadratická funkce • slovní úlohy řešené pomocí funkcí 	
Geometrie v rovině		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh 	<ul style="list-style-type: none"> • složitější polohové a nepolohové konstrukční úlohy • diskuse řešení 	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
<ul style="list-style-type: none"> • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí i s využitím digitálních nástrojů 	<ul style="list-style-type: none"> • logické a netradiční matematické úlohy 	

5.23 Dramatická výchova

5.23.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět dramatická výchova rozšiřuje vzdělávací oblast Umění a kultura. Vyučuje se jako nepovinný předmět od 2. ročníku v rozsahu jedné hodiny týdně.

Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina. V 5. až 9. ročníku se výuka uskutečňuje formou dvou po sobě jdoucích vyučovacích hodin jedenkrát za 14 dní. Výuky se účastní žáci z paralelních tříd i různých ročníků. Dochází tak k vzájemnému poznávání a tolerování individuálních věkových odlišností žáků. Výuka se uskutečňuje prostřednictvím tvořivých činností, při nichž jsou rozvíjeny schopnosti verbálního i nonverbálního vyjadřování, poznávání výrazových prostředků. Tyto činnosti zasahují i do oblasti hudební a výtvarné.

Žáci, kteří předmět dramatická výchova navštěvují, tvoří základ divadelního souboru školy. Přípravují každoročně několik představení pro žáky školy, rodiče i veřejnost. Na realizaci hudebně dramatického představení se děti podílejí i výrobou rekvizit, kulis, kostýmů a doplňků. Předmět je doplněn dvoudenním mimoškolním soustředěním.

Vzdělávání v dramatické výchově je zaměřeno především na

- dramatickou a inscenační tvorbu
- užití dramatické výchovy v reálných situacích
- rozvoj fantazie, empatie a tvořivosti

Předmět dramatická výchova je úzce spjat s ostatními předměty např.

hudební výchova - vokální a pohybové činnosti, rytmizace textu

výtvarná výchova - nonverbální vyjadřování, vnímání a cítění, samostatná i kolektivní kresba, výroba masek a kulis

český jazyk a literatura - náměty a témata dramatických situací, mluvený a psaný projev, tvorba příběhu, práce s textem, správná artikulace

člověk a jeho svět - kultura, chování a jednání v běžných životních situacích, poznávání sebe a ostatních

informatika - využití digitálních technologií

dějepis - historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující kulturu, tradice

výchova k občanství - kulturní život, vnitřní svět člověka, podobnost a odlišnost lidí

tělesná výchova - hudebně pohybové činnosti, správné držení těla, relaxace

Předmětem prolínají průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj smyslového vnímání a kreativity, sebepoznání
- mezilidské vztahy - estetika chování a mezilidských vztahů
- spolupráce - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro spolupráci
- komunikace - mluvený a pohybový projev, verbální a neverbální komunikace
- hodnoty, postoje a praktická etika - analýzy vlastních a cizích
- postojů, rozhodování

2. Výchova demokratického občana

- vztah k sobě samému a k ostatním lidem - práva a povinnosti, komunikace,
 - spolupráce, rozvoj kritického myšlení
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Evropa a svět nás zajímá - vyjadřování a prezentování svých postojů, přijímání rolí, zkoumání témat a situací na základě vlastního jednání, zvyky a tradice národů
4. Multikulturní výchova
- poznání vlastního kulturního zakotvení
 - porozumění odlišným kulturám, tolerance
5. Mediální výchova
- rozvoj schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit běžnou i uměleckou mediální produkci, veřejné vystupování
 - vnímání mluveného i psaného projevu, jeho obsahu, uplatňování výrazových prostředků
 - osvojení pravidel komunikace, dialogu a argumentace, rozvoj schopnosti
 - analyzovat a hodnotit

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vést žáky k osvojování terminologie dramatického umění, základů dramatického jednání, porozumění procesu dramatické a inscenační tvorby
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání vlastního hereckého výkonu, kritickému zhodnocení výsledků a diskusi o nich
- umožnit žákům prezentovat své herecké dovednosti na veřejnosti a tím na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- při pozorování a porovnávání vlastního hereckého výkonu i výkonů ostatních žáků rozvíjet u žáka schopnost uvážlivě rozhodovat, obhájit si svá rozhodnutí, uvědomovat si odpovědnost za svá rozhodnutí, kriticky myslet

Kompetence komunikativní

- rozvíjet u žáka dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory a prostřednictvím role prožívat a formulovat myšlenky a názory jiné osoby

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke schopnosti pracovat ve skupině herců - uvědomovat si svůj díl odpovědnosti při vytváření atmosféry i při svém hereckém výkonu ve scéně pro více postav
- individuální přístupem budovat sebedůvěru žáka na základě hereckého výkonu (prožitků, empatie, sebehodnocení) i schopnosti spolupráce

Kompetence občanské

- vést žáky k respektování, ochraně a oceňování našich tradic a kulturního i historického dědictví prostřednictvím spoluúčasti na veřejných vystoupeních

Kompetence pracovní

- vést žáky k bezpečnému a efektivnímu užívání vybavení - CD přehrávačů, mikroportů apod.

Kompetence digitální

- čtení elektronických textů s hlubším porozuměním včetně porozumění významu obrazných symbolů, využívání grafických organizérů
- kritické posuzování spolehlivosti informačních zdrojů

5.23.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu dramatická výchova

Ročník: 2

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace ● dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce ● rozlišuje herní a reálnou situaci, přijímá pravidla hry, vstupuje do jednotlivých rolí a přirozeně v nich jedná ● spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace, prezentuje ji před spolužáky, sleduje prezentace ostatních ● reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (televizního) 	<ul style="list-style-type: none"> ● psychosomatické dovednosti - práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace ● herní dovednosti - vstup do role, jevištní postava ● sociálně komunikační dovednosti - spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby ● náměty a témata v dramatických situacích, jejich nalézání a vyjadřování ● komunikace s divákem - prezentace, sebereflexe ● současná dramatická umění a média - televizní tvorba 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 1,2,4-9 ● MKV 2,4 ● VDO 1 ● VEG 1 ● MV 1,2,5 ● EV 3,4

Ročník: 3

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla ● dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých ● rozlišuje herní a reálnou situaci, přijímá pravidla hry, vstupuje do jednotlivých rolí a přirozeně v nich jedná ● zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání ● spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace, prezentuje ji před spolužáky, sleduje prezentace ostatních ● reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového) ● orientuje se v jednoduchém digitálním textu a vytváří vlastní příběh 	<ul style="list-style-type: none"> ● psychosomatické dovednosti - práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace ● herní dovednosti - vstup do role, jevištní postava ● sociálně komunikační dovednosti - spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, ● prezentace, reflexe a hodnocení ● náměty a témata v dramatických situacích, jejich nalézání a vyjadřování ● komunikace s divákem - prezentace, sebereflexe ● současná dramatická umění a média - divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 1,2,4-9 ● MKV 2,4 ● VDO 1 ● VEG 1 ● MV 1,2,5 ● EV 3,4

Ročník: 4

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● propojuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí ● pracuje s pravidly hry a jejich variacemi, dokáže vstoupit do role ● rozpozná témata a konflikty v situacích a příbězích ● pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků ● prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje ● reflektuje svůj zážitek z dramatického díla ● tvorba krátkého scénáře pomocí digitálních technologií 	<ul style="list-style-type: none"> ● psychosomatické dovednosti - práce s dechem, hlasem, správné držení těla, verbální a neverbální komunikace ● herní dovednosti - vstup do role, jevištní postava ● sociálně komunikační dovednosti - spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe, hodnocení ● typová postava - směřování k její hlubší charakteristice, činoherní a loutkářské prostředky ● náměty a témata v dramatických situacích - jejich nalézání a vyjadřování ● dramatická situace, příběh - řazení situací v časové následnosti ● inscenační prostředky a postupy - jevištní tvar na základě improvizované situace a minipříběhu, přednes ● komunikace s divákem - prezentace, sebereflexe ● základní stavební prvky dramatu - situace, postava, konflikt ● základní divadelní druhy - činohra, zpěvohra, loutkové divadlo, pohybové a taneční divadlo 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 1,2,4-9 ● MKV 2,4 ● VDO 1 ● VEG 1 ● MV 1,2,5 ● EV 3,4

Ročník: 5

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● propojuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy ● pracuje s pravidly hry a jejich variacemi, dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat ● rozpozná témata a konflikty v situacích a příbězích, nahlíží na ně z pozic různých postav, zabývá se důsledky jednání postav ● pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků ● prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentace svých spolužáků ● vedeme žáky k odlišení ● reflektuje svůj zážitek z dramatického díla, rozlišuje na základě vlastních zkušeností základní divadelní druhy, ● vedeme žáky k odlišení cizího obsahu, problematika autorství 	<ul style="list-style-type: none"> ● psychosomatické dovednosti - práce s dechem, správné držení těla, verbální a neverbální komunikace ● herní dovednosti - vstup do role, jevištní postava ● sociálně komunikační dovednosti - spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe, hodnocení ● typová postava - směřování k její hlubší charakteristice, činoherní a loutkářské prostředky ● náměty a témata v dramatických situacích - jejich nalézání a vyjadřování ● dramatická situace, příběh - řazení situací v časové následnosti ● inscenační prostředky a postupy - jevištní tvar na základě improvizované situace a minipříběhu, přednes ● komunikace s divákem - prezentace, sebereflexe ● základní stavební prvky dramatu - situace, postava, konflikt ● základní divadelní druhy - činohra, zpěvohra, loutkové divadlo, pohybové a taneční divadlo 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 1,2,4-9 ● MKV 2,4 ● VDO 1 ● VEG 1 ● MV 1,2,5 ● EV 3,4

Ročník: 6

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje kultivovaný mluvený projev, dodržuje základy hlasové hygieny • propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření • rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí • přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku • zaznamená zvuk pomocí vhodné digitální technologie 	<ul style="list-style-type: none"> • psychosomatické dovednosti - práce s dechem, správné tvoření hlasu, verbální a neverbální komunikace • herní dovednosti - vstup do role, jevištní postava, strukturace herní a jevištní situace • sociálně komunikační dovednosti - komunikace v běžných a herních situacích, reflexe a hodnocení, spolupráce, organizace tvůrčí skupinové práce • náměty a témata v dramatických situacích - jejich nalézání a vyjadřování • konflikt jako základ dramatické situace - řešení konfliktu jednáním postav • komunikace s divákem - prezentace, sebereflexe • základní stavební prvky dramatu - situace, postava, konflikt, téma, vrchol, gradace 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1-9 • VDO 1 • VEG 1 • MKV 1,2 • MV 1,7

Ročník: 7

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla • propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe • rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí • přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku • rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu • využívá audiovizuální technologie k záznamu herních situací 	<ul style="list-style-type: none"> • psychosomatické dovednosti - práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace • herní dovednosti - vstup do role, jevištní postava, strukturace herní a jevištní situace • sociálně komunikační dovednosti - komunikace v běžných a herních situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace • reflexe a hodnocení, spolupráce, organizace tvůrčí skupinové práce • náměty a témata v dramatických situacích - jejich nalézání a vyjadřování • práce na postavě - charakter, motivace, vztahy • konflikt jako základ dramatické situace - řešení konfliktu jednáním postav • dramatická situace, příběh - řazení situací v časové a příčinné následnosti, dramatizace literární předlohy • komunikace s divákem - prezentace, sebereflexe • základní stavební prvky dramatu - situace, postava, konflikt, téma, vrchol, gradace 	<ul style="list-style-type: none"> • OSV 1-9 • VDO 1 • VEG 1 • MKV 1,2 • MV 1,7

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla ● propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých ● rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí ● prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt ● přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku ● rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu, pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky ● pomocí vhodné digitální technologie upraví zvukový záznam 	<ul style="list-style-type: none"> ● psychosomatické dovednosti - práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace ● herní dovednosti - vstup do role, jevištní postava, strukturace herní a jevištní situace ● sociálně komunikační dovednosti - komunikace v běžných a herních situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení, spolupráce, organizace tvůrčí skupinové práce ● náměty a témata v dramatických situacích - jejich nalézání a vyjadřování ● práce na postavě - charakter, motivace, vztahy ● konflikt jako základ dramatické situace - řešení konfliktu jednáním postav ● dramatická situace, příběh - řazení situací v časové a příčinné následnosti, dramatizace literární předlohy ● inscenační tvorba - dramaturgie, režie, herecká práce, scénografie, scénická hudba a zvuk ● komunikace s divákem - prezentace, sebereflexe ● základní stavební prvky dramatu - situace, postava, konflikt, téma, vrchol, gradace ● základní dramatické žánry - komedie, tragédie, drama ● základní divadelní druhy - činohra, loutkové divadlo; opera, opereta, muzikál, balet, pantomima 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 1-9 ● VDO 1 ● VEG 1 ● MKV 1,2 ● MV 1,7

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby na průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ● uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla ● propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých ● rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí ● prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt, uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou ● přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku ● rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu, pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky, kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu ● posuzuje autorská práva ● využívá audiovizuální techniku a textové editory pro záznamy 	<ul style="list-style-type: none"> ● psychosomatické dovednosti - práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace ● herní dovednosti - vstup do role, jevištní postava, strukturace herní a jevištní situace ● sociálně komunikační dovednosti - komunikace v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení, spolupráce, organizace tvůrčí skupinové práce ● náměty a témata v dramatických situacích ● práce na postavě ● konflikt jako základ dramatické situace ● dramatická situace, příběh - dramatizace literární předlohy ● inscenační tvorba - dramaturgie, režie, herecká práce, scénografie, scénická hudba a zvuk ● komunikace s divákem ● základní stavební prvky dramatu ● základní dramatické žánry ● základní divadelní druhy - činohra, loutkové divadlo; opera, opereta, muzikál, balet, pantomima ● současná dramatická umění a média - divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba ● světové a české divadlo (vybrané etapy a typy, výrazné osobnosti) 	<ul style="list-style-type: none"> ● OSV 1-9 ● VDO 1 ● VEG 1 ● MKV 1,2 ● MV 1,7

6 Pravidla pro hodnocení žáků

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu probíhajícího ve škole jsou činnosti spojené s hodnocením žáků.

6.1 Hodnocení žáků

Důležité místo mezi evaluačními činnostmi školy zaujímá hodnocení žáka učitelem. Hodnocení probíhá průběžně ve výchovně vzdělávacím procesu i mimo výuku po celý školní rok. Je to proces neustálého poznávání, pozorování a posuzování žáka, jeho vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot. Je základním zdrojem informací o osvojování očekávaných výstupů vedoucích ke klíčovým kompetencím a naplňování cílů základního vzdělávání. Má podíl na utváření osobnosti žáka, je významným motivačním faktorem učební činnosti žáka.

Cílem hodnocení je poskytovat žákovi zpětnou vazbu o tom, jak dané vědomosti a dovednosti ovládá, jak je dokáže uplatňovat v praxi, zda volí efektivní způsoby učení, zda nastal pokrok v jeho školní práci. Dalším aspektem hodnocení je motivace žáka pro jeho další školní práci a celoživotní vzdělávání. Nedílnou součástí hodnocení je i konkrétní návod k postupu odstraňování přetrvávajících nedostatků. Hodnocení se uskutečňuje na základě porovnání skutečného stavu se stanovenými cíli. Umožňuje učiteli zjistit, zda se mu podařilo dosáhnout stanovených cílů a v čem je nutné změnit styl a metody práce. Součástí hodnocení žáka je i hodnocení jeho chování ve škole.

Při hodnocení musí být vyučující objektivní, dodržovat zásady pedagogického taktu, musí žáka motivovat k dalším činnostem a brát v úvahu jeho individuální vloh a schopnosti. Zásadně upřednostňuje pozitivní formy hodnocení. Před vlastním hodnocením musí pedagogický pracovník seznámit žáky s kritérii hodnocení.

Je důležité, aby si žáci byli schopni co nejdříve vytvářet sami kvalitní zpětnou vazbu, naučili se vlastnímu kritickému sebehodnocení i hodnocení svých spolužáků. Součástí hodnocení je tedy i sebehodnocení dětí, jejich snaha a schopnost posoudit nejen svoji práci, ale i vynaložené úsilí, osobní možnosti a rezervy.

6.2 Způsoby a kritéria hodnocení žáků, hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Základem hodnocení žáka je v souladu s názory rodičů tradiční klasifikace. Znamky slouží jako informační a komunikační nástroje, které žákovi ukazují, v jaké fázi cesty k cíli se právě nachází. Vyučující je povinen dodržovat platné právní předpisy a pravidla pro hodnocení chování a výsledků vzdělávání žáků stanovené v příloze školního řádu.

Součástí průběžného hodnocení je vždy ústní nebo písemné slovní hodnocení. Dokáže lépe postihnout individuální pokrok každého žáka a poskytnout celistvější informace o silných a slabých stránkách jeho výkonu.

Slovní hodnocení se využívá především při činnostech, které se tradičními formami hodnotí obtížně.

Jako další hodnotící nástroj jsou především na prvním stupni využívána žákovská portfolia.

Důležitou součástí hodnocení žáků je sebehodnocení, které doplňuje a rozšiřuje hodnotící procesy. Sebehodnocení žáků probíhá v jednotlivých předmětech průběžně v celém školním roce. K 30. listopadu a 30. dubnu zhodnotí děti svou práci písemně formou sebehodnotících dotazníků. Toto hodnocení doplní třídní učitel a projedná ho s dětmi.

U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se při hodnocení přihlíží k charakteru postižení. Tito žáci jsou hodnoceni v souladu s platnou legislativou. Učitelé respektují doporučení poradenského zařízení a volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů pro hodnocení. Rodiče žáků se závažnou specifickou poruchou učení si mohou vyžádat slovní hodnocení v těch předmětech, do kterých se postižení žáka promítá.

Vzhledem k tomu, že podrobná pravidla a kritéria pro hodnocení žáků je nutno aktualizovat i v návaznosti na platnou legislativu, jsou zpracována v příloze číslo 1.

7 Seznam používaných zkratk

Předměty:

Zkratka	Předmět
Čj	Český jazyk
Aj	Anglický jazyk
Nj	Německý jazyk
Rj	Ruský jazyk
Šp	Španělský jazyk
Fj	Francouzský jazyk
M	Matematika
I	Informatika
Čas	Člověk a jeho svět
D	Dějepis
Ov	Občanská výchova
F	Fyzika
Ch	Chemie
Př	Přírodopis
Z	Zeměpis
Hv	Hudební výchova
Vv	Výtvarná výchova
Vkz	Výchova ke zdraví
Tv	Tělesná výchova
PČ	Pracovní činnosti

Volitelné a nepovinné předměty

Zkratka	Předmět
SČ	Seminář z českého jazyka
Čp	Český jazyk prakticky
Sm	Seminář z matematiky
Mp	Matematika prakticky
Cvm	Cvičení z matematiky
Ml	Matematická logika
Dv	Dramatická výchova

Průřezová témata

Zkratka	Průřezové téma
OSV	Osobnostní a sociální výchova
VDO	Výchova demokratického občana
VEG	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
MKV	Multikulturní výchova
EV	Enviromentální výchova
MV	Mediální výchova

Zkratka	Téma
OSV 1	Rozvoj schopnosti poznávání
OSV 2	Sebepoznání a sebepojetí
OSV 3	Seberegulace a sebeorganizace
OSV 4	Psychohygiena
OSV 5	Kreativita
OSV 6	Poznávání lidí
OSV 7	Mezilidské vztahy
OSV 8	Komunikace
OSV 9	Kooperace a kompetice
OSV 10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
OSV 11	Hodnoty, postoje, praktická etika
VDO 1	Občanská společnost a škola
VDO 2	Občan, občanská společnost a stát
VDO 3	Formy participace občanů politickém životě
VDO 4	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
VEG 1	Evropa a svět nás zajímá
VEG 2	Objevujeme Evropu a svět
VEG 3	Jsme Evropané
MKV 1	Kulturní diference
MKV 2	Lidské vztahy
MKV 3	Etnický původ
MKV 4	Multikulturalita
MKV 5	Princip sociálního smíru a solidarity
EV 1	Ekosystémy
EV 2	Základní podmínky života
EV 3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
EV 4	Vztah člověka k prostředí
MV 1	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
MV 2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
MV 3	Stavba mediálních sdělení
MV 4	Vnímání autora mediálních sdělení
MV 5	Fungování a vliv médií ve společnosti
MV 6	Tvorba mediálního sdělení
MV 7	Práce v realizačním týmu

Příloha číslo 1: Minimální výstupy

Minimální výstupy I. stupeň

1.období – ČESKÝ JAZYK 1.-3. ročník

Komunikační a slohová výchova

Čte s porozuměním jednoduché věty

Rozumí pokynům přiměřené složitosti

Dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání

Zvládá hygienické návyky spojené se psaním

Píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary

Spojuje písmena a slabiky

Převádí slova z mluvené do psané podoby

Dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost

Opisuje a přepisuje krátké věty

Jazyková výchova

Rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy

Rozeznává samohlásky – odlišuje jejich délku a souhlásky

Tvoří slabiky

Rozlišuje věty, slova, slabiky a hlásky

Píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

Literární výchova

Pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně

Reprodukuje krátký text podle otázek a instrukcí

Při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

2. období – ČESKÝ JAZYK 4.-5. ročník

Komunikační a slohová výchova

Vypráví vlastní zážitky, převypráví jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo instrukcí a domluví se v běžných situacích

Má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování

V mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči

Popíše jednoduché předměty, činnosti a děje

Opisuje a přepisuje jednoduché texty

Píše správně a přehledně jednoduchá sdělení

Píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy

Ovládá hůlkové písmo

Tvoří otázky a odpovídá na ně

Jazyková výchova

Pozná podstatná jména a slovesa

Dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího

Rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik

Určuje samohlásky a souhlásky

Seřadí slova podle abecedy

Správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě

Správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

Literární výchova

Dramatizuje jednoduchý příběh

Vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek

Čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy

Určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti

Rozlišuje prózu a verše
Rozlišuje pohádkové prostředí od reálného
Ovládá tiché čtení a orientuje se v čteném textu

1.období - ANGLICKÝ JAZYK 1.-3. ročník

Řečové dovednosti

Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

2.období - ANGLICKÝ JAZYK 4.-5. ročník

Poslech s porozuměním

Rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností

Rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal zejména má-li vizuální podporu

Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

Mluvení

Pozdraví a poděkuje

Sdělí své jméno a věk

Vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky - zejména pokud má k dispozici vizuální podporu

Čtení s porozuměním

Rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal - zejména má-li k dispozici vizuální oporu

Psaní

Je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

1.období - MATEMATIKA 1.-3. ročník

Číslo a početní operace

Porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20

Čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100

Zná matematické operátory +, -, =, ≤, ≥ a umí je zapsat

Sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20

Řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20

Umí rozklad čísel v oboru do 20

Závislosti, vztahy a práce s daty

Modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek

Doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20

Zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za nahoře, dole, vpředu, vzadu

Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Geometrie v rovině a v prostoru

Pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit

Rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují

Používá pravítko

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

V prvním období neřešíme

2. období - MATEMATIKA 4.-5. ročník

Číslo a početní operace

Čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000

Sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla

Zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100

Zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách

Tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100

Zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
Rozeznává sudá a lichá čísla
Používá kalkulátor

Závislosti, vztahy a práce s daty

Vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje a pojmy) podle návodu
Orientuje se a čte v jednoduché tabulce
Určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
Provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

Geometrie v rovině a v prostoru

Znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary
Měří a porovnává délku úsečky
Vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
Sestrojí rovnoběžky a kolmice
Určí osu souměrnosti překládáním papíru
Pozná základní tělesa

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

INFORMATIKA 5. ročník

Základy práce s počítačem

Žák ovládá základní obsluhu počítače
Dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou

Vyhledávání informací a komunikace

Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

Zpracování a využití informací

Pracuje s výukovými a zábavními programy podle pokynu

1.období ČLOVĚK A JEHO SVĚT 1.-3. ročník

Místo, kde žijeme

Orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
Popíše a zvládne cestu do školy
Uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy

Lidé kolem nás

Rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy
Dodržuje základní pravidla společenského chování
Při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně
Projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
Pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Lidé a čas

Pozná, kolik je hodin
Orientuje se v čase
Zná rozvržení svých denních činností
Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
Poznává různé lidské činnosti

Rozmanitost přírody

Pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

Poznává nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
Pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a poznává rozdíly mezi dřevinami a bylinami
Provede jednoduchý pokus podle návodu

Člověk a jeho zdraví

Uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu
Popíše své zdravotní potíže a pocity
Zvládá ošetření drobných poranění
Pojmenuje hlavní části lidského těla
Rozeznává nebezpečí
Dodržuje zásady bezpečného chování
Neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
Uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci
V případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné
Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

2. období ČLOVĚK A JEHO SVĚT 4.–5. ročník

Místo, kde žijeme

Popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje
Orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
Řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
Má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě
Uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí
Sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
Poznává státní symboly České republiky

Lidé kolem nás

Dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)
Rozpoznává nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
Uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy
Používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze
Porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz
Sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

Lidé a čas

Rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
Uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji
Vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

Rozmanitost přírody

Na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
Popíše střídání ročních období
Zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přízpusobení organismů prostředí
Zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata
Chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí
Popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
Reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech
Provádí jednoduché pokusy se známými látkami

Člověk a jeho zdraví

Uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu

Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života

Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události

Uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty, správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti

Odmítá návykové látky

Ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

1.období HUDEBNÍ VÝCHOVA 1.-3. ročník

Zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty

Správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu

Reaguje pohybem na tempové a rytmické změny

Rozliší sílu zvuku - pozorně vnímá jednoduché skladby

2.období HUDEBNÍ VÝCHOVA 4.-5. ročník

Zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem

Propojí vlastní pohyb s hudbou

Doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje

Odliší tóny podle výšky, síly a barvy - pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb - správně hospodaří s dechem při interpretaci písní

Frázování

1.období VÝTVARNÁ VÝCHOVA 1.-3. ročník

Zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu

Rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)

Uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

2.období VÝTVARNÁ VÝCHOVA 4.-5. ročník

Uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr

Rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty - velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)

Při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie

Vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

1.období TĚLESNÁ VÝCHOVA 1.-3. ročník

Zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost

Dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách

Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

2.období TĚLESNÁ VÝCHOVA 4.-5. ročník

Chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu

Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
Zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
Uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
Reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
Dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play
Zlepšuje svou tělesnou kondici pohybovým projevem a správným držení těla
Zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

1.období ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 1.-3. ročník

Práce s drobným materiálem

Zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami;
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
Pracuje podle slovního návodu a předlohy

Konstrukční činnosti

Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Pěstitelské práce

Provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky
Pečuje o nenáročné rostliny

Příprava pokrmů

Upraví stůl pro jednoduché stolování
Chová se vhodně při stolování

2.období ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 4.-5. ročník

Práce s drobným materiálem

Vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu
Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii
Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

Konstrukční činnosti

Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
Udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu - užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

Pěstitelské práce

Dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin
Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování
Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

Příprava pokrmů

Uvede základní vybavení kuchyně
Připraví samostatně jednoduchý pokrm

Dodržíte pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
Udržíte pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržíte základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytnete první pomoc i při úrazu v kuchyni – uplatňuje zásady správné výživy

Minimální výstupy 2. stupeň

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Komunikační a slohová výchova

Čte plynule s porozuměním; reprodukuje text

Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk

Píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost, popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup

Vypráví podle předem připravené osnovy, s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

Jazyková výchova

Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu

Pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa

Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk

Rozezná větu jednoduchou od souvětí

Správně píše slova s předponami a předložkami

Ovládá pravopis vyjmenovaných slov

Zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

Literární výchova

Orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku

Ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení

Rozezná základní literární druhy a žánry

Dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury – má pozitivní vztah k literatuře

ANGLICKÝ JAZYK

Poslech s porozuměním

Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů

Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

Mluvení

Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

Čtení s porozuměním

Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

Psaní

Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

DALŠÍ CIZÍ JAZYK

Poslech s porozuměním

Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

Rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)

Rozumí jednoduchým pokynům učitele

Mluvení

Pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas

Sdělí své jméno a věk

Čtení s porozuměním

Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

Psaní

Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají se jeho osoby

MATEMATIKA

Číslo a proměnná

Písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem

Pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek-část (zlomek, desetinné číslo, procento)

Čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace

Provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla

Píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000

Používá měřítko mapy a plánu

Řeší jednoduché úlohy na procenta

Zvládá orientaci na číselné ose

Závislosti, vztahy a práce s daty

Vyhledává a třídí data

Porovnává data

Vypracuje jednoduchou tabulku - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - zvládá početní úkony s penězi

Geometrie v rovině a prostoru

Vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce

Vypočítá obvod a obsah trojúhelníku, čtverce, obdélníku, kruhu

Provádí jednoduché konstrukce, rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary

Sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti

Vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce

Sestrojí sítě základních těles, načrtne základní tělesa, zobrazuje jednoduchá tělesa

Odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky

Umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami

Používá technické písmo, čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Samostatně řeší praktické úlohy

Hledá různá řešení předložených situací

Aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

INFORMATIKA

Vyhledávání informací a komunikace

Vyhledává potřebné informace na internetu; dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou; osvojí si základy elektronické komunikace

Zpracování a využití informací

Ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; Využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy

Vyhledává potřebné informace na internetu - dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou

DĚJEPIS

Člověk v dějinách

Chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti

Počátky lidské společnosti

Rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí
Podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty

Nejstarší civilizace, kořeny evropské civilizace

Uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států
Popíše život v době nejstarších civilizací

Křesťanství a středověká Evropa

Uvede první státní útvary na našem území
Uvede základní informace z období počátků českého státu
Popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti
Charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí
Rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské
Uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu

Objevy a dobývání, počátky nové doby

Popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu
Uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období
Pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku

Modernizace společnosti

Uvede základní historické události v naší zemi v 19. století
Vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století
Rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap

Moderní doba

Uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války
Uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky

Rozdělený a integrující se svět

Popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě
Chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Člověk ve společnosti

Přistupuje kriticky k projevům vandalismu
V modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí
Respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití
Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
Rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
Je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie
Respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

Člověk a jedinec

Chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním
Formuluje své nejbližší plány

Člověk, stát a hospodářství

Stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků

Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi

Ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet

Uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům

Uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

Člověk, stát a právo

Uvede základní prvky fungování demokratické společnosti

Chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy

Uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání

Vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů

Na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu

Uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele

Uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků

Vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu

Rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy

V krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací

Uvede základní informace

Mezinárodní vztahy, globální svět

Uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování

Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy

Uvede příklady mezinárodního terorismu

FYZIKA

Látky a tělesa

Změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa - délku, hmotnost a čas

Pohyb těles, síly

Rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu

Zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles Při řešení jednoduchých problémů

Rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla

Předvídá změnu pohybu těles při působení síly

Aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů

Mechanické vlastnosti tekutin

Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů

Energie

Uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)

Rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití

Rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem

Pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Zvukové děje

Rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz

Posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka

Elektromagnetické a světelné děje

Sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod

Vyjmenuje zdroje elektrického proudu

Rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; Rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla
Zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití

Vesmír

Objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země

Odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností - zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci - osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

CHEMIE

Pozorování, pokus a bezpečnost práce

Rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek

Pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami

Reaguje na případy úniku nebezpečných látek - rozpozná přeměny skupenství látek

Směsi

Pozná směsi a chemické látky

Rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě

Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití

Uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí

Částicové složení látek a chemické prvky

Uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky

Rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti

Chemické reakce

Pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí

Anorganické sloučeniny

Popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí

Orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem

Organické sloučeniny

Zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie

Vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy

Uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy

Chemie a společnost

Uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin

Zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

PŘÍRODOPIS

Obecná biologie a genetika

Orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života

Zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů

Rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy

Uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka

Biologie hub

Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků

Pozná lišejníky

Biologie rostlin

Porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin

Rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití

Uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování

Rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce

Popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

Biologie živočichů

Porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů

Rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce

Biologie člověka

Popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce

Charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka

Popíše vznik a vývin jedince

Rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

Zná zásady poskytování první pomoci při poranění

Neživá příroda

Popíše jednotlivé vrstvy Země

Pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny

Rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů

Rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik

Na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

Základy ekologie

Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

Rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému

Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech

Popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky

Pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí

Praktické poznávání přírody

Využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

Dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody

ZEMĚPIS

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

Rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii

Získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí

Přírodní obraz Země

Rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii
Získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí

Regiony světa

Vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány
Rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů
Charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států

Společenské a hospodářské prostředí

Uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel - vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace

Životní prostředí

Umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín
Uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek
Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Česká republika

Vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy
Charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
Určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy
Rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost, uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva
Vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti

Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu, uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Doprovází písně pomocí ostinata
Interpretuje vybrané lidové a umělé písně
Rozoznává různé hudební žánry - pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu - rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru - uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru
Uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci
Při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních
Vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny

Uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím

Respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví

Projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy

Dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování

Svěří se se zdravotním problémem

Dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her

Uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy

Zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí

Uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla

Chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Činnosti ovlivňující zdraví

Usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí

Cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy

Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem

Vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity

Uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného

Uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků

Činnosti podporující pohybové učení

Užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka

Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu

Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji

Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka

Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je

Spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Práce s technickými materiály

Získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň

Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí

Organizuje svoji pracovní činnost

Pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech

Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

- rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti

- zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu

- správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky

- dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku

- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu

Design a konstruování

Sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model

Ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení

Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

Pěstitelské práce a chovatelství

Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin

Pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě

Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu

Prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty

Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami

Provoz a udržování domácnosti

Provádí jednoduché operace platebního styku

Ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů

Správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti

Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií

Příprava pokrmů

Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
Připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy

Dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu

Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Práce s laboratorní technikou

Vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu

Dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech

Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

Využití digitálních technologií

Ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu

Propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení

Pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb

Ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením

Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

Člověk a svět práce

Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách

Posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlednutím k potřebám běžného života

Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání

Prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání – byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů – byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

Příloha číslo 2: Pravidla pro hodnocení chování a výsledků vzdělávání žáků

Při hodnocení jsou výsledky vzdělávání a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu i k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku.

1. Hodnocení chování

- hodnocení chování žáků navrhuje a uděluje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují
- závažnější přestupky projednává pedagogická rada
- kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel školního řádu
- škola hodnotí žáka za jeho chování ve škole a na akcích pořádaných školou, za chování žáka mimo školu zodpovídají plně zákonní zástupci žáka

1.1. Výchovná opatření

Ředitel školy může po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo dlouhodobou úspěšnou práci.

Třídní učitel může po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu za výrazný projev školní iniciativy nebo za úspěšnou práci.

Při porušování povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti uložit žákovi:

- napomenutí třídního učitele – udělí třídní učitel za drobnější přestupky proti školnímu řádu
- důtku třídního učitele – udělí třídní učitel za méně závažné přestupky proti školnímu řádu, udělení hlásí neprodleně řediteli školy
- důtku ředitele školy – udělí ředitel školy po projednání v pedagogické radě za závažné porušení školního řádu

Výchovná opatření se udělují vždy individuálně s přihlédnutím k věku dítěte, okolnostem a k účinnosti předchozích výchovných opatření. Udělení přísnějšího opatření není podmíněno předchozím mírnějším opatřením.

Za závažné přestupky jsou vždy považovány projevy rasismu, xenofobie, šikana, přechovávání nebo distribuce zdraví škodlivých látek, neomluvená absence. Udělení výchovného opatření a jeho důvody oznámí třídní učitel neprodleně a prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Udělení výchovného opatření se zaznamenává do dokumentace školy. Udělení pochvaly ředitele školy se zaznamenává na vysvědčení.

1.2. Hodnocení chování

Při klasifikaci se chování žáků ve škole a na akcích pořádaných školou hodnotí na vysvědčení stupni:

Klasifikační stupeň 1 - velmi dobré

- žák uvědoměle dodržuje pravidla chování stanovená školním řádem
- ojedinele se dopouští málo závažných přestupků
- na napomenutí pozitivně reaguje, je přístupný výchovnému působení, snaží se svoje chyby napravit

Klasifikační stupeň 2 - uspokojivé

- žák svým chováním opakovaně a vědomě porušuje pravidla školního řádu
- nereaguje na předchozí výchovná opatření
- narušuje výchovnou a vzdělávací práci školy
- ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob
- vyvolává konflikty s ostatními žáky školy
- v jeho chování se objevují projevy rasismu, sklony k šikanování a jiné sociálně patologické jevy

Klasifikační stupeň 3 - neuspokojivé

- žák opakovaně, závažně a vědomě porušuje pravidla školního řádu
- nereaguje na předchozí výchovná opatření
- má konflikty se spolužáky a vyučujícími
- vážně ohrožuje výchovu a bezpečnost jiných osob
- hrubým způsobem záměrně narušuje vzdělávání spolužáků
- v jeho chování se opakovaně vyskytují projevy rasismu, sklony k šikanování a jiné sociálně patologické jevy

2. Hodnocení výsledků vzdělávání

2.1. Způsoby získávání podkladů pro hodnocení

Při hodnocení žáka se vždy přihlíží k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům. Učitel bere v úvahu i souvislosti, které ovlivňují výkon žáka (mohl například zakolísat v učebních výkonech pro indispozici způsobenou vlivem rodinného či sociálního zázemí nebo aktuálního zdravotního stavu).

Pro výsledné hodnocení žáka získává učitel podklady především těmito metodami a formami

- soustavným sledováním připravenosti žáka na vyučování
- soustavným sledováním výkonů žáka
- různými druhy zkoušek (ústní, písemné, grafické, praktické, pohybové, didaktické testy, kontrolní písemné práce, portfolia...)
- rozbořením výsledků činnosti žáka
- rozhovory se žákem
- konzultacemi s ostatními vyučujícími i s pracovníky školského poradenského zařízení

2.2. Zásady pro hodnocení

Při hodnocení žáka postupuje učitel vždy objektivně a dodržuje zásady pedagogického taktu, motivuje žáka k dalším činnostem a bere v úvahu jeho individuální vlohy a schopnosti. Zásadně upřednostňuje pozitivní formy hodnocení, může využívat motivační znaménka a symboly. Před vlastním hodnocením musí pedagogický pracovník seznámit žáky s kritérii hodnocení. V 1. - 3. ročníku je hodnocení známkami využíváno převážně jako motivace do další práce.

Základem hodnocení žáka je v souladu s názory rodičů tradiční klasifikace. Znamky slouží jako informační a komunikační nástroje, které žákovi ukazují, v jaké fázi cesty k cíli se právě nachází. Vyučující je povinen dodržovat platné právní předpisy a pravidla pro hodnocení chování a výsledků vzdělávání žáků stanovené v této příloze.

Součástí průběžného hodnocení je vždy ústní nebo písemné slovní hodnocení. Dokáže lépe postihnout individuální pokrok každého žáka a poskytnout celistvější informace o silných a slabých stránkách jeho výkonu. Pouze slovní hodnocení se využívá především při činnostech, které se tradičními formami hodnotí obtížně.

Učitel hodnotí

- jednoznačně, srozumitelně, srovnatelně s předem stanovenými kritérii
- míru osvojení očekávaných výstupů a získaných klíčových kompetencí
- jen probrané a procvičené učivo

Při hodnocení přihlíží

- k přístupu ke školní práci během celého klasifikačního období
- k pili žáka, přípravě na vyučování a k jeho aktivitě

Všechny písemné práce jsou rozloženy v průběhu celého školního roku tak, aby se nehromadily v určitých obdobích. V jeden den mohou psát žáci pouze jednu kontrolní práci delší než 30 minut, a to z českého a cizího jazyka a matematiky. V ostatních předmětech nepřesahuje forma písemného prověřování 15 minut. O všech písemných zkouškách jsou žáci s dostatečným předstihem předem informováni.

Tradiční ústní zkoušení u tabule je nahrazeno efektivnějšími způsoby zjišťování vědomostí a dovedností.

Učitel oznámí žákovi výsledek každého hodnocení a provede s ním rozbor kladů i nedostatků hodnocených jevů.

Učitel musí mít vždy dostatek podkladů pro klasifikaci, i u předmětů výchovného zaměření nejméně dvě známky. Při přechodu žáka z jiné školy, při dlouhodobém pobytu žáka mimo školu (lázeňský pobyt, umístění ve výchovném ústavu...) vychází učitel při klasifikaci z podkladů, které dostane od příslušné instituce.

Učitel vede průkaznou evidenci o klasifikaci žáka. Je povinen ji průběžně sdělovat zákonným zástupcům zápisem do žakovské knížky (notýsku), od pátého ročníku zápisem v aplikaci EduPage. Rodičům, kteří nemají přístup k internetu, pořizuje třídní učitel pravidelné výpisy.

Žák má možnost na konci pololetí požádat v předmětu, ve kterém má nejméně pět známek, o výmaz jedné z nich.

Třídní učitel vypracovává hodnocení žáků navazující na jejich sebehodnocení k 30.11. a 30.4. (viz. bod 6)

2.3. Hodnocení a klasifikace ve vyučovacích předmětech

Výsledky vzdělávání žáka se v jednotlivých předmětech hodnotí stupni

- 1 - výborný
- 2 - chvalitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatečný
- 5 - nedostatečný

Při zápisu hodnocení chování a výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení se na prvním stupni používá číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupně hodnocení.

Klasifikační stupeň není aritmetickým průměrem klasifikace za příslušné období.

Při hodnocení žáka ve vyučovacích předmětech se posuzuje

- píle žáka a jeho přístup ke vzdělávání (plnění úkolů, aktivita)
- rozsah znalostí a dovedností (ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků)
- hloubka porozumění (vlastní interpretace poznatků, její argumentační podpora, dokládání příklady, vysvětlování, zdůvodňování, zařazování do kontextu)
- kvalita práce s informacemi (práce s různými informačními zdroji, vyhledávání, porovnávání, třídění, využívání, kritické hodnocení, prezentace informací)
- úroveň schopnosti komunikace (přesnost, výstižnost, odborná a jazyková správnost ústního i písemného projevu)
- aplikace získaných znalostí, dovedností a postojů (plnění praktických úkolů, řešení reálných problémů)
- dovednost samostatného studia
- tvořivost
- přístup k praktickým činnostem, vztah k práci
- osvojení dovednosti efektivní spolupráce

Orientační hodnoticí stupnice

1	100-90 %	vynikající, chybí výjimečně
2	89-70 %	velmi dobrý, nadprůměrný, převládá pozitivní zjištění, chybí ojediněle
3	69-50 %	průměrný, pozitiva a negativa jsou vyvážená
4	49-20 %	podprůměrný, převaha negativních zjištění, výrazné chyby
5	19-0 %	nevyhovující, zásadní nedostatky

Předpokládá se, že žák bude v předmětech výchovného a praktického zaměření hodnocen pouze v rozmezí prvního až třetího klasifikačního stupně.

Výsledky vzdělávání se hodnotí podle těchto kritérií

Klasifikační stupeň 1 - výborný

- žák projevuje o předmět zájem, v hodinách příkladně aktivně pracuje, zřetelně se u něho projevuje samostatnost
- žák ovládá požadované poznatky a zákonitosti uceleně, trvale a přesně, chápe vztahy mezi nimi
- samostatně interpretuje poznatky, dokáže je zdůvodnit, vysvětlit, zařadit do kontextu
- samostatně nalézá, třídí, porovná, používá, kriticky zhodnotí a prezentuje informace z různých zdrojů
- jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný, grafický projev je přesný a estetický
- samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky, dovednosti a postoje při řešení teoretických a praktických úkolů a problémů

- je schopen samostatně studovat vhodné texty, účelně si organizuje vlastní práci
- v jeho činnostech se objevují pouze menší nedostatky, které je schopen samostatně odhalovat a korigovat
- pracuje samostatně tvořivě, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí, jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, přesný, aktivně se zajímá o umění, estetiku, tělesnou zdatnost a život kolem sebe
- soustavně projevuje kladný vztah k pracovním činnostem, praktické činnosti vykonává pohotově, bezpečně ovládá postupy a způsoby práce, udržuje pracoviště v pořádku, uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví
- kooperuje a aktivně se podílí na práci skupiny

Klasifikační stupeň 2 - chvalitebný

- žák projevuje o předmět zájem, v hodinách pracuje aktivně a samostatně pouze s menší dopomocí
- žák ovládá požadované poznatky a zákonitosti v podstatě uceleně, trvale, přesně, chápe vztahy mezi nimi
- samostatně interpretuje poznatky, dokáže je zdůvodnit, vysvětlit, zařadit do kontextu s menší pomocí učitele
- samostatně nalézá, třídí, porovná a používá informace, kriticky zhodnotí a prezentuje informace z různých zdrojů s menší dopomocí učitele
- ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, grafický projev je estetický bez větších nepřesností
- samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů a problémů
- je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty, dokáže si sám zorganizovat vlastní práci
- jeho činnosti jsou zpravidla bez podstatných nedostatků, drobných chyb a nepřesností se dopouští ojediněle, opravuje je samostatně
- v činnostech uplatňuje tvořivost, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí, jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky, má zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost a život kolem sebe
- soustavně projevuje kladný vztah k pracovním činnostem, praktické činnosti vykonává pohotově, bezpečně ovládá postupy a způsoby práce, udržuje pracoviště v pořádku, uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví
- aktivně se zapojuje do práce skupiny

Klasifikační stupeň 3 - dobrý

- žák často ztrácí o předmět zájem, v hodinách bývá pasivní, k aktivitě je ho třeba pobízet, samostatně pracuje s častou dopomocí
- žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti poznatků a zákonitostí mezery
- poznatky interpretuje často jen s pomocí učitele, jejich zdůvodnění, vysvětlení, zařazení do kontextu provádí s dopomocí
- na základě podnětů učitele nalézá, třídí, porovná a používá informace, jejich zhodnocení a prezentaci nezvládá samostatně
- ústní a písemný projev má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, grafický projev je často nepřesný
- v uplatňování osvojených poznatků a dovedností, při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští většího množství chyb, nedostatků a nepřesností, hodnocení jevů a zákonitostí provádí podle podnětů učitele
- je schopen samostatně studovat podle návodu učitele, vlastní práci si sám zorganizuje s obtížemi

- jeho činnosti mají nedostatky, chyby a nepřesnosti, s pomocí učitele je dokáže korigovat
- v činnostech je méně tvořivý, nevyužívá dostatečně své schopnosti, jeho projev je esteticky málo působivý a originální, nemá aktivní zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost a život kolem sebe
- vztah k práci projevuje s menšími výkyvy, v praktických činnostech se dopouští chyb, při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele, snaží se udržovat pracoviště v pořádku, dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví
- zapojuje se do práce skupiny

Klasifikační stupeň 4 - dostatečný

- žák o předmět neprojevuje dostatečný zájem, v hodinách je pasivní, samostatně pracuje pouze s dopomocí
- žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti poznatků a zákonitostí závažné mezery
- poznatky nedokáže samostatně interpretovat ani zdůvodnit, vysvětlit nebo zařadit
- informace nalézá, třídí, porovnává a používá pouze s pomocí učitele, jejich zhodnocení a prezentaci zvládá velmi obtížně i pod vedením
- ústní a písemný projev má výrazné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, grafický projev je nepřesný
- v uplatňování osvojených poznatků a dovedností, při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští závažných chyb, nedostatků a nepřesností, nedokáže samostatně provést hodnocení jevů a zákonitostí
- nezvládá samostatné studium, vlastní práci si zorganizuje pouze s pomocí
- jeho činnosti mají závažné nedostatky, chyby a nepřesnosti, s pomocí učitele je dokáže korigovat jen s obtížemi
- v činnostech je málo tvořivý, neumí využít svých schopností, jeho projev není estetický ani obzvláště originální, o umění estetiku, tělesnou zdatnost a život kolem sebe neprojevuje dostatečný zájem
- pracuje bez zájmu a vztahu k práci, v praktických činnostech se dopouští větších chyb, při postupech a způsobech práce potřebuje soustavnou pomoc učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti a dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví
- při spolupráci s ostatními vyžaduje výraznou podporu nebo pomoc

Klasifikační stupeň 5 - nedostatečný

- žák o předmět neprojevuje zájem, v hodinách je pasivní, nepracuje samostatně
- požadované poznatky a zákonitosti si neosvojil
- nezvládá interpretaci a zdůvodnění poznatků ani s pomocí
- při vyhledávání informací se dopouští závažných chyb, nedokáže je utřídit, porovnat ani využít
- ústní, písemný i grafický projev má závažné nedostatky
- poznatky a dovednosti nedokáže aplikovat
- nezvládá samostatné studium, vlastní práci si nedokáže zorganizovat
- jeho činnosti mají závažné nedostatky, chyby a nepřesnosti, nedokáže je korigovat
- v činnostech není tvořivý, nevyužívá svých schopností, projev je neestetický a neoriginální, o umění estetiku, tělesnou zdatnost a život kolem sebe neprojevuje zájem
- o práci neprojevuje zájem, v praktických činnostech se dopouští závažných chyb, nedbá o pořádek na pracovišti a dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví
- spolupráci s ostatními narušuje

2.4. Celkové hodnocení žáka na vysvědčení

Celkové hodnocení žáka na vysvědčení se vyjadřuje stupni

- prospěl s vyznamenáním - není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré
- prospěl - není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením
- neprospěl - je-li v některém z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí
- nehodnocen - není-li možné žáka hodnotit z některého povinného předmětu na konci prvního pololetí

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků I. stupně v pololetí a na konci školního roku je rozšířeno o Doplňující slovní hodnocení.

V případě opakujících se krátkodobých nesouvislých absencí, které přesáhnou 30 % v daném předmětu v klasifikačním období, může být přistoupeno k nehodnocení a následné komisionální zkoušce.

V případě slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace se pro hodnocení žáka na vysvědčení vychází z formulací odpovídajících jednotlivým stupňům vyjádřeným známkami. Celkové hodnocení žáka na vysvědčení stanoví třídní učitel z průměru takto získaných známek.

Při hodnocení žáků z předmětu český jazyk, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se považuje dosažená úroveň znalostí českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření a předmětů, ze kterých byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku podle §52 odstavce 6 věty třetí školského zákona. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník a žák druhého stupně, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín a to tak, aby hodnocení za 1. pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení 1.pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín a to tak, aby jeho hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou opakoval. Tomuto žákovi může ředitel školy na základě žádosti zákonného zástupce a na základě doporučujícího vyjádření odborného lékaře povolit opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.

Ředitel školy může žákovi, který po splnění povinné školní docházky nezískal základní vzdělání, povolit po posouzení důvodů uvedených v žádosti jeho zákonného zástupce a na základě dosavadních výsledků vzdělávání žáka pokračování v základním vzdělávání nejdéle však do konce školního roku, v němž žák dosáhne 18 roku věku.

3. Komisionální a opravné zkoušky

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitel školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovená školním řádem. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. V ostatních případech ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy stanovit termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

Komisi pro komisionální přezkoušení i pro opravné zkoušky jmenuje ředitel školy, v případě, že je vyučujícím danému předmětu, jmenuje komisi krajský úřad. Komise je tříčlenná a tvoří ji

- 1) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník
- 2) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu
- 3) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek stanoví komise hlasováním. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelně žákovi a zákonnému zástupci žáka. Žák může v jednom dni konat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. V případě změny hodnocení vydá škola žákovi nové vysvědčení.

Komisionální zkoušky se konají v těchto dalších případech

- při zařazení žáka do vyššího ročníku bez absolvování předcházejícího ročníku
- při zkoušení žáka, který je osvobozen od povinnosti docházet do školy
- při zkouškách na závěr kurzu k doplnění vzdělání poskytovaného základní školou

4. Hodnocení žáků plnicích povinnou školní docházkou v zahraničí

Hodnocení žáků, kteří plní povinnou školní docházkou mimo území České republiky, se řídí §18 Vyhlášky o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

5. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při hodnocení žáků s SVP učitel respektuje doporučení školského poradenského zařízení a volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů pro hodnocení vzhledem ke konkrétním potřebám žáka. Konkrétní způsoby a postupy hodnocení jednotlivých žáků jsou popsány v individuálních vzdělávacích plánech a plánech pedagogické podpory. Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a při kterých má žák možnost podat lepší výkon. Pokud to není nutné, není žák se speciálními vzdělávacími potřebami vystavován úkolům, v nichž nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům. Při hodnocení se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl, učitel zvýrazní motivační složku hodnocení. Třídní učitel nebo učitel daného předmětu sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu, způsobu hodnocení a klasifikace těchto žáků.

U žáků s priznaným třetím a vyšším stupněm podpůrných může ředitel školy rozhodnout na základě žádosti zákonných zástupců žáka a doporučení školského poradenského zařízení o použití širšího slovního hodnocení v předmětech, do nichž se porucha promítá. Při uplatňování této možnosti učitel postupuje individuálně s využitím všech dostupných informací, zejména informací z odborných vyšetření. Klasifikovat lze i známkou s tím, že se speciální vzdělávací potřeby žáka vezmou v úvahu a odrazí se v mírnější známce o jeden až dva stupně. O způsobu klasifikace žáka rozhoduje ředitel školy.

Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči žáka a jejich názor je respektován.

6. Slovní hodnocení

Rodiče žáků s priznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně, případně vyšším, si mohou vyžádat slovní hodnocení v těch předmětech, do kterých se postižení žáka promítá.

Výsledky vzdělávání a chování žáka jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji, hodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Při sestavování slovního hodnocení žáka využívá učitel formulací uvedených u klasifikačních stupňů a rozšíří je o informace týkající se konkrétního předmětu.

7. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků. Nenahrazuje hodnocení žáka vyučujícím, ale doplňuje a rozšiřuje hodnotící procesy.

Cílem sebehodnocení žáků je zvládnout samostatné vytváření kvalitní zpětné vazby. Žák je učitelem veden k tomu, aby zvládl:

- objektivně posoudit úroveň osvojovaných poznatků a dovedností a své schopnosti
- uvědomovat si své silné a slabé stránky
- monitorovat a regulovat své učení
- hodnotit své výkony, kvalitu své práce a schopnost učit se
- stanovit si reálné cíle

Při sebehodnocení se žák snaží popsat, co se mu daří, co mu ještě dělá problémy, co může vylepšit, jak bude pokračovat dál.

Sebehodnocení žáků probíhá v jednotlivých předmětech průběžně v celém školním roce. Způsob stanoví každý pedagog podle charakteru předmětu a s přihlédnutím k věkovým schopnostem žáka. K 30. listopadu a k 30. dubnu zhodnotí děti svou práci písemně formou sebehodnotících dotazníků. Toto hodnocení doplní třídní učitel a projedná je s dětmi. S výsledky hodnocení prokazatelně seznámí i rodiče. Dotazníky archivuje po dobu školní docházky na prvním a druhém stupni.

Projednáno a schváleno pedagogickou radou 31. 8. 2021

Projednáno a schváleno školskou radou 31. 8. 2021

PaedDr. Alena Kotrbová
ředitelka školy